

KPMG d.o.o. Beograd
Milutina Milankovića 1J
11070 Beograd
Srbija
+381 (0)11 20 50 500

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima NLB Komercijalne banke a.d. Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja NLB Komercijalne banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka”), koji se sastoje od:

- pojedinačni bilans stanja na dan 31. decembra 2023. godine;
- i za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine:

- pojedinačnog bilansa uspeha;
- pojedinačnog izveštaja o ostalom rezultatu;
- pojedinačnog izveštaja o promenama na kapitalu;
- pojedinačnog izveštaja o tokovima gotovine;

kao i

- napomena, koje sadrže pregled materijalno značajnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja

(„pojedinačni finansijski izveštaji”).

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju nekonsolidovani finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2023. godine, kao i nekonsolidovane rezultate njenog poslovanja i nekonsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (MSFI računovodstveni standardi).

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naša odgovornost u skladu sa tim standardima je detaljnije opisana u delu izveštaja Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Ostala pitanja

Reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja Banke na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine, izvršio je drugi revizor koji je 14. marta 2023. godine izrazio pozitivno mišljenje na te finansijske izveštaje.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju pojedinačni Godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023. godine.

Naše mišljenje o pojedinačnim finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije i, osim ako nije drugačije izričito navedeno u našem izveštaju, ne izražavamo bilo koju vrstu zaključka kojim se pruža uveravanje o istim.

U vezi sa našom revizijom pojedinačnih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pregledamo ostale informacije i pri tom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i pojedinačnih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili da li su na bilo koji drugi način, materijalno pogrešno prikazane.

U vezi sa Godišnjim izveštajem o poslovanju, takođe smo u obavezi da izrazimo mišljenje, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, o tome da li je pojedinačni Godišnji izveštaj o poslovanju:

- usklađen sa pojedinačnim finansijskim izveštajima; i
- pripremljen u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije pojedinačnih finansijskih izveštaja, po našem mišljenju, informacije koje su date u pojedinačnom Godišnjem izveštaju o poslovanju za finansijsku godinu za koju su pojedinačni finansijski izveštaji pripremljeni po svim materijalno značajnim pitanjima, su:

- usklađene sa pojedinačnim finansijskim izveštajima; i
- pripremljene u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Dodatno, u svetlu saznanja i razumevanja o Banci i njenom okruženju stečenih tokom naše revizije, od nas se zahteva da saopštimo ako utvrdimo materijalno značajne pogrešne navode u pojedinačnom Godišnjem izveštaju o poslovanju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za pojedinačne finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo smatra da su relevantne za pripremu pojedinačnih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Prilikom sastavljanja pojedinačnih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno da proceni sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, i da obelodani, ako je to primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i korišćene pretpostavke stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili ima nameru da obustavi poslovanje, ili nema nijednu realnu alternativu osim to i da uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadzor procesa finansijskog izveštavanja u Banci.

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja

Naš cilj jeste da steknemo razumni nivo uveravanja da li pojedinačni finansijski izveštaji uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, i da izdamo izveštaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razuman nivo uveravanja je visok stepen uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno značajnu grešku ako ona postoji. Greške mogu nastati zbog pronevere ili greške u radu i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da bi one, pojedinačno ili zbirno, mogle uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam u toku obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih grešaka u pojedinačnim finansijskim izveštajima, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, kreiramo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na te rizike, i pribavljamo dovoljne i odgovarajuće revizorske dokaze koji pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja. Rizik da neće biti otkrivene materijalno značajne greške nastale zbog pronevere je veći od onog koji se odnosi na greške u radu, budući da pronevera može uključiti udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje, ili izbegavanje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju sa ciljem kreiranja revizorskih procedura koje su odgovarajuće za date okolnosti, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Banke.
- Ocenjujemo primerenost primenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o opravdanosti primene načela stalnosti poslovanja kao primenjene računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, o tome da li postoji materijalna neizvesnost u pogledu događaja ili okolnosti koji mogu značajno dovesti u pitanje sposobnost Banke da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na relevantna obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci su zasnovani na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu uticati da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Ocenjujemo opštu prezentaciju, strukturu i sadržaj pojedinačnih finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, i da li pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju osnovne poslovne promene i događaje na način kojim je postignuto njihovo objektivno prikazivanje.

Saopštavamo licima zaduženim za upravljanje, između ostalog, pitanja u vezi sa planiranim obimom i dinamikom revizije i značajnim revizorskim nalazima, uključujući i bilo koje značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali u toku naše revizije.

KPMG d.o.o. Beograd

Nikola Đenić
Licencirani ovlašćeni revizor

Beograd, 19. mart 2024. godine

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

**FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA GODINU
KOJA SE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2023. GODINE**

Mart 2024. godine

SADRŽAJ:	STRANA
BILANS USPEHA	1
IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU	2
BILANS STANJA	3
IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU	4 – 5
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE	6 – 7
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE	8 – 161
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU	

BILANS USPEHA

Za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

(U hiljadama dinara)

	Broj napomene	1.1.-31.12.2023.	1.1.-31.12.2022.
Prihodi od kamata	3c; 7	28.646.288	17.059.851
Rashodi od kamata	3c; 7	(2.660.047)	(878.203)
Neto prihod po osnovu kamata		25.986.241	16.181.648
Prihodi od naknada i provizija	3d; 8	11.239.847	10.361.846
Rashodi naknada i provizija	3d; 8	(2.770.662)	(2.473.158)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		8.469.185	7.888.688
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	3e; 9	217.915	49.594
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3f; 10	297.967	(97.644)
Neto (rashod) / prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3b; 11	(368.482)	26.606
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3j; 12	(1.845.057)	(772.148)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	3j; 13	12.791	86.194
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	14	-	(42.232)
Ostali poslovni prihodi	3g; 15	233.059	348.234
Ukupan neto poslovni prihod		33.003.619	23.668.940
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	3r; 16	(6.177.327)	(5.637.711)
Troškovi amortizacije	3h; 3i; 3lj; 17	(1.325.795)	(1.193.441)
Ostali prihodi	18	1.307.957	1.524.613
Ostali rashodi	19	(9.838.183)	(9.417.214)
Dobitak pre oporezivanja		16.970.271	8.945.187
Porez na dobitak	3i; 20.1	(1.821.728)	(515.282)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	3i; 20.1; 20.4	15.751	130.194
Gubitak po osnovu odloženih poreza	3i; 20.1; 20.4	(102.908)	(189.331)
Dobitak nakon oporezivanja		15.061.386	8.370.768
Rezultat perioda – dobitak		15.061.386	8.370.768

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 19. marta 2024. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

Dejan Janjatović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Vlastimir Vuković
Predsednik Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

Za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama dinara)

	Broj napomene	1.1.-31.12.2023.	1.1.-31.12.2022.
DOBITAK PERIODA		15.061.386	8.370.768
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	20.5	-	511.664
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	20.5	-	(32.118)
Aktuarski dobici / (gubici)	20.5	(34.172)	53.810
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	20.5	430.085	10.837
Negativni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	20.5	(518)	(345)
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	20.5	3.373.881	-
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	20.5	(125.954)	(6.982.227)
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	20.5	105.261	1.047.386
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	20.5	(570.595)	(75.627)
Ukupan pozitivan / (negativan) ostali rezultat perioda		3.177.988	(5.466.620)
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		18.239.374	2.904.148

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 19. marta 2024. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

 Dejan Janjatić Zamenik predsednika Izvršnog odbora		 Vlastimir Vuković Predsednik Izvršnog odbora
--	---	---

BILANS STANJA

Na dan 31. decembar 2023. godine

(U hiljadama dinara)

	Broj napomene	31.12.2023.	31.12.2022.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3k; 21	98.199.666	81.479.333
Potraživanja po osnovu derivata	22	259.160	49.551
Hartije od vrednosti	3j; 23	98.472.778	121.892.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3j; 24	43.829.705	22.791.264
Kredit i potraživanja od komitenata	3j; 25	328.929.752	303.225.048
Investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	26	445.637	-
Investicije u zavisna društva	27	93.436	140.000
Nematerijalna imovina	3lj; 28	731.301	616.756
Nekretnine, postrojenja i oprema	3h; 3i; 29	11.446.910	9.829.945
Investicione nekretnine	3m; 30	1.983.089	2.208.624
Odložena poreska sredstva	3i; 20.3; 20.4	849.388	1.477.737
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	31	91.776	1.275.205
Ostala sredstva	3j; 32	3.828.154	3.328.439
Ukupno aktiva		589.160.752	548.314.859
PASIVA			
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	22	2.203	10.509
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3o; 33	14.572.631	16.996.266
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3o; 34	461.411.907	430.460.258
Subordinirane obaveze	3o; 35	1.772.995	1.770.725
Rezervisanja	3p; 3r; 36	4.705.395	5.052.271
Tekuće poreske obaveze	3i; 20.1	1.261.901	496.371
Ostale obaveze	37	7.839.931	5.727.036
Ukupno obaveze		491.566.963	460.513.436
Kapital			
Akcijski kapital	3t; 38	45.859.620	45.859.620
Dobitak	3t; 38	28.516.577	21.361.103
Rezerve	3t; 38	23.217.592	20.580.700
Ukupno kapital		97.593.789	87.801.423
Ukupno pasiva		589.160.752	548.314.859

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 19. marta 2024. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

Dejan Janjatović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Vlastimir Vuković
Predsednik Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

Za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

(U hiljadama dinara)

	Aksijski i ostali kapital (napomena 38)	Sopstvene akcije (napomena 38)	Emisiona premija (napomena 38)	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve (napomena 38)	Revalorizacio ne rezerve - potražni saldo (napomena 38)	Revalorizacio ne rezerve - dugovni saldo (napomena 38)	Dobitak (napomena 38)	Ukupno (napomena 38)
Početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	17.191.466	-	22.843.084	22.147.207	3.887.345	-	9.573.620	75.642.722
Korigovano početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	17.191.466	-	22.843.084	22.147.207	3.887.345	-	9.573.620	75.642.722
Ukupan negativni ostali rezultat perioda	-	-	-	-	(3.887.345)	(1.566.507)	-	(5.453.852)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	-	8.370.768	8.370.768
Transakcije s vlasnicima evidentirane direktno na kapitalu – povećanje	1.658.430	487.054	4.166.640	-	-	-	1.970.923	8.283.047
Transakcije s vlasnicima evidentirane direktno na kapitalu – smanjenje	-	(487.054)	-	-	-	-	(1.748.041)	(2.235.095)
Ostalo – povećanje	-	-	-	-	-	-	3.193.833	3.193.833
Ukupne transakcije s vlasnicima	1.658.430	-	4.166.640	-	-	-	3.416.715	9.241.785
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	18.849.896	-	27.009.724	22.147.207	-	(1.566.507)	21.361.103	87.801.423

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU (NASTAVAK)
 Za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
 (U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital (napomena 38)	Sopstvene akcije (napomena 38)	Emisiona premija (napomena 38)	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve (napomena 38)	Revalorizacio ne rezerve - potražni saldo (napomena 38)	Revalorizacio ne rezerve - dugovni saldo (napomena 38)	Dobitak (napomena 38)	Ukupno (napomena 38)
Početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	18.849.896	-	27.009.724	22.147.207	-	(1.566.507)	21.361.103	87.801.423
Korigovano početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	18.849.896	-	27.009.724	22.147.207	-	(1.566.507)	21.361.103	87.801.423
Ukupan pozitivni ostali rezultat perioda	-	-	-	-	1.070.385	1.566.507	-	2.636.892
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	-	15.061.386	15.061.386
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	-	(8.370.612)	(8.370.612)
Ostalo - povećanje	-	-	-	-	-	-	465.238	465.238
Ostalo - smanjenje	-	-	-	-	-	-	(538)	(538)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	-	-	-	-	(7.905.912)	(7.905.912)
Stanje na dan 31. decembar tekuće godine	18.849.896	-	27.009.724	22.147.207	1.070.385	-	28.516.577	97.593.789

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 19. marta 2024. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

Dejan Janjatović
 Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Vlastimir Vuković
 Predsednik Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

Za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama dinara)

	1.1.-31.12.2023.	1.1.-31.12.2022.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	41.589.299	30.791.942
Prilivi od kamata	29.197.475	18.543.410
Prilivi od naknada	11.431.807	10.647.686
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	954.055	1.587.450
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	5.962	13.396
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(20.553.813)	(17.467.814)
Odlivi po osnovu kamata	(2.236.102)	(901.494)
Odlivi po osnovu naknada	(2.836.214)	(2.398.294)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(5.605.329)	(5.322.285)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(1.268.636)	(1.213.041)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(8.607.532)	(7.632.700)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	21.035.486	13.324.128
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	31.978.925	14.337
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	769.975	14.337
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	31.208.950	-
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(48.611.262)	(66.196.072)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(48.611.262)	(44.005.627)
Smanjenja depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	-	(22.190.445)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	4.403.149	(52.857.607)
Plaćeni porez na dobit	(1.056.198)	(11.914)
Isplaćene dividende	(8.401.079)	(9.091)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti posle poreza	(5.054.128)	(52.878.612)

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE (NASTAVAK)

Za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>1.1.-31.12.2023.</u>	<u>1.1.-31.12.2022.</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	43.058.483	60.538.498
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	42.358.800	47.418.333
Prilivi od prodaje investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	1.445.831
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	611.710	-
Prilivi od prodaje investicionih nekretnina	87.973	972.231
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	-	10.702.103
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(20.115.892)	(22.303.760)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(17.253.551)	(20.154.701)
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	(535.637)	-
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(2.326.704)	(2.149.059)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	22.942.591	38.234.738
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	345.771.463	325.846.383
Prilivi po osnovu uzetih kredita	345.771.463	323.800.808
Prilivi po osnovu prodaje sopstvenih akcija	-	2.045.575
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(348.136.530)	(324.977.220)
Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija	-	(2.235.096)
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(347.775.440)	(322.352.587)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(361.090)	(389.537)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(2.365.067)	869.163
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	462.398.170	417.191.160
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(446.874.774)	(430.965.871)
NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE	15.523.396	(13.774.711)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	47.327.662	60.638.037
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	379.003	1.904.350
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	(407.172)	(1.440.014)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	62.822.889	47.327.662

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 19. marta 2024. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

Dejan Janjatović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Vlastimir Vuković
Predsednik Izvršnog odbora

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE

NLB Komercijalna banka a.d., Beograd (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 1. decembra 1970. godine, a transformisana je u akcionarsko društvo 6. maja 1992. godine. Banka je registrovana kod Trgovinskog suda u Beogradu 10. jula 1991. godine, a zakonski je preregistrovana u Agenciji za privredne registre 14. aprila 2006. godine. Banka je dobila dozvolu za bankarsku delatnost od Narodne banke Jugoslavije 3. jula 1991. godine.

NLB d.d. Ljubljana je vlasnik 100% običnih i preferencijalnih akcija, odnosno vlasnik 100% kapitala Banke od 13. jula 2022. godine.

Banka je registrovana za obavljanje kreditnih, depozitnih i garancijskih poslova, kao i za obavljanje poslova platnog prometa, u zemlji i inostranstvu.

Na dan 31. decembar 2023. godine, Banku čine centrala u Beogradu u ulici bulevar Mihajla Pupina 165V, 4 regiona, 1 filijala i 171 ekspozitura na teritoriji Srbije (31. decembra 2022. godine: centrala u Beogradu, 4 regiona, 1 filijala i 180 ekspozitura na teritoriji Srbije).

Na dan 31. decembar 2023. godine Banka je imala 2.332 zaposlenih (31. decembra 2022. godine: 2.503 zaposlenih). Poreski identifikacioni broj Banke je 100001931.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") na dan 31. decembra 2023. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“).

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje. Banka posebno sastavlja i prikazuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“).

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napomeni 2.2., a Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu postali efektivni, obelodanjeni su u napomeni 2.3.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Službeni glasnik RS“ br. 93/2020).

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date u daljem tekstu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala Računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3. Računovodstveni metod korišćen za spajanje banaka obelodanjen je u napomeni 3(u).

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.2. Izmene i dopune MSFI čije su stupanje na snagu i primena obavezni u tekućoj godini

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sledećih izmenjenih MSFI koji su usvojeni od strane Banke od 1. januara 2023. godine:

- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i MSFI Praktični izveštaj 2 – obelodanjivanje računovodstvenih politika
- Izmene MRS 8 „Računovodstvene politike, promena računovodstvenih procena i greške“ – definicija računovodstvenih procena
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak“ – odloženi porezi koji se odnose na sredstva i obaveze iz iste transakcije
- Izmene MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – inicijalna primena MSFI 17– komparativne informacije
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak“ – međunarodna poreska reforma

Usvajanje navedenih novih i izmena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajne efekte na finansijske izveštaje Banke.

2.3. Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – klasifikacija obaveza na tekuća ili stalna – odlaganje dana primene i tekuće obaveze sa kovenantima koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2024. godine
- Izmene MSFI 16 „Lizing“ – lizing obaveza u transakciji prodaje i ponovne kupovine koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2024. godine
- Izmene MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine i MSFI 7 „Finansijski instrumenti“ – obelodanjivanje finansijskih aranžmana dobavljača, koja su primenljive na periode nakon 1. januara 2024. godine
- Izmene MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva“ – nedostatak zamenljivosti u primeni na periode nakon 1. januara 2025. godine
- Dopuna MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 - Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva, dostupan za dobrovoljnu primenu sa odloženim neodređenim datumom obavezne primene.

Rukovodstvo Banke nije usvojilo navedene nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene.

2.4. Uporedni podaci

Za sve iznose koji su dati u finansijskim izveštajima tekućeg perioda prezentuju se uporedne informacije o prethodnom periodu, osim kada standardi ili tumačenja dozvoljavaju ili zahtevaju drugačije.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka konzistentno primenjuje usvojene računovodstvene politike u svim periodima prezentovanim u pojedinačnim finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike primenjene u sastavljanju pojedinačnih finansijskih izveštaja su navedene u nastavku.

(a) Konsolidacija

Na dan 31. decembar 2023. godine kao i na dan 31. decembar 2022. godine Banka ima kontrolu nad Društvom za upravljanje UCITS fondom KomBank Invest a.d., Beograd, u kojem ima 100% učešća u kapitalu i čija konsolidacija nije izvršena u ovim finansijskim izveštajima

U decembru 2023.godine Banka je uplatom 445.637.020,00 RSD stekla 48,91% učešća u NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd.

Konsolidovani finansijski izveštaji se posebno pripremaju i obelodanjuju.

U pojedinačnim finansijskim izveštajima ulaganja u zavisna i pridružena lica se vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za gubitke od obezvređenja.

(b) Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, koje su iskazane po nabavnoj vrednosti, preračunate su u dinare prema srednjem kursu koji je važio na dan bilansa. Kursne razlike nastale kao rezultat preračuna deviznih pozicija iskazane su u okviru bilansa uspeha. Nemonetarne pozicije aktive koje se vrednuju po nabavnoj vrednosti u stranoj valuti preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane Narodne banke Srbije, su obelodanjeni u napomeni 43.

(c) Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha primenom metoda efektivne kamatne stope (EKS). Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog tj. ugovorenog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope – naknade za obradu zahteva za odobravanje kredita kao i naknade za aneksiranje.

Naknade koje su deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta, saglasno MSFI 9, obuhvataju sledeće vrste naknada:

1. „origination fee“ – naknada koju Banka naplaćuje u vezi sa emitovanjem ili sticanjem finansijskog sredstva. Takve naknade mogu uključivati kompenzacije za aktivnosti procene finansijskog stanja zajmoprimca, procene i evidentiranje garancija, kolaterala i drugih sigurnosnih aranžmana, pregovaranja o uslovima finansijskog instrumenta, priprema i obrada dokumenata i zatvaranje transakcije;
2. „commitment fee“ – naknada koju Banka prima za odobravanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati;
3. „origination fee“ – naknade koje se plaćaju po osnovu emitovanja finansijskih obaveza koji su vrednovani po amortizovanoj vrednosti.

Prilikom početnog priznavanja kredita odobrenih fizičkim i pravnim licima, Banka kao deo efektivne kamatne stope koji ulazi u amortizovanu vrednost kredita, uključuje naknade za obradu kreditnog zahteva koje se naplaćuju od clijenata, fizičkih ili pravnih lica, prilikom odobrenja kredita, a koje se razgraničavaju metodom EKS tokom perioda trajanja kredita i priznaju kao prihod od kamate.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Prihod i rashodi od kamata (nastavak)

Izuzetno od prethodnog stava, ukoliko je naknada za obradu kreditnog zahteva primljena po osnovu revolving kredita ili odobrenih prekoračenja po tekućim računima, s obzirom na činjenicu da nije moguće predvideti visinu i dinamiku korišćenja odobrenih sredstava, naknada se razgraničava po proporcionalnoj metodi tokom perioda trajanja kredita i priznaje kao prihod od kamate.

Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze.

Transakcioni troškovi uključuju naknade i provizije koje se plaćaju agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i dažbine vezano za transfer. Troškovi transakcije ne uključuju premije ili popuste, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove održavanja.

Priznavanje prihoda od kamata na obezvređene plasmane vrši se po neto principu, odnosno primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost sredstva.

(d) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u utvrđivanje efektivne kamatne stope i iskazani su u okviru prihoda i rashoda od kamata.

Naknade koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i koje se obračunavaju u skladu sa MSFI 15 uključuju:

- a) naknade koje se naplaćuju za servisiranje kredita („monitoring“ ili „management“ fee);
- b) „commitment fee“ – naknada za izdavanje kredita kada je malo verovatno da će se kreditni aranžman realizovati i
- c) naknade vezane za sindicirani kredit koje je Banka primila za uslugu aranžera/agenta transakcije.

Saglasno MSFI 15 predviđena su dva pristupa za priznavanje prihoda od naknada i provizija: „u trenutku“ i „tokom vremena“ kako su pružene usluge kada se naknade razgraničavaju i srazmerni deo se priznaje kao prihod perioda. Prihodi od naknada i provizija uključuju prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja i korišćenja platnih kartica, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga. Prihodi od naknada i provizija se evidentiraju u trenutku pružanja usluga.

Rashodi od naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge.

(e) Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju dobitke umanjene za gubitke proistekle iz promene vrednosti: derivata, promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i dobitke umanjene za gubitke proistekle iz promene vrednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(f) Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po fer vrednosti odnose se na finansijska sredstva i obaveze iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha i fer vrednost kroz ostali rezultat.

(g) Dividende

Prihodi po osnovu dividendi se priznaju u momentu kada je utvrđeno pravo banke na isplatu i kada je verovatan priliv ekonomskih koristi od dividendi. Dividende su prikazane u okviru pozicije ostali poslovni prihodi.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(h) Lizing

Na početku ugovora, Banka procenjuje da li ugovor sadrži lizing komponentu ili predstavlja lizing. Tačnije, analizira se da li ugovor prenosi pravo na kontrolu korišćenja odvojivih sredstava tokom definisanog vremenskog perioda, u zamenu za naknadu.

Banka kao zakupac

Banka primenjuje jedinstveni pristup priznavanja i merenja za sve zakupe, osim za kratkoročni zakup i zakup sredstava male vrednosti. Banka priznaje lizing obaveze za plaćanje zakupa i pravo na korišćenje koje predstavlja pravo na korišćenje osnovnih sredstava.

(i) Pravo na korišćenje sredstava

Banka priznaje pravo na korišćenje imovine na dan početka zakupa (tj. na datum kada je imovina dostupna za upotrebu). Pravo na korišćenje imovine vrednuje se u visini nabavne vrednosti, umanjene za akumuliranu amortizaciju i gubitke od obezvređenja, i prilagođava se bilo kojem naknadnom merenju obaveza po osnovu lizinga. Nabavna vrednost prava na korišćenje sredstava uključuje iznos priznatih lizing obaveza, inicijalnih direktnih troškova i lizing plaćanja izvršenih na dan ili pre datuma početka, umanjene za primljene podsticaje za zakup.

Pravo na korišćenje sredstava amortizuje se proporcionalno, na period trajanja zakupa ili procenjenog korisnog veka imovine. Lizing sredstva amortizovana su primenom stope u rasponu od 80% do 6,90% na godišnjem nivou u zavisnosti od ugovorenog prava korišćenja sredstva.

(ii) Obaveze po osnovu lizinga

Na dan početka zakupa, Banka priznaje obaveze po osnovu lizinga, merene po sadašnjoj vrednosti lizing plaćanja koja treba da se izvrše tokom trajanja zakupa. Lizing plaćanja uključuju fiksne isplate, umanjene za sva potraživanja po osnovu podsticaja za zakup, varijabilne isplate zakupa koje zavise od indeksa ili stope, i za iznose za koje se očekuje da će biti sigurno plaćeni za rezidualnu vrednost. Lizing plaćanja takođe uključuju cenu izvršenja kupovne opcije za koju je razumno očekivano da će se izvršiti od strane Banke i plaćanje penala za raskid ugovora, ako je opcija raskida koju Banka može da iskoristi u toku trajanja ugovora.

Varijabilna lizing plaćanja koja ne zavise od indeksa ili stope priznaju se kao rashodi u periodu u kom su nastali događaji ili uslovi koji dovode do plaćanja.

Pri izračunavanju sadašnje vrednosti lizing plaćanja, Banka koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja na dan priznavanja lizinga, jer implicitna kamatna stopa za lizing nije lako utvrdiva. Nakon datuma početka, iznos lizing obaveza se povećava za obračunatu kamatu za protekli period i umanjuje se za izvršena lizing plaćanja. Pored toga, knjigovodstvena vrednost lizing obaveza se ponovo meri ako postoji modifikacija ugovora, promena trajanja zakupa, promena plaćanja zakupa (npr. promene u budućim plaćanjima koje su posledica promene indeksa ili stope korišćene za utvrđivanje takvih plaćanja zakupa) ili promena u proceni opcije za kupovinu osnovnog sredstva koje je predmet zakupa.

U periodu januar - decembar 2023. godine inkrementalna stopa zaduženja kretala se u rasponu od 1,17% do 5,72% za EUR odnosno 2,7840% do 7,4400% za RSD (2022. godina: 0,3400% do 5,2700% za EUR odnosno 2,75100% do 7,4400% za RSD).

(iii) Kratkoročni zakupi i zakupi sredstava male vrednosti

Banka primenjuje izuzeće od priznavanja kratkoročnog zakupa za svoje kratkoročne zakupe mašina i opreme (tj. one zakupe koji imaju rok trajanja kraći od 12 meseci od datuma početka i ne sadrže opciju kupovine). Takođe se primenjuje izuzeće od priznavanja za zakup sredstava male vrednosti na zakup kancelarijske opreme i poslovnog prostora za postavljanje bankomata. Lizing plaćanja kod kratkoročnih zakupa i zakupa sredstava male vrednosti priznaju se kao rashod, proporcionalno u toku perioda trajanja zakupa.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(h) Lizing (nastavak)

Banka kao davalac zakupa

Zakupi u kojima Banka ne prenosi suštinski sve rizike i koristi povezane sa vlasništvom nad sredstvom, klasifikuju se kao operativni lizing. Prihodi od zakupa se obračunavaju proporcionalno u toku trajanja ugovora i evidentiraju se kao prihodi u bilansu uspeha, zbog svoje operativne prirode. Inicijalni direktni troškovi nastali u pregovaranju i uređivanju operativnog lizinga dodaju se knjigovodstvenoj vrednosti sredstva datih u zakup i priznaju se tokom trajanja zakupa na istoj osnovi kao i prihodi od zakupa.

(i) Tekući i odloženi porezi

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru kapitala ili u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(i) Porez na dobitak

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu poreza na dobit za obračunski period, uz korišćenje poreskih stopa važećih ili koje će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodne godine.

(ii) Dobitak i gubitak po osnovu odloženih poreza

Odloženi porezi se utvrđuju u odnosu na privremene razlike nastale između knjigovodstvenih vrednosti imovine i obaveza u finansijskim izveštajima i vrednosti imovine i obaveza za poreske svrhe. Prilikom određivanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na izveštajni datum.

Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze se netiraju ukoliko postoji zakonsko pravo da se netiraju tekuća poreska sredstva i tekuće poreske obaveze i odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze se odnose na porez na dobitak koji je nametnula ista poreska vlast istom poreskom obvezniku ili različitim poreskim obveznicima koji nameravaju da ili izmire tekuće poreske obaveze i sredstva na neto osnovi ili da istovremeno ostvare sredstva i izmire obaveze u svakom budućem periodu u kom se očekuje izmirenje ili povraćaj značajnih iznosa odloženih poreskih obaveza ili sredstava.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se prenosi poreski gubitak i krediti mogu umanjiti. Odložena poreska sredstva su predmet analize na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju se do iznosa za koji više nije verovatno da će doći do realizacije neophodne oporezive dobiti. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

(iii) Ostali porezi i doprinosi

U skladu sa važećom regulativom u Republici Srbiji, Banka plaća različite poreze i doprinose, kao što su: porez na dodatu vrednost, porez na imovinu, doprinose na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u "Ostale rashode".

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“- klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9

Finansijski instrumenti

Finansijskim instrumentom se smatra svaki ugovor kojim nastaje finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza, uz istovremeno nastajanje finansijske obaveze, odnosno finansijskog sredstva trećih lica.

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo je svako sredstvo koje je:

- gotovina;
- instrument kapitala drugog pravnog lica;
- ugovorno pravo za primanje gotovine ili nekog drugog finansijskog sredstva od drugog pravnog lica;
- ugovorno pravo za razmenu finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim pravnim licem, pod uslovima koji su potencijalno povoljni;
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala i koji je nederivatni, a za koji Banka jeste ili može biti u obavezi da primi promenljiv broj instrumenata sopstvenog kapitala;
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala i koji je derivatni, a koji će biti ili može biti izmiren drugačije nego razmenom fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj instrumenata sopstvenog kapitala.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza je svaka ugovorena obaveza:

- da isporuči gotovinu ili drugo finansijsko sredstvo drugom pravnom licu;
- da razmeni finansijske instrumente sa drugim pravnim licem pod uslovima koji su potencijalno nepovoljni.

Pravila procenjivanja finansijskih instrumenata

Sa aspekta klasifikacije i merenja, MSFI 9 definiše kriterijume za klasifikaciju finansijskih sredstava, osim vlasničkih instrumenata i derivata, koji se zasnivaju na proceni poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima i ugovornim karakteristikama novčanih tokova finansijskih instrumenata.

Finansijska sredstva

Klasifikacija finansijskih sredstava se zasniva na primeni odgovarajućeg poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima i ispunjenosti testa karakteristika ugovorenih novčanih tokova.

Poslovni model određuje da li novčani tokovi proizilaze iz prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, prodaje finansijskog sredstva ili oba. Poslovni model za klasifikaciju finansijskih sredstava se određuje na odgovarajućem nivou agregiranja.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“- klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

Klasifikacija i merenje

Sa aspekta klasifikacije i merenja sva finansijska sredstva, osim vlasničkih instrumenata i derivata, procenjuju na osnovu poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima i ugovornih karakteristika novčanih tokova instrumenata.

Banka vrši procenu ciljeva poslovnih modela za upravljanje finansijskim sredstvima na portfolio nivou, budući da ovakva procena na najbolji način oslikava način upravljanja poslovnim aktivnostima i način izveštavanja rukovodstva. Poslovni model određuje da li novčani tokovi proizlaze iz prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, prodaje finansijskog sredstva ili oba. Poslovni model za klasifikaciju finansijskih sredstava se određuje na odgovarajućem nivou agregiranja.

Ispunjenost testa karakteristika ugovorenih novčanih tokova podrazumeva da se novčani tokovi sastoje isključivo od plaćanja glavnice i kamata na preostalu glavicu (SPPI kriterijum). U slučaju razmatranja ispunjenja SPPI kriterijuma, kamata se može sastojati od naknade za vremensku vrednost novca, kreditni rizik, druge osnovne rizike kreditiranja, profitnu maržu, kao i naknade i administrativne troškove (kao što je naknada za obradu kredita i slično) u skladu sa metodologijom koja definiše predmetnu oblast.

Finansijska sredstva se mogu klasifikovati u sledeće kategorije:

- a) *finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku (AC)*
Finansijska sredstva se klasifikuju po amortizovanom trošku ukoliko se drže u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i ukoliko ispunjavaju test karakteristika ugovorenih novčanih tokova, a odnose se na kredite, depozite, ostale plasmane i dužničke HoV. Ukoliko finansijska sredstva ne ispunjavaju test karakteristika ugovorenih novčanih tokova, vrednuju se po fer vrednosti kroz bilans uspeha.
- b) *finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)*
Finansijska sredstva se klasifikuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha ukoliko se drže u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje radi trgovanja. Ukoliko su dužničke HoV ili vlasničke HoV uključujući učešća u kapitalu pravnih lica pribavljene sa namerom da budu prodane odmah ili u kratkom roku, klasifikuju se kao sredstva za trgovanje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.
Finansijska sredstva – vlasničke HoV i derivati klasifikuju se kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, osim ukoliko se na dan inicijalnog priznavanja odabere mogućnost prikazivanja promena fer vrednosti investicija u instrumente kapitala kroz ostali rezultat. Ova mogućnost se ne može primeniti na vlasničke HoV koje se drže radi trgovanja.
- c) *finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat sa priznavanjem kroz bilans uspeha - „recycling“ (FVOCI)*
Finansijska sredstva se klasifikuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat sa priznavanjem kroz bilans uspeha, ukoliko se drže u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijskih sredstava i koji ispunjavaju test karakteristika ugovorenih novčanih tokova, a odnose se na dužnička finansijska sredstva. Ukoliko dužnička finansijska sredstva ne ispunjavaju test karakteristika ugovorenih novčanih tokova, vrednuju se po fer vrednosti kroz bilans uspeha.
- d) *finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat bez priznavanja kroz bilans uspeha (FVOCI)*
Investicije u instrumente kapitala, koje se ne drže radi trgovanja i za koje je na dan inicijalnog priznavanja odabrana mogućnost prikazivanja promene fer vrednosti kroz ostali rezultat, klasifikuju se u finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, pri čemu se iznosi priznati kroz kapital ne reklasifikuju u bilans uspeha.

U skladu sa klasifikacijom sredstava iz prethodnog stava, Banka kategorizuje sve plasmane iz svog portfolija koji se odnose na:

- Kredite i potraživanja kao nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim otplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu i koja Banka ne namerava da proda u kratkom roku. Krediti i potraživanja nastaju kada Banka plasira novac ili usluge dužniku bez namere da dalje trguje ovim plasmanima. Krediti i potraživanja obuhvataju plasmane bankama i plasmane klijentima.
- HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha koje predstavljaju instrumente stečene u svrhu ostvarivanja dobiti po osnovu fluktuacije cena i marže. Sredstva namenjena trgovanju predstavljaju sredstva koja Banka nabavlja ili koja su nastala prevashodno u cilju prodaje ili ponovnog otkupa u bliskoj budućnosti ili koje Banka drži u okviru portfolija kojim se jedinstveno upravlja u cilju sticanja kratkoročne dobiti.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“- klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

- Hartije od vrednosti, koje obuhvataju dužničke hartije od vrednosti i vlasničke hartije od vrednosti (instrumente kapitala).
  - o Dužničke hartije od vrednosti uključuju obveznice i prenosive sekjuritizovane instrumente duga, državne zapise, blagajničke zapise, komercijalne zapise, sertifikate o depozitu, bankarske akcepte, subordinirane obveznice i druge slične dužničke hartije od vrednosti kojima se trguje na finansijskim tržištima.
  - o Vlasničke hartije od vrednosti uključuju akcije koje predstavljaju udeo u kapitalu akcionarskog društva i zamenljive obveznice koje imaju, pod uslovima utvrđenim odlukom o izdavanju, daju pravo na zamenu za obične akcije društva. *Vlasničke hartije od vrednosti (instrumenti kapitala)* su svi oblici učešća u kapitalu pravnih lica za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena.
  - o Investicije u zavisna pravna lica koja obezbeđuju kontrolu, odnosno preko 50% upravljačkih prava i investicije u pridružena pravna lica koja obezbeđuju od 20% do 50% upravljačkih prava
- Finansijski derivati obuhvataju *forward* i *swap* transakcije. Derivatna finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako nisu imenovana kao instrumenti zaštite od rizika.

Inicijalno, finansijsko sredstvo se vrednuje po fer vrednosti, uvećanoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha (FVTPL) kod kojih se navedeni troškovi priznaju kroz trošak u bilansu uspeha.

Naknadno, dobiti ili gubici po osnovu finansijskih sredstava FVOCI će biti priznati preko ostalog rezultata, osim za prihode ili rashode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, do trenutka kada prestane priznavanje finansijskog sredstva ili kada se reklasifikuje.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulativni dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha. Kamata obračunata primenom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha.

Finansijske obaveze

Inicijalno finansijske obaveze se vrednuju po fer vrednosti. Nakon početnog merenja, finansijske obaveze se naknadno mere po amortizovanom trošku. Amortizovani trošak izračunava se uzimajući u obzir diskont ili premiju na finansijske obaveze i troškove koji su sastavni deo EKS-a.

Banka nema finansijske obaveze koje se procenjuju kao FVTPL.

Neto prihod / rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

U skladu sa MSFI 9, metodologija za obezvređenje se zasniva na konceptu budućeg očekivanog gubitka („expected credit loss „ECL, eng.) kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti. Obračun troškova obezvređenja za očekivene gubitke se vrši za sva potraživanja i druge dužničke instrumente koji se ne procenjuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha, uključujući i neopozive obaveze i izdate garancije. Troškovi obezvređenja baziraju se na očekivanom kreditnom gubitku u skladu sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci, osim u slučaju kada postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja, kada se procena kreditnih gubitaka vrši na bazi verovatnoće neizmirenja obaveza za period životnog veka instrumenta.

Banka je definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe 1, 2 i 3 u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

Klasifikacija i merenje (nastavak)

Nivo 1

Troškovi obezvređenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, su obračunati na osnovu 12-mesečnih očekivanih gubitaka (ECL) u skladu sa MSFI 9. U Nivo 1 uključene su i izloženosti prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije, uključujući i obaveznu rezervu i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika 0, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.,

Nivo 2

Svi finansijski instrumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u Nivo 2 i troškovi obezvređenja obračunati na osnovu očekivanih gubitaka za ceo životni vek instrumenta.

Banka razmatra da li postoji značajan rast kreditnog rizika poređenjem life time verovatnoće neizmirenja od inicijalnog priznavanja sredstva u odnosu na rizik neizmirenja na kraju svakog izveštajnog perioda. Prema internoj politici Banke, značajnim povećanjem kreditnog rizika smatra se docnja od 31 do 90 dana, restrukturiranje klijenta, klijenti na watch listi (Napomena 4.1).

Nivo 3

Finansijski instrumenti su uključeni u Nivo 3 u slučaju kada postoji objektivan dokaz obezvređenja uz uvođenje višestrukih scenaria naplate. Za materijalno značajne plasmane iz Nivoa 3 obračun obezvređenja se vrši na individualnoj osnovi.

Banka je u procenu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) uključila i informacije o očekivanim trendovima makroekonomskih parametara za naredne tri godine, a za koje je utvrđena statistički značajna zavisnost.

Budući da različiti nivoi obezvređenja imaju za rezultat različite načine obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je razvila metodologiju i obračunala parametre rizika u skladu sa zahtevima MSFI 9.

„POCI“

Sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja („POCI“) su finansijska sredstva koja su kreditno obezvređena u inicijalnom priznavanju. „POCI“ imovina evidentira se po fer vrednosti pri prvobitnom priznavanju, a prihod od kamata se naknadno priznaje na osnovu kreditno prilagođene EKS. Obračunata ispravka vrednosti se priznaje ili oslobađa samo u onoj meri u kojoj se naknadno promene očekivani kreditni gubici.

Otpis

Predmet otpisa su potraživanja koja Banka nije uspela da naplati i pored sprovođenja svih aktivnosti naplate definisanih svojim politikama i procedurama: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Banka u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke „Službeni glasnik RS“, br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

Klasifikacija i merenje (nastavak)

(i) Prestanak priznavanja

Banka prestaje sa priznavanjem finansijskog sredstva kada ugovorna prava nad gotovinskim tokovima vezanim za sredstvo isteknu, ili kada Banka transakcijom prenese sva suštinska prava i koristi vezane za vlasništvo nad finansijskim sredstvom ili ako transakcijom Banka niti prenese niti zadrži sva suštinska prava vezana za vlasništvo, ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom. Svo vlasništvo nad prenesenim finansijskim sredstvom koje ispunjava uslove za prestanak priznavanja koje je Banka stvorila ili zadržava priznaje se kao zasebno sredstvo ili obaveza u izveštaju o finansijskoj poziciji. Prilikom prestanka priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti (ili knjigovodstvene vrednosti dela sredstva koji je prenet) i zbira primljene nadoknade (uključujući nova sredstva koja su nabavljena umanjena za nove preuzete obaveze), kao i zbirni dobiti ili gubici koji su prethodno priznati u izveštaju o ostalom rezultatu, priznaju se u bilansu uspeha.

Banka obavlja transakcije po kojima vrši prenos sredstava priznatih u svom bilansu stanja, mada zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako se svi ili suštinski svi rizici i koristi zadržavaju, onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, transakcije ponovnog otkupa.

Kod transakcija u kojima Banka, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom i zadržava kontrolu nad sredstvom, Banka nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Banka vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada se obaveza ispuni, otkáže ili istekne. Kada se postojeća finansijska obaveza zameni drugom od istog zajmodavca pod bitno drugačijim uslovima ili su uslovi postojeće obaveze bitno izmenjeni, takva zamena ili modifikacija tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze i priznavanje nove obaveze. Razlika između knjigovodstvene vrednosti prvobitne finansijske obaveze i plaćene naknade priznaje se u bilansu uspeha.

(ii) Modifikacija

Modifikacije finansijskih sredstava koje ne dovode do prestanak priznavanja

Izmene ugovora usled finansijskih teškoća dužnika ne smatraju se značajnom modifikacijom koja dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

Saglasno MSFI 9 Banka utvrđuje novu bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznaje prihod ili rashod po osnovu modifikacije u bilansu uspeha. Efekat se priznaje na poziciji prihod / rashod po osnovu umanjena/povećanja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se utvrđuje kao sadašnja vrednost modifikovanih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivom kamatnom stopom. Eventualno nastali transakcioni troškovi koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom njegovog veka trajanja.

(iii) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u izveštaju o finansijskoj poziciji samo kada Banka ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu Banke sličnih transakcija, kao što su to transakcije koje Banka ima po osnovu trgovanja.

Računovodstvene politike za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka opisane su u Napomeni 4. Upravljanje rizikom, 4.1. Kreditni rizik - MSFI 9 Finansijski instrumenti.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Gotovina i sredstva kod centralne banke

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu u blagajni, sredstva kod centralnih banaka kojima se može neograničeno raspolagati i visoko likvidnu finansijsku aktivu sa izvornim dospećem kraćim od 3 meseca, malim rizikom promene vrednosti, a koja se koriste od strane Banke za upravljanje kratkoročnom likvidnošću.

Novčana sredstva se vode po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

(l) Nekretnine, postrojenja i oprema

(i) Priznavanje i vrednovanje

Početno merenje nekretnine, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je sastavni deo neophodan za funkcionalnu upotrebljivost opreme, kapitalizuje se kao deo te opreme.

Nakon početnog priznavanja, oprema se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu amortizaciju i ukupne akumulirane gubitke usled smanjenja vrednosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine se vrednuju po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrednost na datum revalorizacije umanjenu za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti. Revalorizacija se vrši dovoljno redovno, kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda.

Knjiženje efekata revalorizacije zavisi od toga da li je razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i njegove fer vrednosti na datum revalorizacije pozitivna ili negativna. Pozitivni efekti se priznaju kao povećanje revalorizacione rezerve i/ili kao prihod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva do nivoa prethodno priznatih rashoda po istom osnovu za isto sredstvo. Negativni efekti se priznaju kao smanjenje prethodno formirane revalorizacione rezerve i/ili kao rashod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva. Revalorizaciona rezerva nastala po ovom osnovu se u celosti prenosi na neraspoređeni dobitak prilikom prestanka priznavanja nekretnine odnosno njenog otuđenja. Revalorizaciona rezerva se može preneti u neraspoređeni dobitak i dok se sredstvo koristi u iznosu razlike između amortizacije zasnovane na revalorizovanoj knjigovodstvenoj vrednosti sredstva i amortizacije na osnovu prvobitne nabavne vrednosti sredstva. Prenosanje revalorizacionih rezervi u neraspoređenu dobit ne vrši se preko bilansa uspeha.

Dobici ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između vrednosti ostvarene njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

(ii) Naknadni troškovi

Troškovi zamene sastavnog dela nekog osnovnog sredstva priznaju se kao deo knjigovodstvene vrednosti tog osnovnog sredstva ukoliko je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sastavnim delom priliti u Banku i ako se cena koštanja tog dela može pouzdano izmeriti. Knjigovodstvena vrednost zamenjenog dela se isknjižava. Troškovi redovnog servisiranja nekretnine i opreme se priznaju u bilansu uspeha kada nastanu.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(I) Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)****(iii) Amortizacija**

Amortizacija se priznaje u bilansu uspeha u jednakim godišnjim iznosima tokom procenjenog veka trajanja date stavke nepokretnosti, postrojenja i opreme, budući da se na taj način najbolje odražava očekivana potrošnja upotrebne ekonomske vrednosti sadržane u sredstvu. Sredstva uzeta na lizing se amortizuju tokom ugovorenog perioda trajanja lizinga ili korisnog veka sredstva, u zavisnosti koji je period kraći.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	Procenjen koristan vek (u godinama)	%
Građevinski objekti	40	2,5%
Kompjuterska oprema	4	25,00%
Nameštaj i ostala oprema	5 - 10	10 - 20%
Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima	4,58 -20	5-25%
Osnovna sredstva uzeta u lizing	1,25 -14,92	6,90 – 80%

Metod amortizacije, korisni vek i preostala vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

Troškovi održavanja sredstava se priznaju u bilansu uspeha za period u kome nastanu.

(Ij) Nematerijalna imovina

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja umanjenoj za amortizaciju i gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati povećane buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha u jednakim godišnjim iznosima tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalnih ulaganja, budući da se na taj način najbolje odražava očekivana potrošnja upotrebne ekonomske vrednosti sadržane u sredstvu. Procenjeni korisni vek nematerijalnih ulaganja iznosi 3 do 10 godina, odnosno amortizacione stope se kreću u rasponu od 10,00% do 33,33%.

Metod amortizacije, korisni vek i preostala vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

(m) Investicione nekretnine

Investicione nekretnine predstavljaju nekretnine koje se drže u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrednosti kapitala ili u obe svrhe, a ne za prodaju u redovnom toku poslovanja ili za korišćenje u proizvodnji ili nabavci dobara ili usluga ili u administrativne svrhe.

Inicijalno vrednovanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja. Nabavna vrednost kupljene investicione nekretnine obuhvata njenu kupoprodajnu cenu i sve izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva.

Nakon početnog priznavanja, naknadno merenje investicionih nekretnina se vrši po metodu fer vrednosti. Fer vrednost je cena koja bi se naplatila za prodaju sredstava ili platila za prenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja.

Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promene fer vrednosti investicione nekretnine priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(n) Obezvređenje nefinansijskih sredstava

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava se analizira na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje pokazatelji koji ukazuju da je došlo do njihovog obezvređenja. U slučaju da se utvrdi da postoje određeni pokazatelji obezvređenja, utvrđuje se nadoknadiva vrednost sredstava. Gubitak po osnovu obezvređenja se priznaje ako knjigovodstvena vrednost sredstva prevazilazi njegovu procenjenu nadoknadivu vrednost.

Nadoknadiva vrednost sredstva se utvrđuje kao vrednost koja je veća od upotrebne vrednosti sredstva i njegove fer vrednosti. Za potrebe utvrđivanja upotrebne vrednosti, procenjeni budući novčani prilivi po osnovu sredstva se diskontuju na njihovu sadašnju vrednost, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca, kao i rizika specifičnih za sredstvo.

Gubitak po osnovu obezvređenja se priznaje u slučaju kada je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti i priznaje u okviru rezultata perioda.

Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za amortizaciju sredstva, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

(o) Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i drugim komitentima, krediti i subordinirane obaveze

Depoziti, dužničke hartije od vrednosti, krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Banke.

Banka klasifikuje instrumente finansiranja kao finansijske obaveze ili kao kapital u skladu sa suštinom ugovorenih uslova za konkretni instrument.

Depoziti, dužničke hartije od vrednosti, krediti i subordinirane obaveze se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za sve direktne transakcione troškove, dok se njihovo naknadno vrednovanje vrši po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

(p) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Banka, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje se očekuje da će doći do odliva resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Banku. Rezervisanje se utvrđuje putem diskontovanja očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, tamo gde je to odgovarajuće, rizika specifičnih za obavezu.

(r) Beneficije zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je u obavezi da plaća obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročne obaveze po osnovu rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazane na dan 31. decembar 2023. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki obelodanjenih u napomeni 36(b).

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(s) Finansijske garancije

Finansijske garancije predstavljaju ugovore kojima se Banka obavezuje da izvrši plaćanja njihovim korisnicima za gubitke nastale zbog neispunjavanja obaveze plaćanja određenog dužnika po dospeću obaveze, a u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

Obaveze po finansijskim garancijama se inicijalno priznaju po fer vrednosti, a inicijalna fer vrednost se amortizuje tokom trajanja finansijske garancije. Obaveza po osnovu garancije se naknadno odmerava u iznosu koji je veći od amortizovane vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanog budućeg plaćanja. Finansijske garancije se evidentiraju u okviru vanbilansnih stavki.

(t) Akcijski kapital i rezerve

Kapital Banke obuhvata osnivačke akcije, akcije narednih emisija, emisionu premiju, rezerve, rezerve fer vrednosti, akumulirani rezultat i dobitak tekuće godine.

Kapital Banke formiran je iz uloženi sredstava osnivača Banke u novčanom i nenovčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u kapital Banke.

Ukoliko Banka otkupi sopstvene akcije, plaćena naknada, uključujući sve direktno pripisane dodatne troškove, odbija se od kapitala koji se pripisuje vlasnicima, sve dok se akcije ne ponište ili otuđe. Ako se takve akcije kasnije prodaju, sve primljene naknade, bez direktno pripisanih dodatnih troškova transakcije, uključuju se u kapital koji se pripisuje vlasnicima kapitala.

(u) Poslovne kombinacije entiteta pod zajedničkom kontrolom

Na sednici Skupštine Komercijalne banke a.d., Beograd održanoj 23. decembra 2021. godine doneta je odluka o pripajanju NLB banke a.d. Beograd Komercijalnoj banci a.d., Beograd. Statusna promena pripajanja NLB banke a.d., Beograd je tehnički sprovedena 30. aprila 2022. godine i registrovana je kod Agencije za privredne registre.

Poslovna kombinacija pod zajedničkom kontrolom se odnosi na kombinaciju entiteta koji su pod zajedničkom kontrolom od strane istog entiteta, pre i nakon poslovne kombinacije, i ta kontrola nije prolazna.

Kako se MSFI 3 ne primenjuje na poslovne kombinacije pod zajedničkom kontrolom, Banka je u skladu sa MRS 8 izabrala da se transakcija spajanja evidentira metodom knjigovodstvene vrednosti (na engleskom jeziku: pooling of interest method), bez izmena uporednih podataka i bilansa uspeha.

Spajanje po knjigovodstvenim vrednostima iz pojedinačnih finansijskih izveštaja banke koja je preuzete i banke koja preuzima je utvrđeno kao relevantno imajući u vidu sledeće činjenice:

- Banke nameravaju da nastave sa zajedničkim poslovanjem u okviru NLB Grupe u Srbiji;
- Ovakva politika je usklađena sa sličnim politikama u okviru NLB Grupe;
- Vremenski period od trenutka ulaska u zajedničku grupu do trenutka spajanja.

Primena metode računovodstvene vrednosti je sledeća:

- Imovina i obaveze entiteta koji se pripaja priznaju se po knjigovodstvenim vrednostima iskazanim u poslovnim knjigama (finansijskim izveštajima) entiteta koji se pripaja na dan statusne promene;
- Nema nove procene fer vrednosti ili priznavanja nove imovine ili obaveza. Jedina usklađivanja se sprovode radi usklađivanja računovodstvenih politika;
- Goodwill se ne priznaje kao rezultat spajanja;
- Razlika između plaćenog iznosa/emitovanih akcija i priznate neto imovine entiteta koji se pripaja priznaje se u okviru kapitala;
- Uporedni podaci se ne prepravljaju.

S obzirom da su obe banke pre spajanja bile pod zajedničkom kontrolom NLB d.d., nije izvršeno spajanje bilansa uspeha, već je rezultat NLB banke a.d. Beograd za 4 meseca 2022. godine uključen u neraspoređenu dobit spojene Banke prema prikazanim efektima u napomeni 38.

U toku 2023. godine nije bilo poslovnih kombinacija.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Sistem upravljanja rizicima

Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je inkorporiran u sve poslovne aktivnosti i koji obezbeđuje da rizični profil banke uvek bude u skladu sa već utvrđenom sklonošću ka rizicima. Srazmeran je obimu i složenosti poslovanja Banke. Sam proces upravljanja rizicima obuhvata identifikaciju, merenje, procenu, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika kojima je Banka izložena ili može da bude izložena.

Suštinski principi upravljanja rizicima definisani su u Strategiji upravljanja rizicima, dok su detaljna pravila u vezi sa upravljanjem rizicima, ograničenja i nadležnosti u procesu upravljanja rizicima definisani internim aktima kao što su politike, metodologije i ostala internim aktima kojim je proces upravljanja rizicima uređen. Strategijom upravljanje rizicima je obezbeđeno jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima na dugoročnoj osnovi i definisan je odnos Banke prema rizicima kojima je izložena ili može biti izložena. Strategija upravljanja rizicima usaglašena je sa poslovnom politikom i strategijom Banke, odnosno sa ključnim strateškim ciljevima poslovanja, kao što su postizanje pozitivnog finansijskog rezultata i očuvanje kapitalne baze, odnosno unapređenje tržišne pozicije Banke.

Banka je u poslovanju posebno izložena sledećim vrstama rizika: kreditnom i sa njim povezanim rizicima, riziku likvidnosti, tržišnim rizicima, operativnim rizicima koji uključuju u pravne rizike, riziku ulaganja, riziku koncentracije izloženosti, riziku zemlje, kao i svim ostalim rizicima koji se mogu pojaviti u uslovima redovnog poslovanja Banke.

Banka se vodi glavnim principima upravljanja rizicima tako što u svom poslovanju:

- uzima u obzir glavni koncept rizičnog apetita i limite definisane u rizičnom apetitu Banke;
- uključuje analize rizika u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou u cilju predupiranja rizika koje nose volatilne izloženosti sa potencijalno negativnim ishodom;
- primenjuje diverzifikaciju kako bi izbegla koncentraciju na nivou portfolija;
- uključuje i optimalno koristi kapital i upravlja njegovom alokacijom kroz biznis segmente;
- kreira adekvatno izbalansiranu rizikom ponderisanu (prilagođenu) cenu;
- obezbeđuje sveukupnu usklađenost poslovanja kroz interna akta/dokumenta;
- obezbeđuje adekvatan sistem internih kontrola zasnovan na modelu „tri linije odbrane“.

Jedan od ključnih procesa koji Banka sprovodi u okviru procesa upravljanja rizicima je i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) sa ciljem utvrđivanja nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena. Rezultati ICAAP-a se uključuju u proces donošenja kako strateških, tako i operativnih odluka.

Banka je uspostavila okvir za upravljanje rizičnim apetitom (eng. Risk Appetite Framework) kojim se definiše nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati (tolerancija ka rizicima). Sklonost ka rizicima predstavlja za Banku prihvatljivu strukturu i nivo rizika koje ona namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva. Okvir za upravljanje rizičnim apetitom uključuje Izjavu o rizičnom apetitu (RAS), limite za pojedinačne rizike, kao i nadležnosti i odgovornosti u procesu postavljanja i kontrolisanja okvira za upravljanje rizičnim apetitom.

Nadležnosti

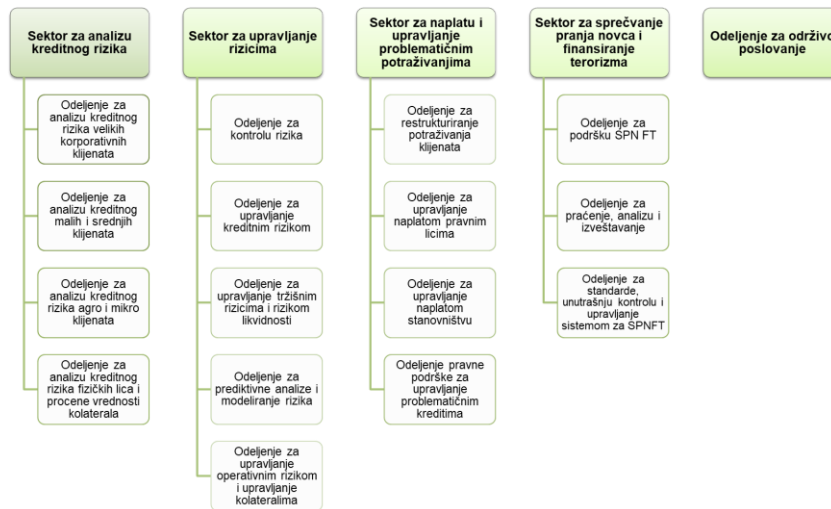
Upravljanje rizicima je funkcionalno i organizaciono nezavisno od poslovne funkcije u čijoj je nadležnosti preuzimanje rizika. Nezavisnost u radu je postignuta podelom poslova, odgovornosti i dužnosti zaposlenih kojima se sprečava sukob interesa.

Organizacioni delovi zaduženi za upravljanje rizicima pod ingerencijom člana Izvršnog odbora za upravljanje rizicima podeljeni su u okviru:

- Sektora za analizu kreditnog rizika,
- Sektora za upravljanje rizicima,
- Sektora za naplatu i upravljanje problematičnim potraživanjima,
- Sektora za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma,
- Odeljenje za održivo poslovanje.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Sistem upravljanja rizicima (nastavak)

Upravni odbor i Izvršni odbor Banke su odgovorni za uspostavljanje adekvatnog sistema za upravljanje rizicima i njegovu doslednu primenu u praksi.

Upravni odbor usvaja strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom Banke; razmatra izveštaje spoljne i unutrašnje revizije o rezultatima izvršene revizije, kao i izveštaje o aktivnostima i radu unutrašnje revizije, te odobrava godišnji izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli Banke; usvaja tromesečne i godišnje izveštaje Izvršnog odbora Banke o poslovanju Banke, uključujući tromesečne izveštaje o upravljanju rizicima; usvaja Plan oporavka Banke i drugo.

Izvršni odbor predlaže Upravnom odboru poslovnu politiku i strategiju Banke, kao i strategiju i politiku za upravljanje rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke; sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke usvajanjem procedura i obezbeđivanjem njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi s tim aktivnostima; analizira sistem upravljanja rizicima i najmanje tromesečno izveštava Upravni odbor Banke o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima i drugo.

Odbor praćenje poslovanja (odbor za reviziju) analizira i usvaja predloge strategija i politika Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru Banke podnose na razmatranje i usvajanje; analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan i odgovoran za praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja, obaveza i vanbilansnih stavki, kao i predlaganje mera za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti.

Kreditni odbor odlučuje o kreditnim zahtevima, kao i postupanjima sa problematičnim potraživanjima u okvirima utvrđenim aktima Banke, analizira kreditni portfolio, a takođe predlaže mere Izvršnom odboru Banke.

Funkcija upravljanja rizicima definiše i predlaže za usvajanje strategiju, politike, procedure i metodologije upravljanja rizicima, identifikuje, meri, ublažava, prati i kontroliše i izveštava o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, nadležna je za razvijanje modela i metodologija za identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika, kao i za izveštavanje nadležnih organa Banke.

Funkcija unutrašnje revizije je odgovorna za kontinuirano sprovođenje nezavisnog vrednovanja sistema upravljanja rizicima, kao i za redovnu procenu adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema unutrašnjih kontrola. Unutrašnja revizija o svojim nalazima i preporukama izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Sistem upravljanja rizicima (nastavak)

Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja odgovorna je za identifikaciju, praćenje i upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja Banke, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik. Dužna je da najmanje jednom godišnje identifikuje i procenjuje rizike te usklađenosti i predloži planove upravljanja rizicima, o čemu sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja Banke.

Banka daje veliki značaj kulturi rizika i unapređivanju svesti zaposlenih o svim relevantnim rizicima u Banci. Kultura rizika se sprovodi na sveobuhvatan način na svim nivoima, što znači da su svi zaposleni koji su uključeni u proces donošenja odluka, upravljanja i praćenja rizika potpuno svesni svoje odgovornosti u procesu upravljanja rizicima.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima konstantno prate dešavanja na lokalnom i globalnom nivou i analiziraju uticaj promena na visinu rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena. U skladu sa tim donose se odluke o usaglašavanju poslovanja sa novonastalim okolnostima. Posebna pažnja posvećuje se zahtevima regulatora i promeni zakonske regulative.

Makroekonomska kretanja

U pogledu makroekonomskih kretanja u toku 2023.godine izdvaja se nekoliko ključnih rizika: produženo trajanje inflacije i inflatornih pritisaka na globalnom nivou, nastavak pooštrevanja monetarne politike vodećih centralnih banaka, dalje intenziviranje konflikata u Ukrajini, povećana percepcija rizika globalnih bankarskih grupa, potencijalni pad solventnosti bankarskog sektora zone evra usled mogućeg pogoršanja kvaliteta aktive i viših troškova finansiranja, rast cena nepokretnosti, rast cyber napada koji mogu da naruše poverenje u stabilnost finansijskog sistema, i dr.

Sa prvim naznakama potencijalne eskalacije u Ukrajini, Banka je uvela dodatni monitoring potencijalnih efekata na svoje poslovanje, sprovedla detaljnu analizu portfolija i svojih najznačajnijih klijenata. Sa aspekta kreditnog rizika, direktni uticaj na kvalitet portfolija i povećanje kreditnog rizika sagledan je kroz analizu korporativnih klijenata u vlasništvu ruskih, beloruskih i ukrajinskih entiteta, kao i značajnosti navedenih tržišta na najznačajnije klijente. Na portfoliju najznačajnijih klijenata sagledana je povezanost sa izloženim tržištima, kao i korporativni klijenti koji su vlasništvu entiteta iz Rusije ili Ukrajine, a rezultat je pokazao relativno nisku izloženost i uticaj na ukupni portfolio Banke praveći komparaciju sa bankarskim tržištem. Za identifikovane klijente sagledana je buduća strategija. Dodatno, sagledan je i segment fizičkih lica koji su zaposleni u navedenim kompanijama.

U procesu usaglašavanja sa standardima matične banke, Banka je u toku 2023. godine nastavila sa unapređenjem uspostavljenog ESMS Sistema (Environmental and Social Management System – Sistem upravljanja zaštitom životne i društvene sredine); implementirane su nove procedure za upravljanje rizicima u delu ESG analize rizika, kao i procedure koje se odnose na aktivnosti finansiranja „zelenih“ projekata, odnosno projekata koji doprinose zaštiti životne sredine (Projekti energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije, smanjenja štetnih gasova i sl); unapređen je sistem praćenja strateški najbitnijih ESG indikatora na nivou Banke i na nivou portfolija; održan je novi krug obuka sa ciljem podizanja svesti o značaju ESG teme, ali su održane i obuke sa ciljem ekspertskog osposobljavanja zaposlenih za bavljenje temama zaštite životne sredine; nastavljen je proces usaglašavanja sa najbitnijim standardima i inicijativama na međunarodnom nivou poput EBRD Zahteva učinka i MIGA Standardima performansi i preduzete prve aktivnosti na formiranju Net-zero Strategije do 2050. godine.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci.

Banka ima definisane kriterijume odobravanja kredita, izmene uslova, produženje roka i restrukturiranja potraživanja, koji su propisani procedurama i metodologijama odobravanja plasmana i upravljanja rizicima.

Pre odobrenja plasmana Banka procenjuje kreditnu sposobnost dužnika, kao primarni izvor otplate plasmana na osnovu interno definisanih kriterijuma, i ponuđeni kolateral, kao sekundarni izvor naplate. Na osnovu identifikovanog i izmerenog nivoa kreditnog rizika i nezavisnog mišljenja o riziku, nadležna lica, odbori i organi Banke, saglasno definisanom sistemu odlučivanja, donose Odluku o odobrenju/izmenama plasmana. Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku, Banka je definisala kroz sistem odlučivanja u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti. Donosioci kreditnih odluka su: lica sa posebnim ovlašćenjima iz Funkcije upravljanja rizicima, Kreditni odbor, Izvršni odbor i Upravni odbor. Prilikom donošenja odluka poštuje se princip dvostruke kontrole, tzv. „princip četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da uvek postoji strana koja predlaže i strana koja odobrava određeni plasman.

Za plasmane ugovorene u stranoj valuti ili u dinarima sa valutnom klauzulom, Banka procenjuje uticaj promene kursa dinara na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost dužnika, a naročito analizira adekvatnost novčanih tokova dužnika u odnosu na promenjeni nivo kreditnih obaveza pod pretpostavkom da će doći do određenih promena kursa dinara na godišnjem nivou.

Organizacioni model sistema upravljanja kreditnim rizikom Banke obezbeđuje adekvatnu komunikaciju, razmenu informacija i saradnju na svim organizacionim nivoima, a takođe obezbeđuje jasnu, operativnu i organizacionu razdvojenost funkcije za nezavisno upravljanje rizicima i aktivnosti podrške s jedne strane, od aktivnosti preuzimanja rizika, sa druge strane, odnosno podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti. Banka je uspostavila i adekvatan informacioni sistem koji podrazumeva potpunu informisanost lica uključenih u sistem upravljanja kreditnim rizikom i odgovarajuće izveštavanje rukovodstva Banke.

Upravljanje kreditnim rizikom

Apetitom za rizike i sistemom internih limita Banka je definisala set pokazatelja koji se odnose na kvalitet portfolija i praćenje kreditnog rizika. Poštovanje definisanih limita proverava se na mesečnom nivou, a svi limiti se proveravaju najmanje jednom godišnje prilikom pripreme Izjave o rizičnom apetitu.

U skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova koje obavlja, Banka je organizovala proces upravljanja kreditnom rizikom i jasno razgraničila odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa.

Prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku Banke u skladu je sa definisanim Okvirom za upravljanje rizičnim apetitom i Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Banke, na osnovu koje se vrši limitiranje mogućih uticaja negativnih efekata na finansijski rezultat i adekvatnost kapitala.

Osnovna načela upravljanja kreditnim rizikom su:

- Upravljanje kreditnim rizikom na nivou pojedinačne izloženosti i na nivou celokupnog portfolija Banke;
- Održavanje nivoa kreditnog rizika koji minimizira negativan uticaj na finansijski rezultat i kapital;
- Rangiranje izloženosti u skladu sa njihovom rizičnošću;
- Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za odobravanje izloženosti;
- Obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje kreditnim rizikom.

U cilju upravljanja kreditnim rizikom, Banka nastoji da posluje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja plaćanja. Banka ocenjuje kreditnu sposobnost svakog klijenta u momentu podnošenja zahteva i vrši monitoring dužnika, plasmana i kolaterala, kako bi bila u mogućnosti da preduzme odgovarajuće aktivnosti u cilju naplate svog potraživanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Banka vrši kvantitativno i/ili kvalitativno merenje, odnosno procenu identifikovanog kreditnog rizika. Proces merenja kreditnog rizika je zasnovan na merenju nivoa rizičnosti pojedinačne izloženosti na osnovu internog rejtinga.

Interni rejting je instrument za donošenje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačne izloženosti. Pored navedenog, interni rejting služi za procenjivanje nivoa rizika ukupnog portfolija, a koristi se i u postupku obezbeđenja izloženosti u cilju rangiranja nivoa rizičnosti i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interni rejting podleže redovnoj reviziji i unapređenju a njegova izmena je koordinirana od strane matične Banke. Interni rejting na dan 31.12.2023 godine u potpunosti je usklađen sa NLB Grupom, osim u segmentu poljoprivrednika gde se i dalje koristi prethodni interni rejting sistem.

Ublažavanje kreditnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke, odnosno održavanje prihvatljivog nivoa kvaliteta kreditnog portfolija Banke.

Osnovne tehnike ublažavanja kreditnog rizika su:

- Limiti izloženosti – rizik koncentracije,
- Diversifikovanje ulaganja,
- Sredstva obezbeđenja.

Limiti izloženosti po osnovu pojedinačnog dužnika zasnivaju se na proceni kreditne sposobnosti dužnika, a limiti izloženosti na nivou portfolija usmereni su na ograničenje koncentracije izloženosti u portfoliju. Banka kontinuirano kontroliše kretanje kreditnog rizika u okviru definisanog rizičnog profila.

Rizik koncentracije obuhvata: veliku izloženost (izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom), grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika kao što su privredni sektori, vrste proizvoda, geografska područja i slično, i instrumente kreditne zaštite. Banka prati izloženost prema definisanim limitima sa istim ili sličnim faktorima rizika i u zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja, kretanja u pojedinim delatnostima i geografskim područjima, vrednosti predviđenim Biznis planom Banke, i redovno vrši preispitivanje definisanih limita i predlaže redefinisane istih u slučaju promene faktora rizika.

Praćenje kvaliteta izloženosti na nivou pojedinačnog dužnika zasniva se pre svega na obezbeđivanju ažurnih podataka o finansijskom stanju i kreditnoj sposobnosti dužnika i tržišnoj vrednosti sredstava obezbeđenja, dok se praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši identifikovanjem promena na nivou grupa klijenata određenog nivoa rizika, izloženosti, kolaterala, u cilju utvrđivanja i upravljanja stanjem i kvalitetom aktive.

Kontrola kreditnog rizika podrazumeva proces kontinuiranog praćenja poslovanja sa definisanim sistemom limita, naročito kada izloženost kreditnom riziku teži gornjoj granici definisanog rizičnog profila, a posebno prilikom uvođenja novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

U cilju zaštite od rizika neizvršenja obaveza u poslovanju sa klijentima, Banka preduzima sledeće mere za naplate izloženosti: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere naplate izloženosti, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate izloženosti u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Banka osim bilansne izloženosti ima i vanbilansnu izloženost (plative i činidbene garancije, avali, akreditivi i ostale vanbilansne stavke) po osnovu koje ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje za račun trećih lica. Za vanbilansnu izloženost Banka koristi iste kontrolne procese i procedure koji se koriste za kreditni rizik po osnovu bilansnih izloženosti.

Izveštavanje o kreditnom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na mesečnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom izveštavanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

MSFI 9 finansijski instrumenti

Banka kontinuirano primenjuje MSFI 9 standard. U skladu sa MSFI 9 standardom finansijska aktiva može se klasifikovati i vrednovati kao:

- Finansijski instrumenti po amortizovanom trošku (AC), poslovni model prikupljanja novčanih tokova glavnice i kamate i ispunjen SPPI¹ kriterijum;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), ispunjen SPPI, ali je poslovni model prikupljanje novčanih tokova i prodaja;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Banka je svoju Metodologiju obezvređenja na grupnoj i individualnoj obavezi u potpunosti uskladila sa NLB Grupom.

Takođe, primenom MSFI 9 standarda, Banka obračunava obezvređenje i za kreditne plasmane date Republici Srbiji i Narodnoj banci Srbije (za sredstva koja nisu odmah raspoloživa) koje se evidentira na teret bilansa uspeha, kao i obezvređenje po osnovu hartija od vrednosti koje evidentira kroz ostali ukupni rezultat.

Banka prati kvalitet portfolija na osnovu identifikovanja i analize ranih signala upozorenja kod klijenata. Signali upozorenja se kontinuirano prate i na osnovu analize istih, klijenti se svrstavaju u kategorije Standardni, Potencijalno rizični (Watch list) i NPL klijenti (klijenti sa problematičnim potraživanjima).

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, počev od 01.01.2018. godine, Banka je uvela i nivoe obezvređenja (nivo 1, nivo 2 i nivo 3) koji prate status klijenta. Standardni klijenti se svrstavaju u nivo 1, klijenti kod kojih je identifikovano povećanje kreditnog rizika (Watch list 2 i ICL kategorija, pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobrenja -promena ocene rejtinga, kašnjenja od 31 dan do 90 dana) svrstavaju se u nivo 2, a NPL klijenti se svrstavaju u nivo 3. Klijenti koji se nalaze u nivoima 1 i 2 se obezvređuju na grupnoj osnovi, dok klijenti iz nivoa 3, uz ispunjenje kriterijuma materijalne značajnosti, se obezvređuju pojedinačno. NPL klijenti koji se nalaze u nivou 3, a imaju manje materijalno značajnu izloženost, obezvređuju se na grupnoj osnovi uvažavajući zahteve MSFI 9 standarda u delu najmanje 2 scenarija naplate.

Restrukturirani neproblematični klijenti se svrstavaju u kategoriju potencijalno rizičnih klijenata, odnosno u nivo 2 obezvređenja, dok se restrukturirani problematični svrstavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima, odnosno kategorizuju se u nivo 3 obezvređenja.

Svrha praćenja kvaliteta portfolija je sprečavanje direktnog transfera Standardnih klijenata u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima bez prethodnog identifikovanja klijenata kao potencijalno rizičnih i bez sprovođenja radnji prevencije rizičnih plasmana, odnosno ublažavanja i smanjivanja kreditnog rizika putem sprovođenja adekvatne strategije i akcionih planova. Potencijalno rizični klijenti se prate češće u odnosu na Standardne klijente i ukoliko se utvrdi dalje povećanje kreditnog rizika, klijenti se svrtavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima.

Pod problematičnim potraživanjima podrazumevaju se sva potraživanja koja kasne u izmirivanju obaveza preko 90 dana, po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi (kontinuirana docnja, 1% od ukupnog bilansnog angažovanja bez učešća u kapitalu, minimum 10.000 dinara za pravna lica, odnosno 1.000 dinara za fizička lica) prema Banci (matičnom društvu) ili podređenim društvima, klijenti sa internim rejtingom D, DF i E, potraživanja kod kojih je na osnovu finansijskog stanja procenjeno da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenata kreditne zaštite (bez obzira da li kasni u izmirivanju obaveza), potraživanja za koja je utvrđen iznos obezvređenja na pojedinačnoj osnovi. Problematičnim se smatraju i potraživanja po osnovu: prestanka evidentiranja prihoda od kamata, provizija i naknada u bilansu uspeha, specifičnih prilagođavanja za kreditni rizik koja su obračunata zbog značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta koje je usledilo nakon nastanka izloženosti, značajnog gubitka koji se ostvaruje ustupanjem potraživanja, restrukturiranja potraživanja izvršenog usled finansijskih teškoća dužnika, kao i podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom. Kod fizičkih lica status preminuo i ostao bez posla opredeljuju default-a (stage 3 i NPL status), za izloženosti koji ne kasne preko 90 dana. Problematičnim potraživanjima smatraju se sva potraživanja od dužnika, ukoliko je jedno potraživanje klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja.

---

¹ Solely Payments of Principal and Interest (SPPI)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Identifikovanje problematičnih i restrukturiranih potraživanja

Restrukturiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačne izloženosti koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira da li ima dospelih obaveza, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirivanja obaveza. Restrukturiranje se vrši na jedan od sledećih načina: promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice i/ili kamate, promena datuma dospeća i dr), kao i refinansiranjem potraživanja. Ovakve okolnosti se često u praksi nazivaju „forbearance“. Pored navedenog, u kategoriju restrukturiranih potraživanja svrstavaju se i potraživanja kod kojih je:

- izvršena promena ugovorenih uslova otplate problematičnih potraživanja ili koja bi, u odsustvu navedenih izmena, bila svrstana u kategoriju problematičnih potraživanja,
- izvršena promena ugovorenih uslova otplate potraživanja koja dovodi do potpunog ili delimičnog otpisa u materijalno značajnom iznosu tj. gde iznos umanjenog potraživanje ne može biti veći od 1%:

$$DO = (NPV_0 - NPV_1) / NPV_0$$

DO = iznos umanjenog potraživanja izražen u procentima;

NPV₀ = neto sadašnja vrednost očekivanih novčanih tokova (uključujući neizmirene kamate i naknade) pre promene ugovorenih uslova otplate diskontovanih primenom inicijalno ugovorene efektivne kamatne stope za datog dužnika;

NPV₁ = neto sadašnja vrednost očekivanih novčanih tokova nakon promene uslova otplate diskontovanih primenom inicijalno ugovorene efektivne kamatne stope za datog dužnika.

- Banka aktivirala ugovorene klauzule o restrukturiranju na osnovu kojih se uslovi otplate menjaju usled nastupanja određenih događaja (ugrađene klauzule) prema dužniku od koga je potraživanje već klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja ili bi bilo tako klasifikovano da nisu aktivirane te klauzule,
- ukoliko je dužnik istovremeno kada je odobreno novo potraživanje (ili u kratkom periodu pre ili posle tog odobravanja) izvršio plaćanje po osnovu drugog potraživanja Banke (ili drugog pravnog lica prema kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku), a koje je bilo klasifikovano ili je ispunjavalo uslove da bude klasifikovano u grupu problematičnih ili bi u odsustvu novog potraživanja, bilo klasifikovano u navedenu grupu, odnosno ispunjavalo te uslove.

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, svako restrukturiranje potraživanja usled finansijskih poteškoća smatra se modifikovanim ili promenjenim finansijskim sredstvom.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI²“, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja i inicijalno se vrednuju po fer vrednosti. Prilikom inicijalnog priznavanja, za POCI nije obračunata ispravka vrednosti, već su očekivani kreditni gubici tokom čitavog veka uključeni u obračun efektivne kamatne stope.

Samim tim, Banka uključuje inicijalne očekivane kreditne gubitke u procenu novčanih tokova, prilikom obračuna kreditno-prilagođene efektivne kamatne stope finansijskog sredstva za koje se smatra da su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja. Takođe, za potrebe obračuna obezvređenja, ova sredstva će za ceo period trajanja ostati u nivou 3.

MSFI 9 u slučaju značajne modifikacije finansijskog instrumenta ukazuje na potrebu za prestankom priznavanja starog finansijskog sredstva i priznavanjem novog po fer vrednosti na dan priznavanja.

Prestanak priznavanja dovodi do trajnog dobitka ili gubitka, koji se priznaje u okviru bilansa uspeha, a jednakog razlici između amortizovane vrednosti starog finansijskog sredstva i fer vrednosti novog finansijskog sredstva. Prilikom svake promene kreditnih uslova, kod plasmana koji nisu u statusu problematičnih (PL) klijenata, kao i kod loših (NPL) klijenata,

---

² Purchased or Originated Credit-Impaired (POCI)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Identifikovanje problematičnih i restrukturiranih potraživanja (nastavak)

Banka izračunava 10% test u cilju utvrđivanja da li se radi o značajnoj ili manje značajnoj modifikaciji.

Banka u svom sistemu evidentira svaku modifikaciju sredstva, bez obzira da li se radi o manje značajnoj ili značajnoj modifikaciji, i bez obzira da li je modifikacija nastala zbog promene tržišnih uslova kod dobrih (PL) klijenata ili je nastala zbog problema u poslovanju loših (NPL) klijenata.

Banka redovno prati preduzete mere za restrukturiranje rizičnih plasmana i kontroliše pravovremenost preduzimanja ovih mera. Praćenje preduzetih mera, odnosno realizacija istih, kao što je npr. izmirenje dospelih obaveza, vrši se na dnevnom nivou. Monitoring poslovanja restrukturiranih klijenata obavlja se redovno na svakih 6 meseci, ili češće u slučaju potrebe. Analiza finansijskih izveštaja, analiza zaduženosti, provera adekvatnosti obezbeđenja, kao i monitoring sveukupnog poslovanja, strategija prema dužnicima predstavljaju ključne tačke pomenutog monitoringa.

Restrukturirano potraživanje koje je klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja (nivo 3) Banka nakon isteka godinu dana od dana njegovog restrukturiranja, klasifikuje u grupu potraživanja koja se ne smatraju problematičnim ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- nije utvrđen iznos obezvređenja za restrukturirano potraživanje i nije nastupio status neizmirenja obaveza;
- u poslednjih 12 meseci izvršene su uplate blagovremeno ili sa docnjom ne dužom od 30 dana, u skladu sa izmenjenim uslovima otplate;
- na osnovu analize finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, ocenjeno je da će dužnik moći da izmiri obaveze u celosti u skladu sa izmenjenim uslovima otplate.

Rizik promene kvaliteta aktive

Tokom 2023. godine završen je proces usklađivanja internog rejtinga na nivou NLB Grupe osim kod poljoprivrednika. Kvalitet aktive Banke se meri stepenom izloženosti pojedinim kategorijama rizika prema kriterijumima definisanim objektivnim rejtingom. Interni rejting sistem se zasniva na individualnim i portfolijskim rejtingom koji se određuju na osnovu finansijskih parametara poslovanja. Nakon inicijalnog određivanja individualnog i portfolijskog rejtinga, interni rejting uključuje dodatne biheorističke kvantitativne parametre (docnja, blokada računa, status rizičnosti klijenta -stečaj, likvidacija UPPR, uticaj povezanih lica) koji konačno određuju rejting klijenta. Postoji tripl skala sa 12 kategorija rizika koja se primenjuje kod privrede, mikro klijenata i poljoprivrednika, a kod fizičkih lica se primenjuje singl skala sa 6 kategorija rizika. Različite izloženosti prema istom dužniku opredeljuju istu kategoriju rejtinga, bez obzira na specifičnosti različitih vrsta kredita.

Izračunavanje rejtinga vrši se na mesečnom nivou. Nizak nivo rizika podrazumeva poslovanje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i prihvatljiv je za Banku, povišen nivo rizika predstavlja poslovanje sa klijentima koji imaju određene probleme u poslovanju, a mogu negativno da utiču na izmirenje obaveza i čije poslovanje se intenzivno prati i visok nivo rizika označava klijente sa negativnim rezultatima poslovanja i lošom kreditnom istorijom.

Banka se štiti od rizika promene kvaliteta aktive kroz kontinuirano praćenje poslovanja klijenata, identifikovanje promena koje mogu nastati pogoršanjem stanja dužnika, kašnjenjem u otplati ili promenama u okruženju, kao i pribavljanjem odgovarajućih sredstava obezbeđenja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Pojedinačno procenjivanje NPE (nivo 3)

Obezvredjenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, kako bi se zaštitio kapital Banke u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita (finansijske teškoće), opadanje kreditnog rejtinga, promene prvobitnih uslova iz ugovora, drugo restrukturiranje i drugo.

Problematično potraživanje predstavlja potraživanje kod koga je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- dužnik je u docnji više od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi prema Banci (matičnom društvu) ili podređenim društvima;
- Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne;
- Banka smatra malo verovatnim da će dužnik u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci (matičnom društvu) ili podređenim društvima, ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenta kreditne zaštite;
- potraživanje se smatra obezvređenim u skladu sa MSFI 9 i raspoređeno je u nivo 3 primenom kriterijuma iz Metodologije za procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi i Metodologije obračuna ispravki vrednosti i rezervisanja na individualnoj osnovi;
- preuzete neopozive obaveze – ako bi njihovim povlačenjem od strane dužnika došlo do nastanka potraživanja za koje Banka, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, smatra da ne bi bilo naplaćeno u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- date garancije – ako je verovatno da će biti aktivirane, a naročito ako garancija obezbeđuje potraživanje koje ispunjava uslove da se smatra problematičnim;
- prestanak evidentiranja prihoda od kamata i prihoda od provizija i naknada u bilansu uspeha po osnovu potraživanja od dužnika;
- specifična prilagođavanja za kreditni rizik koja su obračunata zbog značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta koje je usledilo nakon nastanka izloženosti;
- značajan gubitak koji se ostvaruje ustupanjem potraživanja;
- restrukturiranje potraživanja izvršeno usled finansijskih teškoća dužnika, uz umanjenje iznosa tog potraživanja zbog otpisa dela duga ili produženja roka otplate glavnice, kamate ili naknade, gde je promena neto sadašnje vrednosti starih novčanih tokova koji su diskontovani inicijalnom kamatnom stopom i neto sadašnje vrednosti budućih tokova diskontovani inicijalnom kamatnom stopom veća od 1%;
- podnošenje predloga Banke za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom zbog neizmirenog potraživanja prema Banci (matičnom društvu) ili podređenim društvima;
- pokretanje postupka stečaja nad dužnikom, koji dovodi do neizmirenja obaveze ili neblagovremenog izmirenja obaveze prema Banci (matičnom društvu) ili podređenim društvima.
- Ako je dužnik fizičko lice, smrt klijenta, gubitak posla
- Dužnik koji je ocenjen sa rejtingom D, DF ili E u skladu sa Metodologijom objektivnog razvrstavanja.

Problematičnim potraživanjima smatraju se sva potraživanja od dužnika, ako je jedno potraživanje od navedenog dužnika klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja.

Ispravka vrednosti na pojedinačnoj osnovi se obračunava ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine.

Prag materijalne značajnosti za pojedinačno obezvređenje Banka određuje na osnovu analize vrednosne strukture portfolija po vrstama klijenata i određen je u zavisnosti od visine angažovanja. Za izloženost preko praga materijalne značajnosti (posmatra se ukupna izloženost na nivou klijenta) radi se pojedinačna ispravka vrednosti, a za potraživanja ispod praga materijalne značajnosti obračun ispravke vrednosti se radi na grupnoj osnovi za nivo 3.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Pojedinačno procenjivanje NPE (nivo 3) (nastavak)

Dokumentacija potrebna kao dokaz za obezvređenje plasmana, obuhvata i dokaze za procenu očekivanih priliva po plasmanu, koji se pre svega odnose na dokumentaciju o planiranim budućim novčanim tokovima dužnika.

Kada postoje objektivni dokazi, iznos obezvređenja se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu Banka uvažava postojanje više scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine u skladu sa MSFI 9 standardom. Tom prilikom, scenarija koja se mogu uzeti u obzir su scenarija iz poslovanja (restrukturiranje/sporazumi i slično), scenarija iz realizacija kolaterala (vansudski/sudski/stečaj i ostalo) i prodaja potraživanja. Verovatnoće određenog scenarija Banka procenjuje na osnovu istorijske realizacije i naplate problematičnih slučajeva, specifičnosti pojedinačnog klijenta, kao i predviđanjem budućih mogućih ishoda, pri čemu je zbir svih scenarija 100%.

Za grupu manje materijalnih izloženosti koja se nalaze i nivou 3, prilikom obračuna obezvređenja koristi se takođe više scenarija naplate, koja se primenjuju sa određenim verovatnoćama, gde su te verovatnoće izračunate na osnovu statističkih modela koristeći istorijske podatke o naplati.

Grupno procenjivanje

Obezvređenje se procenjuje grupno po svim izloženostima kod kojih nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja i nalaze se u nivou 1 – standard klijenti i u nivou 2 – klijenti sa identifikovanim povećanjem kreditnog rizika, kao i nivo 3 za izloženosti ispod praga materijalne značajnosti.

Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije (po vrstama klijenata u sektoru privrede i po vrstama proizvoda u sektoru stanovništva), bazirane na sistemu internog rejtinga i to na mesečnom nivou.

Prilikom integracije, uzeto je u obzir predhodno ponašanje klijenata u obe banke, i posledično procenjeni nivo za određene klijente je u nekim slučajevima promenjen u odnosu na nivo rizika koji su imali u predhodnom periodu. U 2023. godini, pošto u Komercijalnoj banci ad Beograd nije bio u primeni za novi interni rejting urađeno je reskorovanje klijenata u prethodnim godinama na osnovu završnih računa za pravna lica i mikro klijente, dok su fizička lica reskorovana na osnovu docnje. Nakon toga, dodati su i bihevioristički trigere koji su klijenti imali u prošlosti (docnja, blokada računa, rizičnost klijenta ...) i tako je izračunat konačni rejting klijenta.

Troškovi obezvređenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, obračunati su na osnovu 12-mesečnih očekivanih gubitaka (ECL). U Nivo 1 uključene su i izloženosti prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije, obavezna rezerva i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika nula, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Svi finansijski instrumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u nivo 2 i troškovi obezvređenja obračunati su na osnovu očekivanih gubitaka za ceo životni vek instrumenta. Glavni indikatori povećanja kreditnog rizika (nivo 2) su docnja od 31 do 90 dana, WL2 (klijenti sa ranim signalima upozorenja) i ICL(restrukturiranje) u PL statusu (standard-dobri klijenti). Kriterijumi za WL2 kod pravnih lica obuhvataju moguće postojanje strukturnih i strateških problema u poslovanju klijenta. Uz definisane kriterijuma prati se pogoršanja finansijskog poslovanja, urednost plaćanja obaveza u Banci, blokade računa, pogoršanje rejtinga za 3 notcha, statusne promene, vanredni događaji i sl. Ukoliko se analizom kriterijuma i kroz redovan review proces utvrdi da problemi u poslovanju zaista i postoje, menja se status rizičnosti, odnosno kategorija klijenta, odnosno klijent prelazi u nivo 1 ili nivo 3. Osnovni kriterijum za WL2 kod fizičkih lica su: narušena kreditna sposobnost, izostanak uplate prve mesečne obaveze, povratak iz statusa defaulta.

Tokom 2023. godine u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Banka je nastavila sa odobravanjem olakšica (moratorijum) poljoprivrednicima kao i pravnim licima koja se bave skladištenjem voća zbog elementarne nepogode suše i značajnim padom cena zamrznutog voća na inostranim tržištima. Zbog značajnog uticaja kamatnog rizika na kreditni rizik, naročito na segment fizičkih lica, Banka je na osnovu regulative Narodne banke Srbije zamrzнула kamatne stope za stambene kredite na 4,08% počev od septembra 2023. godine do kraja 2024. godine. Efekat modifikacije za stambene kredite iznosio je RSD 1.844.965 hiljada.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Grupno procenjivanje (nastavak)

Banka obračunava troškove obezvređenja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), kao akumulirani iznos obezvređenja koji takođe utiče i na Bilans uspeha. Međutim, očekivani kreditni gubici ne umanjuju iznos bruto finansijske aktive u bilansu stanja.

Za sektor privrede i stanovništva, Banka obračunava očekivane kreditne gubitke (obezvređenje) na sledeći način:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

ECL	Expected credit loss (očekivani kreditni gubitak)
EAD	Exposure at default (izloženost u trenutku default-a)
MPD	Marginal Probability of default (marginalna verovatnoća default-a)
LGD	Loss given default (gubitak u slučaju default-a klijenta)
DF	EIR based discount factor (diskontni faktor zasnovan na EKS)

Navedena formula koristi se za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka (obezvređenja) u nivou 1 i 2, uz respektovanje vremenskog horizonta.

EAD, odnosno izloženost u trenutku nastupanja statusa default-a predstavlja procenu knjigovodstvene vrednosti u skladu sa MSFI 9 u momentu default-a, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova kao i moguća korišćenja sredstava iz odobrenih linija pre momenta default-a. Izloženost usled neispunjenja obaveza (EAD) predstavlja bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih instrumenata koji podležu obračunu umanjenja vrednosti, uzimajući u obzir i mogućnost klijenta da poveća svoju izloženost neispunjenju obaveza.

Za izračunavanje EAD za nivo 1, Banka procenjuje mogućnost neizmirenja obaveza u okviru 12 meseci za obračun dvanaestomesečnog očekivanog kreditnog gubitka (ECL), odnosno, izračunava se obezvređenje za kredit koji se nalazi u nivou 1, za koji se očekuje da će rezultirati nemogućnošću isplate obaveza u periodu od 12 meseci od datuma bilansa stanja. Za nivo 2, izloženost po neispunjenju obaveza se razmatra za sve događaje u toku životnog veka instrumenata.

PD predstavlja procenu verovatnoće neispunjenja obaveza u datom vremenskom periodu. Neispunjenje obaveza se može desiti samo u određeno vreme tokom procenjenog perioda, ukoliko se nije prethodno prestalo sa priznavanjem instrumenta, a Banka je još uvek izložena. Banka na osnovu istorijskih podataka izračunava PD parametar posebno u sektoru privrede i sektoru stanovništva. U sektoru privrede, PD se obračunava po vrstama lica (velika preduzeća, srednja preduzeća, mala preduzeća, mikrosegment...), a u sektoru stanovništva po vrstama proizvoda (stambeni krediti, gotovinski krediti, poljoprivredni krediti...).

Vrednosti parametra PD ažuriraju se jednom godišnje, a po potrebi i češće.

LGD Gubitak u slučaju neizmirenja obaveza je procena gubitaka koji se javlja u slučaju neizmirenja obaveza u određeno vreme. Zasniva se na razlici između ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koje bi kreditor očekivao da primi, uključujući i realizaciju bilo kojeg kolaterala. To je obično izraženo kao procenat EAD-a. Banka u svojoj proceni kreditnih gubitaka odmerenih u skladu sa Metodologijom procene obezvređenja i MSFI 9 standardom, želi da odrazi mogućnost naplate novčanih tokova kako iz redovnih novčanih tokova, ali i iz realizacije kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, koji su direktno povezani sa finansijskim instrumentom.

U tom smislu, Banka primenjuje generalno koncept odvojenog LGD secured i LGD unsecured parametra u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana. Za potrebe obračuna LGD secured-a, odnosno očekivane stope gubitka nakon realizacije kolaterala, Banka uzima u obzir sve interno raspoložive kolaterale gde postoji procena o mogućoj naplativosti.

Nakon obračuna istorijskih PD-jeva, Banka uključuje i *forward looking* komponentu kroz Beta faktor koji predstavlja uticaj kretanja makroekonomskih varijabli (kretanje društvenog proizvoda, nezaposlenosti, stope inflacije, industrijske proizvodnje...) na budući PD. Beta faktor se izračunava pomoću statističkih i ekonometrijskih modela.

Takođe, na obračunati LGDsecured i LGDunsecured, Banka uključuje i uticaj makroekonomskih faktora u naredne tri godine, izumajući u obzir tri scenarija (optimističan, realističan i pesimističan).

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Grupno procenjivanje (nastavak)

Za potrebe uključivanja *forward looking* komponente, Banka u obračun vrednosti Beta faktora uključuje tri različita scenarija kretanja makroekonomskih varijabli (optimistični, realan i pesimistični), nakon čega se vrši ponderisanje sa verovatnoćama očekivane realizacije navedenih scenarija, kako bi se dobio finalni Beta faktor koji sadrži sva tri scenarija (optimističan, realan, pesimističan).

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja

U postupku obračuna očekivanih kreditnih gubitaka koriste se parametri kreditnog rizika *forward looking* PD-a i LGD-a. Navedeni parametri uslovljeni su jednim delom istorijskim kretanjem stopama neizmirenja obaveza, odnosno gubitka usled neizmirenja obaveza, dok su drugim delom, odnosno njihove buduće vrednosti, pod uticajem očekivanog kretanja makroekonomskih faktora. Makroekonomski faktori, koji u skladu sa rezultatima statističkih modela, opredeljuju *forward looking* parametre PD-a i LGD-a su sledeći: realni bruto domaći proizvod, Belibor 6m, inflacija, stopa nezaposlenosti i nominalni devizni kurs dinara prema evru.

Realni rast bruto domaćeg proizvoda, prema preliminarnim procenama Republičkog zavoda za statistiku u trećem kvartalu 2023. godine, u odnosu na isti kvartal prethodne godine, iznosio je 3,6%, što je za 2 p.p. više u odnosu na isti podatak u drugom kvartalu. Posmatrano po delatnostima, svi sektori su pozitivno doprineli rastu ekonomije. Najviši realni rast u trećem kvartalu 2023. godine, u odnosu na isti kvartal prethodne godine ostvaren je u sektoru građevinarstva, 12,8%, sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva 9,5% i sektoru informisanja i komunikacija 6,3%. U 2024. godini očekuje se brži rast ekonomske aktivnosti u odnosu na prethodnu godinu.

Prema podacima Nacionalne Službe za zapošljavanje, broj nezaposlenih lica je tokom 2023. godine beležio kontinuirani pad u odnosu na isti period prethodne godine, nastavljajući započet trend pada od druge polovine 2021. godine. U novembru 2023. godine u odnosu na novembar 2022. broj nezaposlenih lica smanjen je za 42115, odnosno 9,8%. Stopa nezaposlenosti, prema Anketi o Radnoj Snazi, iznosila je 9% u trećem tromesečju 2023. godine, što je za 0,2 p.p. niže u odnosu na isti period prethodne godine. Tokom 2024. se očekuje nastavak započetog oporavka na tržištu rada.

Međugodišnja inflacija je u decembru 2023. u odnosu na isti mesec prethodne godine iznosila 7,6%. Najviši nivo međugodišnje inflacije dostignut u martu 2023. godine rezultat je snažnijeg rast međugodišnje inflacije tokom 2022. godine koji je započeo od avgusta 2021. Ovo je prvenstveno uzrokovano rastom cena energenata usled krize u Ukrajini, kao i rastom cene hrane usled visokih svetskih cena hrane, rastom troškova proizvodnje i negativnim efektima suše, značajnim rastom cene nafte usled oporavka od pandemije ali i delimično rastom cene primarnih poljoprivrednih proizvoda. U 2024. se očekuje nastavak usporavanje rasta međugodišnje inflacije započetog od drugog tromesečja 2023. godine.

BELIBOR (BELIBOR – Belgrade Interbank Offered Rate) je referenta kamatna stopa koja se utvrđuje na Panelu banaka, na srpskom međubankarskom tržištu. Iako tokom 2021. godine Narodna banka Srbije nije menjala referentnu kamatnu stopu, stepen ekspanzivnosti monetarne politike smanjuje se od oktobra 2021. godine, povećavanjem prosečne ponderisane kamatne stope na reverznim repo aukcijama kojima se na nedelju dana povlače viškovi likvidnosti iz bankarskog sistema. Ciklus zaoštavanja monetarne politike rastom referentne kamatne stope koji je započeo je u aprilu 2022. godine, zaustavljen je u drugoj polovini 2023. godine na nivou referentne kamatne stope od 6,5%.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja (nastavak)

Projekcija makroekonomskih faktora 31.12.2023. godine za ECL i LGD scenario

Makroekonomski faktor	LGD scenario	2022. ostvareno	2023.	2024.	2025.
Bruto Domaći Proizvod (%)	Optimistični scenario	2,5	3,3	4,2	3,6
	Realistični scenario	2,5	1,8	3,1	3,4
	Pesimistični scenario	2,5	1,1	2,0	2,3
Međugodišnja Inflacija (%)	Optimistični scenario	11,9	11,3	5,6	4
	Realistični scenario	11,9	12,7	7	4
	Pesimistični scenario	11,9	13,9	8,6	5,6
Šestomesečni Belibor (%)	Optimistični scenario	4,9	5,0	4,1	3,3
	Realistični scenario	4,9	6,1	5,2	4,4
	Pesimistični scenario	4,9	7,4	6,5	5,8
Stopa Nezaposlenosti (%)	Optimistični scenario	9,5	9,4	8,6	8,7
	Realistični scenario	9,5	9,5	9,2	9
	Pesimistični scenario	9,5	10,2	10,4	10,6
Devizni kurs EUR/RSD	Optimistični scenario	117,3	116,9	116,9	116,9
	Realistični scenario	117,3	117,3	117,6	117,8
	Pesimistični scenario	117,3	120,2	120,2	120,2

Obračun ispravki po različitim scenarijima, ostavlja mogućnost Banci da u zavisnosti od makroekonomskih kretanja prilagodi obračun ispravke vrednosti, odnosno da na vreme uključi uticaj negativnih ili pozitivnih efekata makroekonomskih varijabli na svoje poslovanje.

U 2023 godini bila je izražena visoka inflacija koja se smanjivala kako smo se približavali kraju godine ali vrlo usporenim tempom od prvobitnog predviđanja Narodne banke Srbije. Takođe, visoke kamatne stope su bile prisutne tokom cele 2023 godine. Konstantan rast kamatnih stopa od početka 2023 godine, zaustavljen je pri kraju godine, kada dolazi do stabilizacije kamatnih stopa. Navedena dva makroekonomska pokazatelja, imala su najveći uticaj na kretanje kreditnog rizika u Banci, indirektno i na obračun ispravki vrednosti.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)****Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2 i nivo 3 na grupnoj osnovi**

Poslednji korak u obračunu obezvređenja je diskontni faktor - **DF** u cilju svođenja na sadašnju vrednost. Za diskontovanje se koristi inicijalna efektivna kamatna stopa u čiji obračun ulaze samo one kamate i naknade koje se mogu identifikovati kao direktan prihod Banke. U nivou 2, period na koji se vrši diskontovanje, zavisi od roka trajanja finansijskog sredstva, dok je u nivou 1, vremenski faktor uvek jednak jednoj godini (12 meseci).

Za obračun obezvređenja za izloženosti prema državama, finansijskim institucijama i obezvređenje hartija od vrednosti, Banka koristi drugačiji način obračuna obezvređenja. Banka ne poseduje adekvatnu istoriju u pogledu migracija i default-a izloženosti prema državama i finansijskim institucijama.

Prilikom procene obezvređenja i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata država, njenih organa, centralnih banaka kao i finansijskih institucija, oslanja se na definisane procene koje se baziraju na procenama eksternih rejting agencija.

Tom prilikom koristi sve raspoložive izvore do kojih može doći bez upotrebe prekomernog troška ili truda, kako bi adekvatno utvrdila verovatnoću default-a za potrebe obračuna obezvređenja. Verovatnoća default-a za period od godinu dana je utvrđena kao verovatnoća migracije iz utvrđenog eksternog rejtinga ugovorne strane (ili rejtinga srodne ugovorne strane ukoliko ne postoji dostupan eksterni rejting), u status default-a. Kumulativni PD se određuje jednostavno eksponencijalnim dizanjem na stepen jednogodišnjih stopa default-a, na sledeći način:

$$CPD_t = 1 - e^{-(default\ rate * t)}$$

Vrednosti godišnje stope PD koje se koriste u obračunu obezvređenja HOV i finansijskih institucija svode se na mesečne.

Za LGD unsecured parametar koristi vrednost propisanu za izloženosti prema državama i finansijskim organizacijama, u skladu sa bazelskim standardima. LGD secured (ako postoji sredstvo obezbeđenja) koristi se na isti način kao kod privrede i stanovništva.

Obezvređenje plasmana privredi, stanovništvu, državama i finansijskim institucijama umanjuje vrednost plasmana i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha, dok se za dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha ne priznaje ispravka vrednosti u finansijskim izveštajima jer je knjigovodstvena vrednost ovih sredstava njihova fer vrednost. Međutim, ispravka vrednosti se obelodanjuje i priznaje u neraspoređenoj dobiti.

Obezvređenje nivoa 3 za manje materijalno značajne plasmane u skladu sa definisanim limitima, se radi na grupnoj osnovi. Za obračun obezvređenja, PD je jednak 100%, procenat LGD unsecured se koristi za plasmane sa docnjom do 180 dana, a LGD secured za plasmane sa docnjom do 720. Takođe, Banka za obračun obezvređenja na grupnoj osnovi za nivo 3, koristi i verovatnoće scenarija naplate iz tokova gotovine i iz kolaterala koji su obračunati u skladu sa istoriskim podacima.

U 2023. godini obračun PD (TTC matrica) se radio na osnovu internog rejtinga (u 2023. godini izmenjen je obračun) za sve segmente osim za poljoprivrednike. Banka je uradila reskorovanje kljenata za godine za koje nije obračunavala interni rejting. Takođe, izvršeno je ažuriranje LGD secured i LGD unsecured parametara, kao i uticaj makroekonomski varijabli na PD i LGD. Obračunate su nove verovatnoće scenarija za obračun obezvređenja. U delu individualnog obezvređenja kljenata, povećan je prag za individualno obezvređenje sa EUR 50 hiljada na EUR 100 hiljada za sve segmente osim za fizička lica kod kojih je ostao postojeći prag od EUR 50 hiljada.

Efeki izmene Metodologije	000 RSD
Ukupno	619.629
Efekat PD	738.260
Efekat BETA	216.362
Efekat VEROVATNOĆE	-323.569
Efekat LGD	-11.424

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)**

Efekti izmene Metodologije Ukupno	Nivo 1 i 2 514.494	Nivo 3 105.135	000 RSD
			Ukupno 619.629
PRIVREDA	356.032	3.649	359.682
STANOVNIŠTVO	158.462	101.486	259.948

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Utvrđivanje pojedinačnog verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama – plativih i činidbenih garancija, akreditiva, avala i drugih vanbilansnih stavki) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze i dužnik se nalazi u nivou 3. Takođe, za nivo 1 i 2, Banka utvrđuje procenu verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sve vanbilansne stavke, uključujući i neiskorišćene preuzete obaveze. Način obezvređenja vanbilansnih stavki za nivo 1 i nivo 2 je isti kao obezvređenje bilansnih potraživanja, osim u delu priznavanja EAD-a. Kod procene verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, Banka umanjuje izloženost za faktor konverzije (CCF). U skladu sa MSFI 9 standardom, Banka je na osnovu iskustva obračunala faktore kreditne konverzije (CCF), koji predstavljaju verovatnoću konverzije vanbilansnih izloženosti u bilansne. Za neiskorišćene preuzete obaveze, za koje je Banka ugovorila безусловnu otkazivost ugovora ili mogućnost otkaza ugovorene obaveze ako klijent prekrši ugovorene kovenante, Banka ne obračunava rezervisanja po osnovu neiskorišćenih preuzetih obaveza.

Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral)

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku, najčešća praksa koju Banka koristi, pored redovnog praćenja poslovanja klijenata, je i pribavljanje instrumenata obezbeđenja (kolateral), kojima se obezbeđuje naplata potraživanja i minimizira kreditni rizik. Iznos i vrsta potrebnog kolaterala zavisi od procene kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Kao standardne instrumente obezbeđenja Banka od klijenata pribavlja menice, dok se kao dodatni instrumenti, u zavisnosti od procene kreditnog rizika i vrste plasmana ugovaraju:

- Za komercijalne ili korporacijske kredite i kredite za male biznise – zaloge na pokretnim i nepokretnim stvarima (hipoteke), depoziti, bankarske, korporativne i garancije države, jemstva, zaloge na hartijama od vrednosti, udelima i potraživanjima;
- Za kredite stanovništvu – hipoteke na nepokretnostima, depoziti, jemstva solidarnog dužnika, osiguranje Nacionalne korporacije za osiguravanje stambenih kredita, životno osiguranje i drugo;
- Za pozajmljene vrednosne papire i ugovore o reotkupu – novac ili vrednosni papiri.

Prilikom procene vrednosti nepokretne ili pokretne imovine, Banka obezbeđuje stručnu i nezavisnu procenu vrednosti nepokretnosti od strane ovlašćenih procenitelja, kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svela na najmanje moguću meru. Nepokretna i pokretna imovina koja je založena u korist Banke mora biti i osigurana od strane osiguravajućeg društva prihvatljivog za Banku, a polise vinkulirane u korist Banke.

U cilju zaštite od promene tržišnih vrednosti kolaterala (hipoteka, zaloga, hartija od vrednosti i sl.), procenjena vrednost kolaterala se koriguje za definisani procenat (haircut) u zavisnosti od vrste kolaterala i lokacije, koji se redovno preispituju i revidiraju. Na ovaj način Banka sa štiti od potencijalnih gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja iz sredstava obezbeđenja.

Korektivni faktor (haircut) predstavlja razliku između procenjene vrednosti kolaterala i novčanog priliva koji je moguće ostvariti prodajom kolaterala u postupku naplate. Haircut procenjenu tržišnu vrednost svakog instrumenta obezbeđenja svodi na očekivanu vrednost koja će biti naplaćena njegovom realizacijom u budućnosti, i to uvažavajući volatilitnost tržišne vrednosti, mogućnost realizacije i gotovinske odlive po osnovu troškova aktiviranja i prodaje (sudski troškovi, troškovi poreza koji padaju na teret prodavca, troškovi konsultanata i oglašavanja i ostali troškovi), očekivani pad tržišne vrednosti od trenutka procene do trenutka planirane realizacije, kao i svojstvenu neizvesnost u utvrđivanju vrednosti.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Banka obraća pažnju na redovno praćenje vrednosti kolaterala. Za nerizične plasmane (standard klijente) koji se nalaze u nivou 1 i klijente koji se nalaze na Watch listi – nivo 2, hipoteke na stambenim i poslovnim nepokretnostima, kao i na poljoprivrednom zemljištu procenjuju se najmanje jednom u tri godine, od strane ovlašćenog procenjivača, a prihvatljivo je i poresko rešenje. Za rizične plasmane (NPL) koji se nalaze u nivou 3, hipoteke se procenjuju jednom godišnje. Hartije od vrednosti se procenjuju na mesečnoj osnovi za sve plasmane.

Procenjena vrednost svih nepokretnosti se prati i ažurira jednom godišnje za potrebe NLB Grupe (statistika i izveštaj o praćenju/ažuriranju).

Vrednost kolaterala i tendencije kretanja, Banka prati i ažurira kako bi se potencijalni rizik od nerealne procene sveo na najmanju moguću meru, a u slučaju potrebe može zahtevati i dodatni kolateral u skladu sa zaključenim ugovorom. Kolaterali predstavljaju sekundarni izvor naplate potraživanja.

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku

Ukupna izloženost kreditnom riziku na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine, prikazana je u sledećem pregledu, bez uzimanja u obzir bilo kakvog kolaterala ili neke druge kreditne zaštite. Navedene vrednosti iskazane su u bruto i neto knjigovodstvenom iznosu (posle efekata ublažavanja po osnovu obezvređenja).

Ukupna izloženost kreditnom riziku

U hiljadama dinara

	31.12.2023.		31.12.2022.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
I. Pregled aktive	581.508.550	573.519.215	542.777.048	532.766.592
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.239.323	98.199.666	81.510.076	81.479.333
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	43.844.949	43.829.705	22.808.827	22.791.264
Kreditni i potraživanja od komitenata	335.579.513	328.929.752	312.097.192	303.225.048
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	96.202.827	96.074.668	119.756.711	119.713.206
Ostala sredstva - izložena kreditnom riziku	4.028.056	2.910.218	3.270.502	2.285.961
Ukupno - kreditni rizik	577.894.668	569.944.009	539.443.308	529.494.812
Hartije od vrednosti – ne izloženo kreditnom riziku	2.657.270	2.657.270	2.229.302	2.229.302
Ostala sredstva - ne izloženo kreditnom riziku	956.612	917.936	1.104.438	1.042.478
II. Vanbilansne stavke	161.022.989	160.608.108	125.474.904	124.833.098
Plative garancije	14.697.392	14.587.864	13.522.866	13.289.670
Činidbene garancije	26.915.826	26.791.752	24.376.716	24.181.542
Nepokriveni akreditivi	286.749	278.569	-	-
Preuzete neiskorišćene obaveze i druge stavke po osnovu kojih može doći do plaćanja	118.986.250	118.835.509	87.533.635	87.338.160
Ostalo	136.772	114.414	41.687	23.726
Ukupno (I+II)	742.531.539	734.127.323	668.251.952	657.599.690

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promena kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika od 01.01.-31.12.2023. godine

	<i>U hiljadama dinara</i>			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Stanovništvo				
31.12.2022.	171.207.058	2.978.703	3.056.434	177.242.195
Nova potraživanja	60.109.007	550.374	330.211	60.989.592
Smanjenje/Otplata potraživanja	(25.092.681)	(637.757)	(282.645)	(26.013.083)
Prelazak u nivo 1	1.381.121	(1.075.119)	(306.002)	-
Prelazak u nivo 2	(2.569.613)	2.693.915	(124.302)	-
Prelazak u nivo 3	(944.685)	(198.987)	1.143.672	-
Otpis	(311.301)	(140.524)	(1.046.510)	(1.498.335)
Druge promene	(25.219.405)	(711.760)	(537.642)	(26.468.807)
31.12.2023.	178.559.501	3.458.845	2.233.216	184.251.562
Privredni klijenti				
31.12.2022.	114.802.160	13.624.215	6.428.622	134.854.997
Nova potraživanja	22.969.346	65.434	11	23.034.791
Smanjenje/Otplata potraživanja	(7.783.949)	(280.796)	(224.452)	(8.289.197)
Prelazak u nivo 1	1.253.973	(1.224.837)	(29.136)	-
Prelazak u nivo 2	(4.161.481)	5.338.954	(1.177.473)	-
Prelazak u nivo 3	(68.360)	(93.457)	161.817	-
Otpis	(22.980)	(12.317)	(1.399.605)	(1.434.902)
Druge promene	8.002.441	(4.015.817)	(824.362)	3.162.262
31.12.2023.	134.991.150	13.401.379	2.935.422	151.327.951
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija				
31.12.2022.	22.808.827	-	-	22.808.827
Nova potraživanja	37.474.671	-	-	37.474.671
Smanjenje/Otplata potraživanja	(13.669.454)	-	-	(13.669.454)
Prelazak u nivo 1	-	-	-	-
Prelazak u nivo 2	-	-	-	-
Prelazak u nivo 3	-	-	-	-
Otpis	-	-	-	-
Druge promene	(2.769.095)	-	-	(2.769.095)
31.12.2023.	43.844.949	-	-	43.844.949

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promena kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika od 01.01.-31.12.2023. godine (nastavak)

Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2022.	118.910.711	846.000	-	119.756.711
Nova potraživanja	19.210.395	-	-	19.210.395
Smanjenje/Otplata potraživanja	(44.089.063)	-	-	(44.089.063)
Prelazak u nivo 1	-	-	-	-
Prelazak u nivo 2	-	-	-	-
Prelazak u nivo 3	-	-	-	-
Otpis	-	-	-	-
Druge promene	1.324.784	-	-	1.324.784
31.12.2023.	95.356.827	846.000	-	96.202.827

Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2022.	2.139.249	13.622	1.117.631	3.270.502
Nova potraživanja	205.704	1.836	9.651	217.191
Smanjenje/Otplata potraživanja	(153.235)	(3.818)	(16.312)	(173.365)
Prelazak u nivo 1	14.627	(7.539)	(7.088)	-
Prelazak u nivo 2	(5.148)	5.525	(377)	-
Prelazak u nivo 3	(2.395)	(760)	3.155	-
Otpis	-	-	-	-
Druge promene	698.934	(196)	14.990	713.728
31.12.2023.	2.897.736	8.670	1.121.650	4.028.056

Vanbilanse stavke	<i>U hiljadama dinara</i>			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2022.	121.353.727	3.589.332	531.845	125.474.904
Nova potraživanja	19.865.822	94.740	3.456	19.964.018
Smanjenje/Otplata potraživanja	(9.034.620)	(1.411.202)	(207.760)	(10.653.582)
Prelazak u nivo 1	539.030	(525.283)	(13.747)	-
Prelazak u nivo 2	(2.396.796)	2.415.953	(19.157)	-
Prelazak u nivo 3	(34.777)	(21.324)	56.101	-
Otpis	-	-	-	-
Druge promene	26.182.477	86.185	(31.014)	26.237.648
31.12.2023.	156.474.864	4.228.401	319.724	161.022.989

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promena ispravki vrednosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika od 01.01.-31.12.2023. godine (nastavak)

Stanovništvo	<u>Nivo 1</u>	<u>Nivo 2</u>	<u>Nivo 3</u>	<u>Ukupno</u>
31.12.2022.	1.150.442	105.298	1.827.306	3.083.046
Nova potraživanja	617.192	19.039	186.017	822.248
Smanjenje/Otplata potraživanja	(218.977)	(19.211)	(123.885)	(362.073)
Prelazak u nivo 1	162945	(34.261)	(128.684)	-
Prelazak u nivo 2	(33.120)	85.630	(52.510)	-
Prelazak u nivo 3	(11.024)	(4.231)	15.255	-
Otpis	(3.888)	(5.911)	(823.462)	(833.261)
Druge promene	(505.116)	(72.924)	322.019	(256.021)
31.12.2023.	1.158.454	73.429	1.222.056	2.453.939

Privredni klijenti	<u>Nivo 1</u>	<u>Nivo 2</u>	<u>Nivo 3</u>	<u>Ukupno</u>
31.12.2022.	908.393	777.838	4.102.867	5.789.098
Nova potraživanja	334.200	2.378	-	336.578
Smanjenje/Otplata potraživanja	(57.045)	(1.119)	(186.945)	(245.109)
Prelazak u nivo 1	27172	(11.398)	(15.774)	-
Prelazak u nivo 2	(39.012)	510.001	(470.989)	-
Prelazak u nivo 3	(716)	(2.084)	2.800	-
Otpis	(699)	(287)	(1.272.230)	(1.273.216)
Druge promene	141.333	(745.663)	192.800	(411.530)
31.12.2023.	1.313.626	529.666	2.352.529	4.195.821

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	<u>Nivo 1</u>	<u>Nivo 2</u>	<u>Nivo 3</u>	<u>Ukupno</u>
31.12.2022.	17.563	-	-	17.563
Nova potraživanja	2.456	-	-	2.456
Smanjenje/Otplata potraživanja	(587)	-	-	(587)
Prelazak u nivo 1	-	-	-	-
Prelazak u nivo 2	-	-	-	-
Prelazak u nivo 3	-	-	-	-
Otpis	-	-	-	-
Druge promene	(4.188)	-	-	(4.188)
31.12.2023.	15.244	-	-	15.244

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promena ispravki vrednosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika od 01.01.-31.12.2023. godine (nastavak)

Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2022.	12.525	30.980	-	43.505
Nova potraživanja	69.185	-	-	69.185
Smanjenje/Otplata potraživanja	(23)	-	-	(23)
Prelazak u nivo 1	-	-	-	-
Prelazak u nivo 2	-	-	-	-
Prelazak u nivo 3	-	-	-	-
Otpis	-	-	-	-
Druge promene	(717)	16.209	-	15.492
31.12.2023.	80.970	47.189	-	128.159

Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2022.	7.430	465	976.646	984.541
Nova potraživanja	3.562	351	7.280	11.193
Smanjenje/Otplata potraživanja	(1.447)	(153)	(13.113)	(14.713)
Prelazak u nivo 1	5.264	(189)	(5.075)	-
Prelazak u nivo 2	(118)	88	30	-
Prelazak u nivo 3	(54)	(64)	118	-
Otpis	-	-	-	-
Druge promene	(736)	448	137.105	136.817
31.12.2023.	13.901	946	1.102.991	1.117.838

Vanbilanse stavke	<i>U hiljadama dinara</i>			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2022.	303.243	78.864	259.699	641.806
Nova potraživanja	20.042	4.788	776	25.606
Smanjenje/Otplata potraživanja	(15.028)	(12.538)	(169.666)	(197.232)
Prelazak u nivo 1	3.581	(1.181)	(2.400)	-
Prelazak u nivo 2	(2.678)	4.188	(1.510)	-
Prelazak u nivo 3	(77)	(21)	98	-
Otpis	-	-	-	-
Druge promene	(31.296)	(12.471)	(11.532)	(55.299)
31.12.2023.	277.787	61.629	75.465	414.881

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Na dan 31.12.2023. godine tranzicije izloženosti po nivoima su posledice redovnih poslovnih promena.

Promene kod kreditnih izloženosti u sektoru privrede i stanovništva:

- tranzicija u nivo 1 iz nivoa 2 i 3, posledica je poboljšanja performansi i finansijskih pokazatelja kod privrednih klijenata (prelazak iz nivoa 2 u 1), kao i izmirenja dospelih obaveza delimično ili u celosti (smanjenje docnje). Druge promene u nivou 1 se odnose na smanjenje angažovanja kod već postojećih klijenata, redovna otplata;
- tranzicija u nivo 2 iz nivoa 1, najviše je posledica pogoršanja poslovanja kod pojedinih klijenata u sektoru privrede i prelazak na Watch list 2;
- tranzicija u nivo 3 iz nivoa 1 i 2, je posledica povećanja rizičnosti klijenata, najvećim delom kod fizičkih lica usled docnje i flega preminuo i ostao bez posla i privrednih klijenata usled finansijskih poteškoća. Druge promene u nivou 3 se odnose na smanjenje potraživanja, najvećim delom usled redovne naplate i naplate iz kolaterala. Tokom godine, potraživanja iz nivoa 1 su se nalazila u nivou 2 pre nego što su prešla u nivo 3;
- otpisana potraživanja koja su se na početku godine nalazila u nivo 1 i 2, tokom godine su se nalazila u nivo 3;
- povećanje ispravki vrednosti u nivou 1, najviše se odnosi na novoodobrene plasmane. Povećanje ispravki u nivou 2, najvećim delom se odnose na novomigrirane klijente u stage 2;
- smanjenje ispravki vrednosti u drugim promenama u nivou 1 i 2, posledica je redovne otplate klijenata u navedenim segmentima. Povećanje ispravki vrednosti u nivo 3 u drugim promenama se odnosi na povećanje individualnih ispravki vrednosti kod postojećih NPL plasmana usled najnovije procene kreditnog rizika.

Ostala poraživanja

Druge promene kod ostalih potraživanja se odnose na promenu kod računa bez analitike za koji se ne obračunava ispravka vrednosti.

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima rizika

31.12.2023.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	U hiljadama dinara	
								Ispravka vrednosti	Neto
Stambeni	72.657.747	440.397	561.468	73.659.612	53.303	1.351	244.862	299.516	73.360.096
Gotovinski	66.620.795	1.140.818	948.630	68.710.243	626.828	26.020	563.030	1.215.878	67.494.365
Poljoprivreda	23.055.302	1.263.756	251.251	24.570.309	151.547	18.496	110.254	280.297	24.290.012
Tekući računi, kartice i ostalo	3.481.314	66.155	252.895	3.800.364	24.358	8.029	188.927	221.314	3.579.050
Mikro biznis	12.744.343	547.719	218.972	13.511.034	302.418	19.533	114.983	436.934	13.074.100
Ukupno stanovništvo	178.559.501	3.458.845	2.233.216	184.251.562	1.158.454	73.429	1.222.056	2.453.939	181.797.623
Velika preduzeća	52.041.123	4.630.680	1.800.877	58.472.680	422.351	140.615	1.541.893	2.104.859	56.367.821
Srednja preduzeća	35.781.888	1.883.554	276.581	37.942.023	391.206	59.616	226.681	677.503	37.264.520
Mala preduzeća	10.557.007	109.525	46.419	10.712.951	178.052	4.202	23.317	205.571	10.507.380
Država	36.610.502	6.777.620	561.764	43.949.886	322.011	325.233	313.911	961.155	42.988.731
Ostalo	630	-	249.781	250.411	6	-	246.727	246.733	3.677
Privredni klijenti	134.991.150	13.401.379	2.935.422	151.327.951	1.313.626	529.666	2.352.529	4.195.821	147.132.129
Kreditni i potraživanja od komitenata	313.550.651	16.860.224	5.168.638	335.579.513	2.472.080	603.095	3.574.585	6.649.761	328.929.752
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	43.844.949	-	-	43.844.949	15.244	-	-	15.244	43.829.705
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.239.323	-	-	98.239.323	39.657	-	-	39.657	98.199.666
Poslovne banke	11.118.252	-	-	11.118.252	453	-	-	453	11.117.799
Centralna Banka	87.121.071	-	-	87.121.071	39.204	-	-	39.204	87.081.867
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	95.356.827	846.000	-	96.202.827	80.970	47.189	-	128.159	96.074.668
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	2.897.736	8.670	1.121.650	4.028.056	13.901	946	1.102.991	1.117.838	2.910.218

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
4.1. Kreditni rizik (nastavak)
4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)
U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2023.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	Ispravka vrednosti	Neto
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	2.746.579	141.766	37.337	2.925.682	76	-	-	76	2.925.606	
Tekući računi, kartice i ostalo	6.673.352	17.234	39.599	6.730.185	25.253	1.071	9.984	36.308	6.693.877	
Mikro biznis	1.509.889	134.529	16.280	1.660.698	8.068	5.018	1.954	15.040	1.645.658	
Ukupno stanovništvo	10.929.820	293.529	93.216	11.316.565	33.397	6.089	11.938	51.424	11.265.141	
Velika preduzeća	49.118.267	839.073	-	49.957.340	137.126	7.622	-	144.748	49.812.593	
Srednja preduzeća	43.202.725	1.578.482	14.519	44.795.726	48.719	21.180	1.660	71.559	44.724.167	
Mala preduzeća	11.001.505	43.071	15.424	11.060.000	15.689	339	471	16.499	11.043.501	
Država	10.493.418	1.474.246	195.922	12.163.586	41.372	26.399	61.373	129.145	12.034.441	
Ostalo	227.348	-	643	227.991	1.226	-	23	1.249	226.742	
Privredni klijenti	114.043.263	3.934.872	226.508	118.204.643	244.132	55.540	63.527	363.199	117.841.444	
Kreditni i potraživanja od komitenata	124.973.083	4.228.401	319.724	129.521.208	277.529	61.629	75.465	414.623	129.106.585	
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	31.501.781	-	-	31.501.781	258	-	-	258	31.501.523	
Vanbilansne stavke	156.474.864	4.228.401	319.724	161.022.989	277.787	61.629	75.465	414.881	160.608.108	

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
4.1. Kreditni rizik (nastavak)
4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)
Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima rizika

31.12.2022.	<i>U hiljadama dinara</i>								
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	Ispravka vrednosti	Neto
Stambeni	70.994.073	350.454	743.207	72.087.734	39.942	1.082	462.584	503.608	71.584.126
Gotovinski	60.127.218	863.264	1.518.561	62.509.043	509.905	24.500	906.077	1.440.482	61.068.561
Poljoprivreda	22.876.654	845.528	256.902	23.979.084	337.065	62.694	146.424	546.183	23.432.901
Tekući računi, kartice i ostalo	3.888.884	60.333	201.555	4.150.772	23.162	1.845	164.026	189.033	3.961.739
Mikro biznis	13.320.229	859.124	336.209	14.515.562	240.368	15.177	148.195	403.740	14.111.822
Ukupno stanovništvo	171.207.058	2.978.703	3.056.434	177.242.195	1.150.442	105.298	1.827.306	3.083.046	174.159.149
Velika preduzeća	43.449.829	4.090.061	2.298.110	49.838.000	230.559	178.378	1.354.786	1.763.723	48.074.278
Srednja preduzeća	32.114.390	935.421	258.029	33.307.840	291.135	7.398	184.106	482.639	32.825.201
Mala preduzeća	9.195.130	99.134	474.436	9.768.700	120.358	1.271	211.188	332.817	9.435.883
Država	29.077.428	8.499.599	1.855.500	39.432.527	257.418	590.791	814.435	1.662.644	37.769.883
Ostalo	965.383	-	1.542.547	2.507.930	8.923	-	1.538.352	1.547.275	960.654
Privredni klijenti	114.802.160	13.624.215	6.428.622	134.854.997	908.393	777.838	4.102.867	5.789.098	129.065.899
Kreditni i potraživanja od komitenata	286.009.218	16.602.918	9.485.056	312.097.192	2.058.835	883.136	5.930.173	8.872.144	303.225.048
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	22.808.827	-	-	22.808.827	17.563	-	-	17.563	22.791.264
Gotovina i sredstva kod centralne banke	81.510.076	-	-	81.510.076	30.743	-	-	30.743	81.479.333
Poslovne banke	14.312.994	-	-	14.312.994	30.239	-	-	30.239	14.282.755
Centralna Banka	67.197.082	-	-	67.197.082	504	-	-	504	67.196.578
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	118.910.711	846.000	-	119.756.711	12.525	30.980	-	43.505	119.713.206
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	2.139.249	13.622	1.117.631	3.270.502	7.430	465	976.646	984.541	2.285.961

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2022.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	Ispravka vrednosti	Neto
Stambeni	28	-	-	-	28	-	-	-	-	28
Gotovinski	352	-	-	-	352	1	-	-	1	351
Poljoprivreda	464.464	-	-	-	464.464	1.358	-	-	1.358	463.106
Tekući računi, kartice i ostalo	9.278.467	202.249	97.164	97.164	9.577.880	27.247	109	14.668	42.024	9.535.856
Mikro biznis	2.088.212	111.212	19.587	19.587	2.219.011	7.850	833	2.929	11.612	2.207.399
Ukupno stanovništvo	11.831.523	313.461	116.751	116.751	12.261.735	36.456	942	17.597	54.996	12.206.740
Velika preduzeća	38.952.028	1.200.932	128.275	128.275	40.281.235	143.255	12.067	118.893	274.215	40.007.020
Srednja preduzeća	32.067.756	544.046	47.114	47.114	32.658.916	50.630	706	41.652	92.988	32.565.928
Mala preduzeća	7.663.090	23.062	21.630	21.630	7.707.782	17.981	55	2.507	20.543	7.687.238
Država	15.224.340	1.506.402	217.775	217.775	16.948.517	54.346	65.093	79.025	198.464	16.750.055
Ostalo	6.492	-	300	300	6.792	18	-	25	43	6.749
Privredni klijenti	93.913.706	3.274.442	415.094	415.094	97.603.242	266.230	77.921	242.102	586.253	97.016.989
Kreditni i potraživanja od komitenata	105.745.229	3.587.903	531.845	531.845	109.864.977	302.686	78.863	259.699	641.248	109.223.728
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	15.608.498	1.429	-	-	15.609.927	557	1	-	558	15.609.370
Vanbilansne stavke	121.353.727	3.589.332	531.845	531.845	125.474.904	303.243	78.864	259.699	641.806	124.833.098

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promene ispravki vrednosti potraživanja u Bilansu stanja

	<i>U hiljadama dinara</i>				
	31.12.2022.	Povećanje ispravki vrednosti	Ukidanje ispravki vrednosti	Druge promene	31.12.2023.
Ukupno stanovništvo	3.083.046	311.434	(216.307)	(724.233)	2.453.940
Privredni klijenti	5.789.098	7.635.531	(7.043.256)	(2.185.552)	4.195.821
Kreditni i potraživanja od komitenata	8.872.144	7.946.965	(7.259.563)	(2.909.785)	6.649.761
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	17.563	31.947	(50.763)	16.497	15.244
Gotovina i sredstva kod centralne banke	30.743	32.946	(24.008)	(24)	39.657
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	43.505	124.265	(39.596)	(15)	128.159
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	984.541	264.572	(122.556)	(8.719)	1.117.838
Vanbilansne stavke	641.806	741.892	(968.817)	-	414.881

*Druge promene se odnose na izvršen prenos u celosti obezvređenih potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, kursne razlike i ostale promene.

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
4.1. Kreditni rizik (nastavak)
4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)
Potraživanja po danima docnje - nivo 1 i 2
U hiljadama dinara

31.12.2023.	Nivo 1						Nivo 2					
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	71.215.472	1.442.275	-	-	-	72.657.747	263.512	99.616	51.612	25.657	-	440.397
Gotovinski	60.884.961	5.735.834	-	-	-	66.620.795	419.654	252.938	306.879	161.347	-	1.140.818
Poljoprivreda	22.281.890	773.412	-	-	-	23.055.302	933.668	182.139	107.865	40.084	-	1.263.756
Tekući računi, kartice i ostalo	3.049.719	431.595	-	-	-	3.481.314	25.165	13.720	16.979	10.291	-	66.155
Mikro biznis	11.935.209	809.134	-	-	-	12.744.343	374.714	168.243	4.572	190	-	547.719
Ukupno stanovništvo	169.367.251	9.192.250	-	-	-	178.559.501	2.016.713	716.656	487.907	237.569	-	3.458.845
Velika preduzeća	51.560.514	480.609	-	-	-	52.041.123	4.630.680	-	-	-	-	4.630.680
Srednja preduzeća	34.978.835	803.053	-	-	-	35.781.888	1.277.571	605.983	-	-	-	1.883.554
Mala preduzeća	10.164.098	392.909	-	-	-	10.557.007	107.321	2.204	-	-	-	109.525
Država	36.561.005	49.497	-	-	-	36.610.502	6.777.341	279	-	-	-	6.777.620
Ostalo	630	-	-	-	-	630	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	133.265.082	1.726.068	-	-	-	134.991.150	12.792.913	608.466	-	-	-	13.401.379
Kredit i potraživanja od komitenata	302.632.333	10.918.318	-	-	-	313.550.651	14.809.626	1.325.122	487.907	237.569	-	16.860.224
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	5.192.078	19.739	-	-	-	5.211.817
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih instrumenata	43.843.549	1.400	-	-	-	43.844.949	-	-	-	-	-	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.239.323	-	-	-	-	98.239.323	-	-	-	-	-	-
Poslovne banke	11.118.252	-	-	-	-	11.118.252	-	-	-	-	-	-
Centralna Banka	87.121.071	-	-	-	-	87.121.071	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	95.356.827	-	-	-	-	95.356.827	846.000	-	-	-	-	846.000
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	2.844.119	53.617	-	-	-	2.897.736	6.648	933	589	500	-	8.670

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	Nivo 1						Nivo 2						
	31.12.2023.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	2.648.472	98.107	-	-	-	2.746.579	86.795	25.640	29.331	-	-	-	141.766
Tekući računi, kartice i ostalo	6.601.757	71.595	-	-	-	6.673.352	10.216	2.165	3.043	1.810	-	-	17.234
Mikro biznis	1.441.823	68.066	-	-	-	1.509.889	28.450	105.979	-	100	-	-	134.529
Ukupno stanovništvo	10.692.052	237.768	-	-	-	10.929.820	125.461	133.784	32.374	1.910	-	-	293.529
Velika preduzeća	43.856.779	5.261.488	-	-	-	49.118.267	839.073	-	-	-	-	-	839.073
Srednja preduzeća	42.452.902	749.823	-	-	-	43.202.725	1.577.619	863	-	-	-	-	1.578.482
Mala preduzeća	10.845.955	155.550	-	-	-	11.001.505	38.537	4.534	-	-	-	-	43.071
Država	10.490.435	2.983	-	-	-	10.493.418	1.462.247	11.999	-	-	-	-	1.474.246
Ostalo	227.348..	..	-	-	-	227.348..	-	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	107.873.419	6.169.844	-	-	-	114.043.263	3.917.476	17.396	-	-	-	-	3.934.872
Kreditni i potraživanja od komitenata	118.565.471	6.407.612	-	-	-	124.973.083	4.042.937	151.180	32.374	1.910	-	-	293.529
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	30.316.537	1.185.244	-	-	-	31.501.781	-	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	148.882.008	7.592.856	-	-	-	156.474.864	4.042.937	151.180	32.374	1.910	-	-	4.228.401
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Potraživanja po danima docnje - nivo 1 i 2

U hiljadama dinara

31.12.2022.	Nivo 1					Nivo 2						
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	70.859.212	134.861	-	-	-	70.994.073	295.017	15.417	33.425	6.595	-	350.454
Gotovinski	55.404.828	4.722.390	-	-	-	60.127.218	306.224	182.538	233.805	140.697	-	863.264
Poljoprivreda	22.162.307	714.347	-	-	-	22.876.654	529.735	172.244	106.908	36.641	-	845.528
Tekući računi, kartice i ostalo	3.535.392	353.491	-	-	-	3.888.883	27.325	10.125	14.786	8.097	-	60.333
Mikro biznis	12.177.003	1.143.226	-	-	-	13.320.229	669.382	182.043	7.354	344	-	859.123
Ukupno stanovništvo	164.138.742	7.068.315	-	-	-	171.207.057	1.827.683	562.367	396.278	192.374	-	2.978.702
Velika preduzeća	42.188.105	1.261.725	-	-	-	43.449.830	4.090.061	-	-	-	-	4.090.061
Srednja preduzeća	31.124.971	989.420	-	-	-	32.114.391	681.709	195.627	58.085	-	-	935.421
Mala preduzeća	8.554.350	640.780	-	-	-	9.195.130	78.320	10.792	10.023	-	-	99.135
Država	28.827.250	250.178	-	-	-	29.077.428	8.499.599	-	-	-	-	8.499.599
Ostalo	965.382	-	-	-	-	965.382	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	111.660.058	3.142.103	-	-	-	114.802.161	13.349.689	206.419	68.107	-	-	13.624.216
Kreditni i potraživanja od komitenata	275.798.800	10.210.418	-	-	-	286.009.218	15.177.372	768.786	464.386	192.374	-	16.602.918
od čega: restrukturirana kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	-	-	-	-	-	-	5.732.081	22.695	4.528	-	-	5.759.304
Gotovina i sredstva kod centralne banke	22.808.827	-	-	-	-	22.808.827	-	-	-	-	-	-
Poslovne banke	81.510.076	-	-	-	-	81.510.076	-	-	-	-	-	-
Poslovne banke	14.312.994	-	-	-	-	14.312.994	-	-	-	-	-	-
Centralna Banka	67.197.082	-	-	-	-	67.197.082	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti i potraživanja pa osnovu derivata	118.910.711	-	-	-	-	118.910.711	846.000	-	-	-	-	846.000
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	2.131.993	7.256	-	-	-	2.139.249	10.644	1.727	754	496	-	13.621

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2022.	Nivo 1					Ukupno	Nivo 2					Ukupno
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana		Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	
Stambeni	28	-	-	-	-	28	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	352	-	-	-	-	352	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	459.173	5.291	-	-	-	464.464	-	-	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo	9.187.715	90.752	-	-	-	9.278.467	108.865	63.669	26.064	3.651	-	202.249
Mikro biznis	2.011.966	76.246	-	-	-	2.088.212	100.771	9.867	574	-	-	111.212
Ukupno stanovništvo	11.659.234	172.289	-	-	-	11.831.523	209.636	73.536	26.638	3.651	-	313.461
Velika preduzeća	36.973.315	1.978.713	-	-	-	38.952.028	1.166.228	34.704	-	-	-	1.200.932
Srednja preduzeća	31.202.310	865.446	-	-	-	32.067.756	277.418	235.991	30.637	-	-	544.046
Mala preduzeća	6.678.439	984.651	-	-	-	7.663.090	13.439	750	8.873	-	-	23.062
Država	15.203.946	20.394	-	-	-	15.224.340	1.506.402	-	-	-	-	1.506.402
Ostalo	6.492	-	-	-	-	6.492	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	90.064.502	3.849.204	-	-	-	93.913.706	2.964.916	271.445	39.510	-	-	3.274.442
Kreditni i potraživanja od komitenata	101.723.736	4.021.493	-	-	-	105.745.229	3.174.552	344.981	66.148	3.651	-	3.587.903
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	15.608.498	-	-	-	-	15.608.498	1.429	-	-	-	-	1.429
Vanbilansne stavke	117.332.234	4.021.493	-	-	-	121.353.727	3.174.553	344.981	66.147	3.651	-	3.589.332
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata po kriterijumu uključivanja u Nivo 2

U hiljadama dinara

	31.12.2023.					31.12.2022.				
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	-	9.080	77.269	354.048	440.397	12.416	154.709	61.809	121.520	350.454
Gotovinski	-	8.313	468.225	664.280	1.140.818	67.040	21.786	609.080	165.358	863.264
Poljoprivreda	-	35.124	147.949	1.080.683	1.263.756	139.286	42.177	98.558	565.507	845.528
Tekući računi, kartice i ostalo	-	9.970	27.271	28.914	66.155	4.832	7.305	42.324	5.872	60.333
Mikro biznis	441.416	9.078	4.762	92.463	547.719	705.898	742	62.893	89.591	859.124
Ukupno stanovništvo	441.416	71.565	725.476	2.220.388	3.458.845	929.472	226.719	874.664	947.848	2.978.703
Velika preduzeća	2.799.130	-	-	1.831.550	4.630.680	-	-	696.180	3.393.881	4.090.061
Srednja preduzeća	253.614	17.376	-	1.612.564	1.883.554	45.296	51.095	64.747	774.283	935.421
Mala preduzeća	63.376	-	-	46.149	109.525	24.808	1.753	13.416	59.157	99.134
Država	1.652.254	5.122.876	-	2.490	6.777.620	14.029	5.479.736	-	3.005.834	8.499.599
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	4.768.374	5.140.252	-	3.492.753	13.401.379	84.133	5.532.584	774.343	7.233.155	13.624.215
Kreditni i potraživanja od komitenata	5.209.790	5.211.817	725.476	5.713.141	16.860.224	1.013.605	5.759.303	1.649.007	8.181.003	16.602.918

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2023.					31.12.2022.				
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	-	-	29.331	112.435	141.766	-	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo	-	-	4.853	12.381	17.234	-	-	29.715	172.534	202.249
Mikro biznis	39.010	-	100	95.419	134.529	98.052	-	574	12.586	111.212
Ukupno stanovništvo	39.010	-	34.284	220.235	293.529	98.052	-	30.289	185.120	313.461
Velika preduzeća	804.487	-	-	34.586	839.073	171.964	-	-	1.028.968	1.200.932
Srednja preduzeća	44.181	-	-	1.534.301	1.578.482	93.021	-	30.637	420.388	544.046
Mala preduzeća	13.235	-	-	29.836	43.071	12.940	-	8.872	1.250	23.062
Država	1.436.964	-	-	37.282	1.474.246	1.506.002	-	-	400	1.506.402
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	1.429	1.429
Privredni klijenti	2.298.867	-	-	1.636.005	3.934.872	1.783.927	-	39.509	1.452.435	3.275.871
Vanbilansne stavke	2.337.877	-	34.284	1.856.240	4.228.401	1.881.979	-	69.798	1.637.555	3.589.332

Tabela se odnosi na kredite zato što se ostala finansijska imovina nalazi u Nivou 1 i nije bilo promena u Nivoima tokom 2023. godine.

Ostalo obuhvata tehničke i ekspertske signale (u skladu sa procesom rane identifikacije potencijalno rizičnih izloženosti (Watch list), kao i narušena kreditna sposobnost kod fizičkih lica. Promena rejtinga se odnosi na promenu rejtinga za 3 podkategorije od trenutka odobrenja plasmana, odnosno od 31.03.2021. godine za postojeći portfolio.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Ispravke vrednosti po kriterijumu uključivanja u Nivo 2

U hiljadama dinara

	31.12.2023.				31.12.2022.					
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	-	-	353	998	1.351	41	555	393	93	1.082
Gotovinski	-	208	10.701	15.111	26.020	1.463	682	14.672	7.683	24.500
Poljoprivreda	-	610	6.570	11.316	18.496	10.960	2.147	4.774	44.813	62.694
Tekući računi, kartice i ostalo	-	60	5.463	2.506	8.029	47	608	894	296	1.845
Mikro biznis	15.773	750	149	2.862	19.534	12.893	3	1.257	1.024	15.177
Ukupno stanovništvo	15.773	1.628	23.236	32.793	73.430	25.404	3.995	21.990	53.909	105.298
Velika preduzeća	83.799	-	-	56.816	140.615	-	-	6.846	171.532	178.378
Srednja preduzeća	5.885	915	-	52.816	59.616	25	1.087	768	5.518	7.398
Mala preduzeća	2.912	-	-	1.290	4.202	219	10	152	890	1.271
Država	95.914	229.216	-	103	325.233	28	414.058	-	176.705	590.791
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	188.510	230.131	-	111.025	529.666	272	415.155	7.766	354.645	777.838
Kreditni i potraživanja od komitenata	204.283	231.759	23.236	143.818	603.096	25.676	419.150	29.756	408.554	883.136

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2023.					31.12.2022.				
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo	-	-	225	846	1.071	-	-	54	55	109
Mikro biznis	726	-	1	4.291	5.018	691	-	8	134	833
Ukupno stanovništvo	726	-	226	5.137	6.089	691	-	62	189	942
Velika preduzeća	7.622	-	-	-	7.622	87	-	-	11.980	12.067
Srednja preduzeća	56	-	-	21.124	21.180	429	-	-	277	706
Mala preduzeća	293	-	-	46	339	36	-	-	19	55
Država	25.577	-	-	822	26.399	65.067	-	-	26	65.093
Ostalo	0	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Privredni klijenti	33.548	-	-	21.992	55.540	65.619	-	-	12.303	77.922
Vanbilansne stavke	34.274	-	226	27.129	61.629	66.310	-	62	12.492	78.864

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Obezvredena potraživanja po danima docnje - Problematična potraživanja, nivo 3

U hiljadama dinara

31.12.2023.	Nivo 3					Ukupno
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	
Stambeni	191.188	73.073	3.860	7.635	285.712	561.468
Gotovinski	264.001	157.426	45.725	33.748	447.730	948.630
Poljoprivreda	101.386	28.470	16.377	2.483	102.535	251.251
Tekući računi, kartice i ostalo	65.130	26.051	6.642	4.592	150.480	252.895
Mikro biznis	89.593	24.802	16.466	25.216	62.895	218.972
Ukupno stanovništvo	711.298	309.822	89.070	73.674	1.049.352	2.233.216
Velika preduzeća	746.549	-	-	-	1.054.328	1.800.877
Srednja preduzeća	45.503	26.740	-	15.974	188.364	276.581
Mala preduzeća	3.045	7.849	-	-	35.525	46.419
Država	7.779	422.019	-	-	131.966	561.764
Ostalo	217.473	-	-	-	32.308	249.781
Privredni klijenti	1.020.349	456.608	-	15.974	1.442.491	2.935.422
Kreditni i potraživanja od komitenata	1.731.647	766.430	89.070	89.648	2.491.843	5.168.638
od čega: restrukturirana	929.791	534.936	16.222	1.624	1.164.658	2.647.231

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	Nivo 3						
	31.12.2023.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	24.160	1.792	3.242	-	8.143	37.337	
Tekući računi, kartice i ostalo	19.802	1.452	363	302	17.680	39.599	
Mikro biznis	13.974	714	280	377	935	16.280	
Ukupno stanovništvo	57.936	3.958	3.885	679	26.758	93.216	
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	
Srednja preduzeća	14.019	-	-	500	-	14.519	
Mala preduzeća	456	-	-	-	14.968	15.424	
Država	194.855	-	1.067	-	-	195.922	
Ostalo	643	-	-	-	-	643	
Privredni klijenti	209.973	-	1.067	500	14.968	226.508	
Vanbilansne stavke	267.909	3.958	4.952	1.179	41.726	319.724	
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	

Potraživanja sa docnjom ispod 90 dana koja se nalaze u nivou 3 odnose se na klijente koji imaju finansijske teškoće kao posledica uticaja makroekonomskih faktora (visoke inflacije) u sektoru privrede, a u segmentu stanovništva se odnose na klijente koji su izgubili posao, a imaju druge izvore prihoda i preminule klijente kojima naslednici otplaćuju kredit. Za ove klijente, Banka je procenila da postoji rizik od neizmirenja obaveza do kraja otplate kredita.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Obezvredena potraživanja po danima docnje - Problematična potraživanja, nivo 3

U hiljadama dinara

31.12.2022.	Nivo 3					Ukupno
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	
Stambeni	220.240	8.452	23.690	38.651	452.174	743.207
Gotovinski	379.503	202.856	61.293	48.657	826.252	1.518.561
Poljoprivreda	80.130	15.096	32.445	2.750	126.481	256.902
Tekući računi, kartice i ostalo	20.778	10.597	2.842	2.970	164.368	201.555
Mikro biznis	157.531	32.110	22.492	13.589	110.487	336.209
Ukupno stanovništvo	858.182	269.111	142.762	106.617	1.679.762	3.056.434
Velika preduzeća	894.462	-	-	-	1.403.648	2.298.110
Srednja preduzeća	164.016	-	-	-	94.013	258.029
Mala preduzeća	39.251	10.266	-	2.872	422.046	474.436
Država	1.184.285	531.600	-	-	139.615	1.855.500
Ostalo	226.229	-	-	-	1.316.318	1.542.547
Privredni klijenti	2.508.244	541.866	-	2.872	3.375.640	6.428.622
Kreditni i potraživanja od komitenata	3.366.426	810.977	142.762	109.489	5.055.402	9.485.056
od čega: restrukturirana	2.205.495	36.012	4.818	6.513	1.353.487	3.606.325

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	Nivo 3					Ukupno
	31.12.2022.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	
Stambeni	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	-	-	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo	44.304	4.721	282	2.311	45.546	97.164
Mikro biznis	16.403	361	189	36	2.598	19.587
Ukupno stanovništvo	60.707	5.082	471	2.347	48.144	116.751
Velika preduzeća	128.275	-	-	-	-	128.275
Srednja preduzeća	13.894	-	-	-	33.220	47.114
Mala preduzeća	20.589	1.041	-	-	-	21.630
Država	217.084	-	-	-	691	217.775
Ostalo	300	-	-	-	-	300
Privredni klijenti	380.142	1.041	-	-	33.911	415.094
Vanbilansne stavke	440.849	6.123	471	2.347	82.055	531.845
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja

Učešće problematičnih potraživanja, nivo 3 u ukupnim kreditima

31.12.2023.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti Nivo 3	Učešće Nivo 3 u ukupnim (%)	U hiljadama dinara Iznos sredstava obezbeđenja Nivo 3
Ukupno stanovništvo	184.251.562	2.453.940	2.233.216	285.193	1.222.056	1,21%	1.504.705
Stambeni	73.659.612	299.516	561.468	94.102	244.862	0,76%	561.131
Gotovinski	68.710.243	1.215.878	948.630	87.657	563.030	1,38%	447.593
Poljoprivreda	24.570.309	280.297	251.251	13.330	110.254	1,02%	248.177
Tekući računi, kartice i ostalo	3.800.364	221.314	252.895	86.917	188.927	6,65%	29.147
Mikro biznis	13.511.034	436.935	218.972	3.187	114.983	1,62%	218.657
Privredni klijenti	151.327.951	4.195.821	2.935.422	2.362.038	2.352.529	1,94%	2.545.121
Poljoprivreda	7.125.473	102.039	26.740	26.740	4.337	0,38%	26.740
Prerađivačka industrija	35.604.095	1.920.824	1.542.030	1.515.019	1.398.239	4,33%	1.542.109
Električna energija	13.880.120	376.432	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	14.135.361	100.465	3.041	-	2.164	0,02%	3.041
Trgovina na veliko i malo	35.118.147	475.275	165.705	159.315	154.149	0,47%	165.325
Uslužne delatnosti	13.561.963	368.231	444.313	422.019	187.059	3,28%	444.121
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	9.022.264	198.549	244.262	238.945	106.918	2,71%	239.010
Ostalo	22.880.528	654.006	509.331	-	499.663	2,23%	124.775
Kreditni i potraživanja od komitenata	335.579.513	6.649.761	5.168.638	2.647.231	3.574.585	1,54%	4.049.826
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	43.844.949	15.244	-	-	-	0,00%	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.239.323	39.657	-	-	-	0,00%	-
Poslovne banke	11.118.252	453	-	-	-	0,00%	-
Centralna Banka	87.121.071	39.204	-	-	-	0,00%	-
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	96.202.827	128.159	-	-	-	0,00%	-
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	4.028.056	1.117.838	1.121.650	9.693	1.102.991	27,85%	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke							
31.12.2023.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti Nivo 3	Učešće Nivo 3 u ukupnim (%)	Iznos sredstava obezbeđenja Nivo 3
Ukupno stanovništvo	11.316.565	51.424	93.216	-	11.938	0,82%	39.768
Stambeni	-	-	-	-	-	0,00%	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	0,00%	-
Poljoprivreda	2.925.682	76	37.337	-	-	1,28%	34.095
Tekući računi, kartice i ostalo	6.730.185	36.308	39.599	-	9.984	0,59%	595
Mikro biznis	1.660.698	15.040	16.280	-	1.954	0,98%	5.078
Privredni klijenti	179.531.167	363.457	226.508	-	63.527	0,13%	215.742
Poljoprivreda	3.314.105	1.777	-	-	-	0,00%	-
Prerađivačka industrija	22.208.890	39.337	2.087	-	267	0,01%	1.801
Električna energija	1.534.544	25.855	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	36.990.347	107.110	-	-	-	0,00%	-
Trgovina na veliko i malo	27.979.655	57.317	11.971	-	23	0,04%	11.871
Uslužne delatnosti	7.419.465	20.026	3.736	-	554	0,05%	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	7.964.395	52.324	180.266	-	44.065	2,26%	180.266
Ostalo	10.793.242	59.453	28.448	-	18.618	0,04%	21.804
Kreditni i potraživanja od komitenata	129.521.208	414.623	319.724	-	75.465	0,25%	255.510
Kreditni i potraživanja od komitenata i drugih finansijskih institucija	31.501.781	258	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	161.022.989	414.881	319.724	-	75.465	0,17%	255.510

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
4.1. Kreditni rizik (nastavak)
4.1.2. Problematična potraživanja (nastavak)
Učešće problematičnih potraživanja, nivo 3 u ukupnim kreditima

31.12.2022.	<i>U hiljadama dinara</i>						
	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti Nivo 3	Učešće Nivo 3 u ukupnim (%)	Iznos sredstava obezbeđenja Nivo 3
Ukupno stanovništvo	177.242.195	3.083.046	3.056.434	262.302	1.827.306	1,72%	2.356.157
Stambeni	72.087.734	503.607	743.207	63.673	462.584	1,03%	743.138
Gotovinski	62.509.043	1.440.481	1.518.561	145.369	906.077	2,43%	899.326
Poljoprivreda	23.979.084	546.184	256.902	10.865	146.424	1,07%	249.829
Tekući računi, kartice i ostalo	4.150.772	189.034	201.555	12.485	164.026	4,86%	23.067
Mikro biznis	14.515.562	403.740	336.209	29.910	148.195	2,32%	440.797
Privredni klijenti	134.854.997	5.789.098	6.428.622	3.344.023	4.102.867	4,77%	4.781.819
Poljoprivreda	5.474.906	47.111	-	-	-	0,00%	-
Prerađivačka industrija	27.058.860	1.580.848	1.928.100	1.817.805	1.199.298	7,13%	1.933.216
Električna energija	13.786.261	608.931	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	15.639.737	76.258	22.124	-	17.824	0,14%	24.357
Trgovina na veliko i malo	31.645.876	498.930	320.634	11.907	246.669	1,01%	323.249
Uslužne delatnosti	19.355.794	900.727	1.815.634	1.177.473	709.796	9,38%	1.815.442
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	7.212.000	220.955	578.464	283.875	185.581	8,02%	576.177
Ostalo	14.681.563	1.855.338	1.763.666	52.963	1.743.699	12,01%	109.378
Kreditni i potraživanja od komitenata	312.097.192	8.872.144	9.485.056	3.606.325	5.930.173	3,04%	7.137.976
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	22.808.827	17.563	-	-	-	0,00%	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke	81.510.076	30.743	-	-	-	0,00%	-
Poslovne banke	14.312.994	30.239	-	-	-	0,00%	-
Centralna Banka	67.197.082	504	-	-	-	0,00%	-
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	119.756.711	43.505	-	-	-	0,00%	-
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	3.270.502	984.541	1.117.631	253	976.646	34,17%	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke							
31.12.2022.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti Nivo 3	Učešće Nivo 3 u ukupnim (%)	Iznos sredstava obezbeđenja Nivo 3
Ukupno stanovništvo	12.261.735	54.995	116.751	-	17.597	0,95%	37.707
Stambeni	28	-	-	-	-	0,00%	-
Gotovinski	352	1	-	-	-	0,00%	-
Poljoprivreda	464.464	1.358	-	-	-	0,00%	717
Tekući računi, kartice i ostalo	9.577.880	42.024	97.164	-	14.668	1,01%	35.347
Mikro biznis	2.219.011	11.612	19.587	-	2.929	0,88%	1.643
Privredni klijenti	113.213.169	586.810	415.094	-	242.101	0,43%	373.983
Poljoprivreda	2.097.605	125	-	-	-	0,00%	-
Prerađivačka industrija	14.865.456	22.133	2.600	-	508	0,02%	1.801
Električna energija	3.223.484	65.026	22	-	2	0,00%	-
Građevinarstvo	28.232.203	106.056	14.311	-	1.262	0,05%	-
Trgovina na veliko i malo	23.213.979	189.538	119.520	-	117.348	0,51%	119.320
Uslužne delatnosti	6.748.415	19.850	26.498	-	3.319	0,39%	10.953
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	5.125.997	80.779	198.390	-	69.865	3,87%	198.390
Ostalo	14.096.103	102.746	53.753	-	49.797	0,38%	43.519
Kreditni i potraživanja od komitenata	109.864.977	641.248	531.845	-	-	0,48%	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	15.609.927	558	-	-	-	0,00%	-
Vanbilansne stavke	125.474.904	641.806	531.845	-	259.698	0,42%	411.690

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja (nastavak)

Promene problematičnih potraživanja

U hiljadama dinara

	31.12.2022.	Nova problematična potraživanja - Nivo 3	Smanjenje problematičnih potraživanja - Nivo 3	Druge promene	31.12.2023.	Neto
Stambeni	743.207	151.554	(88.908)	(244.385)	561.468	316.606
Gotovinski	1.518.561	766.513	(311.491)	(1.024.953)	948.630	385.600
Poljoprivreda	256.902	148.368	(7.906)	(146.113)	251.251	140.997
Tekući računi, kartice i ostalo	201.556	140.747	(17.213)	(72.195)	252.895	63.968
Mikro biznis	336.209	266.700	(4.786)	(379.151)	218.972	103.989
Ukupno stanovništvo	3.056.435	1.473.882	(430.304)	(1.866.797)	2.233.216	1.011.160
Velika preduzeća	2.298.110	11	-	(497.244)	1.800.877	258.984
Srednja preduzeća	258.029	130.450	(19.752)	(92.146)	276.581	49.900
Mala preduzeća	474.436	23.335	(6.014)	(445.338)	46.419	23.102
Država	1.855.500	8.032	(1.180.429)	(121.339)	561.764	247.853
Ostalo	1.542.547	-	(413)	(1.292.353)	249.781	3.054
Privredni klijenti	6.428.622	161.828	(1.206.608)	(2.448.420)	2.935.422	582.893
Kreditni i potraživanja od komitenata	9.485.057	1.635.710	(1.636.912)	(4.315.217)	5.168.638	1.594.053

Druge promene se odnose na delimično povećanje/smanjenje iznosa potraživanja u okviru jedne partije tokom godine, a najviše se odnosi na delimičnu naplatu.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2022.	Nova problematična potraživanja - Nivo 3	Smanjenje problematičnih potraživanja - Nivo 3	Druge promene	31.12.2023.	Neto
Stambeni	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	-	16.406	(5.979)	26.910	37.337	37.337
Tekući računi, kartice i ostalo	97.164	14.882	(10.178)	(62.269)	39.599	29.615
Mikro biznis	19.587	8.266	(1.137)	(10.436)	16.280	14.326
Ukupno stanovništvo	116.751	39.554	(17.294)	(45.795)	93.216	81.278
Velika preduzeća	128.275	-	-	(128.275)	-	-
Srednja preduzeća	47.114	10.465	-	(43.060)	14.519	12.859
Mala preduzeća	21.630	9.176	(1.241)	(14.141)	15.424	14.953
Država	217.775	-	(14.370)	(7.483)	195.922	134.549
Ostalo	300	361	-	(18)	643	620
Privredni klijenti	415.094	20.002	(15.611)	(192.977)	226.508	162.981
Vanbilansne stavke	531.845	59.556	(32.905)	(238.772)	319.724	244.259

Tabela se odnosi na kredite zato što se ostala finansijska imovina se ne nalazi u nivo 3

Smanjenje problematičnih potraživanja najviše se odnosi na prenos 100% obezvređenih potraživanja u vanbilansnu evidenciju, kao i naplate rizičnih plasmana.

Druge promene se odnose na delimično povećanje/smanjenje iznosa potraživanja u okviru jedne partije tokom godine, a najviše se odnosi na delimičnu naplatu.

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
4.1. Kreditni rizik (nastavak)
4.1.3. Neproblematična potraživanja (nivo 1 i nivo 2)
U hiljadama dinara

	31.12.2023.					31.12.2022.				
	Nizak (Rejtingr A)	Povišen (Rejting B)	Visok (Rejtingr C)	Ukupno	Vrednost sredstava obezbeđenja	Nizak (Rejtingr A)	Povišen (Rejting B)	Visok (Rejtingr C)	Ukupno	Vrednost sredstava obezbeđenja
Stambeni	72.599.047	23.163	475.934	73.098.144	71.262.827	71.330.387	6.596	7.544	71.344.527	70.145.058
Gotovinski	65.115.400	1.343.799	1.302.414	67.761.613	18.591.080	60.841.191	140.696	8.595	60.990.482	20.648.047
Poljoprivreda	13.835.465	9.160.833	1.322.760	24.319.058	22.955.309	23.665.822	48.737	7.623	23.722.182	23.087.379
Tekući računi, kartice i ostalo	3.397.465	81.237	68.767	3.547.469	81.687	3.940.392	8.485	338	3.949.215	180.368
Mikro biznis	3.893.824	8.449.778	948.460	13.292.062	13.292.377	13.326.640	621.957	230.756	14.179.353	14.074.764
Ukupno stanovništvo	158.841.201	19.058.810	4.118.335	182.018.346	126.183.28	173.104.432	826.471	254.856	174.185.759	128.135.616
Velika preduzeća	1.570.106	51.531.079	3.570.618	56.671.803	55.829.184	42.505.761	4.225.338	808.791	47.539.890	47.546.267
Srednja preduzeća	4.860.830	32.289.859	514.753	37.665.442	37.696.047	32.590.676	413.549	45.586	33.049.811	33.046.141
Mala preduzeća	1.273.209	9.024.923	368.400	10.666.532	10.667.837	8.872.797	408.468	12.999	9.294.264	9.291.048
Država	1.149.075	35.389.172	6.849.875	43.388.122	19.458.431	24.250.578	4.942.855	8.383.594	37.577.027	23.398.629
Ostalo	-	630	-	630	218.566	190.314	775.070	-	965.384	593.789
Privredni klijenti	8.853.220	128.235.663	11.303.646	148.392.529	123.870.065	108.410.126	10.765.280	9.250.970	128.426.376	113.875.874
Kreditni i potraživanja od komitenata	167.694.421	147.294.473	15.421.981	330.410.875	250.053.345	281.514.558	11.591.751	9.505.826	302.612.135	242.011.490
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	5.953.027	37.891.922	-	43.844.949	-	22.808.827	-	-	22.808.827	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke	11.088.881	87.150.442	-	98.239.323	-	14.233.072	67.277.004	-	81.510.076	-
Poslovne banke	11.088.881	29.371	-	11.118.252	-	14.233.072	79.922	-	14.312.994	-
Centralna Banka	-	87.121.071	-	87.121.071	-	-	67.197.082	-	67.197.082	-
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	11.686.132	83.670.695	846.000	96.202.827	-	10.341.366	108.569.345	846.000	119.756.711	-
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	2.671.312	191.154	43.940	2.906.406	-	1.802.311	303.421	47.139	2.152.871	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.3. Neproblematična potraživanja (nivo 1 i nivo 2) (nastavak)

U hiljadama dinara

	31.12.2023.					31.12.2022.				
	Nizak (Rejtingr A)	Povišen (Rejting B)	Visok (Rejtingr C)	Ukupno	Vrednost sredstava obežbeđenja	Nizak (Rejtingr A)	Povišen (Rejting B)	Visok (Rejtingr C)	Ukupno	Vrednost sredstava obežbeđenja
Vanbilanse stavke										
Stambeni	-	-	-	-	-	28	-	-	28	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	352	-	-	352	102
Poljoprivreda	1.527.078	1.139.757	221.510	2.888.345	2.883.419	381.683	74.568	8.213	464.464	438.738
Tekući računi, kartice i ostalo	6.653.910	18.588	18.088	6.690.586	44.888	9.105.692	162.663	212.361	9.480.716	2.311.705
Mikro biznis	504.826	1.074.092	65.500	1.644.418	1.444.268	467.399	1.584.662	147.363	2.199.424	1.925.581
Ukupno stanovništvo	8.685.814	2.232.437	305.098	11.223.349	4.372.575	9.955.154	1.821.893	367.937	12.144.984	4.676.126
Velika preduzeća	6.053.623	43.066.036	837.681	49.957.340	48.570.770	2.987.711	36.710.166	455.083	40.152.960	34.967.257
Srednja preduzeća	9.236.755	34.636.420	908.032	44.781.207	43.532.190	5.105.173	27.141.669	364.960	32.611.802	31.173.142
Mala preduzeća	2.758.320	7.973.488	312.768	11.044.576	10.597.020	1.523.897	5.780.148	382.107	7.686.152	6.769.189
Država	470.603	10.021.189	1.475.872	11.967.664	3.083.809	107.339	15.109.596	1.513.807	16.730.742	3.494.510
Ostalo	119.848	103.250	4.250	227.348	1.708.426	607	5.729	156	6.492	1.236.124
Privredni klijenti	18.639.149	95.800.383	3.538.603	117.978.135	107.492.215	9.724.727	84.747.308	2.716.113	97.188.148	77.640.223
Kreditni i potraživanja od komitenata	27.324.963	98.032.820	3.843.701	129.201.484	111.864.790	19.679.881	86.569.201	3.084.050	109.333.132	82.316.349
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih institucija	28.791.156	2.710.625	-	31.501.781	-	13.111.994	2.497.933	-	15.609.927	-
Vanbilansne stavke	56.116.119	100.743.445	3.843.701	160.703.265	111.864.790	32.791.875	61.925.465	2.719.090	124.943.059	82.316.349

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja

U hiljadama dinara

31.12.2023.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	Restrukturirana potraživanja - Nivo 2	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja – Nivo 2	Restrukturirana potraživanja - Nivo 3	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja - Nivo 3	Učešće restrukturiranih u ukupnim (%)	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
Ukupno stanovništvo	184.251.562	2.453.940	356.758	124.776	71.565	1.628	285.193	123.148	0,19%	229.894
Stambeni	73.659.612	299.516	103.182	26.504	9.080	-	94.102	26.504	0,14%	103.182
Gotovinski	68.710.243	1.215.878	95.970	48.124	8.313	208	87.657	47.916	0,14%	50.774
Poljoprivreda	24.570.309	280.297	48.454	3.128	35.124	610	13.330	2.518	0,20%	47.121
Tekući računi, kartice i ostalo	3.800.364	221.314	96.887	44.001	9.970	60	86.917	43.941	2,55%	16.552
Mikro biznis	13.511.034	436.935	12.265	3.019	9.078	750	3.187	2.269	0,09%	12.265
Privredni klijenti	151.327.951	4.195.821	7.502.290	2.050.069	5.140.252	230.131	2.362.038	1.819.938	4,96%	7.502.289
Poljoprivreda	7.125.473	102.039	26.740	4.337	-	-	26.740	4.337	0,38%	26.740
Prerađivačka industrija	35.604.095	1.920.824	1.515.019	1.385.098	-	-	1.515.019	1.385.098	4,26%	1.515.019
Električna energija	13.880.120	376.432	5.072.275	226.586	5.072.275	226.586	-	-	36,54%	5.072.275
Građevinarstvo	14.135.361	100.465	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Trgovina na veliko i malo	35.118.147	475.275	176.692	149.286	17.377	915	159.315	148.371	0,50%	176.692
Uslužne delatnosti	13.561.963	368.231	422.298	178.600	279	2	422.019	178.598	3,11%	422.297
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	9.022.264	198.549	238.945	103.534	-	-	238.945	103.534	2,65%	238.945
Ostalo	22.880.528	654.006	50.321	2.628	50.321	2.628	-	-	0,22%	50.321
Kreditni i potraživanja od komitenata	335.579.513	6.649.761	7.859.048	2.174.845	5.211.817	231.759	2.647.231	1.943.086	2,34%	7.732.183

Napomena: U delu vanbilansne izloženosti nije bilo restrukturiranih potraživanja.

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2022.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	Restrukturirana potraživanja - Nivo 2	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja - Nivo 2	Restrukturirana potraživanja - Nivo 3	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja - Nivo 3	Učešće restrukturiranih u ukupnim (%)	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
Ukupno stanovništvo	177.242.195	3.083.045	489.021	145.275	226.719	3.996	262.302	141.281	0.28%	411.124
Stambeni	72.087.734	503.607	218.382	38.835	154.709	555	63.673	38.280	0.30%	218.382
Gotovinski	62.509.043	1.440.481	167.155	71.712	21.786	682	145.369	71.030	0.27%	91.349
Poljoprivreda	23.979.084	546.184	53.042	9.353	42.177	2.147	10.865	7.206	0.22%	51.977
Tekući računi, kartice i ostalo	4.150.772	189.034	19.790	6.325	7.305	609	12.485	5.718	0.48%	18.764
Mikro biznis	14.515.562	403.740	30.652	19.050	742	3	29.910	19.047	0.21%	30.652
Privredni klijenti	134.854.997	5.789.098	8.876.608	2.095.468	5.532.585	415.155	3.344.023	1.680.312	6.58%	8.876.609
Poljoprivreda	5.474.906	47.111	-	-	-	-	-	-	0.00%	-
Prerađivačka industrija	27.058.860	1.580.848	1.817.805	1.122.834	-	-	1.817.805	1.122.834	6.72%	1.817.805
Električna energija	13.786.261	608.931	5.407.363	412.610	5.407.363	412.610	-	-	39.22%	5.407.363
Građevinarstvo	15.639.737	76.258	-	-	-	-	-	-	0.00%	-
Trgovina na veliko i malo	31.645.876	498.930	13.661	10.178	1.753	10	11.907	10.168	0.04%	13.661
Uslužne delatnosti	19.355.794	900.727	1.190.992	471.095	13.520	106	1.177.473	470.989	6.15%	1.190.992
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	7.212.000	220.955	321.450	34.338	37.575	981	283.875	33.357	4.46%	321.450
Ostalo	14.681.563	1.855.338	125.337	44.413	72.374	1.448	52.963	42.964	0.85%	125.338
Kreditni i potraživanja od komitenata	312.097.192	8.872.144	9.365.629	2.240.743	5.759.304	419.151	3.606.325	1.821.592	3.00%	9.287.732

Napomena: U delu vanbilansne izloženosti nije bilo restrukturiranih potraživanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

Promene restrukturiranih potraživanja

U hiljadama dinara

	31.12.2022.	Nova restrukturirana potraživanja	Smanjenje restrukturiranih potraživanja	Druge promene	31.12.2023.	Neto
Stambeni	218.382	42.489	(153.977)	(3.712)	103.182	76.678
Gotovinski	167.155	17.669	(75.134)	(13.720)	95.970	47.846
Poljoprivreda	53.042	11.838	(11.076)	(5.350)	48.454	45.326
Tekući računi, kartice i ostalo	19.790	90.870	(12.047)	(1.726)	96.887	52.886
Mikro biznis	30.652	12.265	(30.652)	-	12.265	9.246
Ukupno stanovništvo	489.021	175.131	(282.886)	(24.508)	356.758	231.982
Velika preduzeća	1.977.033	147.413	-	(329.958)	1.794.488	258.744
Srednja preduzeća	240.613	44.117	(112.987)	(17.310)	154.433	49.976
Mala preduzeća	1.753	7.849	-	(1.127)	8.475	6.421
Država	6.657.209	422.019	-	(1.534.334)	5.544.894	5.137.080
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	8.876.608	621.398	(112.987)	(1.882.729)	7.502.290	5.452.221
Kredit i potraživanja od komitenata	9.365.629	796.529	(395.873)	(1.907.237)	7.859.048	5.684.203

Napomena: U delu vanbilansne izloženosti nije bilo promena kod restrukturiranih potraživanja.

Povećanje restrukturiranih potraživanja posledica je restrukturiranja više klijenata sa finansijskim teškoćama u segmentu stanovništva, kao i jednog velikog klijenta u segmentu privrede kao posledica finansijskih poteškoća. Smanjenje restrukturiranih potraživanja najviše se odnosi na ispunjenje uslova za prestanak statusa restrukturiranja, najviše kod fizičkih lica (stambeni krediti). Druge promene se odnose na redovne otplate kod postojećih restrukturiranih kredita.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

Mere koje Banka sprovodi prilikom restrukturiranja potraživanja

Banka sprovodi različite mere restrukturiranja u zavisnosti od potreba klijenata, poštujući interes Banke uz sagledavanje kompletne poslovne, finansijske i kolateralne pozicije klijenata.

Mere koje Banka najčešće sprovodi prilikom restrukturiranja plasmana su:

- produženje roka dospeća koje je uglavnom praćeno i korigovanjem kamatne stope koja se usklađuje sa finansijskim položajem klijenata;
- uvođenje grace perioda ili moratorijuma na izmirenje obaveza u određenom roku;
- kapitalizacija docnje, ukoliko postoje dospele o roku neizmirene obaveze, iste se prilikom sprovođenja restrukturiranja vraćaju u nedospele obaveze odnosno formira se novo početno stanje potraživanja;
- refinansiranje potraživanja – u opravdanim slučajevima moguće je vršiti refinansiranje potraživanja od ostalih poverilaca u cilju poboljšanja pozicije Banke (kolateralne ili finansijske odobrenjem povoljnijih uslova otplate);
- delimični otpis – u proteklom periodu Banka nije sprovodila delimične otpise prilikom restrukturiranja, a prilikom sagledavanja svakog pojedinačnog zahteva Banka razmatra sve raspoložive modalitete u cilju maksimiziranja naplate;
- konvertovanje duga u kapital – takođe nije vršeno u proteklom periodu.

Navedene mere se mogu realizovati pojedinačno ili sprovođenjem više mera u zavisnosti od svakog pojedinačnog postupka restrukturiranja.

4.1.5. Rizik koncentracije

Banka upravlja rizikom koncentracije preko uspostavljenog sistema limita koji obuhvata limite izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema sektorima / delatnostima, geografskim područjima, pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica, prema vrsti proizvoda, instrumentima kreditne zaštite...). Uspostavljanje odgovarajućih limita izloženosti je osnov za kontrolu rizika koncentracije u cilju diversifikacije kreditnog portfolija. Banka na godišnjem nivou u zavisnosti od tržišnih kretanja, apetita za rizikom, poslovne politike Banke i godišnjeg biznis plana, preispituje i po potrebi menja interno postavljene limite.

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
4.1. Kreditni rizik (nastavak)
4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)
Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti
U hiljadama dinara

31.12.2023.	Nivo 1 i 2					Nivo 3				
	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo*	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
	Ukupno stanovništvo	182.018.346	-	-	-	-	2.233.216	-	-	-
Stambeni	73.098.144	-	-	-	-	561.468	-	-	-	-
Gotovinski	67.761.613	-	-	-	-	948.630	-	-	-	-
Poljoprivreda	24.319.058	-	-	-	-	251.251	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo	3.547.469	-	-	-	-	252.895	-	-	-	-
Mikro biznis	13.292.062	-	-	-	-	218.972	-	-	-	-
Privredni klijenti	148.392.529	-	-	-	-	2.935.422	-	-	-	-
Poljoprivreda	7.098.733	-	-	-	-	26.740	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	34.062.065	-	-	-	-	1.542.030	-	-	-	-
Električna energija	13.880.120	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	14.132.320	-	-	-	-	3.041	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo	34.952.442	-	-	-	-	165.705	-	-	-	-
Uslužne delatnosti	13.117.650	-	-	-	-	444.313	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	8.778.002	-	-	-	-	244.262	-	-	-	-
Ostalo	22.371.197	-	-	-	-	509.331	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	330.410.875	-	-	-	-	5.168.638	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	37.750.560	3.802	46.983	4.768.642	1.274.962	-	-	-	-	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.239.323	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poslovne banke	11.118.252	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Centralna Banka	87.121.071	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	83.714.528	-	802.166	6.311.438	5.374.695	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	2.817.193	-	10	88.260	943	1.121.650	-	-	-	-

* Ostale izloženosti u delu pozicije Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija predstavljaju izloženosti prema bankama iz Švajcarske, a u okviru pozicije Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata izloženosti prema USA.

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

U hiljadama dinara

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

Vanbilanse stavke	31.12.2023.	Nivo 1 i 2					Nivo 3				
		Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
		Ukupno stanovništvo	11.223.349	-	-	-	-	-	93.216	-	-
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	2.888.345	-	-	-	-	-	37.337	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo	6.690.586	-	-	-	-	-	39.599	-	-	-	-
Mikro biznis	1.644.418	-	-	-	-	-	16.280	-	-	-	-
Privredni klijenti	117.976.372	-	-	-	1.387	376	226.508	-	-	-	-
Poljoprivreda	3.314.105	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	22.206.803	-	-	-	-	-	2.087	-	-	-	-
Električna energija	1.534.544	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	36.990.347	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo	27.967.684	-	-	-	-	-	11.971	-	-	-	-
Uslužne delatnosti	7.415.729	-	-	-	-	-	3.736	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	7.784.129	-	-	-	-	-	180.266	-	-	-	-
Ostalo	10.763.031	-	-	-	1.387	376	28.448	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	129.199.721	-	-	-	1.387	376	319.724	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	2.754.812	-	-	-	28.737.467	9.502	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	131.954.533	-	-	-	28.738.854	9.878	319.724	-	-	-	-

U zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja i kretanja u pojedinim industrijskim sektorima, Banka vrši diversifikaciju ulaganja u industrijske sektore koji su rezistentni na uticaj negativnih ekonomskih kretanja.

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
4.1. Kreditni rizik (nastavak)
4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)
Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti
U hiljadama dinara

31.12.2022.	Nivo 1 i 2					Nivo 3				
	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo*	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
Ukupno stanovništvo	174.185.759	-	-	-	-	3.056.434	-	-	-	-
Stambeni	71.344.527	-	-	-	-	743.207	-	-	-	-
Gotovinski	60.990.482	-	-	-	-	1.518.561	-	-	-	-
Poljoprivreda	23.722.182	-	-	-	-	256.902	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo	3.949.215	-	-	-	-	201.555	-	-	-	-
Mikro biznis	14.179.353	-	-	-	-	336.209	-	-	-	-
Privredni klijenti	127.651.308	170.448	604.621	-	-	6.428.622	-	-	-	-
Poljoprivreda	5.474.907	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	25.130.760	-	-	-	-	1.928.100	-	-	-	-
Električna energija	13.786.261	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	15.617.613	-	-	-	-	22.124	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo	31.325.242	-	-	-	-	320.634	-	-	-	-
Uslužne delatnosti	17.540.160	-	-	-	-	1.815.634	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	6.633.536	-	-	-	-	578.464	-	-	-	-
Ostalo	12.142.829	170.448	604.621	-	-	1.763.666	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	301.837.067	170.448	604.621	-	-	9.485.056	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	2.979.420	3.807	31.997	3.487.417	16.306.186	-	-	-	-	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke	81.510.076	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poslovne banke	14.312.994	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Centralna Banka	67.197.082	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	113.179.167	-	-	49.551	6.527.993	-	-	-	-	-
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	2.152.871	-	-	-	-	1.117.631	-	-	-	-

*Ostale izloženosti u delu pozicije Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija predstavljaju izloženosti prema bankama iz Švajcarske, a u okviru pozicije Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata izloženosti prema USA.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2022.	Nivo 1 i 2					Nivo 3				
		Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
Ukupno stanovništvo		12.144.984	-	-	-	-	116.751	-	-	-	-
Stambeni		28	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski		352	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda		464.464	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo		9.480.716	-	-	-	-	97.164	-	-	-	-
Mikro biznis		2.199.424	-	-	-	-	19.587	-	-	-	-
Privredni klijenti		97.188.148	-	-	-	-	415.094	-	-	-	-
Poljoprivreda		2.097.605	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prerađivačka industrija		14.862.856	-	-	-	-	2.600	-	-	-	-
Električna energija		3.223.461	-	-	-	-	22	-	-	-	-
Građevinarstvo		28.217.892	-	-	-	-	14.311	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo		23.094.458	-	-	-	-	119.520	-	-	-	-
Uslužne delatnosti		6.721.917	-	-	-	-	26.498	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama		4.927.607	-	-	-	-	198.390	-	-	-	-
Ostalo		14.042.352	-	-	-	-	53.753	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata		109.333.132	-	-	-	-	531.845	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija		15.609.927	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke		124.943.059	-	-	-	-	531.844	-	-	-	-

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
4.1. Kreditni rizik (nastavak)
4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)
Kredit i potraživanja od komitenata po geografskoj koncentraciji izloženosti u Srbiji
U hiljadama dinara

	31.12.2023.							31.12.2022.								
	Vojvodina	Beograd	Centralna Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo	Ukupno	Vojvodina	Beograd	Centralna Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo	Ukupno
Ukupno stanovništvo	52.792.794	65.305.824	66.152.944	-	-	-	-	184.251.562	51.579.035	62.680.213	62.982.947	-	-	-	-	177.242.195
Privredni klijenti	19.354.080	92.698.068	39.275.803	-	-	-	-	151.327.951	16.120.830	80.544.931	37.414.167	170.448	604.621	-	-	134.854.997
Kredit i potraživanja od komitenata	72.146.874	158.003.892	105.428.747	-	-	-	-	335.579.513	67.699.865	143.225.144	100.397.114	170.448	604.621	-	-	312.097.192
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	42.389	36.658.922	1.049.249	3.802	46.983	4.768.642	1.274.962	43.844.949	-	2.979.420	-	3.807	31.997	3.487.417	19.793.603	22.808.827
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	98.239.323	-	-	-	-	-	98.239.323	-	81.510.076	-	-	-	-	-	81.510.076
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	-	83.714.528	-	-	802.166	6.311.438	5.374.695	96.202.827	-	113.179.167	-	-	-	49.551	6.527.993	119.756.711
Ostala sredstva - izložena kreditnom riziku	50.513	3.725.165	163.165	-	10	88.260	943	4.028.056	52.144	3.055.518	162.840	-	-	-	-	3.270.502

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2023.						31.12.2022.					
	Vojvodina	Beograd	Centralna Srbija	EU	Ostalo	Ukupno	Vojvodina	Beograd	Centralna Srbija	EU	Ostalo	Ukupno
Ukupno stanovništvo	2.001.806	5.484.217	3.830.542	-	-	11.316.565	1.933.939	6.126.724	4.201.072	-	-	12.261.735
Privredni klijenti	19.357.851	49.935.571	48.909.458	1.387	376	118.204.643	14.095.682	52.947.542	30.560.018	-	-	97.603.242
Kreditni i potraživanja od komitenata	21.359.657	55.419.788	52.740.000	1.387	376	129.521.208	16.029.621	59.074.266	34.761.090	-	-	109.864.977
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	-	2.754.812	-	28.737.467	9.502	31.501.781	-	15.609.927	-	-	-	15.609.927
Vanbilansne stavke	21.359.657	58.174.600	52.740.000	28.738.854	9.878	161.022.989	16.029.621	74.684.193	34.761.090	-	-	125.474.904

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.6. Hartije od vrednosti

U hiljadama dinara

	31.12.2023.		31.12.2022.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Hartije od vrednosti :				
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	473.553	473.553
- po fer vrednosti kroz ostali rezultat	80.062.260	80.062.260	113.926.141	113.925.796
- po amortizovanoj vrednosti	18.538.677	18.410.518	5.357.017	5.313.857
Ukupno	98.600.937	98.472.778	119.756.711	119.713.206

Hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha odnose se na investicione jedinice Kombank novčanog fonda, koje se vrednuju metodologijom usklađivanja sa tržištem (mark to market).

Hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu i koji mogu biti prodani zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Sastoje se, najvećim delom, od obveznica emitovanih od strane Republike Srbije, jedinica lokalne samouprave i obveznica drugih banaka i država (Sjedinjenih Američkih Država, Republike Slovenije i Republike Srpske).

Hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat inicijalno se procenjuju po nabavnoj vrednosti, a na mesečnom nivou se obračunava njihova fer vrednost i to na osnovu tržišnih cena za hartije od vrednosti kojima se trguje na berzi (mark to market), kao i primenom interno razvijenih modela za vrednovanje (mark to model). Interno razvijeni model za vrednovanje se koristi u slučaju kada za određeni finansijski instrument nisu dostupni nezavisni izvori tržišnih informacija odnosno kada se dostupne cene ne menjaju redovno niti su zabeleženi značajniji obimi trgovanja, a bazira se na roku do dospeća hartije od vrednosti i nivoa bezrizičnih kamatnih stopa.

Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti se odnose na korporativne obveznice (nalaze se u stage 2), obveznice emitovane od strane Republike Srbije i Republike Švajcarske (stage 1). Za sve hartije od vrednosti se obračunava i ispravka vrednosti u skladu sa rejtingom klijenta, odnosno rejtinga države (određene od strane međunarodnih rejting agencija) koja izdaje hartiju od vrednosti i bazelskog LGD od 45%.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali)

U sledećim pregledima vrednost kolaterala je prikazana prema fer vrednosti kolaterala, tako da je vrednost kolaterala prikazana samo do iznosa bruto plasmana (u slučaju kada vrednost kolaterala prekoračuje iznos kredita). Kada je vrednost kolaterala niža od vrednosti bruto plasmana iskazuje se vrednost kolaterala.

Vrednost kolaterala i garancija primljenih u cilju ublažavanja izloženosti kreditnom riziku koji proizilazi iz plasmana klijentima, prikazan je u sledećem pregledu:

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima

U hiljadama dinara

31.12.2023.	Nivo 1					Nivo 2				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Stambeni	67.624.057	2.679	-	3.195.710	70.822.446	439.487	-	-	894	440.381
Gotovinski	6.378	762.345	-	17.416.961	18.185.684	-	9.638	-	395.758	405.396
Poljoprivreda	7.122.032	6.341	-	14.608.740	21.737.113	426.062	-	-	792.134	1.218.196
Tekući računi, kartice i ostalo	71.200	1.962	-	107	73.269	1.656	670	-	6.092	8.418
Mikro biznis	763.590	770.127	906.567	10.304.259	12.744.543	36.611	24.255	113.396	373.572	547.834
Ukupno stanovništvo	75.587.257	1.543.454	906.567	45.525.777	123.563.055	903.816	34.563	113.396	1.568.450	2.620.225
Velika preduzeća	20.687.691	1.292.565	2.756.575	26.461.671	51.198.502	2.456.903	1	98.990	2.074.788	4.630.682
Srednja preduzeća	7.034.842	636.749	1.661.866	26.493.696	35.827.153	906.361	27.771	73.168	861.594	1.868.894
Mala preduzeća	2.213.276	333.859	520.179	7.505.677	10.572.991	4.883	-	22.866	67.097	94.846
Država	232.640	-	5.547.036	6.057.942	11.837.618	-	-	-	7.620.813	7.620.813
Ostalo	-	168.687	-	49.879	218.566	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	30.168.449	2.431.860	10.485.656	66.568.865	109.654.830	3.368.147	27.772	195.024	10.624.292	14.215.235
Kreditni i potraživanja od komitenata	105.755.706	3.975.314	11.392.223	112.094.642	233.217.885	4.271.963	62.335	308.420	12.192.742	16.835.460
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	30.720	-	-	5.168.288	5.199.008

*Ostali kolaterali se odnose na zaloge na robi, zaloge na potraživanjima, zaloga na opremi, jemstva, menice.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali) (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2023.	Nivo 3					Nepokriveno
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	
Stambeni	561.107	-	-	24	561.131	1.835.654
Gotovinski	-	2.445	-	445.148	447.593	49.671.570
Poljoprivreda	120.694	-	-	127.483	248.177	1.366.823
Tekući računi, kartice i ostalo	6.093	6.041	-	17.013	29.147	3.689.530
Mikro biznis	43.083	9.116	29.660	136.798	218.657	-
Ukupno stanovništvo	730.977	17.602	29.660	726.466	1.504.705	56.563.577
Velika preduzeća	1.647.075	-	-	147.413	1.794.488	849.008
Srednja preduzeća	137.056	-	-	108.920	245.976	-
Mala preduzeća	35.298	-	-	9.816	45.114	-
Država	422.019	-	-	5.679	427.698	24.063.757
Ostalo	31.845	-	-	-	31.845	-
Privredni klijenti	2.273.293	-	-	271.828	2.545.121	24.912.765
Kreditni i potraživanja od komitenata	3.004.270	17.602	29.660	998.294	4.049.826	81.476.342
od čega: restrukturirana	2.319.615	-	-	213.560	2.533.175	126.865

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali) (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	Nivo 1					Nivo 2					
	31.12.2023.	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	2.597.138	8.185	-	136.330	2.741.653	141.766	-	-	-	-	141.766
Tekući računi, kartice i ostalo	13.622	8.442	-	22.638	44.702	-	186	-	-	-	186
Mikro biznis	213.311	214.524	-	898.224	1.326.059	41.015	-	-	77.194	-	118.209
Ukupno stanovništvo	2.824.071	231.151	-	1.057.192	4.112.414	182.781	186	-	77.194	-	260.161
Velika preduzeća	7.587.038	2.133.989	521.196	37.513.660	47.755.883	-	67.433	-	747.455	-	814.888
Srednja preduzeća	3.739.951	2.049.897	1.757.676	34.422.461	41.969.985	481.756	54.888	-	1.025.562	-	1.562.206
Mala preduzeća	2.004.350	344.096	97.370	8.114.017	10.559.833	25.102	3.238	-	8.847	-	37.187
Država	-	-	-	1.674.845	1.674.845	-	-	-	1.408.964	-	1.408.964
Ostalo	-	-	281.017	1.427.409	1.708.426	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	13.331.339	4.527.982	2.657.259	83.152.392	103.668.972	506.858	125.559	-	3.190.828	-	3.823.245
Vanbilansne stavke	16.155.410	4.759.133	2.657.259	84.209.584	107.781.386	689.639	125.745	-	3.268.022	-	4.083.406
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali) (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	Nivo 3					Nepokriveno
	31.12.2023.	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	
Stambeni	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	33.509	-	-	586	34.095	8.168
Tekući računi, kartice i ostalo	-	595	-	-	595	6.684.702
Mikro biznis	-	4.815	-	263	5.078	211.352
Ukupno stanovništvo	33.509	5.410	-	849	39.768	6.904.222
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	1.386.570
Srednja preduzeća	-	4.218	-	1.801	6.019	1.257.517
Mala preduzeća	11.871	-	-	2.997	14.868	448.112
Država	-	-	-	194.855	194.855	8.884.922
Ostalo	-	-	-	-	-	59.846.089
Privredni klijenti	11.871	4.218	-	199.653	215.742	71.823.210
Vanbilansne stavke	45.380	9.628	-	200.502	255.510	78.727.432
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIM,A (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2022.	Nivo 1					Nivo 2				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Stambeni	66.365.655	5.785	-	3.423.535	69.794.975	349.483	-	-	599	350.082
Gotovinski	4.784	779.643	-	19.439.570	20.223.997	-	26.009	-	398.040	424.049
Poljoprivreda	6.936.705	12.120	1.643	15.314.636	22.265.104	346.927	-	-	475.349	822.276
Tekući računi, kartice i ostalo	78.726	2.594	-	91.035	172.355	642	912	-	6.458	8.012
Mikro biznis	985.694	823.601	3.644.171	7.232.103	12.685.569	95.897	35.727	530.041	727.530	1.389.195
Ukupno stanovništvo	74.371.564	1.623.743	3.645.814	45.500.879	125.142.000	792.949	62.648	530.041	1.607.976	2.993.614
Velika preduzeća	21.475.654	115.328	1.731.780	19.956.548	43.279.310	2.158.118	-	176.897	1.931.943	4.266.958
Srednja preduzeća	5.123.950	1.142.917	3.923.892	21.693.747	31.884.506	539.390	61.729	226.142	334.374	1.161.635
Mala preduzeća	1.774.004	429.816	1.900.018	5.026.525	9.130.363	17.094	-	61.552	82.040	160.686
Država	1.999.814	-	4.559.541	7.497.239	14.056.594	-	-	-	9.342.034	9.342.034
Ostalo	-	231.623	-	362.166	593.789	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	30.373.422	1.919.684	12.115.231	54.536.225	98.944.562	2.714.602	61.729	464.591	11.690.391	14.931.313
Kreditni i potraživanja od komitenata	104.744.986	3.543.427	15.761.045	100.037.104	224.086.562	3.507.551	124.377	994.632	13.298.368	17.924.927
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	202.438	37.575	-	5.508.176	5.748.189

* Ostali kolaterali se odnose na zaloge na robi, zaloge na potraživanjima, zaloga na opremi, jemstva, menice.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali)

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2022.	Nivo 3					Nepokriveno
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	
Stambeni	577.369	-	-	165.769	743.138	1.199.538
Gotovinski	2.957	2.068	-	894.301	899.326	40.961.670
Poljoprivreda	161.928	-	-	87.901	249.829	641.875
Tekući računi, kartice i ostalo	6.045	3.329	-	13.693	23.067	3.947.338
Mikro biznis	82.703	16.273	109.776	232.044	440.796	-
Ukupno stanovništvo	831.002	21.670	109.776	1.393.708	2.356.156	46.750.421
Velika preduzeća	2.034.206	-	-	257.526	2.291.732	-
Srednja preduzeća	152.586	-	5.543	103.570	261.699	-
Mala preduzeća	425.100	4.252	5.064	43.235	477.651	-
Država	531.512	-	-	1.187.379	1.718.891	14.315.007
Ostalo	31.845	-	-	-	31.845	1.882.296
Privredni klijenti	3.175.249	4.252	10.607	1.591.710	4.781.819	16.197.303
Kreditni i potraživanja od komitenata	4.006.251	25.922	120.383	2.985.418	7.137.974	62.947.725
od čega: restrukturirana	2.207.749	-	-	1.331.794	3.539.543	77.897

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali) (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	Nivo 1					Nivo 2					
	31.12.2022.	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	102	102	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	83.807	8.213	-	346.719	438.739	-	-	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo	2.073.208	10.341	-	47.069	2.130.618	180.664	423	-	-	181.087	
Mikro biznis	241.606	256.316	-	1.353.798	1.851.720	5.700	3.000	-	65.162	73.862	
Ukupno stanovništvo	2.398.621	274.870	-	1.747.688	4.421.178	186.364	3.423	-	65.162	254.948	
Velika preduzeća	3.221.378	604.004	-	29.971.728	33.797.110	-	8.856	-	1.161.291	1.170.147	
Srednja preduzeća	3.760.816	1.568.862	10.000	25.295.081	30.634.759	220.435	9.528	-	308.420	538.383	
Mala preduzeća	858.810	753.483	229.145	4.910.086	6.751.524	9.665	-	-	8.000	17.665	
Država	-	-	-	1.989.314	1.989.314	-	-	-	1.505.196	1.505.196	
Ostalo	-	-	-	1.236.124	1.236.124	-	-	-	-	-	
Privredni klijenti	7.841.004	2.926.349	239.145	63.402.333	74.408.832	230.100	18.384	-	2.982.907	3.231.391	
Vanbilansne stavke	10.239.625	3.201.219	239.145	65.150.021	78.830.010	416.463	21.807	-	3.048.069	3.486.339	
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali) (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	Nivo 3					Nepokriveno
	31.12.2022.	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	
Stambeni	-	-	-	-	-	28
Gotovinski	-	-	-	-	-	250
Poljoprivreda	-	717	-	-	717	25.009
Tekući računi, kartice i ostalo	27.235	256	-	7.856	35.347	7.230.829
Mikro biznis	-	-	-	1.644	1.644	291.787
Ukupno stanovništvo	27.235	973	-	9.500	37.708	7.547.903
Velika preduzeća	-	-	-	128.275	128.275	5.185.703
Srednja preduzeća	-	-	-	37.827	37.827	1.447.946
Mala preduzeća	-	-	-	5.853	5.853	932.739
Država	-	-	-	202.029	202.029	13.251.979
Ostalo	-	-	-	-	-	14.380.594
Privredni klijenti	-	-	-	373.984	373.984	35.198.961
Vanbilansne stavke	27.235	973	-	383.484	411.692	42.746.865
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali) (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

Odnos visine kredita i procenjene vrednosti nekretnine koja se drži kao kolateral prati se prema rasponu Loan To Value Ratio – LTV racio.

Pregled kredita i potraživanja obezbeđeni hipotekama prema rasponu LTV racija

	31.12.2023.	U hiljadama dinara 31.12.2022.
Manje od 50%	44.413.590	23.323.212
50% - 70%	36.426.223	37.615.141
71% - 100%	26.601.574	33.988.402
101% - 150%	10.350.984	12.683.597
Više od 150%	7.293.640	10.251.799
Ukupna izloženost	125.086.011	117.862.151
Prosečni LTV	57,97%	58,27%

4.1.8. Materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja

Sredstva obezbeđenja preuzeta od strane Banke u procesu naplate plasmana, prikazana su u narednom pregledu:

	U hiljadama dinara					
	Stambeni objekti	Poslovni objekti	Oprema	Zemljišta i šume	Ostalo	Ukupno
31.12.2022.	152.571	509.332	19.348	127.663	1.940	810.854
Sticanje	-	-	-	-	-	-
Prodaja	(17.211)	(121.780)	-	(957)	-	(139.948)
Prenos na investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-
Prenos na osnovna sredstva	-	-	-	-	-	-
Ostalo	(7.416)	(68.335)	-	(26.718)	-	(102.469)
31.12.2023.	127.944	319.217	19.348	99.988	1.940	568.437

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.2. Rizik likvidnosti**

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti Banka je uspostavila proces interne procene adekvatnosti upravljanja likvidnošću (ILAAP), koji se sprovodi najmanje jednom godišnje. Proces interne procene adekvatnosti likvidnosti obezbeđuje sveobuhvatno upravljanje rizikom likvidnosti i uspostavljanje sveobuhvatne interne procene uzimajući u obzir kvalitativne i kvantitativne elemente. Kvalitativni elementi opisuju strategije, procedure, metodologije, uspostavljeni sistem limita koji se koristi u Banci u cilju upravljanja i kontrole rizika likvidnosti, kao i upravljanje likvidnošću u kriznim situacijama. Kvantitativni aspekti ILAAP-a su vezani za kvantitativne elemente uključujući uvid u ispunjenost propisanih limita, stres testove, gap analize, pokazatelje likvidnosti i ostale alate u cilju uspešne procene likvidne pozicije Banke.

Banka usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem likvidnosti, i to: 0,8 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0,9 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 1 kao prosek svih radnih dana u mesecu, kao i sa regulatorno propisanim limitima za uži pokazatelj likvidnosti, i to: 0,5 obračunat za jedan radni dan, zatim minimum 0,6 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 0,7 kao prosek svih radnih dana u mesecu.

Tokom 2023. godine Banka je održavala pokazatelj pokriva likvidnom aktivom na nivou koji nije niži od regulatorno propisanog limita (100%) odnosno sa interno definisanog limita.

Usklađenost sa eksterno definisanim limitima likvidnosti:

	Pokazatelj Likvidnosti		Uži pokazatelj likvidnosti		Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
Na dan	3,17	2,84	3,01	2,71	216%	216%
Prosek za period	3,09	3,19	2,79	2,98	232%	289%
Maksimalan za period	3,36	3,95	3,05	3,76	257%	427%
Minimalan za period	2,62	2,44	2,32	2,21	214%	216%

Tokom 2023. godine pokazatelj likvidnosti, uži pokazatelj likvidnosti i pokazatelj pokriva likvidnom aktivom su se kretali znatno iznad definisanih limita, kao i u okviru definisane tolerancije prema rizicima.

Banka je uspostavila sistem internih limita i Rizični apetit, u skladu sa standardima Grupe za strukturne pokazatelje likvidnosti, kao i sa prirodom poslovanja Banke.

Banka održava stabilnu likvidnu poziciju i dovoljan i adekvatan nivo rezervi likvidnosti. Rezerve likvidnosti su najvećim delom u obliku gotovine i visoko likvidnih dužničkih državnih hartija od vrednosti, koje se mogu u relativno kratkom roku unovčiti. Istovremeno, kontinuirano se prati i održava minimalni iznos nezaloženih rezervi likvidnosti za pokriće potencijalnih odliva u slučaju stresa. Pored navedenog, Banka je usklađena sa limitima pokazatelja strukturne likvidnosti, koji su postavljeni u skladu sa Standardima na području upravljanja rizicima u NLB Grupi, a odnose se na minimalni nivo raspoloživih i nezaloženih rezervi likvidnosti. Banka aktivno upravlja i dnevnom likvidnošću, u cilju osiguranja pravovremenog izmirenja dospelih obaveza, uzimajući u obzir normalan tok poslovanja i vanrednu situaciju likvidnosti.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Usklađenost sa eksterno definisanim limitima likvidnosti (nastavak)

Pored toga Banka limitira i usklađuje poslovanje sa limitima definisanim sa aspekta ročnosti po značajnijim valutama, kao i definisanim targetima za diversifikaciju izvora finansiranja.

Usklađenost sa interno definisanim limitima likvidnosti na dan 31.12.2023. godine:

	Limiti	31.12.2023.	31.12.2022.
NSFR	Min 120%	185%	180%
Nezaložene rezerve likvidnosti	Min 15%	25%	29%
Pokazatelj samofinansiranja - LTD ratio	Max 105%	70%	70%
Učešće depozita nebankarskog sektora u ukupnim obavezama (bez kapitala)	Min 65%	96%	94%
Jak stres test – 3 meseca	Min 100%	403%	337%

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna struktura monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2023. godine

	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 - 3 meseca</u>	<u>Od 3 - 12 meseci</u>	<u>Od 1 - 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<i>U hiljadama dinara</i> <u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.199.666	-	-	-	-	98.199.666
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	41.024.831	196.760	168.678	2.439.436	-	43.829.705
Kredit i potraživanja od Komitenata	8.691.257	20.136.279	76.016.371	150.427.131	73.658.714	328.929.752
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	14.309.302	8.902.212	4.820.782	60.322.430	10.377.212	98.731.938
Ostala sredstva	<u>2.187.576</u>	<u>596.944</u>	<u>125.698</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.910.218</u>
Ukupno	<u>164.412.632</u>	<u>29.832.195</u>	<u>81.131.529</u>	<u>213.188.997</u>	<u>84.035.926</u>	<u>572.601.279</u>
Obaveze po osnovu derivata	2.203					2.203
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	7.705.951	418.108	5.889.720	558.852	-	14.572.631
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	350.814.107	9.453.721	84.136.732	15.755.849	1.251.498	461.411.907
Subordinarne obaveze	15.389	-	-	-	1.757.606	1.772.995
Ostale obaveze	<u>3.433.966</u>	<u>412.084</u>	<u>243.986</u>	<u>1.023.413</u>	<u>510.320</u>	<u>5.623.769</u>
Ukupno	<u>361.971.616</u>	<u>10.283.913</u>	<u>90.270.438</u>	<u>17.338.114</u>	<u>3.519.424</u>	<u>483.383.505</u>
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31.12.2023. godine	<u>(197.558.984)</u>	<u>19.548.282</u>	<u>-9.138.909</u>	<u>195.850.883</u>	<u>80.516.502</u>	<u>89.217.774</u>
Na dan 31.12.2022. godine	<u>(242.187.891)</u>	<u>14.681.573</u>	<u>46.580.151</u>	<u>181.868.340</u>	<u>77.286.755</u>	<u>78.228.928</u>

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna struktura monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembra 2022. godine

U hiljadama dinara

	Do 1 meseca	Od 1 - 3 meseca	Od 3 - 12 meseci	Od 1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	81.479.333	-	-	-	-	81.479.333
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20.015.827	17.422	79.065	2.678.950	-	22.791.264
Kredit i potraživanja od Komitenata	9.658.345	18.490.970	74.586.870	131.439.224	69.049.639	303.225.048
Hartije od vrednosti	26.103.285	4.027.562	13.868.214	66.975.615	10.967.832	121.942.508
Ostala sredstva	1.140.012	685.994	82.138	-	217.815	2.125.959
Ukupno	138.396.802	23.221.948	88.616.287	201.093.789	80.235.286	531.564.112
Obaveze po osnovu derivata	10.509	-	-	-	-	10.509
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	14.388.280	632.444	1.029.182	946.360	-	16.996.266
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	363.535.647	7.473.297	40.755.074	17.541.227	1.155.013	430.460.258
Subordinarne obaveze	-	-	-	-	1.770.725	1.770.725
Ostale obaveze	2.650.257	434.634	251.880	737.862	22.793	4.097.426
Ukupno	380.584.693	8.540.375	42.036.136	19.225.449	2.948.531	453.335.184
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31.12.2022. godine	(242.187.891)	14.681.573	46.580.151	181.868.340	77.286.755	78.228.928
Na dan 31.12.2021. godine	(219.674.524)	10.977.518	41.467.282	169.860.159	61.208.777	63.839.212

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Izveštaj o ročnoj strukturi monetarne aktive i pasive sadrži monetarne bilansne pozicije raspoređene prema preostalom roku dospeća, uz konzervativnu pretpostavku da će svi transakcioni i depoziti po viđenju biti povučeni u roku do jednog meseca.

Banka prikuplja depozite pravnih lica i stanovništva, koji obično imaju kraće rokove dospeća i mogu biti povučeni na zahtev. Kratkoročna priroda ovih depozita povećava rizik likvidnosti Banke i zahteva aktivno upravljanje ovim rizikom, kao i konstantno praćenje tržišnih trendova.

Banka kratkoročno upravlja rizikom likvidnosti praćenjem i kontrolisanjem pozicija u svim značajnijim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u slučaju dospeća odgovarajućih pozicija, odnosno dugoročno planira strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.

Rukovodstvo Banke veruje da odgovarajuća diversifikacija portfolija depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke pružaju dobar preduslov za postojanje stabilne i dugoročne depozitne baze, odnosno po tom osnovu se ne očekuju značajniji odlivi sredstava.

Banka redovno sprovodi proces stresnog testiranja rizika likvidnosti kao i obrnuti stres test likvidnosti.

Rezultati stres testa pokazuju koliko vremena je Banka spremna da „preživi“ date pretpostavke stresnog scenarija. Na osnovu rezultata stres testa utvrđuje se da li Banka ima dovoljno likvidnih sredstava da preživi tri meseca jakog stresa.

Obrnuti stres test (reverse stres test) pruža dodatni uvid u rizičnu poziciju Banke pronalazeći scenarija koja potencijalno mogu dovesti Banku do problema i na osnovu kojih Banka može da utvrdi svoje slabosti. Takođe može da utiče i na buduće poslovne odluke Banke.

Banka redovno testira i Plan upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama i proverava period preživljavanja i solventnost Banke, dostupnost izvora za pokriće obaveze koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje podršku u pretpostavljenim uslovima krize.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Nediskontovani tokovi gotovine monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2023. godine

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 - 3 meseca</u>	<u>Od 3 - 12 meseci</u>	<u>Od 1 - 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.199.666	-	-	-	-	98.199.666
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	41.052.724	198.419	173.617	2.440.556	-	43.865.316
Kredit i potraživanja od Komitenata	10.335.861	23.610.039	86.376.631	175.219.573	90.415.660	385.957.764
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	16.447.750	9.394.945	6.168.244	66.145.807	10.827.345	108.984.091
Ostala sredstva	2.187.576	596.944	125.698	-	-	2.910.218
Ukupno	168.223.577	33.800.347	92.844.190	243.805.936	101.243.005	639.917.055
Obaveze po osnovu derivata	2.203					2.203
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	7.729.131	448.676	6.109.044	580.211	-	14.867.062
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	351.018.034	9.585.858	86.251.669	16.550.151	1.340.131	464.745.843
Subordinarne obaveze	15.389	-	146.472	260.662	1.791.332	2.213.855
Ostale obaveze	3.438.672	421.302	282.541	1.160.503	562.076	5.865.094
Ukupno	362.203.431	10.455.836	92.789.726	18.551.527	3.693.539	487.694.057
Plative garancije	3.211.233	1.742.354	5.815.070	2.156.183	1.663.023	14.587.863
Činidbene garancije	4.676.970	2.515.990	12.043.853	7.447.970	106.970	26.791.752
Nepokriveni akreditivi	278.569	-	-	-	-	278.569
Ukupno	8.166.772	4.258.344	17.858.923	9.604.153	1.769.992	41.658.185
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31.12.2023. godine	(202.146.626)	(19.086.167)	(17.804.459)	(215.650.256)	(95.779.474)	(110.564.813)
Na dan 31.12.2022. godine	(245.372.899)	(12.372.229)	(42.546.078)	(194.849.447)	(92.982.802)	(97.377.655)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Nediskontovani tokovi gotovine monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembra 2022. godine

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 - 3 meseca</u>	<u>Od 3 - 12 meseci</u>	<u>Od 1 - 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	81.479.333	-	-	-	-	81.479.333
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20.026.069	17.903	80.562	2.679.279	-	22.803.813
Kredit i potraživanja od Komitenata	10.923.158	20.814.047	82.926.874	152.340.373	84.806.955	351.811.407
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	28.241.733	4.520.295	15.215.676	72.798.992	9.188.663	129.965.359
Ostala sredstva	1.140.012	685.994	82.138	-	217.815	2.125.959
Ukupno	141.810.305	26.038.239	98.305.250	227.818.644	96.442.735	590.415.173
Obaveze po osnovu derivata	10.509	-	-	-	-	10.509
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	14.395.438	647.883	1.067.033	968.588	-	17.078.942
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	363.570.981	7.519.068	41.436.621	18.262.528	1.298.001	432.087.199
Subordinarne obaveze	-	-	115.565	262.600	1.874.275	2.252.440
Ostale obaveze	2.651.705	437.404	262.636	759.626	25.844	4.137.215
Ukupno	380.628.633	8.604.355	42.881.855	20.253.342	3.198.120	455.566.305
Plative garancije	3.083.762	1.567.957	5.571.708	2.806.755	259.488	13.289.670
Činidbene garancije	3.470.809	3.493.698	7.305.609	9.909.101	2.325	24.181.542
Ukupno	6.554.571	5.061.655	12.877.317	12.715.855	261.813	37.471.213
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31.12.2022. godine	(245.372.899)	(12.372.229)	(42.546.078)	(194.849.447)	(92.982.802)	(97.377.655)
Na dan 31.12.2021. godine	(217.856.991)	12.598.136	47.963.024	187.966.285	71.196.628	101.867.082

Nediskontovani novčani tokovi koji proističu iz pozicija monetarne aktive i pasive obuhvataju buduće novčane tokove po osnovu bilansnih pozicija i budućih kamata.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.3. Tržišni rizik**

Tržišni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Tržišni rizici obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti i po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik - u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je minimiziranje potencijalnog negativnog efekta na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Za postizanje ovog cilja, Banka je uspostavila sistem upravljanja deviznim rizikom, sa jasno definisanim ovlašćenjima i odgovornostima, koji omogućava pouzdan proces za identifikovanje, merenje, praćenje i kontrolu deviznog rizika. U cilju adekvatnog upravljanja deviznim rizikom Banka je uspostavila sistem limita devizno otvorenih pozicija ukupno i po valutama. Kontrolu ispunjenosti limita dnevno sprovodi Sektor za upravljanje rizicima.

Cilj upravljanja cenovnim rizikom je minimiziranje potencijalnog negativnog efekta na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene cena dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti na tržištu u knjizi trgovanja. Banka je minimizirala pozicije u knjizi trgovanja u skladu sa usmerenjima NLB Grupe. U cilju adekvatnog upravljanja cenovnim rizikom Banka je uspostavila sistem limita knjige trgovanja. Kontrolu usklađenosti sa limitima dnevno sprovodi Sektor za upravljanje rizicima. Na dan 31.12.2023. godine Banka nije imala otvorenih pozicija u knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja tržišnih rizika od procesa upravljanja tim rizicima. Primarnu ulogu u procesu upravljanja tržišnim rizikom ima Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i drugi nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Banke ovim rizicima.

4.3.1. Kamatni rizik

Kamatni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa. Izloženost ovoj vrsti rizika zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive.

Banka upravlja sledećim vidovima kamatnog rizika:

- rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (repricing risk);
- rizik krive prinosa (yield curve risk) – kome je izložena usled promene oblika krive prinosa;
- bazni rizik (basis risk) – kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- rizik opcija (optionality risk) – kome je izložena zbog ugovoreni opcija – kredita s mogućnošću prevremene otplate, depozita s mogućnošću prevremenog povlačenja i drugo.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat kao i na ekonomsku vrednost Banke, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatne stope, usklađivanja odgovarajućih izvora sa plasmanima prema vrsti kamatne stope i ročnosti, kao i projekcijom kretanja krive prinosa na inostranom i domaćem tržištu. Prevažodno, Banka upravlja marginom internog prinosa kroz cenu kredita i depozita, fokusirajući se na kamatnu maržu.

Banka posebno sagledava uticaj promene kamatnih stopa i strukture kamatonosne aktive i pasive sa aspekta ročnosti, ponovnog formiranja kamatnih stopa i valutne strukture i upravlja njihovim uticajem na ekonomsku vrednost kapitala.

Banka procenjuje uticaj koji bi mogao imati šok kamatnih stopa (pozitivni i negativni pomaci kamatnih stopa na referentnim krivama prinosa) za svaku značajnu valutu pojedinačno i za sve ostale valute zajedno.

Proces upravljanja kamatnim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno prepoznavanje uzroka koji dovode do nastanka rizika i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Kamatni rizik (nastavak)

Merenje, odnosno procena kamatnog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog kamatnog rizika korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- Analiza osetljivosti;
- Analiza baznog rizika;
- Analiza kredit spred rizika – uticaj osetljivosti promene kreditnog spreda na portfolio hartija od vrednosti.

Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke i podrazumeva proces definisanja sistema limita izloženosti Banke, kao i definisanje i sprovođenje mera za ublažavanje kamatnog rizika.

Kontrola i praćenje kamatnog rizika obuhvata proces praćenja usklađenosti sa uspostavljenim sistemom limita, kao i monitoring definisanih mera za umanjene izloženosti kamatnom riziku Banke. Kontrola kamatnog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja, kao i nezavistan sistem kontrole koji sprovede organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o kamatnom riziku podrazumeva jasno determinisan sistem internog izveštavanja nadležnih odbora i organa Banke o upravljanju kamatnim rizikom.

Interni limiti determinišu se na osnovu internog izveštaja o kamatom GAP-u, koji obuhvata sve pozicije bilansa. Interni limiti postavljeni su u okviru apetita za rizike, a odnose se na pokazatelj ekonomske vrednosti kapitala, pokazatelj kreditnog spreda na portfoliju hartija od vrednosti i pokazatelj kamatnog prihoda.

Pokazatelj ekonomske vrednosti kapitala (u daljem tekstu EVE) koristi se za merenje izloženost kamatnom riziku, koja proizilazi iz neusklađenosti kamatonosne aktive i kamatonosne pasive prema periodu do ponovnog formiranja kamatne stope (za pozicije sa tržišno promenljivom stopom) odnosno periodu inicijalno ugovorenog dospeća (za pozicije sa fiksnom i administrativnom kamatnom stopom) i pretpostavljene promene kamatne stope.

EVE predstavlja odnos promene neto sadašnje vrednosti (NPV) očekivanih tokova gotovine aktive umanjena za sadašnju vrednost očekivanih tokova pasive korigovana za sadašnju vrednost očekivanih tokova gotovine po osnovu vanbilansnih stavki (u skladu sa predefinisanim scenarijima promene kamatnih stopa) i osnovnog kapitala Banke.

Merenje uticaja osetljivosti promene kamatnih stopa na neto kamatne prihode (u daljem tekstu NII) sprovodi se primenom stresnih scenarija promene kamatnih stopa. Uticaj promene kamatnih stopa na NII obračunava se poređenjem baznog scenarija sa scenarijom sa stresiranom kamatnom stopom u skladu sa predefinisanim pretpostavkama promene kamatnih stopa.

Rizik kreditnog spreda (marže) predstavlja rizik nastanka negativnih efekata vrednovanja portfolija HOV usled promena kreditnog spreda prouzrokovanog kreditnim rejtingom izdavaoca HoV. Pokazatelj kreditnog spreda predstavlja uticaj promene kreditnog spread-a na vrednost portfolija HoV koji se vrednuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) i po amortizacionom trošku (AC) u odnosu na osnovni kapital.

Tokom 2023. godine pokazatelji kamatnog rizika (EVE, NII i pokazatelj kreditnog spreda) su se kretali u okviru interno definisanih limita.

Usklađenost sa interno definisanim limitima kamatnog rizika na kraju izveštajnog perioda:

	Limiti	31.12.2023.	31.12.2022.
Pokazatelj kreditnog spreda na portfoliju HoV (promena vrednosti portfolija HoV u odnosu na osnovni kapital)	8%	2,45%	3,34%
Pokazatelj kamatnog prihoda (promena kamatnog prihoda u odnosu na osnovni kapital)	3,5%	1,53%	1,73%

Usklađenost sa interno definisanim limitima ekonomske vrednosti kapitala (EVE; % u odnosu na osnovni kapital):

	31.12.2023.	31.12.2022.
Na dan	2,32%	1,88%
Prosek za period	1,71%	2,73%
Maksimalan za period	2,92%	4,05%
Minimalan za period	0,86%	1,63%
Limit	8%	8%

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
4.3. Tržišni rizik (nastavak)
4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)
Izveštaj o GAP–u kamatnog rizika na dan 31.12.2023. godine

Izloženost kamatnom riziku može se sagledati i na osnovu Izveštaja o GAP–u kamatnog rizika monetarne aktive i pasive:

	<i>U hiljadama dinara</i>							
	Do 1 meseca	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno kamatonosno	Nekamatonosno	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	42.216.174	-	-	-	-	42.216.174	55.983.492	98.199.666
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	43.521.361	162.875	72.710	57.053	-	43.813.999	15.706	43.829.705
Kredit i potraživanja od komitenata	82.476.523	71.265.137	109.424.403	59.599.733	3.543.320	326.309.116	2.620.636	328.929.752
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	14.050.243	8.902.212	4.820.782	60.322.431	7.719.942	95.815.610	2.916.328	98.731.938
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-	2.910.218	2.910.218
Ukupno	182.264.301	80.330.224	114.317.895	119.979.217	11.263.262	508.154.899	64.446.380	572.601.279
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	2.203	2.203
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	7.814.137	415.608	6.097.329	170.543	-	14.497.617	75.014	14.572.631
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	350.007.372	9.189.542	82.265.870	15.372.253	1.240.473	458.075.510	3.336.397	461.411.907
Subordinirane obaveze	-	-	1.757.606	-	-	1.757.606	15.389	1.772.995
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	-	5.623.769	5.623.769
Ukupno	357.821.509	9.605.150	90.120.805	15.542.796	1.240.473	474.330.733	9.052.772	483.383.505
Neto ročna neusklađenost na dan:								
31. decembar 2023. godine	(175.557.208)	70.725.074	24.197.090	104.436.421	10.022.789	33.824.166	55.393.608	89.217.774
31. decembar 2022. godine	(195.434.497)	48.908.237	60.805.225	96.430.292	10.788.440	21.497.697	56.731.231	78.228.928

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
4.3. Tržišni rizik (nastavak)
4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)

Izveštaj o GAP–kamatnog rizika monetarnog podbilansa na dan 31.12.2022. godine

	<i>U hiljadama dinara</i>							
	<u>Do 1 meseca</u>	<u>1-3 meseca meseca</u>	<u>3-12 meseci</u>	<u>1-5 godina godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno kamatonosno</u>	<u>Nekamatonosno</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	25.452.632	-	-	-	-	25.452.632	56.026.701	81.479.333
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21.975.522	17.422	79.065	49.635	-	22.121.644	669.620	22.791.264
Kredit i potraživanja od komitenata	109.507.311	52.751.057	89.709.605	46.924.660	3.182.033	302.074.666	1.150.382	303.225.048
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	26.053.735	3.828.689	13.568.733	66.950.813	8.738.530	119.140.500	2.802.008	121.942.508
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-	2.125.959	2.125.959
Ukupno	182.989.200	56.597.168	103.357.403	113.925.108	11.920.563	468.789.442	62.774.670	531.564.112
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	0	10.509	10.509
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	14.388.093	631.844	1.779.346	195.296	-	16.994.579	1.687	16.996.266
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	364.035.604	7.057.087	39.002.107	17.299.520	1.132.123	428.526.441	1.933.817	430.460.258
Subordinirane obaveze	-	-	1.770.725	-	-	1.770.725	-	1.770.725
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	-	4.097.426	4.097.426
Ukupno	378.423.697	7.688.931	42.552.178	17.494.816	1.132.123	447.291.745	6.043.439	453.335.184
Neto ročna neusklađenost na dan:								
31. decembar 2022. godine	(195.434.497)	48.908.237	60.805.225	96.430.292	10.788.440	21.497.697	56.731.231	78.228.928
31. decembar 2021. godine	(190.838.228)	22.073.400	47.519.020	114.005.982	15.664.511	8.424.685	55.414.527	63.839.212

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)

Izveštaj o GAP-u kamatnog rizika monetarnog podbilansa sadrži monetarne bilansne pozicije raspoređene prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope ili preostalom periodu do dospeća, u zavisnosti od toga koji period je kraći. U skladu sa navedenim, korišćena je konzervativna pretpostavka da će svi transakcioni i depoziti po viđenju biti povučeni u roku do jednog meseca.

Rukovodstvo Banke veruje da odgovarajuća usklađenost pozicija po vrsti kamatne stope i periodu ponovnog formiranja predstavlja dobar preduslov za ostvarivanje zahtevanog finansijskog rezultata uz očuvanje ekonomske vrednosti kapitala.

Rizik od promene kamatnih stopa

Pored praćenja kamatnog gega, upravljanje kamatnim rizikom podrazumeva i praćenje osetljivosti aktive i pasive Banke na različita scenarija promene kamatne stope. Banka redovno sprovodi stres testiranje kamatnog rizika, kojim procenjuje procene uticaja promene ključnih faktora na kamatni rizik Banke.

U modeliranju scenarija, pored promena kamatnih stopa posebno se razmatra uticaj prevremenog povlačenja depozita i prevremenog vraćanja kredita, koje Banka procenjuje na bazi istorijskih kretanja i ekspertske procene. Banka je izvršila procenu kretanja transakcionih depozita, depozita po viđenju i štednje stanovništva primenom relevantnih statističkih modela iz domena analize vremenskih serija.

Osnovna scenarija za stresno testiranje pokazatelja ekonomske vrednosti kapitala obuhvataju: standardni šok – paralelno pomeranje krive prinosa za +/- 400 bps za RSD i +/-200 bps za ostale valute, rotaciju krive kao i rast / pad kratkoročne krive. Efekti navedenih scenarija na osnovni kapital Banke dati su u tabeli:

OSNOVNA SCENARIJA	2023		2022	
	Promena NPV u MRSD	EVE (% osnovnog kapitala)	Promena NPV u MRSD	EVE (% osnovnog kapitala)
+ 200bp/400bp	-1.517.880	-1,84%	-232.006	-0,33%
- 200bp/400bp	628.875	0,76%	-659.828	-0,93%
STEEPENER	791.199	0,96%	965.169	1,36%
FLATTENER	-1.430.411	-1,74%	-1.333.510	-1,88%
SHORT IR UP	-1.914.277	-2,32%	-1.309.661	-1,84%
SHORT IR DOWN	1.719.283	2,09%	327.842	0,46%

Banka takođe primenjuje standardizovani šok kamatnih stopa i to paralelni rast i pad kamatnih stopa za 200 baznih poena:

STANDARDIZOVANI ŠOK KAMATA	2023		2022	
	Promena NPV u MRSD	EVE (% osnovnog kapitala)	Promena NPV u MRSD	EVE (% osnovnog kapitala)
+ 200bp	132.620	0,16%	1.387.244	1,95%
-200bp	-1.271.350	-1,54%	-2.411.204	-3,39%

U modeliranju scenarija za stresno testiranje pokazatelja kamatnog prihoda koriste se pretpostavke u delu promene kriva prinosa na bazi istorijskih serija proseka tromesečnih razlika između tržišnih i primenjenih kamatnih stopa kao i scenario paralelnog pomeranja krive prinosa za 100 baznih poena za valutu RSD, odnosno 50 baznih poena za valute EUR, USD, CHF i ostale valute zbirno, posmatrano u periodu do godinu dana.

Analiza osetljivosti Banke, odnosno uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke kao posledica paralelnog povećanja i smanjenja kamatne stope, uz pretpostavku konstantne finansijske pozicije, data je u tabeli:

	U hiljadama dinara		
	Paralelno povećanje od 100/50 b.p.	Paralelno smanjenje od 100/50 b.p.	Udeo u osnovnom kapitalu
2023.			
Na dan 31. decembra	1.262.916	(1.262.916)	1,53%
2022.			
Na dan 31. decembra	1.228.103	(1.228.103)	1,73%

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa.

Proces upravljanja deviznim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o deviznom riziku.

Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke koji dovode do nastanka deviznog rizika što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti deviznom riziku, kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena deviznog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog deviznog rizika, korišćenjem sledećih tehnika:

- GAP analiza i pokazatelj deviznog rizika;
- VaR;
- Stress test;
- Backtesting.

Pokazatelj deviznog rizika izračunava se stavljanjem u odnos ukupne rizične devizne pozicije i regulatornog kapitala Banke. Regulatorni limit za pokazatelj deviznog rizika iznosi maksimalno 20% regulatornog kapitala Banke.

Ublažavanje deviznog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke kroz postavljanje sistema limita i definisanje mera za ublažavanje deviznog rizika.

Kontrola i praćenje deviznog rizika obuhvata praćenje i nadzor usklađenosti pozicija sa interno i eksterno definisanim limitima, kao i monitoring definisanih i preduzetih mera. Kontinuiranim praćenjem i kontrolom deviznog rizika u toku dana omogućeno je blagovremeno preduzimanje mera u cilju održavanja deviznog rizika u okviru definisanih limita. Kontrola deviznog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja kao i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o deviznom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja i sprovodi se na dnevnom nivou.

Banka usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim limitom deviznog rizika, koji predstavlja odnos zbira otvorene devizne pozicije i pozicije u zlatu i regulatornog kapitala.

Pregled ukupne rizične devizne pozicije i regulatorno definisanog pokazatelja deviznog rizika na dan 31. decembra:

	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Ukupna rizična devizna pozicija	1,671,232	1,918,071
Regulatorni kapital	84,188,105	72,848,163
Pokazatelj deviznog rizika	<u>1,99%</u>	<u>2,63%</u>
Regulatorno propisan limit	<u>20%</u>	<u>20%</u>

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
4.3. Tržišni rizik (nastavak)
4.3.2. Devizni rizik (nastavak)
Pregled monetarne aktive i monetarne pasive po valutama na dan 31. decembar 2023. godine

						<i>U hiljadama dinara</i>				
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u valuti	Devizna klauzula u EUR	Devizna klauzula u USD	Devizna klauzula u CHF	Dinarske pozicije	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	42.658.653	216.714	171.850	229.580	43.276.797	-	-	-	54.922.869	98.199.666
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.580.380	1.956.111	217.255	1.094.125	8.847.871	330.132	-	-	34.651.702	43.829.705
Kredit i potraživanja od komitenata	2.299.065	1.122	-	-	2.300.187	211.771.083	-	44.880	114.813.602	328.929.752
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	28.893.389	9.982.518	-	-	38.875.907	8.189	-	-	59.847.842	98.731.938
Ostala sredstva	672.116	1.229	973	163	674.481	400	3	-	2.235.334	2.910.218
Ukupno	80.103.603	12.157.694	390.078	1.323.868	93.975.243	212.109.804	3	44.880	266.471.349	572.601.279
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	-	-	2.203	2.203
Depoziti i ostale obaveze prema bankama dr. fin. institucijama i centralnoj banci	2.836.722	509.867	37.793	29.254	3.413.636	51	-	-	11.158.944	14.572.631
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	278.797.192	11.324.485	10.096.401	3.342.620	303.560.698	459.620	-	-	157.391.589	461.411.907
Subordinirane obaveze	1.776.015	-	-	-	1.776.015	-	-	-	(3.020)	1.772.995
Ostale obaveze	446.697	86.677	34.194	14.836	582.404	1.503.843	-	(1)	3.537.523	5.623.769
Ukupno	283.856.626	11.921.029	10.168.388	3.386.710	309.332.753	1.963.514	-	(1)	172.087.239	483.383.505
Neto devizna pozicija 31.12.2023. godine	(203.753.023)	236.665	(9.778.310)	(2.062.842)	(215.357.510)	210.146.290	3	44.881	94.384.110	89.217.774
Neto devizna pozicija 31.12.2022. godine	(194.397.780)	(1.199.521)	(3.225.830)	(3.101.969)	(201.925.100)	205.611.012	19	41.538	74.501.459	78.228.928

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
4.3. Tržišni rizik (nastavak)
4.3.2. Devizni rizik (nastavak)

Pregled monetarne aktive i monetarne pasive po valutama na dan 31. decembar 2022. godine

						<i>U hiljadama dinara</i>				
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u valuti	Devizna klauzula u EUR	Devizna klauzula u USD	Devizna klauzula u CHF	Dinarske pozicije	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	44,292,736	777,504	3,458,922	663,482	49,192,644	-	-	-	32,286,689	81,479,333
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	7,731,316	1,428,564	775,250	600,956	10,536,086	167,859	-	-	12,087,319	22,791,264
Kredit i potraživanja od komitenata	2,279,601	651	-	-	2,280,252	206,880,568	-	41,538	94,022,690	303,225,048
Finansijska sredstva (HoV i derivati)	34,929,167	9,730,577	2,262,133	-	46,921,877	24,309	-	-	74,996,322	121,942,508
Ostala sredstva	700,117	704	910	88	701,819	437	19	-	1,423,684	2,125,959
Ukupno	89,932,937	11,938,000	6,497,215	1,264,526	109,632,678	207,073,173	19	41,538	214,816,704	531,564,112
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	-	-	10,509	10,509
Depoziti i ostale obaveze prema bankama dr,fin,institucijama i centralnoj banci	13,322,439	254,231	152,412	41,328	13,770,410	79	-	-	3,225,777	16,996,266
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	268,863,426	12,793,172	9,564,476	4,309,939	295,531,013	622,679	-	-	134,306,566	430,460,258
Subordinirane obaveze	1,774,311	-	-	-	1,774,311	-	-	-	(3,586)	1,770,725
Ostale obaveze	370,541	90,118	6,157	15,228	482,044	839,403	-	-	2,775,979	4,097,426
Ukupno	284,330,717	13,137,521	9,723,045	4,366,495	311,557,778	1,462,161	-	-	140,315,245	453,335,184
Neto devizna pozicija 31.12.2022. godine	(194,397,780)	(1,199,521)	(3,225,830)	(3,101,969)	(201,925,100)	205,611,012	19	41,538	74,501,459	78,228,928
Neto devizna pozicija 31.12.2021. godine	(135,862,749)	1,049,027	(54,033)	57,692	(134,810,063)	137,668,770	-	47,704	60,932,801	63,839,212

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.3. Tržišni rizik (nastavak)****4.3.2. Devizni rizik (nastavak)****Pregled desetodnevnog VaR-a**

Banka vrši i stresno testiranje deviznog rizika kojim se procenjuje potencijalni uticaj specifičnih događaja i / ili promene više finansijskih varijabli na finansijski rezultat, kapital i pokazatelj deviznog rizika.

VaR označava najveći mogući gubitak u portfoliju Banke tokom određenog perioda i pri unapred definisanom intervalu poverenja. Banka izračunava jednodnevni i desetodnevni VaR, sa intervalom poverenja od 99%, na deviznim pozicijama (devizni VaR). Banka izračunava VaR primenom autoregresivnog-heteroskedastičnog modela GARCH, za koji nije tražila odobrenje Narodne banke Srbije, u cilju procene regulatornih kapitalnih zahteva za devizni rizik.

Devizni VaR se računa na pozicijama u stranoj valutu, kao i na dinarskim pozicijama indeksiranim valutnom klauzulom koje su sadržane u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Pregled desetodnevnog VaR-a sa intervalom poverenja od 99% za 31.12.2023. i 31.12.2022. godinu je prikazan kao što sledi:

U hiljadama dinara

	<u>Na dan</u>	<u>Prosek</u>	<u>Maksimalan</u>	<u>Minimalan</u>
31.12.2023.				
Devizni rizik	7,210	3,061	22,754	295
31.12.2022.				
Devizni rizik	3,985	1,709	11,473	111

4.4. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka mogućeg gubitka za Banku, gde njegov uzrok može biti: nedostatak ili greške kod funkcionisanja unutrašnjih procesa Banke, sistema i ljudi ili zbog spoljnih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, ali ne i strateški i reputacioni rizik. Zbog značaja, reputacioni rizik se uzima u obzir kod upravljanja operativnim rizikom. Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat:

- neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka zaposlenih i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja,
- internih i eksternih prevara,
- neadekvatne prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu,
- potraživanja klijenata Banke,
- distribucije neadekvatnih proizvoda,
- novčanih kazni i penala usled povreda zakonskih obaveza,
- štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i
- sistemskih propusta i upravljanja procesima.

Banka događaje operativnog rizika prati i po sledećim linijama poslovanja: Finansiranje privrednih subjekata, Trgovina i prodaja, Brokerski poslovi s fizičkim licima, Bankarski poslovi s privrednim društvima, Bankarski poslovi s fizičkim licima, Platni promet, Usluge za račun klijenta i Upravljanje imovinom.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja integralni deo aktivnosti Banke koji se sprovodi na svim nivoima i omogućava identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o operativnim rizicima u skladu sa zahtevima i rokovima regulative. Postojeći proces se oslanja na pouzdane metode merenja izloženosti operativnim rizicima, bazu podataka o štetnim događajima i identifikovanim operativnim rizicima, ažuran sistem kontrole i izveštavanja.

Organizaciona jedinica Banke u čijoj je nadležnosti upravljanje rizicima vrši monitoring i izveštavanje o operativnim rizicima Upravnom odboru Banke, Izvršnom odboru Banke, Odboru za reviziju, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i Odboru za operativne rizike.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.4. Operativni rizik (nastavak)**

U Banci je formiran Odbor za operativne rizike koji je odgovoran za nadzor nad upravljanjem operativnim rizicima, a posebno prati sprovođenje usvojenih politika iz oblasti operativnog rizika, razmatra identifikovane operativne rizike i štetne događaje, prati primenu mera za upravljanje operativnim rizikom, prati bezbednosne pretnje i incidente, prati rizični profil Banke, kao i ostala važa pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizikom.

Merenje, odnosno procena operativnog rizika Banke vrši se kroz kvantitativnu i / ili kvalitativnu procenu identifikovanog operativnog rizika. Banka sprovodi merenje izloženosti operativnim rizicima kroz evidenciju događaja, praćenje ključnih indikatora rizika i utvrđivanje profila operativnih rizika Banke. Ključni indikatori rizika predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu Banke i ukazuju na određeni operativni rizik i veću izloženost u nastanku štetnih događaja operativnog rizika.

Profil operativnih rizika Banke predstavlja izloženost Banke operativnom riziku i predstavlja osnovu za donošenje odluka koje vode ka unapređenju postojećeg profila operativne rizičnosti i približavanja ciljnom profilu. Postojeći profil operativnih rizika je rezultat identifikacije i ocene operativnih rizika u okviru definisanih procesa, od strane organizacionih jedinica Banke, koja se sprovodi najmanje jednom godišnje. On uključuje operativne rizike koje zaposleni, koji su odgovorni za praćenje operativnih rizika, kao i drugi zaposleni koji učestvuju u identifikaciji, prepoznaju u okviru svojih organizacionih jedinica u svom radu ili izvan njih.

Banka je uspostavila sistem praćenja štetnih događaja i sa njima povezanih identifikovanih operativnih rizika na dnevnom nivou. U cilju efikasnog praćenja, u svakoj organizacionoj jedinici Banke imenovani su zaposleni koji su odgovorni za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka o operativnim gubicima, kao i za tačnost i ažurnost unetih podataka. Posebna pažnja se posvećuje i izveštavanju o potencijalnim štetnim događajima po osnovu operativnih rizika, u cilju identifikacije uzroka koji su doveli do događaja, a nakon toga i definisanja dodatnih mera koje doprinose unapređenju: procesa rada, procedura, internih kontrola. Praćenje potencijalnih i realizovanih štetnih događaja se vrši centralizovano u okviru nadležne organizacione jedinice Banke zadužene za upravljanje rizicima.

Banka je definisala nultu toleranciju na sledeće štetne događaje: interni i eksterni kriminal, događaji koji za posledicu imaju odliv i/ili obelodanjivanje informacija neovlašćenim licima:, pranje novca i finansiranje terorizma, zloupotrebe na tržištu finansijskih instrumenata, ostale vrste štetnog ponašanja, uključujući koruptivne prakse.

U periodu od 1.1. – 31.12.2023. godine Banka je izvršila redovno usklađivanje internih akata koji definišu sveobuhvatan proces upravljanja operativnim rizicima sa standardima NLB Grupe.

Upravljanje operativnim rizikom u Banci uključuje sledeće aktivnosti: identifikaciju, procenu i upravljanje operativnim rizikom, kao i praćenje nastalih i potencijalnih događaja gubitka (štetnih događaja). Banka definiše i preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika. Proaktivno reaguje na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih poslovnih aktivnosti u Banci, definisanje i realizaciju mera za unapređenje procesa i internih kontrola.

Putem pouzdanog izveštavanja o realizaciji donetih mera za ublažavanje operativnih rizika, Banka je uspostavila sistem za monitoring aktivnosti koje preduzimaju organizacione jedinice Banke u cilju umanjenja operativnih rizika i preventivnog reagovanja na događaje operativnih rizika koji mogu nastati.

Takođe, Banka procenjuje rizik poveravanja aktivnosti trećim licima za obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa poslovanjem Banke, a na osnovu ugovora zaključenog sa trećim licima kojima se jasno određuju uslovi, prava, obaveze i odgovornosti ugovorenih strana.

U cilju nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja informacionog sistema i procesa Banke, u slučaju prekida poslovanja koji su prouzrokovani elementarnim nepogodama, negativnim uticajima spoljnih faktora, velikim kvarovima računarske opreme, epidemijama, kao i ograničavanja gubitaka u takvim situacijama, Banka je usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja. Banka je takođe, izradila i usvojila Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DR plan).

Banka jednom godišnje sprovodi Analizu uticaja na poslovanje (BIA) za sve organizacione jedinice, kada poslovne funkcije procenjuju prioritete oporavka poslovnih procesa i aplikacija. Nakon sprovedene Analize uticaja na poslovanje vrši se ažuriranje planova kontinuiteta poslovanja i planova oporavka (DR plan).

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.5. Rizici ulaganja Banke**

Rizik ulaganja Banke predstavlja rizik ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. Ulaganja Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% kapitala Banke, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Banka stiče udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne smeju preći 60% kapitala Banke, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja.

Pokazatelji rizika ulaganja (ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine i ulaganja u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru), u 2023. godini kretala se u okviru propisanih limita.

4.6. Rizik izloženosti

Velika izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa Bankom jeste izloženost koja iznosi preko 10% kapitala Banke.

U svom poslovanju, Banka vodi računa o usklađenosti sa regulatorno definisanim limitima izloženosti:

- izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme biti veća od 25% kapitala Banke;
- zbir svih velikih izloženosti Banke ne sme preći 400% kapitala Banke.

Definisani limiti izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica odnose se i na lica povezana sa Bankom.

Izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i izloženost prema licima povezanim sa Bankom, u 2023. godini kretala se u okviru propisanih limita.

4.7. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
- Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

Banka upravlja rizikom zemlje na nivou pojedinačnog plasmana i na nivou portfolija. Merenje i kontrolu izloženosti pojedinačnog plasmana riziku zemlje, Banka vrši određivanjem kategorije internog rejtinga zemlje dužnika, a na osnovu rejtinga dodeljenog od strane međunarodno priznatih rejting agencija i utvrđivanjem limita izloženosti kao procentom od kapitala Banke u zavisnosti od kategorije internog rejtinga zemlje. Merenje i kontrolu izloženosti portfolija riziku zemlje Banka vrši na osnovu grupisanja potraživanja prema stepenu rizika zemalja dužnika.

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom zemlje, Banka definiše limite izloženosti pojedinačno po zemljama porekla dužnika.

Plasmani Banke koji su odobreni dužnicima sa sedištem izvan Republike Srbije, za finansiranje poslovanja u Republici Srbiji, čije se izmirenje finansijskih obaveza prema Banci očekuje iz izvora poslovanja ostvarenog u Republici Srbiji, predstavljaju potraživanja Banke bez izloženosti riziku zemlje porekla dužnika.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.8. Klimatski rizici**

Klimatske promene predstavljaju jedan od najznačajnijih izazova sa kojima se čovečanstvo susreće. Ekstremni događaji povezani sa klimatskim uslovima (suše, poplave, zemljotresi, rastuća koncentracija gasova staklene bašte u atmosferi, i dr.) dovode ne samo do negativnih efekata na ekosistem, već predstavljaju i neposrednu pretnju po finansijsku stabilnost. Zbog toga, tema vezana za životnu sredinu i socijalno upravljanje postaje sve važnija za finansijski sektor. Tome u prilog govori i činjenica, da se na globalnom nivou, rizici povezanim sa klimom već više godina zaredom uvrstavaju u najznačajnije rizike sadašnjosti i budućnosti.

Klimatske promene stvaraju kako fizički rizik koji proizilazi iz prirodnih opasnosti, tako i tranzicioni rizik koji potiče od ekonomske transformacije ili bilo koje promene koja zahteva drastično smanjenje ili eliminaciju gasova sa efektom staklene bašte. Efikasno suočavanje sa uzrocima klimatskih promena zahteva kolektivne napore i sveobuhvatan i sistematski pristup. Tranzicioni rizici za zemlje Zapadnog Balkana su posebno izraženi.

Banka je orijentisana ka održivom finansiranju, poštuje najviše međunarodne standarde i vrednosti u obezbeđivanju finansijskih proizvoda i usluga, razvija aktivnosti na polju zaštite životne sredine i zaštite ljudskih i radnih prava. Usvajanjem Politike i Procedure o zaštiti životne i društvene sredine, definisala je standarde za identifikovanje i upravljanje rizicima životne i društvene sredine u procesu odobravanja i praćenja plasmana.

Tokom 2023. godine u vezi sa upravljanjem ESG (Environmental, Social and Governance – Životna sredina, Društvo i Upravljanje) rizicima, Banka je nastavila da unapređuje postavljeni ESMS Sistem (Environmental and Social Management System – Sistem upravljanja rizicima po životnu i društvenu sredinu), sprovođenjem dodatnih obuka za sve zaposlene, ali i specijalističkih obuka za ključne zaposlene u domenu ESG-a. Takođe, tokom 2023. godine, formirano je Odeljenje za održivo poslovanje kao centralna tačka upravljanja naporima Banke u domenu zaštite životne sredine, doprinosu društvu i korporativnog upravljanja. Komitet održivosti je nastavio sa redovnim radom i kvartalnim sednicama, čime je i najviši menadžment upoznat sa svim aktivnostima u ovoj oblasti.

Banka nastavlja da teži finansiranju projekata i instrumenata koji podstiču održivost, i sa druge strane, da ograničava i isključuje finansiranje projekata za koje se utvrdi da mogu imati negativan uticaj.

Klimatski rizici mogu uticati na očekivane kreditne gubitke - klijenti koji su izloženi klimatskim rizicima mogu zbog toga imati pogoršanje kreditne sposobnosti što može dovesti do porasta očekivanih kreditnih gubitaka. S obzirom na strukturu Bančinog portfolija, geografsku i sektorsku, razmatraju se uticaji klimatskih promena na portfolio. Imajući u vidu da je jedan od najznačajnijih fizičkih klimatskih rizika u našoj zemlji suša, Banka posebno analizira i prati ovaj rizik. Radi se analiza za najznačajnije regione i vrste prinosa ali Banka ne očekuje značajan uticaj materijalizacije klimatskih rizika na očekivane kreditne gubitke za sada.

Takođe, i na procenu fer vrednosti instrumenata, klimatski rizici mogu da utiču ali Banka je procenila da isti nisu značajno uticali i da ih za sada nije potrebno dodatno izolovati s obzirom da se fer vrednost već procenjuje na bazi tržišnih informacija i da su učesnici na tržištu već uzeli u obzir navedeno prilikom određivanja cene imovine ili obaveza, u skladu sa MSFI 13 merenjem fer vrednosti.

Prepoznajući važnost odgovornog poslovanja definisan je postupak za rešavanje i davanje odgovora na prigovore / žalbe po osnovu direktnog ili indirektnog uticaja poslovanja i aktivnosti Banke na životnu i društvenu sredinu.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.9 Fer vrednost finansijske aktive i pasive

4.9.1. Pregled knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti finansijske aktive i pasive koja se ne vrednuje po fer vrednosti

U hiljadama dinara

	31.12.2023.					31.12.2022.				
	Računovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Računovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska aktiva										
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.199.666	98.199.666	-	98.199.666	-	81.479.333	81.479.333	-	81.479.333	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	43.829.705	43.829.705	-	43.829.705	-	22.791.264	22.791.264	-	22.791.264	-
Dati kredit i plasmani klijentima	328.929.752	311.806.667	-	-	311.806.667	303.225.048	295.339.367	-	-	295.339.367
Ostala sredstva	3.828.154	3.828.154	-	-	3.828.154	5.557.741	5.557.741	-	-	5.557.741
Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanom trošku	18.538.677	18.437.101	4.443.930	13.194.360	798.811	5.313.857	4.969.065	4.088.377	-	880.688
Finansijska pasiva										
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	14.572.631	14.613.343	-	-	14.613.343	16.996.266	16.578.252	-	-	16.578.252
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	461.411.907	461.481.934	-	-	461.481.934	430.460.258	430.092.377	-	-	430.092.377
Subordinirane obaveze	1.772.995	1.772.995	-	-	1.772.995	1.770.725	1.770.725	-	-	1.770.725
Ostale obaveze	5.623.769	5.623.769	-	-	5.623.769	5.727.036	5.727.036	-	-	5.727.036

Obračunata fer vrednosti datih kredita i plasmana klijentima bazira se na aktuelnim nivoima kamatnih stopa, a kojim je respektovana promena trenda na tržištu.

Kod gotovine i potraživanja kod banaka knjigovodstvena vrednost je jednaka fer vrednosti iz razloga što su navedene izloženosti raspoložive u svakom trenutku, jer su većina plasmana prema bankama prekonocna oročenja ili plasmani do sedam dana ročnosti.

Obračun fer vrednosti primljenih depozita klijenata obračunat je u skladu sa prosečnim kamatnim stopama na depozite objavljenim na sajtu NBS na dan 31.12.2023. godine.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.9. Fer vrednost finansijske aktive i pasive (nastavak)

4.9.2. Finansijski instrumenti koji se mere po fer vrednosti

Aktiva	31.12.2023.				Ukupna aktiva / pasiva po fer vrednosti	31.12.2022.			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3			Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna aktiva / pasiva po fer vrednosti
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha (u dinarima)	-	-	-	-	-	473.553	-	-	473.553
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha (u stranoj valuti)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u dinarima)	26.522	45.683.754	-	45.710.276	32.641	73.561.751	-	73.594.392	
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u stranoj valuti)	17.331.414	17.012.362	8.189	34.351.965	15.390.848	27.095.998	24.310	42.511.156	
Ukupno	17.357.936	62.696.116	8.189	80.062.241	15.897.042	100.657.749	24.310	116.579.101	

U nivo 1 raspoređuju se finansijski instrumenti kojima se trguje na međunarodnom tržištu i kod kojih postoji dostupna adekvatna cena ili kojima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja, ukoliko su u pitanju instrumenti sa Beogradske berze (obveznice Republike Srbije i Republike Srpske kojima se trguje na međunarodnom tržištu, Republika Slovenija, USA), dok nivo 2 sadrži hartije od vrednosti čija se fer vrednost procenjuje na osnovu interno razvijenih modela koji se baziraju na informacijama sa aukcija ili sa sekundarnog tržišta hartija od vrednosti (obveznice RS u RSD i EUR). U slučaju neraspolaganja informacijama sa primarnog i sekundarnog trgovanja za hartije od vrednosti izdate od strane Republike Srbije u valuti EUR, koriste se bezrizične stope (Euribor do 1y i swap kamatne stope preko 1y) uvećane za riziko premiju dostupnu na eksternim informacionim sistemima (Reuters, Bloomberg).

Fer vrednost aktive za koju ne postoje direktne informacije o trgovanju se raspoređuje u nivo 3 (municipalne obveznice), dok se akcije (učešća u kapitalu) svrstavaju u nivo 1.

Tokom 2023. godine nije bilo promena nivoa HoV u portfoliju Banke.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.10. Upravljanje kapitalom**

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima u skladu sa obimom i strukturom svojih poslovnih aktivnosti, a cilj upravljanja kapitalom je nesmetano ostvarenje ciljeva poslovne politike Banke.

Obračun kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala je usklađen sa Bazel III standardima.

Osnovni ciljevi upravljanja kapitalom su:

- očuvanje minimalnog regulatornog zahteva (EUR 10 miliona);
- održavanje zaštitnih slojeva kapitala;
- poštovanje minimalnih regulatornih pokazatelja adekvatnosti kapitala uvećanih za zaštitne slojeve kapitala;
- održavanje poverenja u sigurnost i stabilnost poslovanja;
- ostvarenje poslovnih i finansijskih planova;
- podržavanje očekivanog rasta plasmana;
- omogućavanje optimuma budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja;
- ostvarenje politike dividendi.

Regulatorni kapital Banke predstavlja zbir osnovnog kapitala (koga čine osnovni akcijski i dodatni osnovni kapital) i dopunskog kapitala, umanjeno za odbitne stavke.

Pokazatelji adekvatnosti kapitala predstavljaju odnos kapitala (ukupnog, osnovnog ili osnovnog akcijskog) Banke i zbira rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja / isporuke po osnovu slobodnih isporuka, rizične aktive po osnovu izloženosti riziku izmirenja / isporuke (osim po osnovu slobodnih isporuka), rizične aktive po osnovu izloženosti tržišnim rizicima, rizične aktive po osnovu izloženosti operativnom riziku, rizične aktive po osnovu izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti i rizične aktive po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja.

Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja / isporuke po osnovu slobodnih isporuka se utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve klase aktive. Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku se dobija množenjem recipročne vrednosti propisanog pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnog zahteva za operativni rizik, utvrđenog kao trogodišnji prosek proizvoda indikatora izloženosti po svim linijama poslovanja i propisanih stopa kapitalnog zahteva za svaku poslovnu liniju.

Adekvatnost kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje i u svakom trenutku ih održava na nivoima koji nisu niži od propisanih:

- pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala Banke na nivou većem od 4,5% uvećanog za zaštitne slojeve kapitala;
- pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke na nivou većem od 6% uvećanog za zaštitne slojeve kapitala; i
- pokazatelj adekvatnosti (ukupnog) kapitala banke većem od 8% uvećanog za zaštitne slojeve kapitala.

U odnosu na kraj prethodne godine promena pokazatelja adekvatnosti kapitala je pod uticajem rasta kapitala radi uključivanja dobiti iz ranijeg perioda, rasta kreditne aktivnosti, i slično. Prilikom obračuna regulatornog kapitala, Banka je primenila odredbe Odluke o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala banke u skladu sa kojom je umanjeno negativni efekat promene fair vrednosti hartija od vrednosti Republike Srbije.

Uvođenjem zaštitnih slojeva kapitala povećava se otpornost banke na gubitke, smanjuju se prekomerne ili potcenjene izloženosti i ograničava se raspodela kapitala. Na dan 31.12.2023, zaštitni slojevi za očuvanje kapitala Banke sastoje se iz elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu od 2,5% rizične aktive za zaštitni sloj za očuvanje kapitala, 1% rizične aktive za zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku i 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji za zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.10. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Pokazatelji adekvatnosti kapitala	U hiljadama dinara	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Osnovni kapital	83.179.829	71.726.681
Osnovni akcijski kapital	82.806.319	71.353.171
Dodatni osnovni kapital	373.510	373.510
Dopunski kapital	1.757.606	1.759.836
Odbitne stavke od kapitala	(749.330)	(638.355)
Kapital	84.188.105	72.848.163
Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka	266.950.255	252.278.987
Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku	43.876.275	41.635.311
Rizična aktiva po osnovu izloženosti tržišnim rizicima	-	1.918.170
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	27,09%	24,62%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	26,52%	24,03%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	26,40%	23,90%

Na dan 31.12.2023. godine svi propisani pokazatelji adekvatnosti kapitala su bili iznad regulatornih limita uvećanih za SREP dodatak Narodne banke Srbije.

Banka Strategijom i Planom upravljanja kapitalom obezbeđuje održavanje nivoa i strukturu internog kapitala koji pruža adekvatnu podršku rastu plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, sprovođenju politike dividendi, kao i prilagođavanje promenama u regulatornim zahtevima.

Na dan 31.12.2023. godine Banka je obračunavala i pokazatelj leveridža u skladu sa regulatornim zahtevom, koji predstavlja količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti koje ulaze u obračun predmetnog pokazatelja.

Plan upravljanja kapitalom, kao deo sistema upravljanja kapitalom, sadrži:

- strateške ciljeve i period za njihovo ostvarivanje;
- opis procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom, planiranje njegovog adekvatnog nivoa i odgovornosti za taj proces;
- procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- ograničenja u vezi sa raspoloživim internim kapitalom;
- prikaz i obrazloženje efekata stres testiranja na interne kapitalne zahteve;
- alokaciju kapitala;
- plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.10. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Banka na kontinuiranoj osnovi sprovodi proces interne procene adekvatnosti kapitala u skladu sa prirodom, obimom i složenošću poslovnih aktivnosti, a u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima, politikama za upravljanje pojedinačnim rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom, kao i Planom za upravljanje kapitalom.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala, kao dokumentovan i kontinuiran proces ispunjava sledeće uslove:

- zasnovan je na identifikaciji i merenju rizika;
- pruža sveobuhvatnu procenu i praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena;
- obezbeđuje adekvatan nivo raspoloživog internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke;
- uključen je u sistem upravljanja Bankom i donošenje odluka;
- predmet je redovne analize, praćenja i provere.

Faze procesa interne procene adekvatnosti kapitala u Banci obuhvataju:

- utvrđivanje materijalno značajnih rizika, u skladu sa kvalitativnim i kvantitativnim kriterijumima;
- obračun iznosa internih kapitalnih zahteva;
- obračun iznosa stresiranih internih kapitalnih zahteva;
- određivanje ukupnog internog kapitalnog zahteva;
- poređenje sledećih elemenata:
  - regulatornog kapitala i raspoloživog internog kapitala;
  - minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
  - zbira minimalnih kapitalnih zahteva i ukupnih internih kapitalnih zahteva;
  - redovno praćenje internih kapitalnih zahteva i limita.

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA

Rukovodstvo koristi pretpostavke i procene koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza u toku izveštajnog perioda. Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su rezultat redovnih provera. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima uz primenu koncepta očekivanog kreditnog gubitka.

Ključni izvori neizvesnosti kod procena

Rezervisanja za kreditne gubitke

Obezvredjenje sredstava koja se procenjuju metodom amortizovanog troška kao i finansijska imovina po FVOCI, finansijske garancije i obaveze po kreditima se utvrđuje na način koji je opisan u računovodstvenoj politici 3(j).

Obezvredjenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, kako bi se zaštitio kapital Banke u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Obezvredjenje plasmana i rezervisanja vrše se u skladu sa očekivanim gubitkom, koji može da se dogodi u razumnom roku, a koji nepovoljno utiču na buduće novčane tokove od kredita.

Glavni elementi u proceni obezvredjenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita (finansijske teškoće), opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.

Obezvredjenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata ili realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava.

Banka vrši procenu obezvredjenja potraživanja na grupnoj i pojedinačnoj osnovi. Način i metodološke osnove pojedinačnog i grupnog obezvredjenja detaljno su opisani u tački 4.1.

Utvrđivanje fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata predstavlja iznose po kojima se sredstva mogu razmeniti ili obaveze izmiriti između upućenih, voljnih strana u transakciji po tržišnim uslovima.

Banka vrši vrednovanje finansijskih instrumenata po:

- fer vrednosti kroz bilans uspeha; i
- fer vrednosti kroz ostali rezultat, sa priznavanjem „recycling“ ili bez priznavanja u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva i obaveze klasifikovani po fer vrednosti kroz bilans uspeha se, u postupku naknadnog vrednovanja mere po fer vrednosti, bez uključivanja troškova prodaje ili drugih troškova pri prestanku priznavanja. Dobici / gubici koji proističu od promene fer vrednosti ovih finansijskih instrumenata, njihovi prihodi od dividendi, kao i kursne razlike se priznaju u bilansu uspeha. Ne sprovodi se test na potencijalno obezvredjenje ovih finansijskih instrumenata.

Nakon početnog priznavanja, instrumenti kapitala naknadno se odmeravaju u zavisnosti od toga da li imaju kotiranu tržišnu cenu. Instrumenti kapitala koji imaju kotiranu tržišnu cenu odmeravaju se po tržišnoj vrednosti, a investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu odmeravaju se korišćenjem tehnika procene, pri čemu se kombinuje više raspoloživih pristupa i tehnika za merenje fer vrednosti.

Investicije u instrumente kapitala koji se ne drže radi trgovanja i koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat se mere, u postupku naknadnog vrednovanja, po fer vrednosti, bez uključivanja troškova prodaje ili drugih troškova pri prestanku priznavanja. Uz izuzetak primljenih dividendi koji se priznaju u bilansu uspeha, svi drugi vezani dobiti i gubici, uključujući i komponentu kursnih razlika, se priznaju u ostalom rezultatu, preko kapitala.

Iznosi prikazani u ostalom rezultatu se ne mogu naknadno preneti u bilans uspeha, iako se kumulirani dobiti ili gubici mogu transferisati unutar kapitala, na neraspoređenu dobit.

Investicije u dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat se, nakon inicijalnog priznavanja.

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Utvrđivanje fer vrednosti (nastavak)

Banka za vrednovanje dužničke instrumente kroz bilans uspeha i ostali rezultat primenjuje sledeće metodologije:

- Metodologiju usklađivanja sa tržištem (mark to market)
- Metodologiju interno razvijenih modela za vrednovanje (mark to model).

Metodologija usklađivanja sa tržištem podrazumeva metod vrednovanja kod kojeg se vrednovanje vrši na osnovu cena dostupnih na tržištu. Banka primenjuje ovaj metod za one finansijske instrumente za koje postoji dostupna cena koja se menja na dnevnoj osnovi ili kojima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja, ukoliko su u pitanju instrumenti sa Beogradske berze.

Metod interno razvijenih modela koristi se u situaciji kada za određeni finansijski instrument nisu dostupni nezavisni izvori tržišnih informacija, Banka sumnja u njihovu objektivnost ili su u pitanju manje likvidne pozicije.

Finansijski derivati naknadno se preračunavaju po tržišnoj vrednosti. Tržišne vrednosti finansijskih derivata se dobijaju na osnovu različitih tehnika procene, uključujući diskontovanje novčanih tokova. Promena vrednosti finansijskih derivata se računovodstveno iskazuje u okviru pasive, odnosno aktive i bilansa uspeha.

Valutni forward/swap vrednuje se korišćenjem mark to model s obzirom da je sekundarno tržište nedostupno.

Nominalna vrednost pozicije u valutnim swap/forward ugovorima računa se kao količina određene valute koja je bazna i koja se ne menja do dospeća tog instrumenta pomnožene srednjim kursom te valute u odnosu na valutu RSD, saglasno metodologiji Narodne banke Srbije.

Promene fer vrednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti vrši se u slučaju:

- promena u fer vrednosti koja je posledica promene sopstvenog kreditnog rizika obaveze iskazuje se u ostalom rezultatu; a
- preostali iznos promene fer vrednosti obaveze se iskazuje u bilansu uspeha.

Osnovna metoda vrednovanja finansijskih obaveza je diskontovanje budućih očekivanih novčanih tokova. Svi novčani tokovi se diskontuju sa odgovarajućom stopom prinosa.

Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja i derivati, posle početnog priznavanja i odmeravanja, vrednuju se po fer vrednosti.

Promena fer vrednosti finansijske obaveze koja se drži radi trgovanja, uključuje se u prihode, odnosno rashode perioda u kome su nastali.

Koncept fer vrednosti

Prilikom merenja fer vrednosti Banka se opredeljuje za pristup / tehnike koje treba da maksimiziraju upotrebu relevantnih javno dostupnih podataka (engl. „*observable inputs*“), a da minimiziraju korišćenje podataka koji nisu javno dostupni (engl. „*unobservable inputs*“).

Na raspolaganju su 3 pristupa za merenje fer vrednosti:

- tržišni pristup;
- prihodni pristup;
- troškovni pristup.

Banka vrši utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata na dan bilansa. Kad god je moguće Banka vrši merenje fer vrednosti upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije po tržišnim uslovima (finansijski instrumenti kojima se trguje na međunarodnom tržištu i kod kojih postoji dostupna adekvatna cena ili kojima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja).

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Koncept fer vrednosti (nastavak)

U suprotnom dok nivo 2 sadrži hartije od vrednosti čija se fer vrednost procenjuje na osnovu interno razvijenih modela koji se baziraju na informacijama sa aukcija ili sa sekundarnog tržišta hartija od vrednosti (obveznice Republike Srbije u RSD i EUR). U slučaju neraspologanja informacijama sa primarnog i sekundarnog trgovanja za hartije od vrednosti izdate od strane Republike Srbije u valuti EUR, koriste se bezrizične stope (Euribor do 1y i swap kamatne stope preko 1y) uvećane za riziko premiju dostupnu na eksternim informacionim sistemima (Reuters, Bloomberg).

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, fer vrednost se određuje upotrebom interno razvijenih modela. Interno razvijeni modeli uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (primarno i sekundarno trgovanje), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Banku, uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju kao određujuće za cenu, u skladu sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata. Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Metode procene se podešavaju i testira njihova ispravnost upotrebom cena iz uočljivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih uočljivih tržišnih podataka.

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena, osim ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim uočljivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije varijable uključuju samo podatke koji su uočljivi na tržištu. Kada cena ostvarena u transakciji daje najbolji dokaz fer vrednosti prilikom inicijalnog priznavanja, finansijski instrumenti se inicijalno mere po ceni transakcije i sve razlike između te cene i vrednosti koja je inicijalno ustanovljena metodom procene se naknadno iskazuju u bilansu uspeha, u zavisnosti od pojedinačnih činjenica i okolnosti transakcije, ali ne kasnije od momenta kada je procena podržana uočljivim tržišnim podacima ili kada je transakcija zaključena.

Sve razlike između fer vrednosti prilikom početnog priznavanja i iznosa koji može da zavisi od neuočljivih parametara priznaju se u okviru bilansa uspeha bez odlaganja, ali se priznaju tokom veka trajanja instrumenta na odgovarajući način ili prilikom njihovog otkupa, prenosa ili otuđenja, ili kada fer vrednost postane uočljiva. Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Banke i druge ugovorne strane, gde je relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Banka smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata i priznavanje efekata procene se sprovodi na osnovu odredbi Metodologije Vrednovanje hartija od vrednosti.

6. FINANSIJSKA AKTIVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I POŠTENA (FER) VREDNOST

Metodologija i pretpostavke koje su korišćene za obračun poštene (fer) vrednosti za navedena finansijska sredstva i obaveze koja nisu evidentirana po poštenoj vrednosti u finansijskim izveštajima su sledeće:

(i) *Sredstva i obaveze kod kojih je sadašnja vrednost u knjigama približno jednaka poštenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna i sa kratkoročnim dospećem (do godine dana) pretpostavlja se da je sadašnja knjigovodstvena vrednost približno jednaka poštenoj vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez specificiranog roka dospeća i svih finansijskih instrumenata koji imaju promenljivu kamatnu stopu.

(ii) *Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom*

Poštena vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena poštena vrednost sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom u najvećem delu odgovara knjigovodstvenoj vrednosti s obzirom da ugovorene kamatne stope ne odstupaju od tržišnih. Banka nema materijalno značajnih odstupanja po ovom osnovu jer je tokom 2023. godine usklađivala pasivne kamatne stope sa tržišnim. S obzirom na ročnost instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom (uglavnom manja od 1 godine), najveći procenat je zanovljen u skladu sa tržišnim kamatnim stopama

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihodi / rashodi od kamata se sastoje od:

	2023.	U hiljadama dinara 2022.
Prihodi po osnovu:		
Plasmana (uključujući i REPO plasmane) bankama i drugim finansijskim organizacijama	2.060.460	215.401
Plasmana komitentima	23.614.027	13.316.933
Deponovanih likvidnih sredstava i obavezne rezerve Narodne Banke Srbije ( )	278.452	172.333
Hartija od vrednosti koje se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2.685.514	3.352.519
Lizing ugovora – prestanak priznavanja	7.835	2.665
Prihodi od kamata	28.646.288	17.059.851
Rashodi po osnovu:		
Depozita i ostalih obaveza banaka i drugih fin. organizacija	(283.956)	(101.938)
REPO transakcija sa Narodnom bankom Srbije	(437)	(19.844)
Depozita i ostalih obaveza komitenta	(2.118.197)	(640.377)
Primljenih kredita	(211.751)	(82.090)
Hartija od vrednosti	-	(14.170)
Lizing ugovora	(45.706)	(19.784)
Rashodi od kamata	(2.660.047)	(878.203)
Neto prihod po osnovu kamata	25.986.241	16.181.648

Svi prihodi i rashodi od kamata prikazani u prethodnoj tabeli su obračunati korišćenjem metode efektivne kamatne stope, osim onih koji se odnose na hartije od vrednosti koje se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha (obračunati korišćenjem ugovorene kamatne stope), lizing ugovora (obračunati korišćenjem inkrementalne stope zaduživanja) kao i aktuarski obračun.

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

8. NETO PRIHOD /PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihodi / rashodi od naknada i provizija se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	2023.	2022.
Prihodi u dinarima		
Naknade za usluge platnog prometa	4.551.667	4.706.804
Naknade za odobrene kredite i garancije	455.029	346.605
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	1.623.896	1.383.994
Naknade za brokerske i kastodi usluge	37.962	59.368
Naknade po poslovima sa karticama	3.053.150	2.703.738
Naknade po osnovu upita u Kreditni biro	53.607	55.706
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	731.995	668.333
	10.507.306	9.924.548
Prihodi u stranoj valuti		
Naknade za usluge platnog prometa	131.704	127.874
Naknade za odobrene kredite i garancije	3.499	2.249
Naknade za brokerske i kastodi usluge	31.138	28.702
Naknade po poslovima sa karticama	565.301	278.357
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	899	116
	732.541	437.298
Prihodi od naknada	11.239.847	10.361.846
Rashodi u dinarima		
Naknade za usluge platnog prometa	(226.686)	(213.562)
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	(128.346)	(111.760)
Naknade po poslovima sa karticama	(858.672)	(681.464)
Naknade po osnovu upita u Kreditni biro	(51.108)	(52.417)
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	(63.826)	(102.958)
	(1.328.638)	(1.162.161)
Rashodi u stranoj valuti		
Naknade za usluge platnog prometa	(128.648)	(136.846)
Naknade za brokerske i kastodi usluge	-	(868)
Naknade po poslovima sa karticama	(1.250.164)	(1.051.220)
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	(63.212)	(122.063)
	(1.442.024)	(1.310.997)
Rashodi od naknada	(2.770.662)	(2.473.158)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	8.469.185	7.888.688

Banka nema materijalnih izvora prihoda po osnovu naknada i provizija koji bi zahtevali obelodanjivanje u skladu sa MSFI 15.

9. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata se sastoji od:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihodi od promene fer vrednosti hartija od vrednosti – investicione jedinice	-	10.553
Prihodi od promene fer vrednosti derivata namenjenih trgovanju - SWAP	269.174	49.551
Prihodi od promene fer vrednosti derivata namenjenih trgovanju - FORWARD	495	-
	<u>269.669</u>	<u>60.104</u>
Rashodi od promene fer vrednosti derivata namenjenih trgovanju - SWAP	(51.754)	(10.015)
Rashodi od promene fer vrednosti derivata namenjenih trgovanju - FORWARD	-	(495)
	<u>(51.754)</u>	<u>(10.510)</u>
Neto dobitak	<u>217.915</u>	<u>49.594</u>

10. NETO DOBITAK / (GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja se sastoji od:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Dobici po osnovu prestanka priznavanja fin.instr.koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	1.543	2.236
Dobici po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	23.417	6.971
Dobici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz BU – FORWARD i SWAP	587.868	379.778
Gubici po osnovu prestanka priznavanja fin.instr.koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	(64.454)
Gubici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz BU – FORWARD i SWAP	(314.861)	(422.175)
Neto dobitak / (gubitak)	<u>297.967</u>	<u>(97.644)</u>

Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 1.543 hiljada dinara odnose se na obveznice Republike Srbije u stranoj valuti u iznosu od 1.169 hiljada dinara i obveznice stranih država u iznosu od 374 hiljada dinara.

Dobici po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti i ostalih plasmana po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 23.417 hiljada dinara odnose se na: obveznice i zapise Republike Srbije u dinarima u iznosu od 5.859 hiljada dinara, obveznice Republike Srbije u stranoj valuti u iznosu od 477 hiljada i investicione jedinice u dinarima u iznosu od 17.081 hiljada dinara.

Dobici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 587.868 hiljada dinara odnose se na SWAP sa povezanim bankama u iznosu od 587.717 hiljada dinara i FORWARD u iznosu od 151 hiljada dinara.

Gubici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 314.861 hiljada dinara odnose se na SWAP sa povezanim bankama u iznosu od 296.773 hiljada dinara i FORWARD u iznosu od 18.088 hiljada dinara.

11. NETO (RASHOD) / PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 2022.
Neto rashod kursnih razlika nastalih po osnovu ugovorene valutne klauzule	(271.887)	(483.547)
Neto rashod kursnih razlika nastalih po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti – ugovorena devizna klauzula	(19)	(71)
Neto rashod kursnih razlika nastalih po osnovu promene vrednosti obaveza	(139)	1.015
Neto prihod kursnih razlika nastalih po osnovu ugovorene valutne klauzule - lizing ugovori	1.410	2.366
Neto (rashod) / prihod kursnih razlika nastalih po osnovu deviznih potraživanja i obaveza	(97.847)	506.843
Neto (rashod) / prihod	(368.482)	26.606

12. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Neto rashodi obezvređenja finansijskih sredstava se odnose na:

	2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 2022.
Rashode indirektnih otpisa fin. sred. koja se vrednuju po amort. vredn.	(8.537.259)	(9.983.264)
Rashode rezervisanja za vanbilansne pozicije	(741.892)	(1.015.461)
Rashode dužničkih HoV - po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(22.480)	(26.799)
Gubitke po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	(1.844.965)	-
Rashode po osnovu direktnih otpisa plasmana	(1.554)	(4.288)
Prihode od ukidanja indirektnih otpisa fin. sred. koja se vrednuju po amort. vredn.	7.496.486	8.356.906
Prihode od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	968.817	614.137
Prihode od naplate otpisanih potraživanja	685.879	1.040.215
Prihode dužničkih HoV - po fer vrednosti kroz ostali rezultat	151.911	246.406
Neto rashod	(1.845.057)	(772.148)

U 2023. godini naplaćena otpisana potraživanja iznose 685.879 hiljada dinara. Najveći deo iznosa odnosi se na naplatu potraživanja iz vanbilansne evidencije za koja je prethodno izvršen otpis prenosom iz bilansa na vanbilans, od čega se na naplatu kredita fizičkih lica odnosi 361.623 hiljada dinara, a ostatak u iznosu od 324.256 hiljada dinara se u najvećem delu odnosi na naplatu kredita pravnih lica.

Do datuma izdavanja ovih finansijskih izveštaja nisu izvršene materijalno značajne naplate obezvređenih plasmana koje bi uticale na ukidanje ispravke vrednosti.

Efeti po osnovu kreditnog rizika dužničkih hartija od vrednosti u iznosu neto prihoda 129.431 hiljada dinara Banka je priznala u okviru kapitala na poziciji gubici po osnovu dužničkih instrumenata (rashodi dužničkih HoV po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 22.480 hiljada dinara i prihodi po istom osnovu u iznosu od 151.911 hiljade dinara). Ove pozicije su izuzete iz strukture tabele promena na računima ispravki vrednosti i rezervisanja za vanbilans.

Odlukom o privremenim merama za banke koje se odnose na stambene kredite fizičkim licima („Sl.glasnik RS“ br.78/2023) su limitirane kamatne stope na stambene kredite zbog čega je Banka u skladu sa MSFI 9 obračunala gubitak od modifikacija u bilansu uspeha u iznosu od 1.844.965 hiljada RSD koji predstavlja razliku između stanja kredita na dan obračuna i diskontovane vrednosti novčanih tokova izmenjenih planova otplate korišćenjem inicijalne kamatne stope.

12. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

KRETANJE NA RAČUNIMA ISPRAVKI VREDNOSTI I REZERVISANJIMA ZA VANBILANS

Ispravke vrednosti za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti za godinu koja se završila 31. decembra 2023:

	Gotovina i sredstva kod Centralne banke (napomena 21)	Hartije od vrednosti-obveznice lokalne samouprave i korporat, (napomena 23)	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija (napomena 24)	Kredit i potraživanja od komitentima (napomena 25)	Investicije u zavisna društva (napomena 27)	Ostala sredstva (napomena 32)	Vanbilansne obaveze (napomena 40)	Ukupno
Stanje 1. januara 2023.	30.743	43.505	17.563	8.872.144	-	984.541	641.806	10.590.302
Nova ispravka vrednosti	32.946	124.265	31.947	7.946.965	136.564	264.572	741.892	9.279.151
Smanjenje ispravke vrednosti	(24.008)	(39.596)	(50.763)	(7.259.563)	-	(122.556)	(968.817)	(8.465.303)
Kursne razlike	(24)	(15)	18	(18.982)	-	(105)	-	(19.108)
Otpis	-	-	-	(3.126.264)	-	(8.821)	-	(3.135.085)
Ostale promene	-	-	16.479	235.461*	-	207	-	252.147
Stanje 31. decembra 2023.	39.657	128.159	15.244	6.649.761	136.564	1.117.838	414.881	8.502.104

* efekat priznavanja prihoda od kamate na obezvređene kredite primenom alternativnog koncepta IRC metoda koji se odnosi na netiranje prihoda od kamata i rashoda ispravki vrednosti

12. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

Banka je u 2023. godini izvršila povećanje neto rashoda ispravke vrednosti plasmana vrednovanih po amortizovanoj vrednosti i rezervisanja za vanbilansne obaveze u iznosu od 813.848 hiljade dinara.

Od ostalih promena na računima ispravki vrednosti i rezervisanja iznos od 3.135.085 hiljade dinara odnosi se na otpis koji je Banka sprovela u 2023. godini prenosom sa bilansne na vanbilansnu evidenciju na osnovu Odluke NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive.

Investicije u zavisnim društvima u 2023 dobile su pripadajuća ispravka vrednosti u iznosu od 136.564 hiljada dinara .

Ispravke vrednosti za finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prikazane su u narednoj tabeli:

	2023.	<i>u hiljadama dinara</i> 2022.
Stanje na početku godine	401.896	594.364
Efekti pripajanja NLB banke a.d. Beograd	-	27.139
Nova ispravka vrednosti	22.480	26.799
Smanjenje ispravke vrednosti	(151.911)	(246.406)
Stanje na kraju godine	272.465	401.896

Sva finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat za godinu koja se završila 31. decembra 2023. su sa aspekta nivoa obezvređenja kategorizovana u nivo I.

13. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

	2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 2022.
Dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja fin.instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	12.791	86.194
Neto dobitak	12.791	86.194

14. NETO GUBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA INVESTICIJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNČKE PODUHVATE

	2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 2022.
Gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena i zavisna društva	-	(42.232)
Neto gubitak	-	(42.232)

Navedeni gubitak u 2022. godini se odnosi na prodaju 23,9686% udela u akcijskom kapitalu NLB Banke a.d. Podgorica.

15. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 2022.
Ostali prihodi operativnog poslovanja	224.923	331.258
Prihodi od dividendi i učešća	8.136	16.976
Ukupno	233.059	348.234

15. OSTALI POSLOVNI PRIHODI (nastavak)

U okviru ostalih prihoda operativnog poslovanja u iznosu od 224.923 hiljada dinara najznačajniji iznosi odnose se na prihode po osnovu refundacije sudskih troškova i komunalnih troškova u iznosu od 75.911 hiljada dinara, davanja u zakup nepokretnosti u iznosu od 69.449 hiljada dinara, po osnovu refundacija troškova isplata zaposlenima u iznosu 36.998 hiljada dinara i prihoda od naplaćenih troškova službenih mobilnih telefona po ovlašćenju zaposlenih i korišćenja službenog vozila u privatne svrhe u iznosu od 18.699 hiljada dinara.

U periodu januar – decembar 2023. godine Banka je primila dividende po osnovu ostalih učešća i akcija u iznosu od 8.136 hiljada dinara koje čine deo pozicije ostalih prihoda, i to dividende od učešća u vlasništvu VISA Inc. u iznosu od 7.248 hiljada dinara i Dunav osiguranja u iznosu od 888 hiljada dinara.

16. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi se sastoje od:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2023.	2022.
Troškovi zarada	3.361.786	3.203.245
Troškovi naknada zarada	602.858	573.458
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	490.615	463.222
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	1.063.771	961.034
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	27.427	17.583
Rezervisanja za primanja zaposlenih – neto (napomena 36)	141.597	(18.271)
Ostali lični rashodi	489.273	437.440
Ukupno	6.177.327	5.637.711

Ostali lični rashodi najvećim delom se odnose na godišnje nagrade zaposlenima.

17. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2023.	2022.
Troškovi amortizacije – nematerijalna ulaganja (napomena 28.2)	307.618	329.684
Troškovi amortizacije – nekretnine i oprema (napomena 29.2)	636.862	469.308
Troškovi amortizacije – lizing sredstava (napomene tačke 29.2 i 29.4)	381.315	394.449
Ukupno	1.325.795	1.193.441

18. OSTALI PRIHODI

Ostali prihodi se odnose na:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2023.	2022.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove	379.825	548.091
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i sredstava namenjenih prodaji	748.836	144.245
Prihodi od prodaje nekretnina stečenih naplatom potraživanja	50.300	49.880
Prihodi od smanjenja obaveza	28.158	1.867
Naplaćene naknade, štete i penali	19.064	11.955
Prihodi od promene vrednosti osnovnih sredstava	-	11.232
Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina	44.837	327.265
Prihodi od promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	-	91.695
Prihodi od promene vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja	1.349	97.379
Drugi prihodi	35.588	241.004
Ukupno	1.307.957	1.524.613

18. OSTALI PRIHODI (nastavak)

U okviru ostalih prihoda u 2023. godini, najznačajniju stavku čine prihodi po osnovu prodaje osnovnih sredstava i sredstava namenjenih prodaji u iznosu od 748.836 hiljada dinara od čega se najznačajnija stavka odnosi na prihod od prodaje poslovne zgrade u Beogradu u iznosu od 477.976 hiljada dinara.

Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove u iznosu od 379.825 hiljada dinara se najvećim delom odnose na povlačenje i odricanje od tužbi koje se odnose na obradu kreditnih zahteva i NKOSK, kao i ukidanje neiskorišćenih rezervisanih sredstava i ukidanje rezervisanja po presudama donetim u korist Banke.

19. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi se odnose na:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2023.	2022.
Troškovi materijala	444.794	397.427
Troškovi proizvodnih usluga	2.613.013	2.014.255
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	3.592.712	3.565.918
Troškovi poreza	133.716	167.715
Troškovi doprinosa	809.881	780.061
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	-	405.488
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osn. sred., nemater. imovine i zaliha	9.224	31.161
Rashodi po osnovu promene vrednosti investicionih nekretnina	189.431	71.285
Gubici od prodaje investicionih nekretnina	-	140
Gubici od prodaje opreme	4.429	-
Rashodi po osnovu promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	33.337	15.223
Rashodi po osnovu promene vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja	100.294	18.476
Rashodi po osnovu prodaje sredstava stečenih naplatom potraživanja	560	3.355
Rashodi po osnovu rezervisanja po sudskim sporovima (napomena 36)	1.067.272	855.511
Rashodi po osnovu rezervisanja za naknade/otpremnine po programima (napomena 36)	-	541.324
Ostali operativni troškovi	57.377	20.298
Drugi rashodi	782.143	529.577
Ukupno	9.838.183	9.417.214

a) Ostali rashodi

U okviru pozicije ostalih rashoda u iznosu od 782.143 hiljada dinara između ostalih evidentirani su rashodi po osnovu plaćenih faktura osiguravajućem društvu za polise životnog osiguranja klijenata vinkuliranih u korist Banke u iznosu od 397.792 hiljada dinara, a čije je plaćanje na svoj teret preuzela Banka. Navedene polise se koriste kao kolateral za odobrene kredite fizičkim licima. Takođe, u ovoj poziciji su prikazani i rashodi po polisama za korisnike setova tekućih računa i putnog osiguranja internacionalnih platnih kartica u iznosu od 23.338 hiljada dinara. Dodatno, na ovoj poziciji evidentirani su i rashodi po izgubljenim sudskim sporovima u iznosu 124.307 hiljada dinara kao i troškovima postupka prinudne naplate u iznosu od 126.416 hiljada dinara.

b) Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove

Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove u ukupnom iznosu od 1.067.272 hiljada dinara (napomena 37) rezultat su povećanje rashoda za za 2.734 novih predmeta i povećanja rashoda za aktivne predmete iz ranijih godina po osnovu evaluacije i obračuna kamata.

20. POREZ NA DOBIT – tekući i odloženi porez

20.1. Komponente poreza na dobit su sledeće:

	<u>2023.</u>	<i>U hiljadama dinara</i> <u>2022.</u>
Tekući porez na dobitak	(1.821.728)	(515.282)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	15.751	130.194
Gubitak po osnovu odloženih poreza	<u>(102.908)</u>	<u>(189.331)</u>
Ukupno	<u>(1.908.885)</u>	<u>(574.419)</u>

Imajući u vidu da je iznos obračunate obaveze za porez na dobit za 2023. godinu veći od iznosa uplaćenih akontacija, Banka je na dan 31.12.2023. iskazala tekuće poreske obaveze u iznosu od 1.261.901 hiljada dinara.

20.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u sledećoj tabeli:

	<i>U hiljadama dinara</i>			
	<u>31.12.2023.</u>		<u>31.12.2022.</u>	
Dobitak/ Gubitak pre oporezivanja	16.970.271		8.945.187	
Porez obračunat po domaćoj stopi poreza na dobit	(2.545.541)	15,00%	(1.341.778)	15,00%
Poreski efekti trajnih razlika:				
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(87.276)	0,51%	(28.421)	0,32%
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda po osnovu kamata po osnovu dužničkih HOV čiji je izdavalac RS	616.607	-3,63%	486.918	-5,44%
Poreski efekti primljenih dividendi od rezidenata	133	0,00%	406	-0,01%
Poreski efekti transfernih cena	(87)	0,00%		
Poreski efekti kapitalnih dobitaka/gubitaka	114.510	-0,67%	5.141	-0,06%
Poreski efekti privremenih razlika:				
Poreski efekti prve primene MSFI 9			34.851	-0,39%
Razlika amortizacije obračunate za poreske svrhe i u finansijskim izveštajima	13.833	-0,08%	12.815	-0,14%
Poreski efekti rashoda koji se priznaju u narednom periodu	(238.244)	1,40%	(305.439)	3,41%
Poreski efekti po osnovu umanjenja tekućeg poreza u skladu sa zakonskom regulativom i primenom MRS	304.337	-1,79%	620.225	-6,93%
Efekti privremenih razlika	(87.157)	0,51%	(59.137)	0,66%
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha	<u>(1.908.885)</u>		<u>(574.419)</u>	
Efektivna poreska stopa	<u>11,25%</u>		<u>6,42%</u>	

20. POREZ NA DOBIT – tekući i odloženi porez (nastavak)

20.3. Promene na odloženim porezima su prikazane kao što sledi:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
Stanje na dan 1. januara	1.477.737	509.242
Nastanak i ukidanje privremenih razlika	(628.349)	968.495
Stanje na dan	849.388	1.477.737

20.4. Odložena poreska sredstva i obaveze

20.4.1. Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

	31. decembar 2023.			31. decembar 2022.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava za poreske i knjigovodstvene potrebe	-	(33.353)	(33.353)	11.254	-	11.254
Preneti poreski gubici	-	-	-	-	-	-
Efekat promene vrednosti dužničkih i vlasničkih HOV	418.879	(436.578)	(17.699)	924.883	(390.958)	533.925
Dugoročna rezervisanja za otpremnine zaposlenih (MRS19)	46.305	-	46.305	46.535	-	46.535
Obezvređenje imovine	357.485	-	357.485	360.961	-	360.961
Primanja zaposlenih po čl.9 st. 2. ZPDPL obr. a neplaćena u por. periodu	4.993	-	4.993	1.164	-	1.164
Obračunate a neplaćene javne dažbine	567	-	567	312	-	312
Prva primena MSFI 9	-	-	-	-	-	-
Poreski kredit po osnovu konverzije kredita u CHF	-	-	-	-	-	-
Sredstva po rezervisanjima za sudske sporove	403.220	-	403.220	391.679	-	391.679
Aktuarski dobiti po rezervisanjima za otpremnine	5.366	(8.965)	(3.599)	240	(8.965)	(8.725)
Obračunate, a neisplaćene otpremnine	91.469	-	91.469	140.632	-	140.632
	1.328.284	(478.896)	849.388	1.877.660	(399.923)	1.477.737

20. POREZ NA DOBIT – tekući i odloženi porez (nastavak)

20.4. Odložena poreska sredstva i obaveze (nastavak)

20.4.2. Kretanja u okviru privremenih razlika tokom 2023. i tokom 2022. godine su prikazana kao što sledi:

U hiljadama dinara

	Stanje 1. januara	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Iskazano direktno kroz neraspore- denu dobit	Stanje 31.decembra
31.12.2023.					
Nekretnine i oprema	11.254	(49.913)	81.164	(75.858)	(33.353)
Hartije od vrednosti	533.925	-	(551.624)	-	(17.699)
Dugoročna rezervisanja za otpremne (MRS 19)	46.535	(230)	-	-	46.305
Aktuarski dobiti/gubici	(8.725)	-	5.126	-	(3.599)
Obevređenje imovine	360.961	(3.476)	-	-	357.485
Primanja zaposlenih po čl.9. st.2. ZPDPL	1.164	3.829	-	-	4.993
Neplaćene javne dažbine	312	255	-	-	567
Rezervisanjima za sudske sporove	391.679	11.541	-	-	403.220
Obračunate a neisplaćene otpremne	140.632	(49.163)	-	-	91.469
Ukupno	1.477.737	(87.157)	(465.334)	(75.858)	849.388

20. POREZ NA DOBIT – tekući i odloženi porez (nastavak)

20.4. Odložena poreska sredstva i obaveze (nastavak)

20.4.2. Kretanja u okviru privremenih razlika tokom 2022. i tokom 2021. godine su prikazana kao što sledi:
(nastavak)

U hiljadama dinara

	Stanje 1. januara	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Iskazano direktno kroz neraspore- denu dobit	Efeki pripajanja NLB banke a.d Beograd	Stanje 31.decembra
31.12.2022.						
Nekretnine i oprema	(26.129)	76.981	(65.930)	(296)	26.628	11.254
Preneti poreski gubici	29.732	(29.732)	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	(517.002)	-	1.045.761	-	5.166	533.925
Dugoročna rezervisanja za otpremnine Zaposlenih	41.361	(5.844)	-	-	11.018	46.535
Aktuarski dobiti	240	-	(8.072)	-	(893)	(8.725)
Obezvredjenje imovine	357.279	3.682	-	-	-	360.961
Primanja zaposlenih po čl.9. st.2. ZPDPL	821	343	-	-	-	1.164
Neplaćene javne dažbine	229	83	-	-	-	312
Prva primena MSFI 9	34.851	(34.851)	-	-	-	-
Poreski kredit po osnovu konverzije kredita u CHF	76.119	(76.119)	-	-	-	-
Sredstva po rezervisanjima za sudske sporove	390.567	(13.138)	-	-	14.250	391.679
Obračunate a neisplaćene otpremnine	121.174	19.458	-	-	-	140.632
Ukupno	509.242	(59.137)	971.759	(296)	56.169	1.477.737

20.5. Poreski efekti koji se odnose na Ostali ukupan rezultat

U hiljadama dinara

	31. decembar 2023.			31. decembar 2022.		
	Bruto	Porez	Neto	Bruto	Porez	Neto
Efeki promene vrednosti vlasničkih HOV	429.567	(64.435)	365.132	10.493	(1.573)	8.920
Efeki promene vrednosti dužničkih HOV koje se vrednuju po FV kroz ostali rezultat	3.247.927	(487.189)	2.760.738	(6.982.227)	1.047.334	(5.934.893)
Promene po osnovu aktuarskih gubitaka / dobitaka	(34.172)	5.126	(29.046)	53.810	(8.072)	45.738
Promene na revalorizacionim rezervama po osnovu osnovnih sredstava	-	81.164	81.164	479.545	(65.930)	413.615
Ukupno	3.643.322.	(465.334)	3.177.988	(6.438.379)	971.759	(5.466.620)

21. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

Gotovina i sredstva kod centralne banke uključuje:

	31. decembar 2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2022.
U dinarima		
Gotovina u blagajni	7.154.515	5.607.070
Žiro račun	47.789.761	26.691.531
Ostala dinarska novčana sredstva	99	99
	54.944.375	32.298.700
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	3.934.266	8.625.903
Devizna obavezna rezerva	39.331.311	40.505.551
Ostala novčana sredstva	29.371	79.922
	43.294.948	49.211.376
Ukupno gotovina	98.239.323	81.510.076
Ispravka vrednosti (napomena 12)	(39.657)	(30.743)
Stanje na dan	98.199.666	81.479.333
<i>Korekcije gotovine za izveštaj o tokovima gotovine</i>		
Devizni računi kod stranih banaka	3.914.876	6.323.137
Devizna obavezna rezerva	(39.331.310)	(40.505.551)
	(35.416.434)	(34.182.414)
Gotovina iz izveštaja o tokovima gotovine	62.822.889	47.327.662

Banka u izveštaju o tokovima gotovine iskazuje gotovinu na žiro računu kod NBS, gotovinu na računima kod stranih banaka, sredstva na računu kod Centralnog registra hartija od vrednosti i gotovinu u blagajnama.

U okviru žiro računa iskazana je dinarska obavezna rezerva, koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije („Službeni glasnik RS“, br. 76/2018 i 77/2023). U skladu sa navedenom Odlukom, dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita i ostalih dinarskih obaveza u toku prethodnog kalendarskog meseca primenom sledećih stopa:

- na dinarske depozite do 730 dana stopa obračuna je 7% (do obračuna obavezne rezerve 15. septembra 2023. godine primenjivala se stopa od 5% u skladu sa tada važećom Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije („Službeni glasnik RS“, br. 76/2018));
- na dinarske depozite preko 730 dana stopa obračuna je 2% (do obračuna 15. septembra 2023. godine primenjivala se stopa od 0% u skladu sa tada važećom Odlukom);

Dodatno, obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir: obračunate obavezne rezerve u dinarima, 46% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve u evrima na depozite do 730 dana (do obračuna 15. septembra 2023. godine primenjivala se stopa od 38% u skladu sa tada važećom Odlukom) i 38% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve u evrima na depozite preko 730 dana (do obračuna 15. septembra 2023. godine primenjivala se stopa od 30% u skladu sa tada važećom Odlukom).

21. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Narodna banka Srbije plaća Banci kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve po stopi:

- -0,10% godišnje u periodu 01.01. - 17.04.2022. godine;
- -0,25% godišnje u periodu 18.04. - 17.05.2022. godine;
- -0,50% godišnje u periodu 18.05. - 17.06.2022. godine;
- -0,75% godišnje u periodu 18.06. - 31.12.2023. godine.

Deviznu obaveznu rezervu Banka obračunava na osnovu prosečnog stanja deviznih depozita u toku prethodnog kalendarskog meseca. Deviznu obaveznu rezervu Banka izdvaja u devizama na poseban račun kod Narodne banke Srbije i ta sredstva može po potrebi koristiti. Banka je dužna da održava prosečno mesečno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve, s tim što radi ostvarivanja prosečnog dnevnog stanja izdvojene obavezne rezerve dnevno stanje na računu devizne obavezne rezerve može biti manje ili veće od obračunate devizne obavezne rezerve.

Odlukom o obaveznoj rezervi banka kod Narodne banke Srbije („Sl. glasnik RS“, br. 76/2018 i 77/2023), devizna obavezna rezerva se obračunava primenom sledećih stopa:

- na devizne depozite oročene do 730 dana stopa je 23% (do obračuna 15. septembra 2023. godine primenjivala se stopa od 20% u skladu sa tada važećom Odlukom);
- na devizne depozite oročene preko 730 dana stopa je 16% (do obračuna 15. septembra 2023. godine primenjivala se stopa od 13% u skladu sa tada važećom Odlukom);
- na dinarske depozite indeksirane valutnom klauzulom stopa je 100% bez obzira na ročnost.

Na deviznu obaveznu rezervu Banka ne ostvaruje kamatu.

Ostala novčana sredstva u stranoj valuti u iznosu od 29.371 hiljade dinara (31. decembar 2022: 79.922 hiljade dinara) odnose se na obračunski račun kod Centralnog registra hartija od vrednosti za trgovinu hartijama od vrednosti.

22. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA I OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Potraživanja po osnovu derivata u RSD	259.160	49.551
Obaveze po osnovu derivata u RSD	(2.203)	(10.509)
Neto fer vrednost derivata	256.957	39.042

23. HARTIJE OD VREDNOSTI

23.1. Hartije od vrednosti se sastoje od:

	31. decembar 2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2022.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz BU (u dinarima)	-	473.553
Ukupno bruto I	-	473.553
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u dinarima)	45.718.483	73.619.046
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u stranoj valuti)	34.343.777	42.486.846
Ukupno bruto II	80.062.260	116.105.892
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (u dinarima)	13.992.594	910.587
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (u stranoj valuti)	4.546.083	4.446.430
Ukupno bruto III	18.538.677	5.357.017
<i>Ispravka vrednosti (napomena 12)</i>	(128.159)	(43.505)
Ukupno neto	98.472.778	121.892.957

Na dan 31. decembar 2022. godine, Banka je u okviru bilansa stanja iskazala ulaganja u učešća u kapitalu drugih pravnih lica i finansijskih organizacija kao deo pozicije Ostala sredstva. U 2023. godini Banka je odlučila da reklasifikuje ulaganja u vlasničke instrumente sa pozicije Ostala imovina u Hartije od vrednosti, nakon razmatranja da takva prezentacija bolje odražava prirodu ulaganja u ove instrumente. Uporedni podaci u bilansu stanja su prilagođeni u skladu sa tim. Promena nije imala uticaj na bilans uspeha, neto imovinu i novčane tokove.

	stanje 31.12.2022. pre reklasifikacije	reklasifikacija	<i>U hiljadama dinara</i> stanje 31.12.2022.nakon reklasifikacije
Hartije od vrednosti	119.663.655	2.229.302	121.892.957
Ostala sredstva	5.557.741	(2.229.302)	3.328.439

23.2. Struktura hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha je prikazana u tabeli:

	31. decembar 2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2022.
Investicione jedinice OIF - novčani fondovi u dinarima	-	473.553
Ukupno	-	473.553

Investicione jedinice na dan 31. decembar 2022. godine u ukupnom iznosu od 473.553 hiljade dinara odnose se na investicione jedinice KomBank Novčani Fond, Beograd.

23. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

23.3. Struktura hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat

	31. decembar 2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2022.
U dinarima		
Obveznice Republike Srbije	45.683.753	73.561.751
Obveznice lokalne samouprave	8.208	24.654
Vlasničke hartije od vrednosti	26.522	32.641
Ukupno u dinarima	45.718.483	73.619.046
U stranoj valuti		
Obveznice Republike Srbije	21.801.280	31.343.479
Obveznice stranih država	8.177.578	8.946.706
Trezorski zapisi stranih država	1.734.171	-
Vlasničke hartije od vrednosti	2.630.748	2.196.661
Ukupno u stranoj valuti	34.343.777	42.486.846
Ukupno	80.062.260	116.105.892

Obveznice lokalne samouprave se ne kotiraju na berzi, dok se ostale hartije vrednovane po FV kroz OCI kotiraju na berzi.

23.4. Struktura hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti je prikazana u tabeli:

	31. decembar 2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2022.
U dinarima		
Korporativne obveznice	846.000	846.000
Eskont menica	32.899	64.587
Obveznice Republike Srbije	13.113.695	-
Ukupno u dinarima	13.992.594	910.587
U stranoj valuti		
Obveznice Republike Srbije	2.228.693	2.184.274
Trezorski zapisi stranih država u stranoj valuti	2.317.390	2.262.156
Ukupno u stranoj valuti	4.546.083	4.446.430
Ukupno bruto	18.538.677	5.357.017
<i>Ispravka vrednosti (napomena 12)</i>	<i>(128.159)</i>	<i>(43.505)</i>
Ukupno neto	18.410.518	5.313.512

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

24.1. Plasmani bankama i drugim finansijskim organizacijama uključuju

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
<i>Kreditni dati u dinarima</i>		
REPO transakcije	34.500.000	12.000.000
Kreditni za obrtna sredstva	376.932	219.281
Investicioni krediti	42.183	13.812
Ostali plasmani	24.132	9.927
Aktivna vremenska razgraničenja	40.819	13.918
Pasivna vremenska razgraničenja	(42)	(219)
Ispravka vrednosti (napomena 12)	(2.190)	(1.542)
Ukupno u dinarima	34.981.834	12.255.177
<i>Kreditni dati u stranoj valuti</i>		
Devizni račun kod stranih banaka	3.914.876	6.323.137
Overnight krediti	2.577.065	1.583.852
Ostali plasmani stranim bankama	876.519	1.157.666
Dati depoziti u stranoj valuti	825.575	826.622
Aktivna vremenska razgraničenja	834	185
Ostala potraživanja	5.856	4.684
Pokrivena jemstva u stranoj valuti	660.200	655.962
Ispravka vrednosti (napomena 12)	(13.054)	(16.021)
Ukupno u stranoj valuti	8.847.871	10.536.087
UKUPNO	43.829.705	22.791.264

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka je imala 'reverse' repo transakcije sa Narodnom bankom Srbije u iznosu od 34.500.000 hiljada dinara, ugovorene po godišnjoj kamatnoj stopi od 5,56%. Tokom godine plasmani u blagajničke zapise kupljene od Narodne banke Srbije, sa dospećem do 7 dana, plasirani su uz godišnju kamatnu stopu od 4,18% do 5,57%.

Kratkoročno oročeni krediti i depoziti kod banaka u dinarima su deponovani na period do jedne godine uz kamatnu stopu u rasponu od 3,9% do 5,5% godišnje. Kratkoročno oročeni plasmani kod banaka u stranoj valuti deponovani su na period do jedne godine uz kamatnu stopu od 1,73% do 4,15% godišnje za EUR, od 3,85% do 5,3% za USD, od 3,0% do 5,1 za GBP, od 0,1% do 1,60% za CHF, od 0,80% do 3,50% za SEK, od 4,75% do 4,90% za CAD, od 2,60% za AUD.

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA
25.1. Plasmani komitentima

	31. decembar 2023.			31. decembar 2022.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti (napomena 12)	Knjigovodstvena vrednost	Bruto iznos	Ispravka vrednosti (napomena 12)	Knjigovodstvena vrednost
<i>U hiljadama dinara</i>						
Privredna društva i registrovana poljoprivredna gazdinstva						
Kreditni po transakcionim računima	441.941	(7.092)	434.849	353.913	(12.853)	341.060
Kreditni za obrtna sredstva	93.466.851	(2.219.017)	91.247.834	87.298.142	(2.791.854)	84.506.288
Investicioni krediti	76.382.202	(1.605.608)	74.776.594	68.247.171	(1.736.944)	66.510.227
Kreditni za plaćanje uvoza robe i usluga iz inostranstva	1.136.928	(48.752)	1.088.176	1.257.102	(112.123)	1.144.979
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama	42.818	(42.818)	-	16.292	(15.508)	784
Potraživanja po osnovu faktoringa (sa i bez prava regresa i obrnuti faktoring)	1.203.146	(6.711)	1.196.435	413.614	(1.581)	412.033
Ostali krediti i plasmani	15.902.837	(947.946)	14.954.891	15.459.512	(2.038.984)	13.420.528
Aktivna vremenska razgraničenja	1.305.063	(35.111)	1.269.952	672.852	(29.177)	643.675
Pasivna vremenska razgraničenja	(464.685)	-	(464.685)	(368.064)	-	(368.064)
UKUPNO privredna društva i reg.poljop.gazdinstva	189.417.101	(4.913.055)	184.504.046	173.350.534	(6.739.024)	166.611.510
Stanovništvo – fizička lica						
Kreditni po transakcionim računima	2.569.005	(154.280)	2.414.725	2.830.901	(157.127)	2.673.774
Stambeni krediti	73.296.788	(281.573)	73.015.215	71.750.761	(478.266)	71.272.495
Gotovinski krediti	67.942.452	(1.186.129)	66.756.323	61.655.124	(1.394.252)	60.260.872
Potrošački krediti	218.248	(3.694)	214.554	251.962	(1.927)	250.035
Ostali krediti i plasmani	1.335.983	(92.958)	1.243.025	1.436.413	(71.490)	1.364.923
Aktivna vremenska razgraničenja	886.210	(18.072)	868.138	1.017.521	(30.058)	987.463
Pasivna vremenska razgraničenja	(86.274)	-	(86.274)	(196.024)	-	(196.024)
UKUPNO stanovništvo	146.162.412	(1.736.706)	144.425.706	138.746.658	(2.133.120)	136.613.538
Stanje na dan	335.579.513	(6.649.761)	328.929.752	312.097.192	(8.872.144)	303.225.048

26. INVESTICIJE U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKE PODUHVA TE

	31. decembar 2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2022.
NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd	445.637	-
Ukupno	445.637	-

U drugoj polovini decembra 2023. godine Banka je stekla učešće od 48,91% u akcijskom kapitalu NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd.

27. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	31. decembar 2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2022.
KomBank INVEST a.d., Beograd	230.000	140.000
Ispravka vrednosti	(136.564)	-
Ukupno	93.436	140.000

28. NEMATERIJALNA IMOVINA

28.1 Nematerijalna imovina se sastoje iz

	31. decembar 2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2022.
Nematerijalna imovina	408.250	474.913
Nematerijalna imovina u pripremi	323.051	141.843
Ukupno	731.301	616.756

28. NEMATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

28.2 Promene na nematerijalnoj imovini u 2023. i 2022. godini prikazane su u sledećoj tabeli

	Nematerijalna ulaganja u		<i>U hiljadama dinara</i>
	Licence i softver	pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	2.892.684	220.394	3.113.078
Nabavke u toku godine	-	233.772	233.772
Prenos	312.323	(312.323)	-
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	326.791	-	326.791
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	3.531.798	141.843	3.673.641
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	3.531.798	141.843	3.673.641
Nabavke u toku godine	-	422.163	422.163
Prenos	240.955	(240.955)	-
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	3.772.753	323.051	4.095.804
Ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	2.530.977	-	2.530.977
Amortizacija (napomena 17)	329.684	-	329.684
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	196.224	-	196.224
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	3.056.885	-	3.056.885
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	3.056.885	-	3.056.885
Amortizacija (napomena 17)	307.618	-	307.618
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	3.364.503	-	3.364.503
Sadašnja vrednost			
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	474.913	141.843	616.756
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	408.250	323.051	731.301

29. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

29.1. Nekretnine, postrojenja i oprema se sastoje iz:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Nekretnine	6.931.492	4.103.153
Oprema	1.658.121	1.312.943
Investicije u toku	1.136.644	3.468.654
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	154.299	62.911
Lizing sredstva	1.566.354	882.284
Ukupno	11.446.910	9.829.945

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

29. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

29.2. Promene na nekretninama i opremi u 2023. i 2022. godini prikazane su u narednoj tabeli

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	Nekretnine	Oprema	Ulaganja u tuda osnovna sredstva	Investicije u toku	Sredstva uzeta u lizing	Ukupno
Nabavna vrednost						
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	6.669.936	3.579.723	465.847	2.760.607	1.892.732	15.368.845
Nabavke u toku godine i novi lizing ugovori	-	-	-	1.759.565	333.437	2.093.002
Prenos sa osnovnih sredstava u pripremi	107.427	908.856	36.786	(1.053.069)	-	-
Prenos sa sredstava stečenih naplatom potraživanja	31.340	-	-	-	-	31.340
Prenos na investicione nekretnine	(51.410)	-	-	-	-	(51.410)
Prenos na stalna sredstva namenjena prodaji	(1.192.777)	-	-	-	-	(1.192.777)
Prodaja	-	(2.767)	-	-	-	(2.767)
Rashodovanje	(2.460)	(491.982)	(17.454)	-	-	(511.896)
Lizing ostalo i ostale promene	-	-	-	-	(175.399)	(175.399)
Uvećanje nabavne vredn. po osnovu promene vrednosti OS	198.269	-	-	-	-	198.269
Efekti pripajanje NLB banke Beograd	294.844	839.199	298.837	1.551	280.256	1.714.687
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	6.055.169	4.833.029	784.016	3.468.654	2.331.026	17.471.894
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	6.055.169	4.833.029	784.016	3.468.654	2.331.026	17.471.894
Nabavke u toku godine i novi lizing ugovori	-	-	-	2.142.906	1.284.522	3.427.428
Prenos sa osnovnih sredstava u pripremi	3.561.422	772.565	140.929	(4.474.916)	-	-
Prodaja	(1.027.289)	(375.812)	-	-	-	(1.403.101)
Rashodovanje	-	(857.610)	(8.837)	-	-	(866.447)
Manjak po popisu	-	(11.297)	-	-	-	(11.297)
Lizing ostalo i ostale promene	-	-	-	-	(808.123)	(808.123)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	8.589.302	4.360.875	916.108	1.136.644	2.807.425	17.810.354
Ispravka vrednosti						
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	2.008.826	3.158.563	438.198	-	1.007.599	6.613.186
Amortizacija (napomena 17)	172.229	272.966	24.113	-	394.449	863.757
Prenos na investicione nekretnine	(11.486)	-	-	-	-	(11.486)
Prenos na stalna sredstva namenjena prodaji	(335.969)	-	-	-	-	(335.969)
Prodaja	-	(2.767)	-	-	-	(2.767)
Rashodovanje	(294)	(466.413)	(15.527)	-	-	(482.234)
Lizing ostalo	-	-	-	-	(73.114)	(73.114)
Uvećanje ispravke vredn. po osnovu promene vrednosti OS	112.843	-	-	-	-	112.843
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	5.867	557.737	274.321	-	119.808	957.733
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	1.952.016	3.520.086	721.105	-	1.448.742	7.641.949
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	1.952.016	3.520.086	721.105	-	1.448.742	7.641.949
Amortizacija (napomena 17)	173.878	413.614	49.370	-	381.315	1.018.177
Prodaja	(468.084)	(371.253)	-	-	-	(839.337)
Rashodovanje	-	(848.557)	(8.666)	-	-	(857.223)
Manjak po popisu	-	(11.136)	-	-	-	(11.136)
Lizing ostalo	-	-	-	-	(588.986)	(588.986)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	1.657.810	2.702.754	761.809	-	1.241.071	6.363.444
Sadašnja vrednost						
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	4.103.153	1.312.943	62.911	3.468.654	882.284	9.829.945
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	6.931.492	1.658.121	154.299	1.136.644	1.566.354	11.446.910

29. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

29.3. Sredstva uzeta u lizing obuhvataju

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Poslovni prostor	1.551.525	853.527
Automobili	2.844	1.207
Ostala oprema	11.985	27.550
Ukupno	1.566.354	882.284

29.4. Promene na sredstvima uzetim na lizing u 2023. i 2022. godini prikazane su u tabeli koja sledi:

	<i>U hiljadama dinara</i>			
	Poslovni prostor	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	1.832.141	5.846	54.745	1.892.732
Novi lizing ugovori	173.631	981	5.519	180.131
Prestanak priznavanja	(20.323)	(1.770)	-	(22.093)
Efektii pripajanja NLB banke a.d Beograd	271.086	9.170	-	280.256
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	2.256.535	14.227	60.264	2.331.026
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	2.256.535	14.227	60.264	2.331.026
Novi lizing ugovori	1.266.424	13.658	4.440	1.284.522
Prestanak priznavanja	(795.665)	(12.458)	-	(808.123)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	2.727.294	15.427	64.704	2.807.425
Ispravka vrednosti				
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	992.255	3.705	11.639	1.007.599
Amortizacija (napomena 17.)	367.712	5.662	21.075	394.449
Prestanak priznavanja	(72.514)	(600)	-	(73.114)
Efektii pripajanja NLB banke a.d Beograd	115.555	4.253	-	119.808
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	1.403.008	13.020	32.714	1.448.742
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	1.403.008	13.020	32.714	1.448.742
Amortizacija (napomena 17.)	349.289	12.021	20.005	381.315
Prestanak priznavanja	(576.528)	(12.458)	-	(588.986)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	1.175.769	12.583	52.719	1.241.071
Sadašnja vrednost				
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	853.527	1.207	27.550	882.284
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	1.551.525	2.844	11.985	1.566.354

Banka nema građevinske objekte pod hipotekom radi obezbeđenja otplate kredita.

Na dan 31. decembra 2023. godine. Banka za 8 građevinskih objekata sadašnje vrednosti 178.064 hiljada dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti, preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačim upisima prava svojine u korist Banke. Okončanje ovog procesa zavisi od postupanja nadležnih državnih organa.

30. INVESTICIONE NEKRETNINE

30.1. Promene na investicionim nekretninama u 2023. i u 2022. godini prikazane su u sledećoj tabeli

	<i>U hiljadama dinara</i>
	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	2.610.531
Prenos sa osnovnih sredstava	39.924
Prodaja	(834.142)
Neto prihodi / rashodi po osnovu promene vrednosti	255.980
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	136.331
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	2.208.624
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	2.208.624
Prodaja	(80.941)
Neto prihodi / rashodi po osnovu promene vrednosti	(144.594)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	1.983.089

Na dan 31. decembar 2023. godine. Banka ima iskazane investicione nekretnine sadašnje vrednosti u iznosu od 1.983.089 hiljada dinara. koje čine objekti dati u zakup.

U toku 2023. godine Banka je prodala 3 investicione nekretnine knjigovodstvene vrednosti 80.941 hiljada dinara.

Banka je u skladu sa Računovodstvenim politikama izvršila procenu svih investicionih nekretnina čiji je ukupan neto efekat bio (144.594) hiljada dinara.

30.2. Operativni lizing

Banka izdaje u zakup svoje investicione nekretnine. Zakupi su klasifikovani kao operativni jer se ne prenose suštinski svi rizici i koristi povezane sa vlasništvom na imovinom.

Investicione nekretnine se iznajmljuje zakupcima prema ugovoru o operativnom zakupu sa mesečnim zakupninama. Banka nema promenljive rente u zavisnosti od indeksa ili stope. Investicione nekretnine se obično daju u zakup na period od 1 do 5 godina. a neki ugovori su na neodredjeno vreme.

Sledeća tabela prikazuje analizu dospeća potraživanja po osnovu zakupa - nediskontovane zakupnine koje će Banka primati nakon datuma izveštavanja

	31. decembar	<i>U hiljadama dinara</i>
	2023.	31. decembar
		2022.
Dospeće:		
- do jedne godine	25.509	57.575
- do 2 godine	21.088	19.191
- do 3 godine	13.624	9.596
- do 4 godine	11.954	4.512
- do 5 godina	3.711	4.512
Ukupno	75.886	95.386

31. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

	31. decembar 2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2022.
Stanje na dan 1. januara	1.275.205	101.614
Neto prihodi / rashodi po osnovu promene vrednosti	(33.337)	76.472
Prodaja	(1.150.092)	-
Reklasifikacija sa osnovnih sredstava	-	856.670
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	-	240.449
Ukupno	91.776	1.275.205

Banka je po osnovu prodaje nepokretnosti namenjenih prodaji u iznosu od 1.150.092 hilj. RSD ostvarila prihod od prodaje u iznosu od 684.641 hilj RSD kao što je prikazano u Napomeni br. 18. na poziciji Dobici od prodaje osnovnih sredstava i sredstava namenjenih prodaji u okviru Ostalih prihoda.

Rukovodstvo Banke i dalje ima nameru da sprovede postupak prodaje za sva sredstva koja nisu prodana u proteklih godinu dana.

U skladu sa MRS. MSFI i Računovodstvenim politikama Banke. u decembru mesecu izvršena je reproccena ovih nepokretnosti koja je rezultirala neto rashodom od promene vrednosti u iznosu od 33.337 hiljada dinara.

Na dan 31. decembra 2023. godine. Banka za 5 nekretnina namenjenih prodaji sadašnje vrednosti 22.761 hiljada dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti. preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačim upisima prava svojine u korist Banke.

32. OSTALA SREDSTVA

Ostala sredstva se sastoje od:

	31. decembar 2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2022.
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	106.539	89.747
Ostala sredstva - zalihe	122.363	118.195
Sredstva stečena naplatom potraživanja	568.437	810.854
Dati avansi	127.210	163.211
Potraživanja od zaposlenih	5.724	5.681
Potraživanja po osnovu zakupnina	387.441	375.959
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa	28	28
Potraživanja u obračunu	305.974	299.820
Potraživanja iz operativnog poslovanja	2.463.352	1.693.483
Potraživanja za obračunatu kamatu po osnovu ostalih sredstava	200.686	200.817
Ostala potraživanja	429.161	439.816
Razgraničeni ostali troškovi	189.833	161.049
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	77.920	16.280
	4.984.668	4.374.940
Ispravka vrednosti ostalih sredstava (napomena 12)	(1.117.838)	(984.541)
Ispravka vrednosti zaliha	(38.676)	(61.960)
	(1.156.514)	(1.046.501)
Ukupno	3.828.154	3.328.439

a) *Potraživanja iz operativnog poslovanja*

Potraživanja iz operativnog poslovanja u najvećem iznosu se odnose na prolazne i privremene račune vezane za kartičarsko poslovanje u iznosu od 1.247.139 hiljade dinara.

32. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

b) Sredstva stečena naplatom potraživanja

Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja evidentirane su u iznosu od 568.437 hiljada dinara i uz proknjiženu ispravku vrednosti u iznosu od 1.940 hiljada dinara čine sadašnju vrednost u iznosu od 566.497 hiljada dinara.

2023.	Inicijalna vrednost u trenutku sticanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena u toku godine	U hiljadama dinara
				Akumulirana promena
Nepokretnosti	907.197	547.148	(98.860)	(360.049)
Pokretna imovina	92.134	19.349	-	(72.785)
Hartije od vrednosti	1.940	1.940	-	-
Ukupno	1.001.271	568.437	(98.860)	(432.834)

2022.	Inicijalna vrednost u trenutku sticanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena u toku godine	U hiljadama dinara
				Akumulirana promena
Nepokretnosti	1.108.134	789.565	77.574	(318.569)
Pokretna imovina	92.134	19.349	1.330	(72.785)
Hartije od vrednosti	1.940	1.940	-	-
Ukupno	1.202.208	810.854	78.904	(391.354)

Hartije od vrednosti stečene naplatom potraživanja

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Hartije od vrednosti stečene naplatom potraživanja	1.940	1.940
Ispravka vrednosti	(1.940)	(1.940)
Neto iznos	-	-

U toku 2023. godine. Banka je izvršila ponovnu procenu vrednosti nekretnina stečenih naplatom potraživanja koja je rezultirala neto rashodom od promene vrednosti u iznosu od 98.945 hiljada dinara.

Rukovodstvo Banke preduzima sve neophodne mere radi prodaje stečenih sredstava.

Na dan 31. decembra 2023. godine. Banka za 5 nekretnina stečenih naplatom potraživanja sadašnje vrednosti 92.240 hiljada dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti. preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačnim upisima prava svojine u korist Banke.

33. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA. DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

Obaveze prema bankama i finansijskim organizacijama se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Depoziti po viđenju	5.491.523	2.915.593
Oročeni depoziti i namenski depoziti	7.660.461	10.405.650
Overnight depoziti	264.734	2.587.967
Primljeni krediti	624.926	1.042.866
Aktivna vremenska razgraničenja	(2.673)	(4.635)
Ostalo	533.660	48.825
Stanje na dan	14.572.631	16.996.266

U periodu januar - decembar 2023. godine, depoziti u dinarima deponovani su po stopi od 3,8% do 5,25%. Kamatne stope na uzete depozite u stranoj valuti iznosile su 1,5% do 3,8% za EUR , 3,0% - 5,5% za USD , 3,2% - 4,65% za GBP i 3,8% za CAD.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Primljeni krediti		
NLB dd Ljubljana	624.926	1.042.866
Stanje na dan	624.926	1.042.866

34. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

Obaveze prema komitentima se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Privredna društva i registrovana poljoprivredna gazdinstva		
Depoziti po viđenju	107.490.049	105.435.235
Ostali i overnight depoziti	26.168.908	10.824.571
Primljeni krediti	223.294	305.758
Namenski depoziti	2.620.227	2.948.787
Depoziti po osnovu datih kredita	1.329.535	1.099.674
Obaveze po osnovu kamata. razgraničene obaveze po kamatama i ostale finansijske obaveze	1.742.295	778.408
Stanovništvo – fizička lica		
Depoziti po viđenju	65.935.703	60.301.890
Štedni depoziti	243.676.191	236.009.721
Namenski depoziti	7.742.056	8.114.656
Depoziti po osnovu datih kredita	2.911.918	3.272.674
Obaveze po osnovu kamata. razgraničene obaveze po kamatama i ostale finansijske obaveze	1.335.567	1.162.583
Ostali depoziti	236.164	206.301
Stanje na dan	461.411.907	430.460.258

34. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Primljeni krediti

U okviru obaveza po osnovu kredita priznate su ukupne obaveze po ino-kreditnim linijama prema stranim pravnim licima koje se za potrebe bilansa stanja definišu kao komitenti.

Struktura primljenih kredita koji su iskazani na poziciji obaveza prema komitentima je sledeća:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Dugoročni krediti		
Evropska investiciona banka (EIB)	223.294	305.758
Stanje na dan	223.294	305.758

Dospeće ovih kredita je u periodu od 2025. do 2030. godine.

Po kreditnim linijama (tripartitnim) Banka sa kreditorima nema ugovorene obaveze vezano za finansijske pokazatelje (praćenje / izveštavanje).

34.1. Struktura i kretanje obaveza po osnovu depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima prikazano je u nastavku

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Početno stanje 1. januar		
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (napomena 33)	16.996.266	2.134.969
Depoziti i ostale finan. obaveze prema drugim komitentima (nap.34)	430.460.258	403.286.418
Ukupno početno stanje 1. januar	447.456.524	405.421.387

Neto prilivi/(odlivi) – depoziti	31.208.950	(22.190.445)
Neto prilivi/(odlivi) - krediti	(2.003.977)	1.448.221
Neto prilivi/(odlivi) - kamate	(2.236.102)	(901.494)
Neto prilivi/ (odlivi)- naknade	(845)	(1.602)
Kursne razlike	(397.812)	333.284
Efekti pripajanja NLB banke a.d Beograd	-	63.753.807
Ukalkulisana kamata i druge bezgotovinske transakcije	1.957.800	(406.634)
Stanje na dan	475.984.538	447.456.524

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (napomena 33)	14.572.631	16.996.266
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima (napomena 34)	461.411.907	430.460.258
Ukupno banke i komitenti	475.984.538	447.456.524

35. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Subordinirani kredit	1.757.606	1.759.836
Obaveze po osnovu kamata, razgraničene obaveze po kamatama i razgraničeni rashodi	15.389	10.889
Stanje na dan	1.772.995	1.770.725

Obaveza po subordiniranom kreditu je preuzeta u postupku statusne promene pripajanja NLB banke a.d. Beograd. NLB banka Beograd je u 2019. godini primila subordinirani kredit u iznosu od EUR 15.000.000 od matične banke. Dospeće primljenog kredita je 2029. godine. Primljeni kredit ispunjava sve uslove za uključenje u dopunski kapital Banke (Tier 2) u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke („Sl. glasnik RS“ br. 103/2016, 103/2018, 88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020 i 59/2021).

Kretanja subordiniranih obaveza su prikazana u tabeli ispod:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Stanje na 31.12.2022.	1.770.725	-
Efektii pripajanja NLB banke a.d. Beograd	-	1.794.157
Povećanje (obračun kamate)	117.777	54.781
Smanjenje (otplata kamate)	(113.808)	(73.224)
Kursne razlike	(2.265)	(5.367)
Amortizacija razgraničene naknade po EKS	566	378
Stanje na 31.12.2023.	1.772.995	1.770.725

36. REZERVISANJA

Rezervisanja se odnose na:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 12)	414.881	641.806
Rezervisanja za sudske sporove	2.688.134	2.611.190
Rezervisanja za primanja zaposlenih MRS 19	992.589	861.726
Ostala rezervisanja (napomena 18)	609.791	937.549
Stanje na dan	4.705.395	5.052.271

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

36. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računu rezervisanja su prikazane u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara

	31. decembar 2023.					31. decembar 2022.				
	Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 12)	Rezervisanja za sudske sporove (napomene 18 i 19)	Rezervisanja za primanja zaposlenih (MRS 19)	Ostala rezervisanja (napomena 19)	Ukupno	Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 12)	Rezervisanja za sudske sporove (napomena 18 i 19)	Rezervisanja za primanja zaposlenih (MRS 19)	Ostala rezervisanja (napomena 19)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara	641.806	2.611.190	861.726	937.549	5.052.271	208.819	2.603.783	613.425	807.826	4.233.853
Povećanje	741.892	1.067.272	168.943	-	1.978.107	1.015.461	855.511	96.537	541.324	2.508.833
Rezervisanje na teret aktuarskih dobitaka u kapitalu	-	-	34.172	-	34.172	-	-	(53.810)	-	(53.810)
Korišćenje	-	(610.503)	(457.208)	(327.758)	(1.395.469)	-	(510.265)	(388.083)	(411.601)	(1.309.949)
Ukidanje rezervisanja	(968.817)	(379.825)	(27.346)	-	(1.375.988)	(614.137)	(548.091)	(114.808)	-	(1.277.036)
Ostalo	-	-	412.302	-	412.302	1	-	574.364	-	574.365
Efekte pripajanja NLB banke a.d Beograd	-	-	-	-	-	31.662	210.252	134.101	-	376.015
Stanje na dan 31.12	414.881	2.688.134	992.589	609.791	4.705.395	641.806	2.611.190	861.726	937.549	5.052.271

a) Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija

U tabeli ispod su prikazane promene vanbilansnih rezervisanja po stage-u:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Stanje 1. januara 2023. godine	303.244	78.863	259.699	641.806
povećanje rezervisanja	620.546	94.578	26.768	741.892
smanjenje rezervisanja	(671.508)	(86.754)	(210.555)	(968.817)
Transfer po nivoima	25.504	(25.058)	(446)	-
Stanje 31. decembar 2023.godine	277.786	61.629	75.466	414.881

b) Rezervisanja za sudske sporove

Priznavanje rezervisanja je vršeno na osnovu procene budućih odliva u visini tužbenih zahteva uključujući kamatu i troškove.

Na osnovu stručne procene Generalnog sekretarijata i pravnih poslova Banke i advokata koji zastupaju Banku. kod sporova koji se vode protiv Banke do 31. decembra 2023. godine rukovodstvo Banke je izvršilo rezervisanja za potencijalne gubitke po sudskim sporovima u iznosu od 2.688.134 hiljada dinara za 16.751 sudskih sporova (2022: 2.611.189 hiljade dinara za 21.557 sudskih sporova).

U odnosu na 31.12.2022. došlo je do promene u ukupnom nivou rezervisanja u neto iznosu 76.944 hiljada dinara.

Povećanje rezervisanja u iznosu od 1.067.272 hiljada dinara rezultat je dodatnog obračuna kamate i kursnih razlika za postojeće sporove i formiranje rezervisanja za nove predmete. Promena koja se odnosi na smanjenje rezervisanja po sudskim obavezama u iznosu od 610.503 hiljada dinara odnosi se na koiršćenje rezervisanja za isplate po donetim presudama, dok se iznos od 379.825 hiljada dinara odnosi na ukidanje rezervisanja po donetim presudama i ukidanje rezervisanja usled povlačenja i odricanja od tužbi klijenata.

Najveći broj sporova se odnosi na zahteve za plaćanje naknade za obradu kredita, NKOSK i utvrđenje.

36. REZERVISANJA (nastavak)

c) Rezervisanja za primanja zaposlenih

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju formirane su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

U skladu sa MRS 19 izvršena je analiza senzitivnosti aktuarskih pretpostavki na sadašnju vrednost obaveza za otpremnine. Individualna analiza se radi tako što se jedna pretpostavka menja za +/- 0,5 procentnih poena, dok sve ostale pretpostavke ostaju iste i prikazana je u narednoj tabeli:

u dinarima

Aktuarske pretpostavke	Promena pretpostavki u procentnim poenima	Promena sadašnje vrednosti rezervisanja za zaposlene			
		Jubilarne nagrade		Otpremnine za penziju	
		31. decembar 2023.	31. decembar 2022.	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Diskontna stopa	+0,5	(850.557)	0	(20.952.114)	(19.240.187)
	-0,5	902.360	0	22.673.824	20.854.439
Rast naknada / plata	+0,5	941.587	0	23.274.900	21.014.980
	-0,5	(893.650)	0	(21.658.851)	(19.656.074)
Fluktuacija	+0,5	(937.352)	0	(22.696.709)	(20.887.066)
	-0,5	828.098	0	11.472.041	10.385.400

Broj radnika za koje je rađen aktuarski obračun je 2.587. Korišćena je diskontna stopa od 6,9%.

Rast plata je prikazan u tabeli ispod:

Godina	Povećanje nominalnih prosečnih mesečnih zarada u Banci (u %)	Povećanja nominalnih mesečnih zarada zaposlenih (u %)
2023	13,4	12,4
2024	6,3	5,3
2025	4,5	3,5
2026	4,2	3,2
2027	4	3

Prosečno ponderisano trajanje obaveza za naknade za odlazak u penziju je 15,5 godina.

Pregled aktuarskih dobitaka i gubitaka u poslovnom periodu prema uzroku	Naknade za odlazak u penziju
Aktuarski dobitci i gubici zbog promene finansijskih pretpostavki	39.437.460
Aktuarski dobitci i gubici zbog promene demografskih pretpostavki	(16.522.433)
Aktuarski dobitci i gubici zbog iskustva	11.257.322
Ukupno	34.172.349

U okviru tačke Ostalo iznos od 412.314 hiljada dinara se odnosi na bonus za 2022. godinu koji je nakon usvajanja finansijskih izveštaja od strane Skupštine Banke preknjižen na rezervisanja.

36. REZERVISANJA (nastavak)**d) Ostala rezervisanja**

Ostala rezervisanja se odnose na priznavanje rezervisanja za troškove reorganizacije koje je vršeno na osnovu donetog Programa dobrovoljnog odlaska zaposlenih Banke, procenjenog očekivanog broja zaposlenih koji bi bili zainteresovani za dobrovoljni odlazak iz Banke, kao i procenjenog okvirnog troška, u cilju smanjenja broja zaposlenih na neodređeno vreme i optimizacije poslovanje Banke.

U 2023. godini po Programu dobrovoljnog odlaska zaposlenih od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine isplaćeno ukupno 327.758 hiljada dinara.

37. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze uključuju:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obaveze prema dobavljačima	528.641	368.898
Obaveze prema zaposlenima (zarade, porezi, doprinosi i ostale obaveze prema zaposlenima)	76.471	52.289
Primljeni avansi	71.141	34.614
Obaveze po osnovu lizinga	1.595.642	917.557
Razgraničeni prihodi od kamata i naknada i ostali prihodi	556.979	353.495
Ukalkulisane obaveze i ostala razgraničenja	1.659.184	1.276.116
Obaveze u obračunu	1.442.359	1.512.778
Obaveze iz dobitka	128.787	166.804
Obaveze za poreze i doprinose	65.032	39.191
Ostale obaveze	1.715.695	1.005.294
Stanje na dan	7.839.931	5.727.036

Obaveze u obračunu u ukupnom iznosu od 1.442.359 hiljada dinara najvećim delom se odnose na obaveze po osnovu ugašenih računa klijenata u dinarima u iznosu 266.188 hiljada dinara, obaveze u obračunu po osnovu sprovedenih ostavina u stranoj valuti u iznosu od 204.228 hiljada dinara, obaveze u obračunu za likvidirane devizne račune domaćih pravnih lica u iznosu od 171.018 hiljada dinara, obaveze u obračunu po kreditnom poslovanju u iznosu od 154.960 hiljada dinara, obaveze po osnovu prinudnog otkupa akcija NLB Komercijalne banke pravnim licima u iznosu od 125.540 hiljada dinara, obaveze u obračunu po ostalim osnovama u dinarima iznosu od 76.292 hiljada dinara, obaveze za neisplaćene dividende prema pravnim licima u iznosu od 58.963 hiljada dinara i obaveze u obračunu po osnovu likvidiranih partija deviznih računa stranih pravnih lica u iznosu od 59.417 hiljada dinara.

Ostale obaveze u iznosu od 1.715.695 hiljada dinara najvećim delom se odnose na kartičarsko poslovanje u iznosu od 1.652.971 hiljada dinara.

37.1. Obaveze iz dobitka u ukupnom iznosu od 128.787 hiljada dinara sastoje se iz:

- obaveza po osnovu dividendi na prioritetne akcije u iznosu od 4.250 hiljada dinara.
- obaveze iz dobitka za zaposlene u iznosu od 124.537 hiljada dinara

Preostali iznos obaveza po osnovu dividendi u iznosu od 4.250 hiljadu dinara odnosi se na obaveze iz perioda pre 2014. godine i obaveze prema akcionarima koji nisu dostavili instrukciju za uplatu dividendi.

37. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

37.2. Obaveze po osnovu lizinga

Ročna struktura obaveza po osnovu lizinga prikazana je u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2023.		31. decembar 2022.	
	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi	U hiljadama dinara	
			Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi
Dospeće:				
- do jedne godine	302.961	360.583	339.757	357.983
- do 2 godine	251.308	299.796	229.957	242.485
- do 3 godine	216.035	255.964	182.418	190.220
- do 4 godine	161.172	193.495	110.966	114.868
- do 5 godine	127.054	153.277	28.810	30.520
- preko 5 godina	533.463	588.419	25.648	29.811
Ukupno	1.591.993	1.851.534	917.556	965.887

Struktura ukupnih plaćanja odnosno odliva po osnovu lizinga u 2023. godini i u 2022. godini prikazana je u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
	U hiljadama dinara	
Fiksna plaćanja	396.298	400.946
Varijabilna plaćanja	10.498	8.375
Ukupno	406.796	409.321

Varijabilna plaćanja koja se uključuju u vrednost lizing obaveze su plaćanja koja zavise od indeksa. Od ukupnih odliva u iznosu od 406.796 hiljada dinara na plaćanja glavnice se odnosi 361.090 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja, dok se na plaćanje kamate odnosi 45.706 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti u izveštaju o tokovima gotovine.

Struktura rashoda i prihoda po osnovu zakupa u 2023. i u 2022. godini prikazana je u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
	U hiljadama dinara	
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 17)	(381.315)	(394.449)
Rashodi kamate po osnovu lizing obaveza (napomena 7)	(45.706)	(19.784)
Troškovi zakupnina male vrednosti izuzeti iz MSFI 16	(54.215)	(48.803)
Troškovi kratkorocnih zakupa izuzeti iz MSFI 16	(67.695)	(43.608)
Troškovi poreza MSFI 16 (napomena 19)	(76.650)	(73.382)
Neto efekti rashod/(prihod) po osnovu rashodovanja sredstava sa pravom korišćenja (napomena 7)	7.835	2.665
Kursne razlike (napomena 11)	1.455	2.428
Ukupno	(616.291)	(574.933)

Banka iznajmljuje poslovni prostor, vozila i drugu opremu koju koristi u svom poslovanju. Ugovori o zakupu za poslovni prostor obično se zaključuju na period od 5 do 10 godina ili su zaključeni na neodređeno vreme.

37. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

37.2. Obaveze po osnovu lizinga (nastavak)

Ugovori na neodređeno vreme uključeni su u priznavanje obaveza zakupa u skladu sa planiranim procenama. Obično je predviđen period iznajmljivanja od 5 ili 10 godina. Iznajmljivanje automobila i druge opreme se obično ugovara na period od 1 do 5 godina. Pojedini ugovori o zakupu uključuju i mogućnost automatskog produženja, dok velika većina uključuje i pravo jednostranog raskida za Banku. Ove opcije dogovara menadžment u skladu sa poslovnim potrebama Banke.

Uslovi svakog zakupa dogovaraju se na individualnoj osnovi i sadrže različite uslove. Osim obaveza preuzetih u vezi sa zakupljenom imovinom, zakupi ne uključuju druge obaveze, osim učešća u troškovima obezbeđenja, održavanja, marketinga i sl., zavisno od lokacije ili zakupodavca.

Banka, takođe iznajmljuje određenu opremu sa rokom zakupa od 12 meseci ili manje i opremu male vrednosti. Za ove zakupe Banka primenjuje izuzeće od obaveze priznavanja za kratkoročne zakupe i za zakupe male vrednosti. Plaćanje zakupnine za kratkoročne zakupe i zakupe malih vrednosti priznaje kao rashod tokom perioda trajanja zakupa.

Za izračunavanje neto sadašnje vrednosti budućih zakupnina Banka primenjuje metodologiju internih transfernih cena za depozite fizičkih lica prilikom diskontovanja otplate lizinga.

38. KAPITAL

38.1 Kapital se sastoji iz:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Akcijski kapital	18.849.896	18.849.896
Emisiona premija	27.009.724	27.009.724
Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	22.147.207	22.147.207
Revalorizacione rezerve	1.070.385	(1.566.507)
Akumulirani rezultat	13.455.191	12.990.335
Dobitak /(gubitak) tekućeg perioda	15.061.386	8.370.768
Stanje na dan	97.593.789	87.801.423

Akcijski kapital Banke formiran je inicijalnim ulozima akcionara i narednim emisijama novih akcija. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom (vlasnici običnih akcija), kao i pravo učešća u raspodeli dobiti (vlasnici običnih i preferencijalnih akcija). Na dan 31. decembra 2023. godine akciji kapital iznosi 18.849.896 hiljada dinara i sastoji se od 18.849.896 akcija sa nominalnom vrednošću od 1 hiljadu dinara po akciji. Nominalna vrednost preferencijalnih akcija je ujedno i njihova knjigovodstvena vrednost. Emisiona premija, rezerve iz dobiti i ostale rezerve (uključujući i revalorizacione rezerve), neraspoređena dobit i rezultat tekućeg perioda pripadaju vlasnicima običnih akcija i zajedno sa nominalnom vrednošću običnih akcija čine knjigovodstvenu vrednost običnih akcija.

38. KAPITAL (nastavak)

Struktura akcija je data u narednoj tabeli:

Vrste akcija	Broj akcija	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obične akcije	18.476.386	18.476.386
Preferencijalne akcije	373.510	373.510
Stanje na dan	18.849.896	18.849.896

Struktura akcionara Banke prema običnim akcijama na dan 31. decembra 2023. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	% učešća
NLB d.d. Ljubljana	18.476.386	100,00
	18.476.386	100,00

Struktura akcionara Banke prema preferencijalnim akcijama na dan 31. decembra 2023. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	% učešća
NLB d.d. Ljubljana	373.510	100,00
	373.510	100,00

Ministarstvo finansija Republike Srbije je 26. juna 2019. godine izvršilo otkup običnih akcija koje su posedovali akcionari DEG-DEUTSHE INVESTITIONS i SWEDFUND INTERNATIONAL u ukupnom procentu od 6,90%, a 26. novembra otkup običnih akcija EBRD-a, u procentu od 24,43% i IFC CAPITALIZATION FUND LP u procentu od 10,15% čime se procenat učešća Republike Srbije povećao na 83,23% učešća.

Potpisivanjem Ugovora o prenosu akcija 30. decembra 2020. godine između Republike Srbije i NLB d.d. Ljubljana okončan je proces prodaje Komercijalne banke a.d. Beograd. Predmet ugovora bilo je 83,23% običnih akcija Komercijalne banke. čime je NLB d.d. Ljubljana postala vlasnik akcija koje su bile u posedu Republike Srbije i najveći pojedinačni vlasnik Banke sa pravom upravljanja.

NLB d.d. Ljubljana je 11.03.2021. godine objavila Ponudu za preuzimanje preostalih običnih i celokupne emisije preferencijalnih akcija Komercijalne banke a.d. Beograd. Dodatnom kupovinom običnih akcija do 31.12.2021. povećala je svoje učešće u upravljačkim akcijama Komercijalne banke a.d. Beograd na 88,28%.

Komercijalna banka a.d Beograd. kao društvo sticalac. izvršila je emisiju 1.658.430 običnih akcija. nominalne vrednosti 1.000,00 dinara radi zamene običnih akcija NLB banke a.d. Beograd. kao društva prenosioca. koje su dodeljene akcionaru NLB d.d. Ljubljana kao jedinom akcionaru Banke prenosioca koja prestaje pripajanjem. NLB d.d. Ljubljana je time povećala svoje učešće u upravljačkim akcijama NLB Komercijalne banke a.d. Beograd na 89,33%.

38. KAPITAL (nastavak)

Otkupljene sopstvene akcije u nominalnom iznosu od 487.054 hiljada dinara se odnose na otkup 487.054 sopstvenih akcija Banke stečenih od nesaglasnih akcionara u postupku statusne promene pripajanja NLB banke a.d. Beograd. Otkup akcija je izvršen 8. marta 2022. godine u skladu sa članom 474. i 475. Zakona o privrednim društvima po utvrđenoj knjigovodstvenoj vrednosti običnih akcija u iznosu od 4.589.01 dinara za jednu akciju. Razlika između nominalne i otkupne vrednosti sopstvenih akcija u ukupnom iznosu od 1.748.042 hiljade dinara evidentirana je u okviru kapitala na teret neraspoređene dobiti. U skladu sa odredbama Zakona o bankama („Sl. glasnik RS“ br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015) Banka je dužna da sopstvene akcije otuđi u roku od jedne godine od dana njihovog sticanja ili da ih povuče i poništi na teret svog akcionarskog kapitala. Na osnovu Odluke Skupštine Banke 18. aprila 2022. godine objavljena je Ponuda o prodaji (otuđenju) sopstvenih akcija.

Prodate sopstvene akcije - Prodaja otkupljenih sopstvenih akcija je izvršena u celini akcionaru NLB d.d. Ljubljana kroz dve transakcije, i to deo akcija u maju 2022. godine na osnovu objavljene Ponude o prodaji (otuđenju) sopstvenih akcija shodno članu 287. i 288. Zakona o privrednim društvima, koja se odnosila na prodaju 487.054 sopstvenih akcija po utvrđenoj tržišnoj (procenjenoj) vrednosti od 4.176.53 dinara shodno članu 260. Zakona o privrednim društvima, kada je NLB d.d. Ljubljana stekla (otkupila) 442.799 akcija pravom preče kupovine, i time povećala svoje učešće u upravljačkim običnim akcijama NLB Komercijalne banke a.d. Beograd na 91,73% i učešće od 90,21% u ukupnom kapitalu Banke, a potom preostalih 31.994 sopstvene akcije kroz drugu transakciju u julu 2022. godine na osnovu sprovedenog prinudnog otkupa svih preostalih akcija u posedu manjinskih akcionara u skladu sa članovima 515. do 521. Zakona o privrednim društvima i Odluke Skupštine Banke od 29. juna 2022. godine, po utvrđenoj knjigovodstvenoj vrednosti običnih akcija u iznosu od 4.532.20 dinara za jednu akciju shodno članu 475. Zakona o privrednim društvima.

Razlika između nominalne i prodajne vrednosti sopstvenih akcija prodatih u maju i julu u ukupnom iznosu od 1.558.521 hiljada dinara evidentirana je u okviru kapitala u korist neraspoređene dobiti (od toga, u maju je evidentirano 1.445.512 hiljada dinara, a u julu 113.009 hiljada dinara). Izvršenom prodajom sopstvenih akcija, odnosno prinudnim otkupom svih preostalih običnih i preferencijalnih akcija Banke u posedu manjinskih akcionara, NLB d.d. Ljubljana je postala jedini akcionar sa učešćem od 100% u kapitalu Banke.

Revalorizacione rezerve

Stanja i promene revalorizacionih rezervi sa iskazanim vrednostima koje sadrže i poreske efekte po osnovu revalorizacionih rezervi, prikazana su u okviru tabela ispod:

Revalorizacione rezerve na dan 31.12.2023. i 31.12.2022.

Kategorije revalorizacionih rezervi	31.12.2023.	31.12.2022.
Revalorizacione rezerve po osnovu vrednovanja vlasničkih hartija od vrednosti	2.232.172	1.867.040
Revalorizacione rezerve po osnovu vrednovanja dužničkih hartija od vrednosti	(2.131.875)	(4.892.613)
Aktuarski dobiti/(gubici)	20.393	49.440
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	949.695	1.409.626
Ukupno stanje revalorizacionih rezervi	1.070.385	(1.566.507)

38. KAPITAL (nastavak)

Promene revalorizacioni rezervi u toku 2023. i 2022. godine po navedenim kategorijama su prikazane u tabeli u nastavku:

Kretanje revalorizacionih rezervi u toku 2023. i 2022. godine

Kategorije revalorizacionih rezervi	1.1.-31.12.2023.		1.1.-31.12.2022.	
	Kapital	OCI	Kapital	OCI
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti vlasničkih hartija od vrednosti	365.132	365.132	8.919	8.919
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti	2.760.738	2.760.738	(5.934.893)	(5.934.893)
Aktuarski dobici/(gubici)	(29.047)	(29.047)	45.738	45.738
Povećanje/(smanjenje) vrednosti OS po osnovu prodaje OS i prenosa srazmernog dela Am OS iz rev. rezervi u neraspoređenu dobit	(459.931)	81.165	(34.010)	6.002
Povećanje/(smanjenje) vrednosti OS na osnovu procene izvršene od strane nezavisnog procenitelja	-	-	407.614	407.614
Efekat spajanja (migracija rev. rezervi iz NLB BG)	-	-	52.780	-
Ukupna promena revalorizacionih rezervi	2.636.892	3.177.988	(5.453.852)	(5.466.620)

38.2. Efekat spajanja banaka u 2022.

U tabeli u nastavku prikazani su efekti pripajanja NLB banke a.d. Beograd Komercijalnoj banci a.d. Beograd koji su evidentirani u kapitalu:

	Kapital NLB banke a.d. Beograd na dan pripajanja	Prilagođavanja zbog pripajanja	<i>u hiljadama dinara</i> Efekti na kapital NLB Komercijalne banke a.d. Beograd
Akcijski kapital	6.236.127	(4.577.697)	1.658.430
Emisiona premija	1.345	4.165.295	4.166.640
Dobitak	3.154.328	412.402	3.566.730
Revalorizacione rezerve	52.780	-	52.780
Ukupno	9.444.580	-	9.444.580

Komercijalna banka a.d Beograd. kao društvo sticalac. radi zamene običnih akcija NLB banke a.d. Beograd. kao društva prenosioca. izvršila je emisiju 1.658.430 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 1.000,00 dinara.

Srazmera zamene akcija utvrđena je na osnovu Izveštaja ovlašćene revizorske kuće i emisiona cena pojedinačne akcije utvrđena je u iznosu od RSD 3.512.40 dinara po akciji.

Razlika između osnovnog kapitala (akcijskog kapitala i emisione premije) NLB banke a.d. Beograd i ukupne vrednosti izdatih akcija po emisionoj ceni u iznosu od 412.402 hiljade dinara evidentirana je kao neraspoređena dobit ranijih godina.

Efekat na dobitak. osim navedene razlike. uključuje dobitak ranijih godina NLB banke a.d. Beograd u iznosu od 2.897.925 hiljada dinara, kao i dobitak koji je NLB banka a.d. Beograd ostvarila od početka godine do datuma pripajanja u iznosu od 256.403 hiljade dinara.

Preuzete revalorizacione rezerve u ukupnom iznosu od 52.780 hiljada dinara čine: revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava u iznosu od 76.997 hiljada dinara, dobici po osnovu promene vrednosti vlasničkih instrumenata u iznosu od 1.156 hiljada dinara, aktuarski dobici u iznosu od 5.064 hiljada dinara i gubici po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata u iznosu od 30.437 hiljada dinara.

39. ANALIZA DOSPEĆA IMOVINE I OBAVEZA

Tabela u nastavku prikazuje analizu imovine i obaveza prema tome kada se očekuje da će biti dospeli ili izmireni:

31.12.2023.	U hiljadama dinara		
	Do 12 meseci	Preko 12 meseci	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.199.666	-	98.199.666
Potraživanja po osnovu derivata	259.160	-	259.160
Hartije od vrednosti	27.773.136	70.699.642	98.472.778
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	41.390.269	2.439.436	43.829.705
Kredit i potraživanja od komitenata	104.843.907	224.085.845	328.929.752
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	445.637	445.637
Investicije u zavisna društva	-	93.436	93.436
Nematerijalna imovina	-	731.301	731.301
Nekretnine, potrojenja, oprema	-	11.446.910	11.446.910
Investicione nekretnine	-	1.983.089	1.983.089
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	91.776	-	91.776
Odložena poreska sredstva	-	849.388	849.388
Ostala sredstva	1.413.662	2.414.492	3.828.154
UKUPNO AKTIVA	273.971.576	315.189.176	589.160.752
Obaveze po osnovu derivata	2.203	-	2.203
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	14.013.778	558.853	14.572.631
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	444.404.560	17.007.347	461.411.907
Subordinirane obaveze	-	1.772.995	1.772.995
Rezervisanja	-	4.705.395	4.705.395
Tekuće poreske obaveze	-	1.261.901	1.261.901
Ostale obaveze	4.902.309	2.937.622	7.839.931
UKUPNO OBAVEZE	463.322.850	28.244.113	491.566.963
Neto	(189.351.274)	286.945.063	97.593.789

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

39. ANALIZA DOSPEĆA IMOVINE I OBAVEZA (nastavak)

31.12.2022.	U hiljadama dinara		
	Do 12 meseci	Preko 12 meseci	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	81.479.333	-	81.479.333
Potraživanja po osnovu derivata	49.551	-	49.551
Hartije od vrednosti	43.949.509	77.943.447	121.892.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20.112.314	2.678.950	22.791.264
Kredit i potraživanja od komitenata	102.736.185	200.488.863	303.225.048
Investicije u zavisna društva	-	140.000	140.000
Nematerijalna imovina	-	616.756	616.756
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	9.829.945	9.829.945
Investicione nekretnine	-	2.208.624	2.208.624
Odložena poreska sredstva	-	1.477.737	1.477.737
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	1.275.205	-	1.275.205
Ostala sredstva	3.143.249	185.190	3.328.439
UKUPNO AKTIVA	252.745.346	295.569.513	548.314.859
Obaveze po osnovu derivata	10.509	-	10.509
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	16.049.906	946.360	16.996.266
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	411.764.018	18.696.240	430.460.258
Subordinirane obaveze	-	1.770.725	1.770.725
Rezervisanja	-	5.052.271	5.052.271
Tekuće poreske obaveze	496.371	-	496.371
Ostale obaveze	4.902.309	824.727	5.727.036
UKUPNO OBAVEZE	433.223.113	27.290.323	460.513.436
Neto	(180.477.767)	268.279.190	87.801.423

40. VANBILANSNE STAVKE

Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku. predstavljene su u tabeli ispod:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Preuzete buduće obaveze	80.316.056	77.173.714
Druge vanbilansne pozicije	52.877.345	34.504.332
Derivati	27.829.588	13.796.858
Ukupno	161.022.989	125.474.904

40.1. Preuzete buduće obaveze

40.1.1. Garancije i akreditivi

Banka izdaje garancije i akreditive. kojim garantuje trećim licima izmirenje obaveza od strane svojih klijenata. Ovi ugovori imaju ugovoreno vreme trajanja koje najčešće iznosi do godinu dana. Ugovorene vrednosti potencijalnih obaveza su prikazane u narednoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Plative garancije (napomena 4.1.1.)	14.697.392	13.522.866
Činidbene garancije (napomena 4.1.1.)	26.915.826	24.376.716
Akreditivi (napomena 4.1.1.)	286.749	-
Stanje na dan	41.899.967	37.899.582

Prethodno navedeni iznosi predstavljaju maksimalan iznos gubitka koji bi Banka ostvarila na datum finansijskih izveštaja ukoliko niko od klijenata Banke ne bi uspeo da izmiri ugovorene obaveze (napomena 4).

40.1.2. Preuzete obaveze

Struktura preuzetih obaveza je sledeća:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Neiskorišćeni deo odobrenih prekoračenja po platnim karticama i tekućim računima	7.266.933	7.789.159
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	27.914.699	27.919.623
Ostale neopozive obaveze	3.234.457	3.327.737
Stanje na dan	38.416.089	39.036.519

40. POTENCIJALNE OBAVEZE I DRUGE VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)

40.2. Druga vanbilansna aktiva

U okviru druge vanbilansne aktive koje su izložene kreditnom riziku. Banka evidentira preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite i garancije u iznosu od 52.877.345 hiljada dinara, (31.12.2022.: 34.504.332 hiljada dinara). Po osnovu ovih poslova Banka snosi kreditni rizik.

40.3. Analiza derivativnih finansijskih instrumenata za trgovanje po nominalnim iznosima

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Potraživanja		
Swap ugovori u stranoj valuti	21.296.626	8.686.707
Swap ugovori u RSD	6.532.962	5.000.000
Forward ugovori u stranoj valuti	-	110.152
Ukupno potraživanja	27.829.588	13.796.859
Obaveze		
Swap ugovori u stranoj valuti	18.163.751	12.458.238
Swap ugovori u RSD	9.527.256	1.178.652
Forward ugovori u stranoj valuti	-	110.296
Ukupno obaveze	27.691.007	13.747.186

41. POVEZANA LICA

Povezanim licima Banke smatraju se: matična banka, zavisna i pridružena pravna lica, entiteti koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi drugih odbora imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti banke („ključno rukovodstvo“), bliski članovi njihovih porodica, kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili značajnim uticajem ključnog rukovodstva i članova njihovih porodica, saglasno MRS 24.

U okviru redovnog poslovanja Banke obavlja se izvestan broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti i derivatne instrumente, transakcije platnog prometa i druge bankarske poslove.

41.1. Zavisna i pridružena lica

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka ima jedno zavisno pravno lice: Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d. Beograd i jedno pridruženo pravno lice: NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd.

Transakcije sa zavisnim i pridruženim licima su prikazane kroz sledeće tabele:

Stanje na dan 31. decembra 2023. godine

POTRAŽIVANJA

Podređeno lice	U hiljadama dinara						
	Plasmani i krediti	Kamate i naknade	Ostala sredstva	Ispravke vrednosti	Neto	Vanbilans	Ukupno
KomBank INVEST AD Beograd	-	579	-	-	579	-	579
NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd	117.174	129	709	(98)	117.914	1.105.925	1.223.839
UKUPNO:	117.174	708	709	(98)	118.493	1.105.925	1.224.418

41. POVEZANA LICA (nastavak)

41.1. Zavisna i pridružena lica (nastavak)

OBAVEZE

U hiljadama dinara

Podređeno lice	Depoziti i krediti	Kamate i naknade	Ostale obaveze	Ukupno
KomBank INVEST AD Beograd	849	-	-	849
NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd	15.828	-	133	15.961
UKUPNO:	16.677	-	133	16.810

PRIHODI I RASHODI za period 01.01. - 31.12.2023.

U hiljadama dinara

Podređeno lice	Prihodi od kamata	Prihodi od naknada i provizija i ostali prihodi	Rashodi od kamata	Rashodi od naknada i provizija i ostali rashodi	Neto prihodi / rashodi
KomBank INVEST AD Beograd	-	4.173	-	-	4.173
NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd	40.075	28.027	(1.404)	(14.310)	52.388
UKUPNO:	40.075	32.200	(1.404)	(14.310)	56.561

Stanje na dan 31. decembra 2022. godine

POTRAŽIVANJA

U hiljadama dinara

Zavisno lice	Plasmani i krediti	Kamate i naknade	Ostala sredstva	Ispravke vrednosti	Neto	Vanbilans	Ukupno
KomBank INVEST AD Beograd	-	225	-	-	225	-	225
UKUPNO:	-	225	-	-	225	-	225

OBAVEZE

U hiljadama dinara

Zavisno lice	Depoziti i krediti	Kamate i naknade	Ostale obaveze	Ukupno
KomBank INVEST AD Beograd	206	-	-	206
UKUPNO:	206	-	-	206

PRIHODI I RASHODI za period 01.01. - 31.12.2022.

U hiljadama dinara

Zavisno lice	Prihodi od kamata	Prihodi od naknada i provizija i ostali prihodi	Rashodi od kamata	Rashodi od naknada i provizija	Neto prihodi / rashodi
KomBank INVEST AD Beograd	-	2.563	-	-	2.563
UKUPNO:	-	2.563	-	-	2.563

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
41. POVEZANA LICA (nastavak)
41.2. Ostala povezana lica
Kredit i potraživanja od povezanih lica

	31.12.2023.			31. decembar 2022.			U hiljadama dinara
	Bilansno	Vanbilansno	Ukupno	Bilansno	Vanbilansno	Ukupno	
Plasmani							
NLB d.d. Ljubljana	472.968	59.452.829	59.925.797	574.268	25.725.644	26.299.912	
NLB a.d. Banja Luka	42.720	-	42.720	26.113	-	26.113	
NLB a.d. Podgorica	1.494	-	1.494	1.516	-	1.516	
Zastava Istrabenz d.o.o. Beograd	-	-	-	127.329	504.486	631.815	
NLB DigIT doo Beograd	4	117.174	117.178	4.773	-	4.773	
NLB Srbija d.o.o. Beograd	-	-	-	35	-	35	
Prvi faktor faktoring d.o.o. Beograd- u likvidaciji	28	-	28	3	-	3	
Preduz. radnja Plovak Plus	2.990	-	2.990	2.810	1.885	4.695	
REAM d.o.o Beograd	25	-	25	7	-	7	
NLB banka a.d. Skopje	-	140.608	140.608	-	-	-	
NLB InterFinanz d.o.o. Beograd- u likvidaciji	11	-	11	7	-	7	
NLB Leasing d.o.o – u likvidaciji	-	-	-	7	-	7	
Metalac AD	-	1.054.563	1.054.563	-	-	-	
Udruženje banaka Srbije	721	-	721	-	-	-	
Fizička lica	50.794	1.311	52.105	21.994	1.984	23.978	
Ukupno	571.755	60.766.485	61.338.240	758.862	26.233.999	26.992.861	
Obaveze							
	Depoziti	Primljeni krediti	Ukupno	Depoziti	Primljeni krediti	Ukupno	
NLB d.d. Ljubljana	87.140	2.397.886	2.485.026	8.236.384	2.829.615	11.065.999	
NLB a.d. Banja Luka	33.962	-	33.962	59.092	-	59.092	
NLB a.d. Podgorica	7.121	-	7.121	14.383	-	14.383	
NLB banka a.d. Skopje	366.638	-	366.638	424.050	1.321	425.371	
NLB banka a.d. Sarajevo	12.834	-	12.834	6.151	-	6.151	
NLB Interfinanz AG u likvidaciji	6	-	6	655	-	655	
NLB Interfinanz d.o.o Beograd – u likvidaciji	306	-	306	335	35	370	
NLB Leasing d.o.o – u likvidaciji	-	-	-	692.816	111	692.927	
NLB Srbija d.o.o.	2.134.823	-	2.134.823	3.491.300	245	3.491.545	
Prvi faktor d.o.o. Beograd	124.116	-	124.116	355.469	90	355.559	
REAM d.o.o Beograd	164.423	-	164.423	65.587	4.313	69.900	
SPV 2 d.o.o Beograd –Novi Beograd	-	-	-	101.651	-	101.651	
Zastava Istrabenz d.o.o. Beograd	-	-	-	72.850	-	72.850	
NLB DigIT doo Beograd	81.076	-	81.076	72.458	67.853	140.311	
Preduz. radnja Plovak Plus	541	-	541	177	5	182	
Slovenački poslovni klub	4.047	-	4.047	-	-	-	
Fishing Team	39	-	39	3	-	3	
Udruženje banaka Srbije	30.149	-	30.149	-	-	-	
Maymar advisory doo Beograd	153	-	153	-	-	-	
Srpska asocijacija menadžera	8	-	8	-	-	-	
Fizička lica	159.004	-	159.004	146.803	3	146.806	
Ukupno	3.206.386	2.397.886	5.604.272	13.740.164	2.903.591	16.643.755	

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

41. POVEZANA LICA (nastavak)

41.2. Ostala povezana lica (nastavak)

Prihodi i rashodi od povezanih lica

	<i>U hiljadama dinara</i>		
	1.1.-31.12.2023.		
	Kamate	Naknade i ostalo	Ukupno
Prihodi			
NLB d.d. Ljubljana	265.313	1.051.805	1.317.118
NLB a.d. Banja Luka	-	1.695	1.695
NLB a.d. Podgorica	-	2.913	2.913
NLB banka a.d. Skopje	-	3.101	3.101
NLB Interfinanz d.o.o Beograd- u likvidaciji	-	130	130
NLB Leasing d.o.o – u likvidaciji	-	876	876
NLB Srbija d.o.o.	-	1.796	1.796
Prvi faktor d.o.o. Beograd- u likvidaciji	-	461	461
REAM d.o.o Beograd	-	496	496
NLB DigIT doo Beograd	9	3.344	3.353
Preduz. radnja Plovak Plus	261	518	779
NLB banka a.d. Sarajevo	-	133	133
NLB Interfinanz AG u likvidaciji	-	7	7
SPV 2 d.o.o Beograd –Novi Beograd	-	6	6
Udruženje banaka Srbije	-	5.860	5.860
Fishing Team	-	11	11
Maymar advisory doo Beograd	-	5	5
Slovenački poslovni klub	-	91	91
Srpska asocijacija menadžera	-	1	1
Fizička lica	2.669	453	3.122
Ukupno prihodi	268.252	1.073.702	1.341.954
Rashodi			
NLB d.d. Ljubljana	(180.383)	(506.935)	(687.318)
NLB a.d. Banja Luka	-	(3.560)	(3.560)
NLB a.d. Podgorica	-	(616)	(616)
NLB banka a.d. Skopje	(9.614)	(1.953)	(11.567)
NLB banka a.d. Sarajevo	-	(145)	(145)
NLB Interfinanz d.o.o Beograd – u likvidaciji	-	(16)	(16)
NLB Leasing d.o.o – u likvidaciji	-	(31)	(31)
Prvi faktor d.o.o. Beograd	(4.170)	(62)	(4.232)
REAM d.o.o Beograd	-	(33.199)	(33.199)
NLB DigIT doo Beograd	-	(190.464)	(190.464)
NLB Srbija d.o.o.	(87.397)	(12)	(87.409)
REAM d.o.o.. Podgorica	-	(3.234)	(3.234)
Preduz. radnja Plovak Plus	-	(310)	(310)
Udruženje banaka Srbije	(1.042)	(13.228)	(14.270)
Fizička lica	-	(715)	(715)
Ukupno rashodi	(282.606)	(754.480)	(1.037.086)
Neto prihodi/rashodi	(14.354)	319.222	304.868

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

41. POVEZANA LICA (nastavak)

41.2. Ostala povezana lica (nastavak)

Prihodi i rashodi od povezanih lica

	1.1.-31.12.2022.		
	Kamate	Naknade i ostalo	Ukupno
Prihodi			
NLB d.d. Ljubljana	23.273	537.891	561.164
NLB a.d. Banja Luka	-	1.890	1.890
NLB a.d. Podgorica	-	2.771	2.771
NLB banka a.d. Skopje	-	2.767	2.767
NLB Interfinanz d.o.o Beograd- u likvidaciji	-	150	150
NLB Leasing d.o.o – u likvidaciji	-	777	777
NLB Srbija d.o.o.	-	504	504
Prvi faktor d.o.o. Beograd- u likvidaciji	-	92	92
REAM d.o.o Beograd	-	1.407	1.407
Zastava Istrabenz d.o.o. Beograd	281	65	346
NLB DigIT doo Beograd	-	4.765	4.765
Preduz. radnja Plovak Plus	133	96	229
NLB banka a.d. Sarajevo	-	134	134
NLB Interfinanz AG u likvidaciji	-	208	208
SPV 2 d.o.o Beograd –Novi Beograd	-	21	21
Fizička lica	615	325	940
Ukupno prihodi	24.302	553.863	578.165
Rashodi			
NLB d.d. Ljubljana	(77.386)	(538.416)	(615.802)
NLB a.d. Banja Luka	-	(2.684)	(2.684)
NLB a.d. Podgorica	-	(911)	(911)
NLB banka a.d. Skopje	(808)	(1.544)	(2.352)
NLB banka a.d. Sarajevo	-	(156)	(156)
NLB Interfinanz d.o.o Beograd – u likvidaciji	-	(70)	(70)
NLB Leasing d.o.o – u likvidaciji	(11.106)	(86)	(11.192)
Prvi faktor d.o.o. Beograd	(3.486)	(71)	(3.557)
REAM d.o.o Beograd	-	(43.704)	(43.704)
Zastava Istrabenz d.o.o. Beograd	(305)	(1.373)	(1.678)
NLB DigIT doo Beograd	-	(87.801)	(87.801)
NLB Srbija d.o.o.	(4.037)	(4)	(4.041)
REAM d.o.o.. Podgorica	-	(4.697)	(4.697)
Preduz. radnja Plovak Plus	-	(53)	(53)
Fizička lica	(214)	(21)	(235)
Ukupno rashodi	(97.342)	(681.591)	(778.933)
Neto prihodi/rashodi	(73.040)	(127.728)	(200.768)

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

41. POVEZANA LICA (nastavak)

41.3. Bruto i neto primanja Izvršnog odbora Banke. Upravnog odbora i Odbora za reviziju su sledeća

	31. decembar 2023.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2022.
Bruto primanja		
Izvršni odbor	100.452	92.552
Neto primanja		
Izvršni odbor	85.244	79.090
Bruto primanja		
Upravni odbor i Odbor za reviziju	11.200	12.101
Neto primanja		
Upravni odbor i Odbor za reviziju	7.776	7.753

42. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Na osnovu člana 22. Zakona o računovodstvu. Banka je izvršila usaglašavanje stanja obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima na dan 30.11.2023. godine.

Banka je prosledila 8.635 izvod otvorenih stavki u ukupnom iznosu potraživanja od 211.947.299 hiljada dinara. Od ukupnog broja osporeno je 13 IOSa. Ukupna osporena suma je 397 hiljada dinara što predstavlja 0,002% ukupnih potraživanja sadržanih u IOSima.

Banka je u kontinuiranom procesu usaglašavanja osporenih stavki.

43. DEVIZNI KURSEVI

Devizni kursevi utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta primenjeni za preračun pozicija bilansa stanja u dinare na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine za pojedine glavne valute su:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
EUR	117,1737	117,3224
CHF	125,5343	119,2543
USD	105,8671	110,1515

44. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Banka je 14.3.2024. godine potpisala ugovor sa EBRD o kreditnoj liniji u iznosu do 15 miliona EUR za plasiranje sredstava malim i srednjim preduzećima za investicije u zelene tehnologije.

Osim događaja opisanog u prethodnom stavu nije bilo značajnih događaja nakon datuma bilansa stanja koje bi bilo neophodno obelodaniti u finansijskim izveštajima.

U Beogradu, dana 19. marta 2024. godine

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke a.d. Beograd:

Dejan Janjatović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Vlastimir Vuković
Predsednik Izvršnog odbora

Godišnji izveštaj o poslovanju za 2023. godinu

Sadržaj

O NAMA	2
REČ MENADŽMENTA	3
DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE	5
OPŠTI USLOVI POSLOVANJA U 2023. GODINI	7
Makroekonomsko okruženje	7
Bankarski sektor	11
Najznačajniji finansijski i regulatorni pokazatelji	13
Bilans stanja	14
Bilans uspeha	15
POSLOVNE AKTIVNOSTI BANKE	16
Poslovanje sa stanovništvom i mikro klijentima	16
Poslovanje sa pravnim licima	19
Poslovanje sa poljoprivredom	20
TREASURY I ALM	21
STRATEGIJA PLANIRANOG POSLOVANJA BANKE	22
UPRAVLJANJE RIZICIMA	23
Kreditni rizik	25
Tržišni rizik	26
Devizni rizik	26
Kamatni rizik	27
Rizik likvidnosti	29
Operativni rizik	32
UPRAVLJANJE KAPITALOM	34
DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA	36
ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE	37
OGRANCI BANKE	38
NEFINANSIJSKE INFORMACIJE	42

O NAMA

NLB Komercijalna banka nastala je kao rezultat jednog od najsloženijih i najuspešnijih finansijskih integracija u regionu – spajanjem NLB i Komercijalne banke u maju 2022. godine. Članica je vodeće regionalne bankarske grupacije NLB Grupe, i kao jedna od najvećih banaka, igra sistemsku ulogu na tržištu Srbije. Zahvaljujući spajanju, objedinila je 4,7 milijardi evra vrednu zajedničku aktivu, za približno 25 procenata veći kreditni portfolio i značajno više proizvoda i usluga.

NLB Komercijalna banka je banka univerzalnog tipa, koja pruža sve vrste bankarskih usluga svim kategorijama klijenata, od građana, preko preduzetnika, malih i srednjih preduzeća, pa sve do najvećih domaćih i internacionalnih kompanija.

Posedujemo sopstvenu likvidnost i jednu od najvećih mreža bankomata i ekspozitura u Srbiji, ali naš najveći kapital je fer, transparentan odnos poverenja sa više od milion aktivnih klijenata.

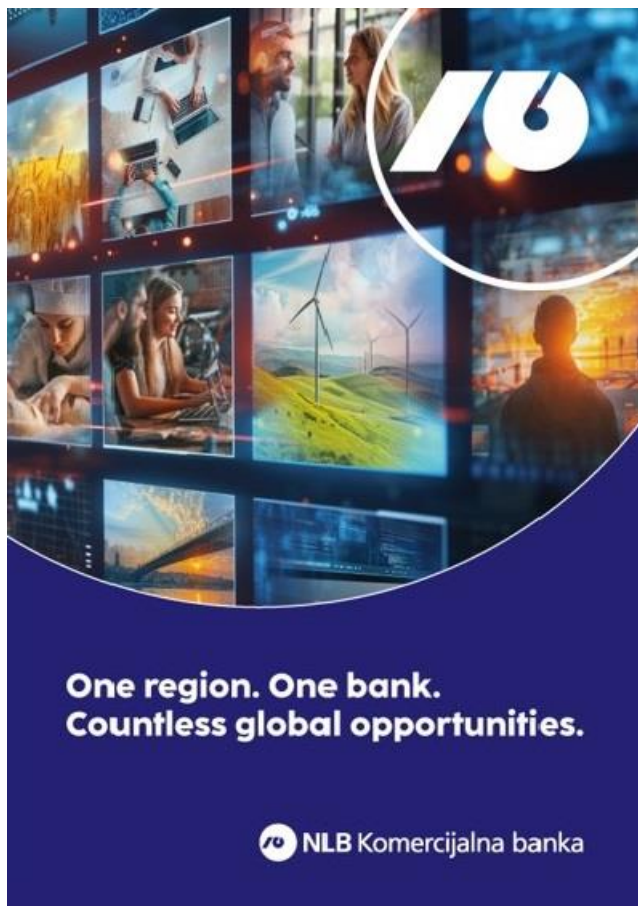
Upravo oni su u fokusu svih aktivnosti. To znači da svoje poslovanje razvijamo ukorak sa njihovim potrebama – uvek vođeni motom da ne prodajemo proizvode, već kreiramo kompletne finansijske odgovore na njihova životna i poslovna pitanja.

Članica smo vodeće bankarske i finansijske grupacije sa sedištem i isključivim strateškim fokusom na Jugoistočnu Evropu, što je posebna prednost za sve klijente koji su poslovno ili privatno povezani sa državama regiona, ali i garancija aktivne podrške, na koju u svakom trenutku možemo da računamo - kako od strane matične banke u Sloveniji, tako i od svih njenih članica.

Naša matična NLB Grupa nije samo finansijska grupacija, a ovaj region za nju nije samo tačka na mapi, već dom pun pravih prilika. To znači da pored dobrih poslovnih i finansijskih rezultata, koji podržavaju dalji ekonomski razvoj, želimo da iniciramo promene nabolje u sredini u kojoj poslujemo i doprinesemo kvalitetnijem životu svih njenih stanovnika.

Zbog toga su stalno prilagođavanje potrebama klijenata, uvođenje novih bankarskih proizvoda i usluga, uz korišćenje naprednih tehnologija, ali i kontinuirano ulaganje u zajednicu u kojoj poslujemo, proveren recept za dugogodišnje uspešno poslovanje.

Naša banka sagrađena je na najčvršćim temeljima - na nepokolebljivoj posvećenosti, znanju i ekspertizi svih zaposlenih, i kao takva najstabilniji je oslonac za svoje klijente i čitavu zajednicu, i sigurna podrška za sve što dolazi.

REČ MENADŽMENTA

Vlastimir Vuković, predsednik Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke

Uprkos veoma izazovnoj godini, eskalaciji polikrize i dodatnom uslozjavanju geopolitičkog pejzaža, NLB Komercijalna banka je nastavila da ostvaruje poslovne rezultate iznad planova i predviđanja. Iako su visoke referentne kamatne stope u kombinaciji sa inflacijom usporile kreditnu aktivnost, naša banka je postigla rast koji je nadmašio tržište, posebno u ključnim segmentima poslovanja. Ujedno, održali smo rekordno nisku vrednost nenaplativih plasmana, kao dokaz da taj rast nije naškodilo izuzetnom kvalitetu našeg portfolija.

Ostali smo pouzdan oslonac građanima u rešavanju važnih životnih pitanja, odbranili poziciju apsolutnog tržišnog lidera u agro kreditima i bezuslovnoj podršci poljoprivrednicima, i potvrdili da nas privreda prepoznaje kao strateški važnog partnera.

U susret izazovima i promenama na tržištu, nastavili smo da transformišemo poslovni model, unapređujući način razmišljanja i rada. Kao banka sa najvećim brojem aktivnih klijenata u Srbiji, želeli smo da opravdamo ogromno poverenje koje nam je ukazano i unapredimo iskustvo svojih klijenata.

Nastavili smo modernizaciju prodajne mreže - sve bankomate zamenili smo multifunkcionalnim aparatima poslednje generacije i renovirali smo 19 ekspozitura u skladu sa najnovijim svetskim trendovima. Fokusirali smo se i na razvoj inovativnih digitalnih rešenja, uz lansiranje potpuno nove faktoring platforme, za moderan, efikasan i potpuno digitalizovan način trgovine potraživanjima.

Održivost je ostala u centru svake naše odluke. Razvoj zelene agende podržali smo i kroz plasman održivih proizvoda, ali i društveno odgovorne i već prepoznatljive projekte, poput *Organika*, *Okvira podrške* i *Stambenih kredita za mlade*. Fokus smo održali na finansiranju kapitalnih, kao i projekata, koji povećavaju energetske efikasnost i proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Na taj način, potvrdili smo ulogu sistemskog igrača na tržištu, nastavljajući da usmeravamo čitavu nacionalnu privredu u pravcu održivih praksi i cirkularne ekonomije.

Posebno smo ponosni što smo postali prva sertifikovana family-friendly banka u Srbiji, potvrđujući posvećenost zaposlenima kako na radnom mestu, tako i izvan njega. Uz dodatnu investiciju od strane naše matične NLB Grupe, uspešno smo završili rekonstrukciju pet spratova i 10.000 kvadrata nove, *pametne* i potpuno *zelene* centralne zgrade, što je dodatno doprinelo unapređenju iskustva naših zaposlenih.

U godini pred nama nastavićemo transformaciju poslovnog modela, uz unapređenje procesa, proizvoda i usluga. Bićemo još efikasniji, jednostavniji i bliži svojim klijentima, kako bismo opravdali i potvrdili poziciju banke njihovog prvog izbora.

Arčibald Kremser, predsednik Upravnog odbora NLB Komercijalne banke

NLB Grupa je vodeća bankarska i finansijska grupa sa sedištem i isključivim strateškim fokusom na Jugoistočnu Evropu. Za nas ovaj region nije samo tačka na mapi, već dom koji oblikuje naš jedinstveni finansijski i geografski otisak.

Kao sistemski važna banka i predstavnica NLB-a na najvećem regionalnom tržištu, NLB Komercijalna banka je i u 2023. godini značajno doprinela održanju stabilnosti i visoke likvidnosti čitave grupacije. Kombinujući najefikasnija rešenja, koja počivaju na održivim i odgovornim praksama, uz duboko poznavanje industrije i prilika u regionu, donela je izuzetne finansijske rezultate i otkrila nov potencijal za rast.

Tržišni udeo NLB Komercijalne banke imao je stabilan rast tokom 2023. godine, kako u segmentu stanovništva (12,6% ili +3%), tako i u segmentu privrede (9,3% ili +13%). Zahvaljujući saradnji sa matičnom NLB Grupom, ali i drugim bankama na tržištu u najznačajnijim transakcijama – kao što su Dunavska magistrala, obilaznica oko Kragujevca, vetropark Krivača, Sava Centar, poslovni park Zmaj City i mnoge druge –

pokazali smo svoju sistemsku ulogu u društvu.

Jedan od glavnih fokusa u 2024. godini biće na daljem pojednostavljenju pružanja usluga klijentima i unapređenju iskustva kako u ekspoziturama, tako i online, a istovremeno će se održavati fokusiran pristup otkrivanju i prevenciji sajber kriminala. NLB Grupa kontinuirano ulaže u najnovije i najmodernije alate koji pomažu u zaštiti naših klijenata od takvih pretnji.

Želeći da podrži dalji razvoj NLB Komercijalne banke u korist klijenata i drugih zainteresovanih strana i potvrđujući svoj dugoročan fokus, NLB d.d. je i u prethodnoj godini nastavila da ulaže u domaće tržište.

Uz snažnu podršku i značajne investicije svoje matične grupe, NLB Komercijalna banka je nastavila radove na unapređenju jedne od najvećih mreža ekspozitura i bankomata u Srbiji. U prethodnom periodu nabavljeno je više od 250 multifunkcionalnih bankomata, a sa velikim uspehom smo rekonstruisali svoju centralnu poslovnu zgradu vodeći se strogim ESG zahtevima naše grupacije i u skladu sa najboljom praksom iskustva zaposlenih.

NLB Grupa će nastaviti da ulaže u ljude (ciljani programi obuke, kulture i jačanja angažovanja) i najnoviju tehnologiju, preko svog NLB DigIT centra u Beogradu, koji posluje kao preduzetnički centar digitalnih inovacija i kao centar za implementaciju i usluge IT bezbednosti za celu Grupu.

NLB Grupa i NLB Komercijalna banka nastavile su putem intenzivnog integrisanja održivosti u svaki aspekt poslovanja, pružajući podršku zelenoj tranziciji Srbije i usklađujući svoje Net-Zero bankarske operacije, sa ciljem kreiranja boljeg života i održive budućnosti za sve nas.

Zbog svega toga, sa sigurnošću možemo da kažemo da je ovo još jedno, poglavlje ispisano uspehom u istoriji NLB Komercijalne banke, i da smo zajedno spremni za sve što dolazi.

DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Za nas ovaj region nije samo tačka na mapi. Nastavljajući sa implementacijom principa odgovornog poslovanja, trudimo se da ga unapređujemo i razvijamo za sadašnje i buduće generacije. 2021 godine smo krenuli putem intenzivnog integrisanja principa održivosti u naše poslovanje. Iznad svega, finansiranjem želimo da ubrzamo tranziciju Jugoistočne Evrope u ekonomiju sa niskom emisijom ugljenika. Zato smo i u 2023 godini nastavili sa naporima da svoje poslovanje uskladimo sa Principima za odgovorno Bankarstvo Ujedinjenih nacija.

NLB Grupa nastoji da u potpunosti integriše elemente korporativne održivosti u svoje poslovanje, što dovodi do toga da banka dugoročno donosi vrednost u finansijskom, ekološkom, socijalnom i etičkom smislu. NLB Grupa aktivno doprinosi uravnoteženijem i inkluzivnijem ekonomskom i socijalnom sistemu kroz tri linije delovanja, odnosno "Tri stuba održivosti":

Održivo poslovanje

Održivo poslovanje odnosi se na upravljanje našim direktnim ESG (ekološkim, socijalnim, upravljačkim) uticajima, obezbeđujući naše etično i efikasno poslovanje. Naš pristup unapređenju održivog poslovanja zasnicna se na merenju, upravljanju i izveštavanju o učinku u

skladu sa EU NFRD (EU direktiva o nefinansijskom izveštavanju) i UNEP FI (Finansijska inicijativa Programa za životnu sredinu Ujedinjenih nacija). Takođe, NLB Grupa je posvećena kontinuiranom praćenju i kontroli potrošnje resursa kao i pronalaženju inovativnih rešenja koji će doprineti smanjenju potrošnje resursa koje koristimo u svakodnevnim operacijama. S tim u vezi NLB Komercijalna Banka je opredeljena da do 2050 godine postane CO2 neutralna institucija.

Održivo finansiranje

Održivo finansiranje integriše ESG kriterijume u naše poslovne i investicione odluke obezbeđujući trajnu korist za naše klijente i društvo u celini. Uključivanje praksi održivosti u naše kredite, investicije, proizvode i usluge, najvažniji je način na koji možemo podržati nacionalne i globalne ciljeve održivog razvoja. Štaviše, omogućava nam da upravljamo rizicima po

sopstvene finansijske performanse i ostvarujemo dobit od poslovnih prilika nastalih prelaskom na zeleniju, inkluzivniju ekonomiju. Implementacija analize ESG rizika prilikom donošenja poslovnih odluka, omogućava nam da sa velikom verovatnoćom predvidimo potencijalne rizike po životnu sredinu ili društvo koji mogu prosteći iz projekata koje finansiramo, ali, omogućava nam i da prepoznamo investicije i projekte koji mogu imati pozitivan efekat po životnu sredinu i društvo i samim tim da tu vrstu investicija i projekata promoviramo.

Korporativna društvena odgovornost

Aktivno doprinosimo širem društveno-ekonomskom razvoju kroz naše aktivnosti sa sveobuhvatnim fokusom na obrazovanje u zajednicama u kojima poslujemo. Pored toga, podržavamo i niz drugih inicijativa kao što su: humanitarne,

inicijative u vezi sa kulturnom baštinom, sportom, preduzetništvom, životnom sredinom itd.

Prilikom potpisivanja Principa za odgovorno Bankarstvo Ujedinjenih nacija., Blaž Brodnjak, predsednik Uprave NLB Grupe, istakao je: „Ovo je važan korak koji pokazuje da nam je zaista stalo do regiona u kome poslujemo i živimo, koji nas obavezuje da radimo na održivosti na sistematičan i angažovan način i u kontinuitetu. NLB Grupa nije samo finansijska grupacija. Mi smo ljudi koji poznaju i razumeju industriju u kojoj radimo, koji razvijamo inovativne proizvode i usluge orijentisane na klijente, osećamo i razumemo okruženje, društvo i region u kojem živimo i želimo da doprinesemo boljim uslovima za poslovanje i kvalitetu života građana. Jer za nas Jugoistočna Evropa nije samo tačka na mapi. Mi ga nazivamo i tretiramo kao svoj dom. Ovde su srce i glava NLB Grupe, zato želimo i imamo ambiciju da vidimo ovaj region kako napreduje. Želimo da podržimo taj cilj odgovornim i održivim pristupom svom poslovanju i ulogom koju imamo u društvu. Čvrsto verujemo da održivost nije samo slovo na papiru, već stvarni niz odluka i aktivnosti kojima težimo, da postanemo kompanija sa važnim pozitivnim uticajem na društvo i životnu sredinu u našem matičnom regionu i jedan od najpoželjnijih poslodavaca. Radićemo na ulozu u domenu održivosti na svim tržištima na kojima poslujemo, sa ciljem uspostavljanja regionalne održive platforme. Želimo da podržimo kompanije koje posluju lokalno ili regionalno, koje ovde stvaraju i razumeju svoju ulogu u društvu na način kako je mi razumemo i ispunjavamo.“

NLB Organic konkurs

NLB Organic konkurs je jedan od strateških projekata društveno-odgovornog poslovanja u okviru kog NLB Komercijalna banka nagrađuje one koji se poljoprivredom bave na težu, ali održiv način, čuvajući resurse i zemlju za buduće generacije. Tokom godina, pored glavne nagrade za najbolji projekat organske poljoprivrede, povremeno su dodeljivane i specijalne nagrade sa ciljem da podstaknu različite segmente organske proizvodnje, ali i da konkurs bude inkluzivan i da obuhvati širu društvenu zajednicu. U 2023. godini po prvi put su nagrađeni po jedan projekat u kategoriji žena, mladih do 40 godina, kao i uslužni objekat koji u svojoj ponudi ima najmanje jedan proizvod organskog porekla iz Srbije, a ukupan nagradni fond u četiri kategorije je iznosio 2,5 miliona dinara.

Na dvanesti po redu *Organic* konkurs, pristiglo je 50 projekata – devet iz Centralne Srbije, 18 iz Vojvodine, sedam iz Južne Srbije, osam iz Beograda, pet iz Zapadne i tri iz Istočne Srbije. Najveći broj, 26 prijava, potekao je od gazdinstava koja se bave biljnom proizvodnjom, šest prijava pristiglo je od onih koji se bave stočarstvom i pčelarstvom, dok je 12 prijava stiglo od gazdinstava koja se bave mešovitom proizvodnjom (biljna i prerada). A u kategoriji uslužni odnosno ugostiteljski objekat pristiglo je šest prijava.

Organic konkurs se održava od 2012. godine, sa ciljem da podrži i nagradi najbolje i najodrživije ideje iz oblasti organske proizvodnje i prerade, a tokom dvanaest ciklusa ukupno je pristiglo 696 projekata, od kojih je nagrađeno 46. Kroz *Organic* konkurs, NLB Komercijalna banka doprinosi razvoju tržišta organske proizvodnje ali i motiviše i stimuliše poljoprivredne proizvođače da pređu na organsku proizvodnju, a one koji su već u sistemu organske proizvodnje, da svoju proizvodnju

unaprede i postignu veću konkurentnost na ovom rastućem tržištu. Dok ovaj segment doživljava ekspanziju, *NLB Organic* konkurs ostaje strateški CSR projekat, kroz koji će NLB Komercijalna banka nastaviti da usmerava poljoprivredu u pravcu još veće održivosti – rada i proizvodnje uz očuvanje biodiverziteta, resursa i zemlje za sve buduće generacije.

Donacije

Svet pun srca je svet pun prilika, je moto pod kojim NLB Grupa i NLB Komercijalna banka realizuju aktivnosti donacija sredstva za unapređenje uslova za život i rad u svom matičnom regionu, u okviru kog grupacija posluje. Motivisana željom da deo profita usmeri ka kreiranju održive budućnosti, u 2023. godini NLB Grupa je investirala ukupno 1.35 miliona evra u sedam tržišta, a od ukupnog iznosa 300.000 evra je donirano humanitarnim organizacijama, koje unapređuju uslove života za porodice, decu i starije osobe u Srbiji.

Vodeći se željom da donacija bude usmerena organizacijama sa dovoljnim kapacitetima i resursima da realizuju dosledne i sistemske promene, za predloge i finalni odabir organizacija oslonili smo se na zaposlene NLB Komercijalne banke koji su kroz interni poziv predložili, a zatim i glasali za pet organizacija ka kojima je donacija je ravnomerno raspoređena na iznose od 60.000 evra. Podrška daljem radu je data organizacijama: „Nordeus fondaciji“, „Centru za pozitivan razvoj dece i omladine“, „Centru Zvezda“ i udruženjima „Evo Ruka“ i „Dečje srce“.

Tokom 2023. godine NLB Komercijalna banka sprovela je i druge aktivnosti humanitarnog karaktera - organizaciju humanitarne ski trke od koje su sredstva dodeljena organizaciji BELhospice i donaciju od 10.000 evra za rekonstrukciju i adaptaciju Roditeljske kuće u Beogradu Nacionalnog udruženja roditelja dece obolele od raka (NURDOR). Takođe, banka je u 130 ekspozitura širom Srbije postavila i NURDOR kutije, kako bi omogućila i svojim klijentima da doniraju sredstva ovoj organizaciji.

OPŠTI USLOVI POSLOVANJA U 2023. GODINI

Makroekonomsko okruženje

Uprkos višedimenzionalnoj krizi koja traje više od 3 godine, Srbija je uspela da sačuva stabilnost ekonomije i poverenje potrošača i investitora, o čemu svedoči kumulativni realni rast BDP-a u periodu 2020-2023. od oko 12%, rekordni prilivi SDI, nastavak rasta zaposlenosti i zarada u privatnom sektoru, kao i najviši nivo deviznih rezervi. Nakon što je u martu inflacija dostigla nivo od 16,2% ušla je u silaznu putanju i u oktobru se vratila na jednocifren nivo. U decembru 2023. godine inflacija je 7,6%, a za celu 2023. prosečna inflacija iznosi 12,1%. Usporavanje inflacije je intenzivirano u drugoj polovini godine i rezultat je efekta dosadašnjeg zaoštavanja monetarne politike, smanjenja uvozne inflacije, pada inflacionih očekivanja, kao i ublažavanja troškovnih pritiska. Prema preliminarnoj proceni Republičkog zavoda za statistiku, realni rast BDP-a je u 2023. iznosio 2,5%.

U 2024. NBS očekuje ubrzanje rasta BDP-a na 3,0% do 4,0%, zahvaljujući ubrzanju investicionog ciklusa i popuštanju inflatornih pritisaka, a u srednjem roku očekuju povratak na pretpandemijsku putanju rasta od 4% godišnje.

Narodna banka Srbije očekuje vraćanje inflacije u granice cilja sredinom 2024. godine.

Srbija	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	2024*
Realni rast BDP, mg. stope rasta (u%)	-0,7	2,9	-1,6	1,8	3,3	2,1	4,5	4,3	-0,9	7,7	2,5	2,5	3,5
Privatna potrošnja (u%)	-1,7	-1,7	-0,1	-0,6	1,9	2,2	3,1	3,7	-1,9	7,8	4	0,4	3
Privatne investicije (u%)	14,9	-8,4	-5,2	5,2	2,1	9,5	12,3	13,9	-5,5	10,2	4	4	6,5
Državna potrošnja (u%)	0,4	-2,1	0,9	-3,7	0	2,9	3,8	2	2,9	4,3	0,4	-0,8	1,5
Državne investicije (u%)	7,6	-35,8	13,6	14	21,2	-6,3	45,3	30,7	11	32,4	-3,4	8,5	4,8
Izvoz (u%)	2,9	18	4,3	9,3	12	8,2	7,5	7,7	-4,2	20,5	16,6	2,9	4,7
Uvoz (u%)	-0,6	6,5	5,1	4	7	11,1	10,8	10,7	-3,6	18,3	16,1	-0,6	5,3
Stopa nezaposlenosti (u%)	25,9	24	20,6	18,9	16,4	14,5	13,7	11,2	9,7	11,1	9,5	9,6	
Nominalne zarade (u%)	9	6,2	1,4	-0,2	3,7	3,9	6,5	10,6	9,4	9,6	13,8	15	
Novčana masa M3 (u%)	9,4	4,6	7,6	6,6	11,6	3,6	14,5	8,4	18,1	13,3	6,9	12,4	
Indeks potrošačkih cena (u%)	7,3	7,9	2,1	1,4	1,1	3,2	2	1,9	1,6	4	11,9	12,5	4,6
NBS referentna stopa (u%)	11,25	9,5	8	4,5	4	3,5	3	2,25	1	1	5	6,5	6,5
Deficit tekućeg računa BPM-6 (u %BDP)	-10,9	-5,8	-5,6	-3,5	-2,9	-5,2	-4,8	-6,9	-4,1	4,2	-6,9	-2,5	-3,8

Izvor: Makroekonomska kretanja u Srbiji, januar 2024. , NBS

GDP

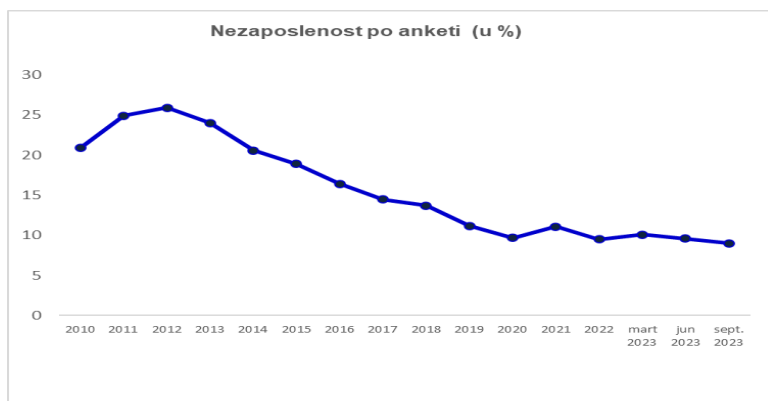
%	Q2 22	Q3 22	Q4 22	Q1 23	Q2 23	Q3 23
QoQ	1,2	-0,7	0,7	-0,2	1,3	1,3
YoY	3,9	1,0	0,4	0,7	1,7	3,6

U periodu 2015-2022. tekući deficit Srbije je bio u potpunosti pokriven neto prilivom SDI, a očekivanja NBS su da se navedeni trend nastavi i u narednim godinama (projektovani neto priliv SDI od oko 5% BDP-a). U 2022. godini zabeležen je deficit tekućeg računa od 4,2 mlrd evra (6,9% BDP-a). Za jedanaest meseci 2023. godine, deficit je iznosio 1,1 mlrd evra (-2,5 mlrd evra na međugodišnjem nivou), kao posledica niže cene energenata, ali i rasta izvoza prerađivačke industrije, struje i usluga. NBS je revidirala naviše projekciju tekućeg deficita za 2024. na 3,8% BDP-a i primarno je vođena novim investicionim ciklusom i oporavkom uvoza opreme i repromaterijala.

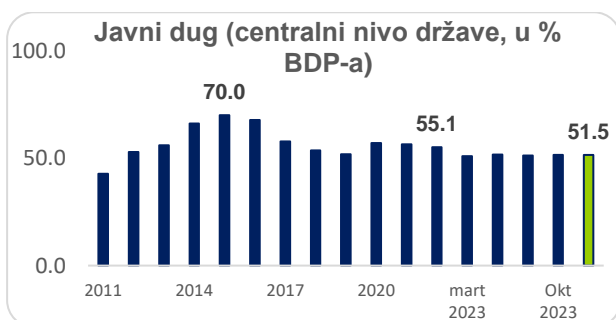
NEZAPOSLENOST

Izvor: Republički zavod za statistiku, <https://www.stat.gov.rs/>

Prema RZS, stopa nezaposlenosti je u Q3 2023. pala 0,6 p.p. u odnosu na Q2 na 9%, a stopa zaposlenosti je neznatno povećana sa 50,4% na 50,7%. Stopa ukupne neformalne zaposlenosti manja je u odnosu na treći kvartal 2022. godine za 0,5 p. p. i u trećem kvartalu 2023. iznosila je 12,8%.

JAVNI DUG

Izvor: NBS

U 2022. godini, učešće javnog duga u BDP-u smanjeno je na 55,1%, uprkos uticaju međunarodne energetske krize na rast budžetskih izdataka i nabavku energenata. Na kraju novembra 2023, učešće javnog duga centralne države u BDP-u iznosilo je 51,5% (javni dug sektora države 51,9%). Narodna banka projektuje nastavak silazne putanje javnog duga u narednim godinama.

U 2023. godini Narodna banka Srbije je šest puta povećavala referentnu kamatnu stopu za po 25 bps, tako da je u 2023. referentna stopa porasla sa 5% na 6,5%. U cilju obuzdavanja inflacije NBS je vodila restriktivnu monetarnu politiku i uspjela je da očuva stabilnost deviznog kursa uz blagu apresijaciju dinara u odnosu na EUR zbog rasta izvoza, pada uvoza, priliva FDI, visokog otkupa efektivnog stranog novca i priliva deviza zbog poslova sa platnim karticama.

Narodna banka Srbije je u septembru povećala obaveznu rezervu:

- stope obavezne rezerve na deviznu osnovicu povećane su za po 3 p.p. (na 23% i 16%, za obavezesa ugovorenom ročnošću do i preko dve godine, respektivno), uz povećanje dinarskog izdvajanja devizne obavezne rezerve za po 8 p.p. (na 46% i 38%, zavisno od ročnosti obaveza).
- stope obavezne rezerve na dinarsku osnovicu povećane su za po 2 p.p., na 7% i 2%, zavisno odročnosti obaveza.

Najvažniji efekti mere su da je povučeno viškova likvidnosti iz bankarskog sektora u iznosu oko 114Mlrd. RSD (20%) i povećan je obim prometa na O/N međubankarskom novčanom tržištu.

Bruto devizne rezerve krajem 2023. godine iznose 24,91 mlrd EUR, što je istorijski najviši nivo rezervi. Stabilnost bankarskog sektora je očuvana i dodatno ojačana. Učešće NPL u novembru iznosilo je 3,1%.

Prosečna zarada (bruto) obračunata za novembar 2023. godine iznosila je 123.971 RSD, dok je prosečna zarada bez poreza i doprinosa (neto) iznosila 89.956 RSD. Rast bruto i neto zarada u periodu januar–novembar 2023. godine, u odnosu na isti period prošle godine, iznosio je 15,0% nominalno, odnosno 2,0% realno. U poređenju sa istim mesecom prethodne godine, prosečne bruto i neto zarade za novembar 2023. godine nominalno su veće za 14,8%, a realno za 6,3%.

Bankarski sektor

Na kraju trećeg kvartala 2023. godine na bankarskom tržištu Srbije poslovalo je 20 banaka, sa ukupno 21.873 zaposlenih (krajem 2022. godine 21.995 zaposlena). Najveći deo bankarskog sektora bio je u stranom vlasništvu (82% aktive bankarskog sektora). U vlasničkoj strukturi dominiraju banke iz Italije, Austrije, Mađarske i Slovenije. Ukupna bilansna suma bankarskog sektora Srbije iznosila je 5.712 mlrd RSD. Posmatrajući prema bilansnoj sumi, u trećem kvartalu u odnosu na isti period prošle godine bankarski sektor je rastao po stopi od 7,7%, odnosno 4,8% od početka 2023. godine.

Pet najvećih banaka, posmatrano prema visini bilansne sume, plasmanima nebankarskom sektoru i depozitima nebankarskog sektora činili su 61,0%, 65,0% i 61,2% tržišta, respektivno. Banca Intesa je vodeća banka po aktivni i depozitima, dok je OTP banka prva u plasmanima. U ukupnoj bilansnoj aktivni, Banca Intesa ima učešće od 15,0%, OTP Banka 13,9%, Raiffeisen banka 11,7%. Sa aspekta koncentracije bankarskog sektora, HHI index od 984 sugeriše da srpsko bankarsko tržište i dalje odlikuje visok stepen konkurencije.

Ukupnjavanje bankarskog sektora koje je započelo pre nekoliko godina, nastavljeno je i tokom 2023. godine. Najznačajnija transakcija u ovoj godini je bila akvizicija Eurobank Direktne banke od strane AIK banke, kao i finalizacija pravnog i operativnog spajanja Raiffeisen banke i RBA banke (ex Credit Agricole a.d. Novi Sad). Nakon završetka ovih procesa integracija značajno će se izmeniti slika prvih 5 banaka na srpskom bankarskom tržištu.

Zaključno sa trećim tromesečjem u 2023. godini, bankarski sektor je ostvario rezultat pre oporezivanja od 108,5 mlrd RSD, što je rast od 86% u odnosu na isti period prošle godine. Sa pozitivnim rezultatom je poslovalo 19 banaka sa ukupnim profitom od 108,6 mlrd RSD, dok je samo 1 banka poslovala sa gubitkom u ukupnom iznosu od 61 mln RSD. Najveći uticaj na rast profita u odnosu na isti period 2022. godine dolazi uglavnom od znatno viših neto kamatnih prihoda od kamata, rast od 52%.

Ovakva kretanja odrazila su se i na kretanje pokazatelja profitabilnosti – prinos na kapital (ROE b.t.) je krajem trećeg kvartala iznosio 19,2 (YtD povećanje od 5,4 p.p), dok je prinos na aktivni pre poreza iznosio 2,6% i viši je u odnosu na početak godine za 0,7 p.p.

Neto krediti bankarskog sektora na kraju septembra 2023. godine iznosili su 3.160 mlrd RSD, što predstavlja rast od 1,1% u odnosu na kraj 2022. godine, pri čemu je usporavanje od juna 2022. godine posledica visoke baze iz prethodne godine, dospeća kredita odobrenih u okviru garantne šeme, kao i pooštavanja monetarne politike NBS i ECB.

Rešenost Vlade da doprinese dinarizaciji poreskom politikom i razvojem tržišta dinarskih HoV – učešće duga u RSD povećano je sa 2,5% (2008) na 20,6% u septembru 2023. Poslednjih godina dinarizacija plasmana stanovništvu imala je izražen trend rasta kao rezultat pada dinarskih kamatnih stopa, kao i mera koje NBS preduzima u cilju podrške procesu dinarizacije – sa 35,1% (2012) na 53,6% (septembar 2023). Dok kod štednje takođe imamo uzlazni rast, od juna 2022. godine dinarska štednja dostižući nove najviše nivoe (u oktobru 2023. je premašila nivo od 119 mlrd dinara).

Sprovođenje mera za rešavanje NPL dovelo je do značajnog smanjenja apsolutnog iznosa problematičnih kredita u portfolijima banaka. Apsolutni nivo NPL-a je u trećem kvartalu nastavio da miruje (3,2%), i dalje je znatno ispod pretkriznog nivoa (4,1% ;2019).

Bankarski sektor Srbije je adekvatno kapitalizovan, sa pokazateljem adekvatnosti kapitala od 22,2% u septembru, što je znatno iznad propisanog minimuma od 8%. Vrednost pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala iznosila je 20,5%, što govori da pored visine, kapitalizovanost bankarskog sektora odlikuje i dobra struktura, u kojoj oko 95% ukupne adekvatnosti donosi najkvalitetniji osnovni akcijski kapital.

Banke poseduju značajne rezerve kapitala, što im omogućava da se uspešno nose s kreditnim rizikom, čak i u slučaju pretpostavljenog najpesimističnijeg scenarija u stres testovima. Visoku solventnost bankarskog sektora potvrđuje i pokazatelj leveridža, koji je u regulatorni okvir Republike Srbije uveden regulativom Bazel III i čija je vrednost na kraju septembra 2023. godine iznosila 10,8%. Pokazatelji likvidnosti se konstantno kreću na nivoima znatno višim od regulatornih minimuma.

Likvidna sredstva činila su oko 43,5% ukupne aktive bankarskog sektora krajem septembra 2023. godine. Odnos kredita i depozita klijenata, koji je na kraju novembra 2022. godine iznosio 78,6%, govori o stabilnoj strukturi finansiranja i uopšte likvidnosti bankarskog sektora.

NLB Komercijalna banka a.d. Beograd je na kraju trećeg tromesečja 2023. godine sa bilansnom sumom od 568,1 mlrd RSD imala tržišni udeo od 9,9% i zauzimala je 5. mesto u bankarskom sektoru.

Plasmani komitentima krajem septembra 2023. godine iznosili su 327,8 mlrd RSD, i u ovom segmentu Banka je zadržala 4. mesto sa tržišnim učešćem od 10,4%.

Depoziti komitenata krajem septembra 2023. godine iznosili 447,9 mlrd RSD, i u ovom segmentu Banka je zauzela 4. mesto sa tržišnim učešćem od 10,7%.

Najznačajniji finansijski i regulatorni pokazatelji

NLB Komercijalna banka ad Beograd

2023. godina   **2022. godina**

OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA

ROE a.t.	16,3%	10,1%
ROA a.t	2,7%	1,6%
CIR	48,0%	57,3%
LTD net	71,3%	68,3%
PAK	27,1%	24,6%
NIM	4,7%	3,1%

BILANS USPEHA (u milionima RSD)

Neto kamatni prihodi	25.986	16.182
Neto nekamatni prihodi	10.170	9.784
Troškovi poslovanja	-17.341	-16.248
Dobitak / gubitak pre troškova ispravki vrednosti	18.815	9.717
Dobitak / gubitak nakon poreza	15.061	8.371

BILANS STANJA (u milionima RSD)

Bilansna suma	589.161	548.315
Neto plasmani komitentima	328.930	303.225
Depoziti i druge obaveze prema komitentima	461.412	430.460
Kapital	97.594	87.801

OSTALI POKAZATELJI

Broj ekspozitura	171	180
Broj zaposlenih	2.332	2.503

Najznačajniji finansijski i regulatorni pokazatelji (izvor: NLB Komercijalna banka)

Bilans stanja

u 000 RSD Stavka	31.12.2023.	31.12.2022.		indeks
	iznos	iznos	aps	
AKTIVA	589.160.752	548.314.859	40.845.893	107
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.199.666	81.479.333	16.720.333	121
Potraživanja po osnovu derivata	259.160	49.551	209.609	523
Hartije od vrednosti	98.472.778	121.892.957	-23.420.179	81
Kredit i potraživanja od banaka i drugih fin. org	43.829.705	22.791.264	21.038.441	192
Kredit i potraživanja od komitenata	328.929.752	303.225.048	25.704.704	108
Investicije u pridružena društva	445.637	0	445.637	-
Investicije u zavisna društva	93.436	140.000	-46.564	67
Nematerijalna imovina	731.301	616.756	114.545	119
Nekretnine, postrojenja i oprema	11.446.910	9.829.945	1.616.965	116
Investicione nekretnine	1.983.089	2.208.624	-225.535	90
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	-
Odložena poreska sredstva	849.388	1.477.737	-628.349	57
Stalna sredstva namenjena prodaji	91.776	1.275.205	-1.183.429	7
Ostala sredstva	3.828.154	3.328.439	499.715	115
PASIVA	589.160.752	548.314.859	40.845.893	107
Obaveze po osnovu derivata	2.203	10.509	-8.306	21
Depoziti i ostale fin.obaveze prema bankama i drugim fin. org	14.572.631	16.996.266	-2.423.635	86
Depoziti i ostale fin.obaveze prema komitenata	461.411.907	430.460.258	30.951.649	107
Subordinirane obaveze	1.772.995	1.770.725	2.270	100
Rezervisanja	4.705.395	5.052.271	-346.876	93
Tekuće poreske obaveze	1.261.901	496.371	765.530	254
Ostale obaveze	7.839.931	5.727.036	2.112.895	137
Ukupne obaveze	491.566.963	460.513.436	31.053.527	107
Kapital bez rezultata perioda	82.532.403	79.430.655	3.101.748	104
Rezultat perioda	15.061.386	8.370.768	6.690.618	180
Kapital	97.593.789	87.801.423	9.792.366	111

Bilans stanja (izvor: NLB Komerčijalna banka)

Bilans uspeha

u 000 RSD Stavka	2023	2022		
	iznos	iznos	aps	indeks
I. Neto poslovni prihodi (1+2)	36.156.633	25.965.701	10.190.932	139
1. Neto kamatni prihodi	25.986.241	16.181.648	9.804.593	161
a) Prihodi od kamata	28.646.288	17.059.851	11.586.437	168
b) Rashodi od kamata	-2.660.047	-878.203	1.781.844	303
2. Neto nekamatni prihodi	10.170.392	9.784.053	386.339	104
a) Neto prihodi od naknada	8.469.185	7.888.688	580.497	107
i) Prihodi od naknada	11.239.847	10.361.846	878.001	108
ii) Rashodi od naknada	-2.770.662	-2.473.158	297.504	112
b) Ostali neto nekamatni prihodi	1.701.207	1.895.365	-194.158	90
II. Troškovi poslovanja i ostali rashodi	-17.341.305	-16.248.366	1.092.939	107
1. Troškovi zarada	-6.177.327	-5.637.711	539.616	110
2. Amortizacija	-1.325.795	-1.193.441	132.354	111
3. Ostali rashodi	-9.838.183	-9.417.214	420.969	104
III. Rezultat pre troškova ispravki vrednosti i rezervisanja	18.815.328	9.717.335	9.097.993	194
Neto rashodi ispravki vrednosti i rezervisanja	-1.845.057	-772.148	1.072.909	-
IV Rezultat pre poreza	16.970.271	8.945.187	8.025.084	190
Porez i dobitak/gubitak po osnovu odloženih poreza	-1.908.885	-574.419	1.334.466	-
V Rezultat nakon poreza	15.061.386	8.370.768	6.690.618	180
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-
VI Rezultat perioda	15.061.386	8.370.768	6.690.618	180

Bilans uspeha (izvor: NLB Komercijalna banka)

POSLOVNE AKTIVNOSTI BANKE

Tokom 2023. godine tržište se suočilo sa brojnim ograničenjima koja su uticala na sve aspekte poslovnih aktivnosti. Upravljanje poslovnom mrežom je predstavljalo poseban izazov zbog optimizacije broja zaposlenih u ekspoziturama u cilju održanja kontinuiranog poslovanja s jedne, i zadovoljstva naših zaposlenih i klijenata sa druge strane. I pored navedenih izazova Banka je ostvarila pozitivan rezultat i značajan rast u ključnim segmentima poslovanja.

U skladu sa kretanjima na tržištu, digitalizacija i servisi koji su dostupni klijentima 24/7 bez potrebe za dolaskom u banku opredeljuju uslove poslovanja i NLB Komercijalna banka će i u narednom periodu biti usmerena na unapređenje servisa i dostupnosti prema klijentima.

Poslovanje sa stanovništvom i mikro klijentima

Stanovništvo

Poslujući u izazovnom okruženju, NLB Komercijalna banka je nastavila da pruža stabilnu podršku stanovništvu i u 2023. godini.

Poslovanje sa stanovništvom ostvarilo je najveću realizaciju kredita u dosadašnjem poslovanju Banke, što je rezultiralo povećanjem plasmana za 5% u odnosu na prethodnu godinu (rast gotovinskih kredita 11%, rast stambenih i agro kredita za po 3%). U skladu sa rastom bruto plasmana, povećano je i tržišno učešće Banke u kreditima odobrenim stanovništvu, pa tako na kraju 2023. tržišno učešće NLB Komercijalne banke u delu gotovinskih kredita iznosi 10,4%, a stambenih kredita 12,7%.

U cilju usvajanja standarda ponašanja u ekspozituri, povećanja produktivnosti po zaposlenom, boljeg korisničkog iskustva klijenata, banka je u 2023. uspešno pokrenula SFE projekat u mreži ekspozitura. Projekat je startovao krajem februara 2023. i od tada je kroz pilot i dve faze obučeno oko 180 zaposlenih za novi način rada (SFE mentori) u 90 ekspozitura. Najvažniji rezultati/dostignuća SFE projekta su povećanje produktivnosti (broja prodatih proizvoda po prodavcu) za 45% i povećanje broja lidova sa blagajne za 50%.

Posebno smo ponosni i na implementaciju koncepta Meeter Greeter u ekspoziturama sa osnovnim ciljem preusmeravanja transakcija sa blagajne na ATM. Pored toga, projekat je doveo do skraćanja vremena potrebnog za izvršenje transakcije ili pružanje usluge, unapređenja korisničkog iskustva u ekspoziturama, preusmeravanja klijenata na digitalne servise banke, unifikacije standarda komunikacije u svim dodirnim tačkama klijenta sa bankom. Banka je u 2023. za kampanju Meeter Greeter nagrađena VISA godišnjim priznanjem.

NLB Komercijalna banka je u 2023. pružajući uslugu posredovanja kroz razvijen sistem selekcije i praćenja preporuka u delu kreditiranja fizičkih lica aktivno doprinela povećanju prodajne efikasnosti, stvaranju novih prodajnih prilika i boljeg korisničkog iskustva naših klijenata. Saradnja sa partnerima i agentima u 2023. rezultirala je značajnim učešćem u produkciji u segmentu fizičkih lica.

U februaru 2023. pokrenuli smo I prodaju investicionih jedinica u 25 ekspozitura. Kontinuirana obuka zaposlenih u ovom segmentu i CRM kampanje rezultirale su ostvarenju postavljenih targeta u ovom segmentu za 2023.

U skladu sa svojim jasnim i snažnim opredeljenjama u kojem je klijent u fokusu poslovanja, tokom 2023. godine banka je investirala u novu savremenu platformu Kontakt centra u skladu sa standardima NLB Grupe, imajući u vidu pre svega potrebe klijenata za bržim, lakšim i komfornijim načinima komunikacije koje klijenti sve češće biraju. Broj interakcija sa klijentima putem pisane i telefonske komunikacije je u prošloj godini porastao za čak 27% u odnosu na prethodnu godinu. Takođe, skoro je dupliran broj interakcija u odnosu na navedeni period, u kojima su klijenti, bez čekanja, samostalno i jednostavno došli do potrebne informacije, dok smo u isto vreme uspjeli da značajno smanjimo prosečno vreme čekanja klijenata na odgovor, bilo da je u pitanju telefonska ili pisana komunikacija. Pored navedenog, Kontakt centar je bio i snažna podrška klijentima za aktivaciju, reaktivaciju i korišćenje svih digitalnih usluga banke, sa fokusom na bezbednost, jednostavnost i komfor koje digitalno poslovanje pruža klijentima. Uz kvalitetan servis i podršku, Kontakt centar je u značajnoj meri učestvovao i u prodajnim akcijama i aktivnostima, čime smo uspjeli da na adekvatan način podržimo sve učestalije potrebe klijenata za bržim, personalizovanim i jednostavnijim načinom kupovine proizvoda i usluga, što je rezultiralo povećanjem prodaje u kojoj je učestvovao Kontakt centar od čak 2,5 puta u iznosu plasiranih sredstava u poređenju sa prethodnom godinom, kroz dupliran broj prodatih proizvoda. Svjesni činjenice da se trendovi komunikacije i kupovine u bankarskom sektoru menjaju, nastavljamo sa razvojem i tehnologije i ljudi kako bismo unapredili korisničko iskustvo naših klijenata i odgovorili na sve njihove zahteve.

Banka je sa posebnom pažnjom, oslušujući potrebe tržišta, razvijala I nove proizvode I kontinuirano unapređivala procese. Proširili smo ponudu stambenih kredita uvođenjem kombinovane kamatne stope. U delu gotovinskih kredita, uspešno smo prijavili I odobrili uvođenje CPI kao novog proizvoda od strane NBS što će u 2024. godini biti veliki fokus. Takođe, u 2023. godini realizovan je tender za bankoosiguranje, zaključeni su Ugovori o zastupanju u osiguranju I kolektivnom osiguranju sa Konzorcijumom Sava I Dunav osiguranje. Početak subvencionisanog finansiranja agro kredita za 2023. godinu banka je podržala učestvovanjem u brojnim programima vlade, ministarstva i lokalne samouprave u subvencionisanju agro segmenta.

Nova verzija NLB mKlik aplikacije sa vizuelnim i tehničkim poboljšanjima, implementiranim na osnovu potreba i sugestija naših klijenata, pomogla nam je da poboljšamo korisničko iskustvo, dodatno olakšamo korišćenje aplikacije i povećamo broj aktivnih mBanking korisnika u 2023. godini za 46.000. Najznačajnije sprovedene izmene su - obogaćena stranica za prijavu na aplikaciju aktuelnim ponudama Banke, lakša navigacija, izvodi po deviznim računima, slanje potvrda plaćanja na e-mail adresu i generalno redizajniran i jednostavniji pregled podataka. Ova poboljšanja su doprinela povećanju rejtinga aplikacije na Google Play Store-u sa 3,17 na 4,7, ali i smanjenju operativnog rada kolega u Kontakt centru.

Tokom 2023. godine realizovano je više od 100 CRM kampanja za segment fizičkih lica, Agro, Mikro I SME klijente. CRM aplikacija je prilagođena I unapređena kroz nove funkcionalnosti. Implementiran je novi model targetiranja klijenata - Propensity to buy. Model predviđa sklonost klijenta ka određenom proizvodu ili usluzi koju Banka nudi. Kao jedna od ključnih aktivnosti koje su obeležile 2023. godinu je i projekat uvođenja operativnog CRM rešenja na kojem pored CRM odeljenja, učestvuju I kolege iz različitih sektora banke. Implementacija oCRM će u velikoj meri omogućiti banci Omnichannel pristup, ostvarivanje strateških ciljeva, kako u prodaji, tako I u drugim organizacionim delovima banke, postigne bolje korisničko iskustvo sa klijentom i da pomogne povećanju prodaje proizvoda I usluga koji se nalaze u ponudi NLB Komercijalne banke.

Nastavićemo da sprovodimo aktivnosti transformacije, zasnovane na inovativnosti, otvorenosti i inkluzivnosti u svim aspektima poslovanja Banke. NLB Komercijalna banka će ostati čvrsto na putu daljeg rasta, pružajući najbolje usluge i proizvode svojim klijentima u svim segmentima, doprinoseći ukupnom ekonomskom razvoju zemlje i pomaganju zajednice da raste.

Mikro klijenti

NLB Komercijalna banka je nastavila da pruža stabilnu podršku mikro klijentima: mikro privrednim subjektima i preduzetnicima, i u 2023. godini.

Kroz niz inicijativa, kao što su projekat Okvir Podrške, Organic konkurs za najbolje projekte organske proizvodnje, kampanja za akviziciju: Preapproval kampanja, Kampanja dospeća kredita, Kampanja za depozite, Kampanja za prodaju digitalnih servisa, Kampanju - Buđenje „uspavanih“ klijenata i akviziciju novih klijenata pogodnih za refinansiranje kredita, Kampanja Paušalci, nastavili smo da gradimo odnos zasnovan na poverenju, održavajući našu bazu mikro klijenata.

U cilju boljeg iskorišćenja postojećeg potencijala u Banci, i to cca 86.800 koji imaju aktivan račun u Banci, dodeljeni su staratelji kako kreditnim klijentima, tako i nekreditnim klijentima. Omogućen je bolji servis klijentima kao i bolji potencijal starateljima u cilju lakšeg ostvarenja zadatih ciljeva.

U 2023. godini pojačani su prodajnih timovi u regionima, prodavcima iz drugih banaka u cilju povećanja kreditnog portfolia Banke kao i osveženje prodajne energije.

Maksimalno usmeravanje mikro klijenata na digitalne servise, prvenstveno kroz edukaciju direktora ekspozitura i mikro prodavca, kao i kampanju za akviziciju, što je rezultiralo povećanje novih korisnika digitalnih servisa i smanjen broj papirnih naloga u ekspozitura.

Pripremljen je novi koncept u radu sa pravnim licima i preduzetnicima – ekspozitura za pravna lica u cilju promocije novog efikasnijeg kvaliteta usluga za mikro segment, na principu “sve na jednom mestu”. Cilj Ekspoziture za rad sa pravnim licima je da pravna lica i preduzetnici dobiju efikasniju uslugu i da, zahvaljujući partnerskom pristupu i adekvatnom savetu prodavca specijalizovanom za pravnim licima i preduzetnicima, pronađu optimalna poslovna rešenja koja će omogućiti zdrav i održiv rast i razvoj njihovog biznisa.

Održane su obuke direktorima ekspozitura u cilju osnaživanja uloge direktora ekspoziture i usmeravanje na prodajne aktivnosti i akviziciju mikro klijenata, upućivanje na poželjne klijente za Banku kao i davanje osnovnih smernica za risk pravila. Održane obuke za prodavce u mikro segmentu, u cilju poboljšanja performansi prodaje.

Cilj nam je da nastavimo da budemo intenzivna podrška mikro klijentima kroz kompletan servis kojim podrazumeva, kako kreditne proizvode, tako i druge proizvode i usluge u skladu sa potrebama klijenata.

Poslovanje sa privredom

U svetlu posledica pandemije, geopolitičkih previranja i energetske promena, Srbija se tokom 2023.godine suočila sa brojnim izazovima, ali i pružila prilike za stabilnost i napredak. Stabilno ekonomsko okruženje, direktni strani investitori, pad inflacije, tehnološki napredak, regionalna povezanost i energetska tranzicija bile su ključne prilike za razvoj. U godini iza nas, fokusirali smo se na prilike, umesto na izazove osluškajući potrebe klijenata i trudeći se da odgovorimo na njihova očekivanja usmeravajući ih ka najboljim i najpraktičnijim rešenjima. Kroz transformaciju poslovnog modela, NLB Komercijalna banka je potvrdila da ide u korak sa zahtevima tržišta i snažnu posvećenost unapređenju uslova za život i rad u zajednici u kojoj poslujemo i našem matičnom regionu.

Uoporedo sa zahtevnim procesom transformacije, u okviru Korporativne Funkcije, ostvarili smo odlične rezultate preko planova i predviđanja i potvrdili sistemsku ulogu na tržištu Srbije i tokom 2023 godine, kao Banka sa ostvarenim povećanjem nivoa kredita u Segmentu Privrede za 14%, absolutni iznos 156 miliona EUR, sa izuzetno niskom vrednošću NPL-a od 1,41%, koji dokazuje da je naša kreditna aktivnost rasla, ali ne na štetu kvaliteta portfolija, dok je sektor zabeležio vrednost od 3,2%. Sve to je rezultiralo da je Banka ostvarila 9.02% tržišnog učešća u kreditiranju privrede sa 72% učešća u ukupnom rastu Privrede i to u izuzetno izazovnim uslovima u kojima je čitavo tržište raslo 1,2%. Ostvareni rast nivoa garancija u prethodnoj godini je 11%, odnosno 36 miliona EUR.

NLB KB Beograd i u prethodnoj godini, nastavila je sa odobravanjem kredita za finansiranje likvidnosti, obrtnih sredstava i različitih profila investicionih ulaganja malim, srednjim i velikim preduzećima, kao i finansiranje većih infrastrukturnih projekata. Pored kredita iz potencijala Banke odobravani su krediti po Uredbi Vlade Republike Srbije za nabavku opreme i krediti iz programa COSME.

Tokom 2023.godine u oblasti kreditiranja privrede, Banka je dalje nastavila sa aktivnostima od strateškog značaja iz oblasti ESG-a, te su vrednosti zelenog finansiranja i održivog poslovanja ugrađene kako u strategiju Banke, tako i u Biznis model i poslovne procese. Investicije koje je Banka podržala dolaze iz finansiranja projekata koje spadaju u obnovljive izvore energije sa posebnim fokusom na vetro parkove i solarne elektrane, koje su prepoznate kao najveći potencijal u zelenoj tranziciji. Istovremeno, Banka je realizovala projekat finansiranja zelene gradnje koja poseduje globalno priznat sertifikat održivosti, kao i projekte zamene proizvodnje toplotne energije sa mazuta na biomasu, koje su od velikog značaja za lokalnu samoupravu. Pored navedenih projekata, Banka je aktivno finansirala klijente koji su nabavljali energetske efikasne opreme i time dodatno doprinela daljem unapređenju u oblasti zaštite životne sredine. 2023.godina je godina inovacije u kojoj smo pokrenuli novu faktoring platformu, koja će klijentima omogućiti moderan, efikasan i potpuno digitalizovan način trgovine potraživanjima.

Kada govorimo o poslovanju na finansijskim tržištima, NLBKB Banka ispunjava visoke zahteve klijenata nudeći usluge iz oblasti kupoprodaje deviza, brokerskih i kastodi poslova.

Širokim spektrom proizvoda i usluga kao i kompletnom transformacijom poslovnog modela, ali i načina razmišljanja i rada olakšali smo klijentima da se suoče i prebode finansijske izazove i omogućili im da u svakom trenutku imaju pristup sredstvima na svojim računima. U 2023. godini isplaćeno je 808 miliona EUR kredita našim klijentima. Kao rezultat toga u našem kreditnom portfoliju imamo 162 Kreditnih klijenata više u odnosu na početak 2023. godine. Uporedo smo radili na razvoju novih i inovativnih digitalnih rešenja prilagođenih potrebama klijenata kao i podizanjem nivoa ekspertize zaposlenih što

rezultira najvećim brojem aktivnih klijenata čime se izdvajamo na tržištu kao partner i Banka koja uživa najviše poverenja, pouzdan i strateški partner

Poslovanje sa poljoprivredom

U 2023. godini završena je uspešna godina u Agro segmentu sa portfolijom od 207 miliona i tržišnim učešćem od 27,76%. NLB Komercijalna Banka je zadržala lidersko mesto kao jedan od najpouzdanijih partnera poljoprivredi.

Agro tim NLB Komercijalne Banka je imao uspešan nastup nastupio na Međunarodnom sajmu poljoprivrede, koji se održavao jubilarni 90. put. Pored vrlo uspešnog nastupa na Međunarodnom sajmu poljoprivrede. Banka je i ove godine organizovala 12. po redu Organic konkurs, i nagradila 6 najboljih projekata. Pored Sajma u Novom Sadu banka je imala i uspešan nastup i na drugom po veličini Sajmu u Kragujevcu .

NLB Komercijalna Banka je ove godine je i u 2023. godini bila najuspešnija banka u programu subvencija Ministarstva realizovanih kredita kojima su klijenti banke uspeli da dođu do novčanih sredstava po veoma povoljnim kamatnim stopama.

U delu poslovanja sa registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima (RPG), NLB Komercijalna Banka je u 2023. godini ostvarila produkciju od preko 94 miliona EUR. Nastavljena je dodatna digitalizacija agro klijenata, što je rezultiralo povećanje novih korisnika elektronskih servisa. Ovakav intenzitet saradnje i podrške koju pružamo poljoprivrednicima još jednom potvrđuje našu odlučnost da i u narednom periodu budemo banka

partner za sva poljoprivredna gazdinstva koja planiraju svoj razvoj, nova investiciona ulaganja i širenje. Cilj nam je da nastavimo da budemo intenzivna podrška poljoprivrednicima kroz kompletan servis kojim podrazumeva, kako kreditne proizvode, tako i druge usluge u skladu sa potrebama klijenata.

TREASURY I ALM

Sektor za finansijska tržišta je tokom 2023. godine aktivno upravljao operativnom likvidnošću, obezbeđivao potrebnu dinarsku i deviznu likvidnost, upravljao viškovima i otvorenom deviznom pozicijom. U 2023. godini obezbeđana su potrebna devizna sredstva za isplatu dividende NLB dd u iznosu od cca 67,8 mil. EUR. Godina je bila izazovnija sa aspekta upravljanja deviznom likvidnošću u odnosu na RSD, pa je u cilju obezbeđenja potrebnog iznosa deviza Sektor za finansijska tržišta realizovao značajan broj SWAP transakcija RSD&ostale FX valute/EUR. U toku godine u cilju boljeg praćenja devizne likvidnosti uvedeno je praćenje novih pokazatelja Cash to Deposit užeg i šireg racia, kao i targetirane vrednosti EUR LCR.

Srednji kurs RSD u odnosu na EUR se u 2023. kretao u spread-u od 22,9 para (min. 117,1504; max. 117,3794) dinara za evro. Srednji nivo kursa za 2023. godinu je 117,25. Tokom 2023. godine dinar je nominalno ojačao prema evru za 0,1%. Radi održavanja relativne stabilnosti kursa dinara prema evru, NBS je na međubankarskom deviznom tržištu u 2023. neto kupila 3.940 miliona evra u uslovima izraženih aprecijacijskih pritisaka na domaćem deviznom tržištu.

NLB Komercijalna banka na međubankarskom tržištu nastavlja u 2023. godini da održava stabilnu i prepoznatljivu poziciju. Prema zvaničnim podacima Narodne banke Srbije za 2023. godinu, banka je rangirana na osmom mestu u pružanju usluga kupovine i prodaje deviza bankama na tržištu u iznosu od 527,2 miliona. Značajno povećanje od 13% (+ 377 miliona) u odnosu na prethodnu godinu je zabeleženo u poslovima kupovine i prodaje deviza sa rezidentima, gde smo pozicionirani na petom mestu. U poslovima sa ovlašćenim menjačima i efektivom ostvareno je tržišno učešće od 13,47% uz čvrstu treću poziciju na međubankarskom tržištu.

NLB Komercijalna banka je u 2023. godini dokapitalizovala KomBank Invest sa 90 mil. RSD i stekla je 48,91% udela u NLB Lease&Go Leasing doo (3,8 mil EUR).

STRATEGIJA PLANIRANOG POSLOVANJA BANKE

Za izuzetno kratak vremenski period NLB Komercijalna banka uspela je da ostvari značajan rast profitabilnosti, visoku adekvatnost kapitala i snažan napredak u svim ključnim segmentima poslovanja.

Strateški ciljevi u narednom periodu ostaju nepromenjeni, a to su rast ključnih bilansnih pozicija i rast tržišnog udela, pogotovo u delu kreditnog i depozitnog portfolija. U tom smislu, ključni poslovni ciljevi u narednom periodu su:

- značajno poboljšanje u svim važnim pokazateljima poslovanja, koji će pokazivati bolje performanse u poređenju sa tržišnim;
- snažan rast kreditne aktivnosti u svim segmentima poslovanja i značajno povećanje tržišnog učešća;
- rast depozitnog potencijala u cilju povećanja tržišnog učešća, uz održavanje likvidnosti na optimalnom nivou
- maksimalna iskorišćenost angažovanog kapitala, isplata dividendi u svim godinama, uz održavanje adekvatnosti kapitala u skladu sa propisanim granicama;
- unapređenje usluga i proizvoda u skladu sa tržišnim trendovima, uključujući nastavak rasta udela digitalnih kanala prodaje;

reorganizacija i rebrendiranje Banke i poslovne mreže kako bi se odgovorilo na potrebe klijenata.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Banka je uspostavila odgovarajući sistem upravljanja rizicima podržan internim procesima i internim aktima.

Strategijom za upravljanje rizicima uspostavljen je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima, koji je uključen u sve njene aktivnosti i koji obezbeđuje da rizični apetit i profil banke uvek budu u skladu sa već utvrđenom sklonošću ka rizicima. Sistem upravljanja rizicima srazmeran je prirodi, obimu i složenosti poslovanja banke, odnosno njenom rizičnom profilu.

Upravljanje rizicima Banke integrisano je u sve poslovne aktivnosti koje podrazumevaju donošenje poslovnih odluka. Strategija upravljanja rizicima zasniva se na konzervativnom pristupu, što podrazumeva oprezno preuzimanje svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Pri tome, afirmacija ovog principa usklađena je sa ključnim strateškim ciljevima poslovanja kao što su postizanje pozitivnog finansijskog rezultata i očuvanje kapitalne baze, odnosno unapređenje tržišne pozicije banke.

Politike za upravljanje rizicima u banci imaju za cilj postavljanje okvira za upravljanje pojedinačnim rizicima odnosno identifikovanje izvora svakog pojedinačnog rizika, uspostavljanje mera za savlađivanje tog rizika kao i limitiranje negativnog uticaja svakog pojedinačnog rizika na finansijski rezultat i kapital banke.

Banka stavlja veliki akcenat na razvojne aktivnosti, modernizaciju upravljanja rizikom i sveobuhvatno unapređenje procesa upravljanja rizicima u celoj organizaciji. Sveobuhvatni pristup upravljanju rizikom se zasniva na stručnim kriterijumima i promišljenom i opravdano umerenom preuzimanju rizika.

Banka planira da oprezno preuzima rizike i da obezbedi dugoročno optimalno profitabilno poslovanje (uzimajući u obzir preuzete rizike), dok istovremeno ispunjava sve regulatorne zahteve sa dodatnim zaštitnim slojevima (baferima), naročito uzimajući u obzir SREP zahtev Narodne Banke Srbije.

Ciljani nivo adekvatnosti kapitala zasniva se na principu da pokazatelj adekvatnosti kapitala banke treba da bude u skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova koje banka obavlja i da, pored rizika sadržanih u propisima NBS, obezbedi zonu odstupanja (buffer) za druge rizike iz poslovanja banke i njenog okruženja kojima je banka izložena. Upravljanje rizicima podrazumeva identifikovanje rizika, merenje / procenu rizika, preduzimanje mera za ublažavanje rizika i praćenje rizika.

Banka ima razvijen okvir za upravljanje rizičnim apetitom (RAF) koji definiše celokupni pristup koji uključuje pravila, procese, kontrole i sistem kroz koji se Rizični Apetit (RAP) postavlja, komunicira i kontroliše. Okvir za upravljanje rizičnim apetitom uključuje Izjavu o rizičnom apetitu (RAS), limite za pojedinačne rizike i prava i odgovornosti u procesu postavljanja i kontrolisanja okvira za upravljanje rizičnim apetitom.

Upravljanje rizicima je funkcionalno i organizaciono nezavisno od poslovne funkcije u čijoj je nadležnosti preuzimanje rizika. Nezavisnost u radu je postignuta podelom poslova, odgovornosti i dužnosti zaposlenih kojima se sprečava sukob interesa. Organizacioni delovi zaduženi za upravljanje rizicima pod ingerencijom člana Izvršnog odbora za upravljanje rizicima podeljeni su u okviru:

- Sektora za analizu kreditnog rizika,
- Sektora za upravljanje rizicima,
- Sektora za naplatu i upravljanje problematičnim potraživanjima,
- Sektora za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima konstantno prate dešavanja na lokalnom i globalnom nivou i analiziraju uticaj promena na visinu rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena. U skladu sa tim donose se odluke o usaglašavanju poslovanja sa novonastalim okolnostima. Posebna pažnja posvećuje se zahtevima regulatora i promeni zakonske regulative.

U pogledu makroekonomskih kretanja u toku 2023.godine izdvaja se nekoliko ključnih rizika: produženo trajanje inflacije i inflatornih pritisaka na globalnom nivou, nastavak pooštavanja monetarne politike vodećih centralnih banaka, dalje intenziviranje konflikata u Ukrajini, povećana percepcija rizika globalnih bankarskih grupa, potencijalni pad solventnosti bankarskog sektora zone evra usled mogućeg pogoršanja kvaliteta aktive i viših troškova finansiranja, rast cena nepokretnosti, rast cyber napada koji mogu da naruše poverenje u stabilnost finansijskog sistema, i dr.

Sa prvim naznakama potencijalne eskalacije u Ukrajini, Banka je uvela dodatni monitoring potencijalnih efekata na svoje poslovanje, sprovedla detaljnu analizu portfolija i svojih najznačajnijih klijenata. Sa aspekta kreditnog rizika, direktni uticaj na kvalitet portfolija i povećanje kreditnog rizika sagledan je kroz analizu korporativnih klijenata u vlasništvu ruskih, beloruskih i ukrajinskih entiteta, kao i značajnosti navedenih tržišta na najznačajnije klijente. Na portfoliju najznačajnijih klijenata sagledana je povezanost sa izloženim tržištima, kao i korporativni klijenti koji su vlasništvu entiteta iz Rusije ili Ukrajine, a rezultat je pokazao relativno nisku izloženost i uticaj na ukupni portfolio Banke praveći komparaciju sa bankarskim tržištem. Za identifikovane klijente sagledana je buduća strategija. Dodato, sagledan je i segment fizičkih lica koji su zaposleni u navedenim kompanijama.

U procesu usaglašavanja sa standardima matične banke, Banka je u toku 2023. godine nastavila sa unapređenjem uspostavljenog ESMS Sistema (Environmental and Social Management System – Sistem upravljanja zaštitom životne i društvene sredine); implementirane su nove procedure za upravljanje rizicima u delu ESG analize rizika, kao i procedure koje se odnose na aktivnosti finansiranja „zelenih“ projekata, odnosno projekata koji doprinose zaštiti životne sredine (Projekti energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije, smanjenja štetnih gasova i sl); unapređen je sistem praćenja strateški najbitnijih ESG indikatora na nivou Banke i na nivou portfolija; održan je novi krug obuka sa ciljem podizanja svesti o značaju ESG teme, ali su održane i obuke sa ciljem ekspertskog osposobljavanja zaposlenih za bavljenje temama zaštite životne sredine; nastavljen je proces usaglašavanja sa najbitnijim standardima i inicijativama na međunarodnom nivou poput EBRD Zahteva učinka i MIGA Standardima performansi i preduzete prve aktivnosti na formiranju Net-zero Strategije do 2050. godine.

Kreditni rizik

Banka je u svom poslovanju izložena kreditnom riziku, odnosno riziku gubitaka zbog nemogućnosti dužnika da izmiri svoje obaveze prema Banci. Iz tog razloga, banka proaktivno i sveobuhvatno prati i procenjuje pomenuti rizik.

Upravljanje kreditnim rizikom, kao najznačajnijim rizikom koji ima uticaj na banku, se fokusira na preuzimanje umerenih rizika i obezbeđivanje optimalne zarade s obzirom na preuzete rizike. Kako bi se obezbedila srednjoročna i dugoročna stabilnost poslovanja, banka nastoji da održi izbalansirani celokupni rizični profil (stanovništvo, pravna lica) sa umerenim troškom rizika i rizika koncentracije (koncentracija na nivou industrije, na nivo pojedinačne izloženosti) s obzirom da ne želi da se izlaže prekomernom riziku.

Primarna izloženost banke kreditnom riziku nastaje putem kredita i plasmana. Banka odobrava kredite u saglasnosti sa poslovnim politikom, usaglašavajući rokove dospeća odobrenih kredita i politiku kamatnih stopa sa namenom kredita i kreditnom sposobnošću svojih dužnika.

Banka kreditni rizik identifikuje, meri i procenjuje prema kreditnoj sposobnosti dužnika i njegovoj urednosti u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i prema kvalitetu instrumenata obezbeđenja potraživanja banke. Identifikovanje i merenje izloženosti banke kreditnom riziku, sprovodi se na dva nivoa – na nivou pojedinačnog potraživanja, odnosno klijenta i na nivou celokupnog kreditnog portfolija.

Proces identifikovanja kreditnog rizika omogućava blagovremeno i sveobuhvatno identifikovanje rizika kojima banka jeste ili može da bude izložena. U procesu merenja, banka definiše i unapređuje kvalitativne i kvantitativne metode koje omogućavaju uočavanje promena rizičnog profila banke uključujući i nastanak novih rizika.

Banka kontinuirano prati kreditni rizik putem standardizovanih pristupa kao što su: sagledavanje boniteta klijenata (interni rejting klijenta), analiza profitabilnosti posla i stope prinosa na plasirana sredstva, diverzifikovanje kreditnog portfolija, kao i unapređenjem mehanizma odobrenja i naplate potraživanja.

U okviru upravljanja kreditnim rizikom kao i celokupnom okviru za upravljanje rizicima banka posebno prati **rizik koncentracije** koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na: velike izloženosti, grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (privredni sektori, geografska područja, vrsta proizvoda i sl) i instrumente kreditne zaštite.

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka upravlja rizicima koji su srodni kreditnom riziku, a ciljevi upravljanja ovim rizicima se zasnivaju na osnovnim ciljevima definisanim za upravljanje kreditnim rizikom.

Rizici srodni kreditnom riziku su:

- **Kreditno devizni rizik** je rizik ostvarenja kreditnog gubitka kojem je banka izložena usled odobravanja plasmana u stranoj valuti ili u dinarima s valutnom klauzulom i koji proizilazi iz dužnikove izloženosti valutnom riziku, jer uticaj promene kursa dinara utiče na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost dužnika (povećanje rata koje proističu iz depresijacije vrednosti lokalne valute),
- **Kreditni rizik indukovani kamatnim rizikom** je rizik nastanka gubitka usled promene u referentnim kamatnim stopama za koje je vezana otplata kredita što može uticati na mogućnost klijenata da otplaćuju svoje obaveze na vreme, Navedeni rizik posebno je dobio na značaju u 2023. godine, kada su se varijabilne kamatne stope značajno povećale zbog rasta varijabilnog dela kamatne stope, Belibora za gotovinske kredite i Euribora za stambene kredite. Narodna banka Srbije je u cilju ublažavanja ovog rizika od 30.09.2023 do 31.12.2024 fiksirala kamatne stope na stambene kredite na 4,08%. Banka sa posebnom pažnjom prati uticaj ovog rizika i po potrebi preduzima mera (grejs period, produženje roka i sl.) za pojedine klijente ili grupu klijenata koji su ugroženi ovim rizikom.
- **Rezidualni rizik** je rizik mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je banka izložena.

Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju devizni rizik i cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti i po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik u skladu sa odlukom kojom se urađuje adekvatnost kapitala banke.

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa, a banka mu je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

Pod deviznom imovinom i deviznim obavezama, podrazumevaju se, pored imovine i obaveza iskazanih u stranoj valuti – i imovina i obaveze iskazane u dinarima koji su indeksirani deviznom klauzulom, pri čemu se pod deviznom klauzulom podrazumeva odredba u ugovoru kojom se ugovoreni iznos u dinarima vezuje za vrednost neke druge valute.

Dinarska protivvrednost imovine i obaveza iskazanih u stranoj valuti utvrđuje se prema zvaničnom srednjem kursu dinara na dan obračuna devizne pozicije banke.

Osnova za utvrđivanje izloženosti deviznom riziku su otvorene devizne pozicije u pojedinačnim valutama.

Otvorena devizna pozicija predstavlja razliku aktive i pasive nominirane u istoj stranoj valuti, odnosno u zlatu i drugim plemenitim metalima.

Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, definisano je da je maksimalna vrednost pokazatelja deviznog rizika 20% regulatornog kapitala banke.

Banka je u cilju aktivnog upravljanja deviznim rizikom uspostavila dva sistema limita otvorenih deviznih pozicija. Prvi nivo limita je zakonski propisan limit pokazatelja deviznog rizika od 20% regulatornog kapitala banke (iz obrasca KAP), drugi nivo jesu interni limiti po valutama za otvorenu i dugu i kratku deviznu poziciju i ukupnu otvorenu deviznu poziciju. Banka je uspostavila sistem upravljanja deviznim rizikom, definisan Politikom upravljanja deviznim rizikom koji obuhvata jasno definisana ovlašćenja i odgovornosti u ovom procesu, i to tako da se izbegne sukob interesa, kao i opis postupaka vezanih za merenje, praćenje i upravljanje deviznim rizikom.

Osetljivost na promenu deviznog kursa:

u 000 EUR	Scenario 1: 10%	Scenario 2: 20%
Povećanje kursa	P&L	P&L
CAD	3	6
AUD	1	2
DKK	-3	-5
JPY	0	0
USD	-3	-6
GBP	0	1
NOK	0	0
CHF	-4	-8
SEK	1	2
RUB	2	3
CNY	24	48
OTH	36	72
KWD	0	0
EUR	-1.414	-2.827
TOTAL P/L efekat	-1.356	-2.711

u 000 EUR	Scenario 1: 10%	Scenario 2: 20%
Smanjenje kursa	P&L	P&L
CAD	-3	-6
AUD	-1	-2
DKK	3	5
JPY	0	0
USD	3	6
GBP	0	-1
NOK	0	0
CHF	4	8
SEK	-1	-2
RUB	-2	-3
CNY	-24	-48
OTH	-36	-72
KWD	0	0
EUR	1.414	2.827
TOTAL P/L efekat	1.356	2.711

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Banka prati, meri i upravlja različitim oblicima kamatnog rizika:

- Rizikom vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (repricing risk),
- Rizikom krive prinosa (yield curve risk), kojem je izložena usled promene oblika krive prinosa,

- Baznim rizikom (basis risk), kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa različitim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena,
- Rizikom opcija (optionality risk), kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi s kamatno osetljivim pozicijama (kreditni s mogućnošću prevremene otplate, depoziti s mogućnošću prevremenog povlačenja i dr.).
- Rizikom kreditnog spreda (marže) koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata vrednovanja portfolija HOV usled promena kreditnog spreda prouzrokovanog kreditnim rejtingom.

Banka je uspostavila sistem upravljanja kamatnim rizikom, sa jasno definisanim ovlašćenjima i odgovornostima, koji omogućava pouzdan proces za identifikovanje, merenje, praćenje i kontrolu kamatnog rizika, definisan Politikom Upravljanje kamatnim rizikom.

U cilju efikasnijeg upravljanja izloženosti kamatnom riziku banka je uspostavila sistem limita po različitim valutama i vremenskim intervalima, a u skladu sa dospećem, odnosno vremenom ponovnog određivanja cena. Banka mesečno procenjuje negativne efekte promene kamatnih stopa na finansijski rezultat banke (bilans uspeha), na ekonomsku vrednost banke i ekonomsku vrednost portfolija HOV. Kamatno osetljiva aktiva obuhvata sve kamatonosne kredite i plasmane u hartije od vrednosti, sredstva obavezne rezerve, kao i sredstva na računima kod centralne banke i poslovnih banaka na koja se obračunava kamata. Uzimajući u obzir malu verovatnoću otplate NPL kredita (kreditni klijenata D i E boniteta) Banka uključuje u kamatno osetljive stavke samo očekivane novčane tokove po osnovu ovih kredita.

Kamatno osetljivu pasivu čine depoziti, uzeti krediti i izdate hartije od vrednosti na koje se obračunava kamata.

Vanbilansne pozicije daju mogućnost klijentima povlačenja sredstava do iznosa odobrenih kreditnih linija koje su evidentirane na vanbilansu. Na osnovu interne metodologije izračunava se stopa i iznos povlačenja vanbilansna koja se primenjuje u uključivanju vanbilansnih stavki u kamatno osetljivu aktivu.

Dodatno, kamatno osetljive vanbilansne stavke čine i izvedeni finansijski instrumenti koji su osetljivi na promenu kamatne stope. Ove instrumente čine interest rate swap, interest rate forward, interest rate futures, interest rate option i sl.

Osetljivost na promenu kamatnih stopa:

u 000 EUR	Scenario 1: 50 b.p.	Scenario 2: 100 b.p.	u 000 EUR	Scenario 1: 50 b.p.	Scenario 2: 100 b.p.
Povećanje kamatnih stopa	P&L	P&L	Smanjenje kamatnih stopa	P&L	P&L
RSD	3.199	6.399	RSD	-3.199	-6.399
EUR	5.144	10.289	EUR	-5.144	-10.289
CHF	-16	-32	CHF	16	32
USD	101	202	USD	-101	-202
OTH	-42	-85	OTH	42	85
TOTAL P/L Effect	8.387	16.773	TOTAL P/L Effect	-8.387	-16.773

Kretanje pokazatelja EVE, NII i credit spread ratio:

IRR risk	31.12.2022	31.3.2023	30.6.2022	30.9.2023	31.12.2023	LIMIT	Δ Dec-Sep
EVE in 000 EUR (with stability of sight deposits)	-11.366	-7.112	-11.535	-20.554	-16.337	-56.279	4.217
EVE in % of Tier 1 capital	-1,88%	-1,17%	-1,64%	-2,92%	-2,32%	-8,00%	0,60%
Change in NII 100/50 bp in 000 EUR	-10.468	-10.901	-9.713	-10.976	-10.778	-24.622	198
Change in NII 100/50 bp in % of Tier 1 capital	-1,73%	-1,79%	-1,38%	-1,56%	-1,53%	-3,50%	0,03%
Credit spread ratio total (100bp) u 000 EUR	-20.214	-17.637	-17.847	-15.945	-17.211	-56.279	-1.266
Credit spread ratio total (100bp) % Tier 1 kapitala	-3,34%	-2,89%	-2,54%	-2,27%	-2,45%	-8,00%	-0,18%
Credit spread ratio FVOCI (100 bp) u 000 EUR	-18.948	-15.848	-14.262	-12.100	-11.414	-56.279	686
Credit spread ratio FVOCI (100 bp) % Tier 1 kapitala	-3,13%	-2,60%	-2,03%	-1,72%	-1,62%	-8,00%	0,10%

Rizik likvidnosti

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizikom likvidnosti, sa jasno definisanim ovlašćenjima i odgovornostima, koji omogućava pouzdan proces za identifikovanje, merenje, praćenje i kontrolu rizika likvidnosti, koji je definisan Politikom upravljanja rizikom likvidnosti.

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti banka je uspostavila Proces interne procene adekvatnosti upravljanja likvidnosti (ILAAP). Na operativnom nivou opisuje se kako se u Banci odvija proces upravljanja rizikom likvidnosti uključujući dva glavna dela, koji se odnose na kvalitativne i kvantitativne elemente procesa. Kvalitativni elementi opisuju strategije, procedure, metodologije i uspostavljeni sistem limita koji se koristi u Banci u cilju upravljanja i kontrole rizika likvidnosti. Plan za upravljanje rizikom likvidnosti u izuzetnim okolnostima je takođe predstavljen u kvalitativnom delu, kao i uloga Interne revizije. Kvantitativni aspekti ILAAP-a, su direktno vezani za kvalitativne elemente, uključujući uvid u ispunjenost interno propisanih limita, stres testove, gap analize, pokazatelje likvidnosti i ostale alate u cilju uspešne procene likvidne pozicije banke.

Banka meri i upravlja likvidnošću u tri faze:

- operativna likvidnost koja se odnosi na izmirivanje obaveza u kraćim rokovima (do 30 dana);
- strukturna likvidnost koja se odnosi na upravljanje rizikom likvidnosti na dugoročnijem nivou;
- likvidnost u slučaju nastanka nepredviđenih događaja.

Ciljevi praćenja i upravljanja rizikom likvidnosti u banci su:

- osiguranje dovoljnog nivoa likvidnih sredstava;
- minimiziranje troškova održavanja likvidnosti;
- optimiziranje visine rezervi likvidnosti;
- osiguranje odgovarajućeg nivoa likvidnosti za različite situacije i scenarije stresa;
- predviđanje vanrednih situacija ili kriznih uslova i sprovođenje planova za vanredne situacije u slučaju vanrednih okolnosti;
- priprema dinamičkih projekcija likvidnosti uzimajući u obzir nekoliko scenarija novčanih tokova banke;
- priprema predloga za uspostavljanje dodatnih finansijskih sredstava kao kolaterala za izvore finansiranja

Rizik likvidnosti i upravljanje sredstvima

Kako bi se efikasno upravljalo rizikom likvidnosti, Sektor za upravljanje rizicima je definisao Politiku Upravljanje rizikom likvidnosti.

Osnovni ciljevi upravljanja likvidnosti su:

- Dnevno ispunjavanje svih obaveza banke na odgovarajući način i u odgovarajućoj valuti
- Ispunjavanje svih zakonskih propisa kojima se uređuje područje likvidnosti
- Izbegavanje pribavljanja sredstava usled njihovog manjka po ceni koja je veća od tržišne ili prisilnom prodajom sopstvenih ulaganja
- Obezbeđivanje stabilnosti i diversifikacije izvora finansiranja

Merenje izloženosti banke riziku likvidnosti vrši se izračunavanjem pokazatelja dnevne likvidnosti LIK, užeg pokazatelja likvidnosti banke i pokazatelja pokrića likvidnom aktivom. Pokazatelj dnevne likvidnosti banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane. Uži pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da:

- 1) pokazatelj likvidnosti:
  - iznosi najmanje 1,0 – kad je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
  - ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana;
  - iznosi najmanje 0,8 kad je obračunat za jedan radni dan;
- 2) uži pokazatelj likvidnosti:
  - iznosi najmanje 0,7 – kad je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
  - ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana;
  - iznosi najmanje 0,5 kad je obračunat za jedan radni dan;
- 3) pokazatelj pokrića likvidne aktive:
  - iznosi najmanje 100%.

Kritično nizak nivo likvidnosti banke predstavlja nivo likvidnosti čiji je pokazatelj, uži pokazatelj i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom niži od jednog od limita utvrđenog u stavu 1. ove tačke.

Prikaz kretanja pokazatelja likvidnosti je dat u sledećoj tabeli:

	31.12.2023		31.12.2022	
	Širi pokazatelj	Uži pokazatelj	Širi pokazatelj	Uži pokazatelj
Kraj godine	3,17	3,01	2,84	2,71
Maksimalni	3,36	3,05	3,95	3,76
Minimalni	2,62	2,32	2,44	2,21
Prosečan	3,09	2,79	3,19	2,98

Prikaz kretanja pokazatelja pokrića likvidnom aktivom je dat u sledećoj tabeli:

	31.12.2023	31.12.2022
Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom		
Kraj godine	216%	216%
Maksimalni	257%	427%
Minimalni	214%	216%

Pokazatelj dnevne likvidnosti, uži pokazatelj dnevne likvidnosti i pokazatelj pokrivenosti likvidnom aktivom u toku 2023. godine kretali su se u okvirima zakonski propisanih limita.

Upravljanje rezervama likvidnosti

Banka održava dovoljan nivo likvidnih rezervi u obliku gotovine i drugih visoko likvidnih nezaloženih sredstava koji se mogu u relativno kratkom roku unovčiti.

Banka u cilju formiranja rezervi likvidnosti kupuje dužničke hartije od vrednosti visokog kvaliteta, pre svega državne hartije od vrednosti u skladu sa postojećim sistemom limita izloženosti prema državi na nivou NLB Grupe (CRD limiti). Banka samostalno formira rezerve likvidnosti imajući u vidu specifičnosti svojih bilansnih struktura kao i mogućnosti za korišćenje rezervi likvidnosti za finansiranje preko dostupnih instrumenata Narodne banke Srbije.

Ciljana struktura portfolija hartija od vrednosti, kao i plan za dostizanje ciljane strukture, godišnje se definišu tokom procesa planiranja (izrada godišnjeg budžeta banke). Pri tome se vodi računa o usvojenim limitima otvorenih kamatno osetljivih pozicija. Plan investiranja u hartije od vrednosti treba da deluje u pravcu obezbeđenja dodatne likvidnosti u slučaju značajnih poremećaja na tržištu.

Banka ima obavezu da održava minimalni iznos nezaloženih rezervi likvidnosti za pokriće potencijalnih odliva u stresu. Osim toga visina likvidnih rezervi mora biti u skladu sa propisanim limitima pokazatelja strukturne likvidnosti.

U toku 2023. godine banka je raspolagala sa adekvatnim nivoom rezervi likvidnosti.

U navedenoj tabeli prikazana je struktura likvidnih rezervi banke:

KEUR	31.12.2023	31.12.2022
Žiro račun i viškovi likvidnih sredstava	407.854	227.506
Devizna OR	335.667	345.250
Gotovina	94.635	121.315
Repo plasmani	294.435	102.282
Portfolio HOV	817.722	965.579
Ukupno	1.972.991	1.761.933

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka mogućeg gubitka za Banku, gde njegov uzrok može biti: nedostatak ili greške kod funkcionisanja unutrašnjih procesa Banke, sistema i ljudi ili zbog spoljnih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, ali ne i strateški i reputacioni rizik. Zbog značaja, reputacioni rizik se uzima u obzir kod upravljanja operativnim rizikom. Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat:

- neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka zaposlenih i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja,
- internih i eksternih prevara,
- neadekvatne prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu,
- potraživanja klijenata Banke,
- distribucije neadekvatnih proizvoda,
- novčanih kazni i penala usled povreda zakonskih obaveza,
- štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i
- sistemskih propusta i upravljanja procesima.

Banka događaje operativnog rizika prati i po sledećim linijama poslovanja: Finansiranje privrednih subjekata, Trgovina i prodaja, Brokerski poslovi s fizičkim licima, Bankarski poslovi s privrednim društvima, Bankarski poslovi s fizičkim licima, Platni promet, Usluge za račun klijenta i Upravljanje imovinom.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja integralni deo aktivnosti Banke koji se sprovodi na svim nivoima i omogućava identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o operativnim rizicima u skladu sa zahtevima i rokovima regulative. Postojeći proces se oslanja na pouzdane metode merenja izloženosti operativnim rizicima, bazu podataka o štetnim događajima i identifikovanim operativnim rizicima, ažuran sistem kontrole i izveštavanja.

Organizaciona jedinica Banke u čijoj je nadležnosti upravljanje rizicima vrši monitoring i izveštavanje o operativnim rizicima Upravnom odboru Banke, Izvršnom odboru Banke, Odboru za reviziju, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i Odboru za operativne rizike.

U Banci je formiran Odbor za operativne rizike koji je odgovoran za nadzor nad upravljanjem operativnim rizicima, a posebno prati sprovođenje usvojenih politika iz oblasti operativnog rizika, razmatra identifikovane operativne rizike i štetne događaje, prati primenu mera za upravljanje operativnim rizikom, prati bezbednosne pretnje i incidente, prati rizični profil Banke, kao i ostala vaša pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizikom.

Merenje, odnosno procena operativnog rizika Banke vrši se kroz kvantitativnu i / ili kvalitativnu procenu identifikovanog operativnog rizika. Banka sprovodi merenje izloženosti operativnim rizicima kroz evidenciju događaja, praćenje ključnih indikatora rizika i utvrđivanje profila operativnih rizika Banke. Ključni indikatori rizika predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu Banke i ukazuju na određeni operativni rizik i veću izloženost u nastanku štetnih događaja operativnog rizika.

Profil operativnih rizika Banke predstavlja izloženost Banke operativnom riziku i predstavlja osnovu za donošenje odluka koje vode ka unapređenju postojećeg profila operativne rizičnosti i približavanja ciljnom profilu. Postojeći profil operativnih rizika je rezultat identifikacije i ocene operativnih rizika u okviru definisanih procesa, od strane organizacionih jedinica Banke, koja se sprovodi najmanje jednom godišnje. On uključuje operativne rizike koje zaposleni, koji su odgovorni za praćenje operativnih rizika, kao i drugi zaposleni koji učestvuju u identifikaciji, prepoznaju u okviru svojih organizacionih jedinica u svom radu ili izvan njih.

Banka je uspostavila sistem praćenja štetnih događaja i sa njima povezanih identifikovanih operativnih rizika na dnevnom nivou. U cilju efikasnog praćenja, u svakoj organizacionoj jedinici Banke imenovani su zaposleni koji su odgovorni za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka o operativnim gubicima, kao i za tačnost i ažurnost unetih podataka. Posebna pažnja se posvećuje i izveštavanju o potencijalnim štetnim događajima po osnovu operativnih rizika, u cilju identifikacije uzroka koji su doveli do događaja, a nakon toga i definisanja dodatnih mera koje doprinose unapređenju: procesa rada, procedura, internih kontrola. Praćenje potencijalnih i realizovanih štetnih događaja se vrši centralizovano u okviru nadležne organizacione jedinice Banke zadužene za upravljanje rizicima.

Banka je definisala nultu toleranciju na sledeće štetne događaje: interni i eksterni kriminal, događaji koji za posledicu imaju odliv i/ili obelodanjivanje informacija neovlašćenim licima, pranje novca i finansiranje terorizma, zloupotrebe na tržištu finansijskih instrumenata, ostale vrste štetnog ponašanja, uključujući koruptivne prakse.

U periodu od 1.1. – 31.12.2023. godine Banka je izvršila redovno usklađivanje internih akata koji definišu sveobuhvatan proces upravljanja operativnim rizicima sa standardima NLB Grupe. Upravljanje operativnim rizikom u Banci uključuje sledeće aktivnosti: identifikaciju, procenu i upravljanje operativnim rizikom, kao i praćenje nastalih i potencijalnih događaja gubitka (štetnih događaja). Banka definiše i preuzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika. Proaktivno reaguje na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih poslovnih aktivnosti u Banci, definisanje i realizaciju mera za unapređenje procesa i internih kontrola.

Putem pouzdanog izveštavanja o realizaciji donetih mera za ublažavanje operativnih rizika, Banka je uspostavila sistem za monitoring aktivnosti koje preduzimaju organizacione jedinice Banke u cilju umanjavanja operativnih rizika i preventivnog reagovanja na događaje operativnih rizika koji mogu nastati.

Takođe, Banka procenjuje rizik poveravanja aktivnosti trećim licima za obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa poslovanjem Banke, a na osnovu ugovora zaključenog sa trećim licima kojima se jasno određuju uslovi, prava, obaveze i odgovornosti ugovoreni strana.

U cilju nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja informacionog sistema i procesa Banke, u slučaju prekida poslovanja koji su prouzrokovani elementarnim nepogodama, negativnim uticajima spoljnih faktora, velikim kvarovima računarske opreme, epidemijama, kao i ograničavanja gubitaka u takvim situacijama, Banka je usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja. Banka je takođe, izradila i usvojila Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DR plan).

Banka jednom godišnje sprovodi Analizu uticaja na poslovanje (BIA) za sve organizacione jedinice, kada poslovne funkcije procenjuju prioritete oporavka poslovnih procesa i aplikacija. Nakon

sprovedene Analize uticaja na poslovanje vrši se ažuriranje planova kontinuiteta poslovanja i planova oporavka (DR plan).

UPRAVLJANJE KAPITALOM

Proces upravljanja kapitalom je jedan od najvažnijih procesa u savremenim bankama. U poslednjih deset godina bankarski sektor se suočava sa intenzivnim razvojem regulative u ovoj oblasti što je rezultiralo povećanjem složenosti procesa upravljanja kapitalom i dovelo do velikih neizvesnosti u proceni budućih kapitalnih potreba. Dodatno, iznos kapitala potrebnog za pokriće istog nivoa preuzetog rizika je znatno povećan i dodatno će se uvećavati u narednim godinama.

Adekvatnost kapitala je jedan od instrumenata nadzora kojima regulator ograničava rizičnost poslovanja banaka i time štiti interese deponenata. Banka je u obavezi da u svakom trenutku raspolaze dovoljnim iznosom kapitala imajući u vidu obim i rizičnost svog poslovanja. U tom smislu, ključni ciljevi upravljanja kapitalom jesu:

- obezbeđivanje i održavanje dovoljnog nivoa kapitala (odgovarajućeg kvaliteta):
  - da pokrije sve regulatorne zahteve,
  - da pokrije sve rizike preuzete u poslovanju banke,
  - da pokrije sve interne zahteve za pokrivanje rizika od strane NLB Grupe
  - da omogući sprovođenje strateških ciljeva banke,
- Postizanje optimalne stope prinosa

Upravljanje kapitalom u NLB Komercijalnoj banci definisano je kroz Strategiju upravljanja kapitalom NLB Komercijalne banke a.d. Beograd i Politiku upravljanja kapitalom NLB Komercijalne banke a.d. Beograd.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala banke se prati mesečno od strane rukovodstva banke.

Banka je dužna da obezbedi da visina njenog kapitala nikada ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10 miliona EUR. Dodatno, potrebno je da Banka raspolaze dovoljnim kapitalom da pokrije sledeće elemente adekvatnosti kapitala:

- Zahteve stuba 1 (zahtevi za kapitalom propisani Odlukom o adekvatnosti kapitala):
  - Da pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala ne bude niži od 4,5%,
  - Da pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala ne bude niži od 6%,
  - Da pokazatelj adekvatnosti kapitala ne bude niži od 8%
- Zahteve stuba 2, u skladu sa članom 23. Zakona o bankama i tačkom 5 Odluke o adekvatnosti kapitala banke - dodatni regulatorni zahtevi za kapitalom (veći od dva iznosa koji proizlaze iz SREP ili ICAAP procesa)

Banka mora u svakom trenutku ispunjavati regulatorne zahteve u pogledu kapitalne adekvatnosti. Rešenjem Narodne banke Srbije o Održavanju pokazatelja adekvatnosti kapitala iz juna 2023. godine propisano je da Banka mora ispuniti ukupni kapitalni zahtev i to:

- USZK – ukupni supervizorski zahtev za kapitalom koji se sastoji od zahteva iz Stuba 1 (minimum kapitalne adekvatnosti propisan Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka) i od dodatnih zahteva iz Stuba 2 (SREP process). USZK za 2023. godinu iznosi 10,98%.
- SZK – sveobuhvatni zahtev za kapitalom koji predstavlja ukupni supervizorski zahtev za kapitalom uvećan za kombinovani zaštitni sloj kapitala

Kombinovani zaštitni sloj kapitala može se sastojati samo iz elemenata osnovnog akcijskog kapitala i čine ga:

- Zaštitni sloj za očuvanje kapitala u iznosu od 2,5% rizične aktive banke, u skladu sa tačkom 424 Odluke o adekvatnosti kapitala banke.
- Kontraciklični zaštitni sloj kapitala koji utvrđuje NBS svakog tromesečja i može da se kreće u rasponu od 0 – 2,5% rizične aktive u skladu sa tačkom 437. Odluke o adekvatnosti kapitala banke. Svakog kvartala Odlukom o stopi kontracikličnog zaštitnog sloja NBS propisuje važeći iznos. Vrednost kontracikličnog zaštitnog sloja na dan 31.12.2023. godine iznosi 0%.
- Zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik predstavlja iznos 3% deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke privredi i stanovništvu u Republici Srbiji. Ne izračunava se u slučaju da ukupni bančini devizni i devizno indeksirani plasmani čine manje od 10% svih plasmana privredi i stanovništvu Banke. Visina zaštitnog sloja kapitala propisana je Odlukom o stopi i načinu održavanja zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik. Izraženo kroz iznos rizikom ponderisanih izloženosti, zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik na dan 31.12.2023. godine iznosi 2,05%.
- Zaštitni sloj za sistemski značajne banke se kreće u rasponu od 0 – 2% rizične aktive. NBS jednom godišnje putem Odluke o utvrđivanju liste sistemski značajnih banaka u Republici Srbiji i stopa zaštitnog sloja kapitala za te banke utvrđuje sistemski značajne banke i stope zaštitnog sloja kapitala koji su u obavezi da održavaju. Banka spada u grupu sistemski značajnih banaka i sa stanjem na dan 31.12.2023. godine imala je obavezu održavanja zaštitnog sloja u visini od 1% rizikom ponderisanih izloženosti.

Kapital NLB Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12.2023. se sastoji od elemenata osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Osnovni kapital se sastoji od: 1) osnovnog akcijskog kapitala koga čine uplaćeni akcijski kapital po osnovu izdatih običnih akcija, emisiona premija, neraspoređena dobit iz ranijih godina, ostale rezerve iz dobiti, revalorizacione rezerve, nerealizovani dobici/gubici kao i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala i 2) dodatnog osnovnog kapitala koga čini kapital po osnovu izdatih preferencijalnih akcija. Dopunski kapital se u celosti sastoji od subordiniranog kredita uzetog od matične banke NLB dd Ljubljana.

U skladu sa zakonskom regulativom, NLB Komercijalna banka ad Beograd izračunava kapitalne zahteve za sledeće rizike:

- Kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke – primenom standardizovanog pristupa,
- Tržišni rizik,
- Operativni rizik – primenom pristupa osnovnog indikatora,
- Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti,
- Rizik prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja.

Banka je krajem 2023. godine iskazala pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou od 27,09%. Tokom godine kapitalna adekvatnost je uvećana za 2,47 p.p.

Banka je godinu završila sa rizičnom aktivom po osnovu kreditnog rizika u iznosu od RSD 266.950 miliona, što predstavlja povećanje od 5,8% u odnosu na prošlu godinu kao posledica značajne kreditne aktivnosti realizovane u 2023. godini. Rizična aktiva po osnovu operativnih rizika je uvećana u odnosu na prošlu godinu za RSD 2.241 miliona i iznosila je RSD 43.876 miliona RSD. Na kraju 2023. godine, Banka nije iskazala kapitalni zahtev za devizni rizik s obzirom da je otvorena devizna pozicija bila manja od 2% iznosa kapitala i na taj način je ostvarila smanjenje rizične aktive u iznosu od RSD 1.918 miliona RSD.

Regulatorni kapital Banke na dan 31.12.2023. godine iznosio je RSD 84.188 miliona. U 2023. godini Banka je na osnovu Odluke o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala banke iz obračuna kapitala isključila deo nerealizovanih gubitaka i dobitaka po osnovu dužničkih HOV čiji emitent je bila Republika Srbija što je imalo neto pozitivan efekat na visinu kapitala u iznosu od RSD 1.112 miliona.

U izveštajnom periodu, regulatorni kapital Banke je povećan za RSD 11.340. miliona, na šta je najveći uticaj imalo:

- uključivanje neraspoređene dobiti u kapital u iznosu od RSD 10.604 miliona na osnovu odluke Skupštine Banke o raspodeli neraspoređene dobiti iz ranijih godina u osnovni akcijski kapital;
- povećanje revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka/gubitaka u iznosu od RSD 852 miliona
- povećanje nematerijalnih ulaganja u 2023. godini je imalo negativan efekat na visinu kapitala u iznosu od RSD 114 miliona.

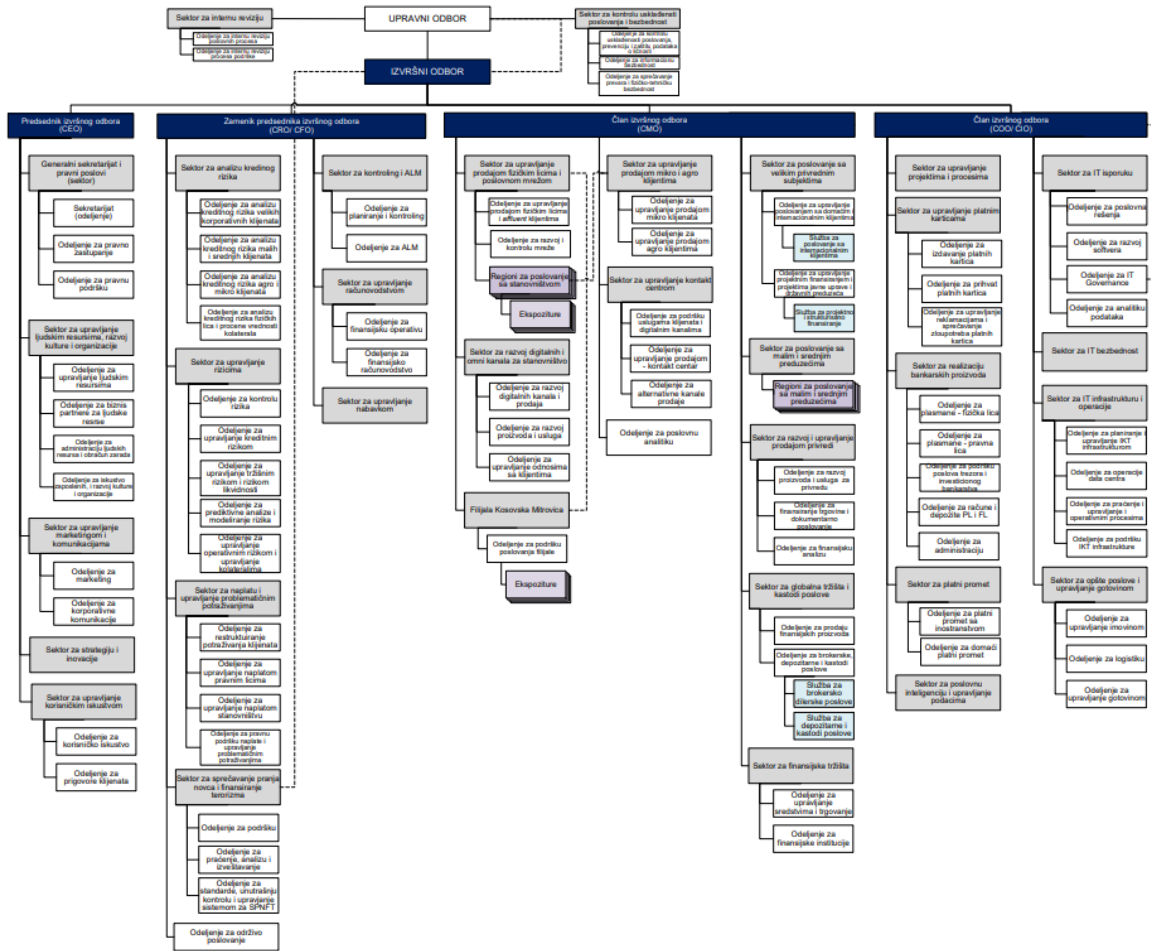
DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA

Banka je 14.3.2024. godine potpisala ugovor sa EBRD o kreditnoj liniji u iznosu do 15 miliona EUR za plasiranje sredstava malim i srednjim preduzećima za investicije u zelene tehnologije.

Osim događaja opisanog u prethodnom stavu nije bilo značajnih događaja nakon datuma bilansa stanja koje bi bilo neophodno obelodaniti u finansijskim izveštajima.

ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

Organizaciona šema banke na dan 31.12.2023. prikazana je sledećim dijagramom:

OGRANCI BANKE

LISTA EKSPOZITURA REGIONALNIH CENTARA NLB KOMERCIJALNE BANKE 31.12.2023.

Redni broj	Organizacioni oblik	Naziv organizacionog oblika	Mesto	Adresa
REGION BEOGRAD				
1.	Ekspozitura	8V28	Beograd	Trg Nikole Pašića 2 (Igumanova palata)
2.	Ekspozitura	8V54	Beograd	Trg Nikole Pašića 7
3.	Ekspozitura	8VKK	Beograd	Trg Politika 1 (VIP ekspozitura)
4.	Ekspozitura	8VM8	Beograd	Svetogorska II 42-44
5.	Ekspozitura	8VDE	Beograd	Kralja Petra 19
6.	Ekspozitura	8VKG	Beograd	Cara Dušana 62-64
7.	Ekspozitura	8VBG	Beograd	Svetog Save 14
8.	Ekspozitura	8V02	Beograd	Makenzijeva 43
9.	Ekspozitura	8VN1	Beograd	Vatroslava Jagića 1
10.	Ekspozitura	8VVE	Beograd	Rableova 19b (Mirijevo)
11.	Ekspozitura	8V29	Beograd	Kneza Miloša 83
12.	Ekspozitura	8VS4	Beograd	Birčaninova 34
13.	Ekspozitura	8V03	Beograd	Brankova 34
14.	Ekspozitura	8V22	Beograd	Savska 35 (MUP)
15.	Ekspozitura	8V30	Beograd	Despota Stefana 107 (MUP)
16.	Ekspozitura	8VF5	Beograd	Ruzveltova 41-45
17.	Ekspozitura	8VGM	Beograd	Marijane Gregoran 56 (Karaburma)
18.	Ekspozitura	8VVA	Beograd	Bratstva i jedinstva 105a (Borča)
19.	Ekspozitura	8VG3	Beograd	Vojvode Stepe 101
20.	Ekspozitura	8VKH	Beograd	Paunova 9 (Banjica)
21.	Ekspozitura	8VF9	Beograd	Ustanička 63
22.	Ekspozitura	8VG5	Beograd	Ustanička 194
23.	Ekspozitura	8V04	Beograd	Ljermontova 12a (MUP)
24.	Ekspozitura	8VS2	Beograd	Požeška 42a (Beteks)
25.	Ekspozitura	8V09	Beograd	Kneza Višeslava 118 (Vidikovac)
26.	Ekspozitura	8VV8	Beograd	Titova 2 (Železnik)
27.	Ekspozitura	8VV9	Beograd	Beogradska 157a (Sremčica)
28.	Ekspozitura	8VKE	Beograd	Serdara Janka Vukotića 1a (Petlovo brdo)
29.	Ekspozitura	8V21	Beograd	Čelebićka 11 (Miljakovac)
30.	Ekspozitura	8VFP	Beograd	Miletija Popovića 9 (Sava Centar)
31.	Ekspozitura	8VHO	Beograd	Bulevar Mihajla Pupina 165v
32.	Ekspozitura	8VKF	Beograd	Bulevar Maršala Tolbuhina 36
33.	Ekspozitura	8VG7	Beograd	Partizanske avijacije 4a
34.	Ekspozitura	8VDC	Beograd	Jurija Gagarina 16 (Delta City)
35.	Ekspozitura	8VG6	Beograd	Jurija Gagarina 36
36.	Ekspozitura	8V06	Beograd	Bulevar Zorana Đinđića 104, SIV II (MUP)
37.	Ekspozitura	8V27	Beograd	Bulevar Mihajla Pupina 2, SIV I (MUP)
38.	Ekspozitura	8VR1	Beograd	Bulevar Mihajla Pupina 165 (MUP)
39.	Ekspozitura	8V46	Beograd	Ljubinke Bobić 14 (MUP)
40.	Ekspozitura	8VN2	Beograd	Rajačićeva 2 (Zemun)
41.	Ekspozitura	8VG8	Beograd	Milana Uzelca 23a (Zemun)
42.	Ekspozitura	8V13	Beograd	Majora Zorana Radosavljevića 252 (Batajnica)
43.	Ekspozitura	8VV5	Beograd	Bulevar oslobođenja 9 (Grocka)

44.	Ekspozitura	8VFT	Beograd	Smederevski put 3g (Leštane)
45.	Ekspozitura	8VN7	Beograd	Svetosavska 20 (Barajevo)
46.	Ekspozitura	8VH1	Beograd	Milosava Vlajića 1 (Sopot)
REGION VOJVODINA				
47.	Ekspozitura	88N9	Subotica	Korzo 10
48.	Ekspozitura	8820	Subotica	Segedinski put 45 (MUP)
49.	Ekspozitura	88SU	Subotica	Park Rajhl Ferencza 3
50.	Ekspozitura	88T5	Bačka Topola	Glavna 9
51.	Ekspozitura	88D2	Sombor	Vojvođanska 3
52.	Ekspozitura	88T3	Crvenka	Moše Pijade 61
53.	Ekspozitura	88V1	Kula	Lenjinova 14
54.	Ekspozitura	88D3	Apatin	Petefi Šandora 2
55.	Ekspozitura	88H8	Odžaci	Železnička 18
56.	Ekspozitura	8866	Novi Sad	Ilije Ognjanovića 24
57.	Ekspozitura	88FC	Novi Sad	Bulevar oslobođenja 60
58.	Ekspozitura	88GB	Novi Sad	Bulevar oslobođenja 88
59.	Ekspozitura	88MK	Novi Sad	Bulevar oslobođenja 102, TC Merkator
60.	Ekspozitura	88KR	Novi Sad	Ložionička 10
61.	Ekspozitura	8815	Novi Sad	Bul.Kralja Petra I br.11 (MUP)
62.	Ekspozitura	88NC	Novi Sad	Trg mladenaca 1-3
63.	Ekspozitura	88K1	Futog	Cara Lazara 7
64.	Ekspozitura	8855	Temerin	Novosadska 318
65.	Ekspozitura	8851	Bačka Palanka	Trg Bratstva i jedinstva 30-32
66.	Ekspozitura	88H6	Vrbas	Maršala Tita 49
67.	Ekspozitura	88D1	Bečej	Zelena 41
68.	Ekspozitura	88V3	Bač	Trg dr Zorana Đinđića 1
69.	Ekspozitura	88C9	Stara Pazova	Kralja Petra I Oslobodioca 22
70.	Ekspozitura	88U2	Indija	Blok 44, Lamela A
71.	Ekspozitura	8808	Ruma	Poslovni centar bb
72.	Ekspozitura	8848	Sremska Mitrovica	Kralja Petra I 5-7
73.	Ekspozitura	88EA	Šid	Cara Dušana 2
74.	Ekspozitura	8898	Kikinda	Braće Tatić 7
75.	Ekspozitura	88T6	Senta	Glavni trg 8
76.	Ekspozitura	88D7	Kanjiža	Glavna Ulica 16
77.	Ekspozitura	88G2	Zrenjanin	Trg slobode 5
78.	Ekspozitura	8845	Zrenjanin	Beogradska bb (MUP)
79.	Ekspozitura	88N4	Pančevo	Generala Petra Aračića 4-6
80.	Ekspozitura	88V6	Kovačica	JNA 50
81.	Ekspozitura	88V4	Kovin	JNA 26
82.	Ekspozitura	88P8	Bela Crkva	1. oktobra 50
83.	Ekspozitura	8868	Vršac	Trg Svetog Teodora Vršačkog 2
REGION ZAPADNA SRBIJA				
84.	Ekspozitura	8HHE	Obrenovac	Vojvode Mišića 201
85.	Ekspozitura	8HN3	Mladenovac	Kralja Petra I 235 i 239g
86.	Ekspozitura	8HP5	Lazarevac	Dimitrija Tucovića 1
87.	Ekspozitura	8HC2	Valjevo	Vuka Karadžića 7
88.	Ekspozitura	8HH3	Lajkovac	Vojvode Mišića 8
89.	Ekspozitura	8HH5	Ub	Kralja Petra I oslobodioca 2
90.	Ekspozitura	8HC4	Osečina	Karađorđeva 123
91.	Ekspozitura	8H53	Kragujevac	Save Kovačevića 1
92.	Ekspozitura	8HP4	Kragujevac	Kralja Aleksandra I Karađorđevića 41a

93.	Ekspozitura	8H36	Kragujevac	Trg slobode 3 (MUP)
94.	Ekspozitura	8HH2	Lapovo	Njegoševa 15
95.	Ekspozitura	8HD5	Arandjelovac	Knjaza Miloša 176
96.	Ekspozitura	8HE9	Topola	Bulevar kralja Aleksandra 26
97.	Ekspozitura	8H73	Šabac	Gospodar Jevremova 2
98.	Ekspozitura	8H74	Bogatić	Mike Mitrovića 2
99.	Ekspozitura	8HP9	Loznica	Gimnazijska 1
100.	Ekspozitura	8H38	Čačak	Gradsko šetalište 10-14
101.	Ekspozitura	8HD9	Lučani	Bulevar JNA bb
102.	Ekspozitura	8H96	Guča	Republike 65
103.	Ekspozitura	8HE7	Gornji Milanovac	Karađorđeva 5
104.	Ekspozitura	8HK6	Ivanjica	Milinka Kušića 9
105.	Ekspozitura	8H93	Užice	Petra Čelovića 4
106.	Ekspozitura	8HUE	Užice	Dimitrija Tucovića 93
107.	Ekspozitura	8HD6	Požega	Nikole Pašića 2
108.	Ekspozitura	8HS7	Arilje	Svetog Ahilija 20
109.	Ekspozitura	8HD8	Bajina Bašta	Milenka Topalovića 3
110.	Ekspozitura	8HS8	Kosjerić	Karađorđeva 41
111.	Ekspozitura	8HR8	Nova Varoš	Trg oslobodilaca 1
112.	Ekspozitura	8HR7	Priboj	Meše Selimovića 1
113.	Ekspozitura	8HD4	Prijepolje	Polimska 21
114.	Ekspozitura	8HT8	Kraljevo	Trg srpskih ratnika 1
115.	Ekspozitura	8H35	Kraljevo	Vojvode Putnika 3 (MUP)
116.	Ekspozitura	8HB6	Vrnjačka Banja	Nemanjina 11
117.	Ekspozitura	8HCK	Raška	Nemanjina 10
118.	Ekspozitura	8HE4	Novi Pazar	Njegoševa 1
119.	Ekspozitura	8HB1	Trstenik	Vuka Karadžića 46

REGION JUGOISTOČNA SRBIJA

120.	Ekspozitura	8717	Niš	Nikole Pašića 41
121.	Ekspozitura	87R2	Niš	Trg kralja Aleksandra 2 (PC Aleksandrija)
122.	Ekspozitura	87GH	Niš	Episkopska 32
123.	Ekspozitura	8742	Niš	Nade Tomić 14 (MUP)
124.	Ekspozitura	87B0	Aleksinac	Drakčeta Milovanovića 6
125.	Ekspozitura	87A0	Kruševac	Trg fontana 1
126.	Ekspozitura	8701	Aleksandrovac	29. novembra 102
127.	Ekspozitura	87A2	Brus	Kralja Petra I bb
128.	Ekspozitura	87A5	Ćićevac	Karađorđeva 96
129.	Ekspozitura	87E8	Prokuplje	Ratka Pavlovića 15
130.	Ekspozitura	87CS	Žitorađa	Topličkih heroja 53
131.	Ekspozitura	87P3	Blace	Karađorđeva 47
132.	Ekspozitura	8769	Kuršumlija	Svete Ane 10
133.	Ekspozitura	87C7	Leskovac	Bulevar oslobođenja bb
134.	Ekspozitura	8757	Vlasotince	Trg oslobođenja 6
135.	Ekspozitura	87P2	Lebane	Cara Dušana 12
136.	Ekspozitura	87K8	Medveđa	Kralja Milana 61
137.	Ekspozitura	87E1	Pirot	Trg pirotskih oslobodilaca 15a
138.	Ekspozitura	8758	Vranje	Kralja Stefana Prvovenčanog 58
139.	Ekspozitura	87C5	Vladičin Han	Svetosavska 35
140.	Ekspozitura	87C8	Surdulica	V septembar bb
141.	Ekspozitura	87P6	Bujanovac	Karađorđev Trg bb
142.	Ekspozitura	87E2	Preševo	Save Kovačevića 2
143.	Ekspozitura	87K9	Bosilegrad	Georgi Dimitrova 74

144.	Ekspozitura	87C6	Jagodina	Skver narodne omladine bb
145.	Ekspozitura	87K2	Ćuprija	Karađorđeva 67
146.	Ekspozitura	87DK	Paraćin	Tome Živanovića 5
147.	Ekspozitura	87H9	Despotovac	Kralja Milana 11
148.	Ekspozitura	8795	Svilajnac	Ustanička 1
149.	Ekspozitura	8772	Bor	Zeleni Bulevar 4
150.	Ekspozitura	8791	Negotin	Trg Đorđa Stanojevića 11/3
151.	Ekspozitura	87CF	Majdanpek	28. marta 2
152.	Ekspozitura	87P1	Kladovo	22. septembra 11
153.	Ekspozitura	8756	Zaječar	Nikole Pašića 25
154.	Ekspozitura	87N5	Knjaževac	Trg oslobođenja 16
155.	Ekspozitura	8792	Smederevo	Karađorđeva 14
156.	Ekspozitura	87M0	Požarevac	Moše Pijade 8
157.	Ekspozitura	87M7	Kostolac	Trg Bratstva i jedinstva 6
158.	Ekspozitura	87M3	Veliko Gradište	Kneza Lazara 47
159.	Ekspozitura	87M5	Golubac	Golubački Trg 1
160.	Ekspozitura	87M2	Petrovac na Mlavi	Srpskih vladara 240
161.	Ekspozitura	87K4	Smederevska Palanka	Prvog srpskog ustanka 57
162.	Ekspozitura	87K3	Velika Plana	Miloša Velikog 77

FILIJALA KOVSKA MITROVICA

163.	Ekspozitura	8U37	Kosovska Mitrovica	Čika Jovina 11
164.	Ekspozitura	8UCA	Štrpce	Štrpce bb
165.	Ekspozitura	8UCB	Leposavić	24. novembra 42a
166.	Ekspozitura	8UCD	Zubin Potok	Vojvode Rada 10
167.	Ekspozitura	8UCE	Zvečan	Kralja Milutina 52
168.	Ekspozitura	8UEB	Šilovo	Selo Šilovo
169.	Ekspozitura	8UGS	Dragaš	Dragaš
170.	Ekspozitura	8UU7	Gračanica	Glavna bb
171.	Ekspozitura	8UU8	Ranilug	MZ Ranilug (naselje Bare)

NEFINANSIJSKE INFORMACIJE

Poslovni model Banke

NLB Komercijalna Banka a.d. Beograd je poslovna banka univerzalnog tipa. Banka je u svom poslovanju podjednako usmerena na rad sa stanovništvom i pravnim licima, kao i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima.

Banka posluje po tržišnim principima, uz primenu načela likvidnosti, profitabilnosti i sigurnosti, uz poštovanje zakona, drugih propisa i opštih principa bankarskog poslovanja u ostvarivanju svojih ciljeva na društveno odgovoran način, u skladu sa temeljnim vrednostima i poslovnom etikom.

Poslovni model Banke opredeljen je kao prikupljanje, držanje slobodnih novčanih sredstava od pravnih i fizičkih lica pod definisanim uslovima i plasiranje prikupljenih novčanih sredstava pravnim i fizičkim licima u obliku kredita definisanim uslovima, investiranje u hartije od vrednosti i druge registrovane poslove.

U saradnji sa klijentima, Banka se vodi najvišim standardima NLB Grupe, najveće finansijske institucije sa sedištem u regionu, za koju je Srbija tržište od strateškog značaja. Značaj srpskog tržišta u strategiji razvoja NLB Grupe garant je aktivne podrške banci u Srbiji, kako od strane matične banke u Sloveniji, tako i od svih njenih članica. To je posebna prednost za sve naše klijente koji su poslovno ili privatno povezani sa državama u regionu jugoistočne Evrope.

Misija Banke – Banka je posvećena kulturi odgovornosti, postupa u skladu sa zakonima i pravilima profesije, principima izvrsnosti i integriteta, i neguje organizaciju NLB Grupe u kojoj sa postojećim resursima donosi veću vrednost za svoje klijente. Poverenje koje Banka uživa među klijentima, kolegama zaposlenih, akcionarima i društvu u celini nosi veliku odgovornost. To poverenje Banka opravdava radom sa zainteresovanim stranama radi pozitivne promene, uzajamnih koristi i rasta. Inkorporiranjem vrednosti u sve što radi, Banka doprinosi pozitivnim promenama u okruženju.

Vizija Banke – Banka je posvećena razvoju kulture fokusiranosti na klijente, svesti o rizicima, integritetu, posvećenosti i društvenoj odgovornosti. Poverenje između klijenata, zaposlenih, akcionara i same Banke predstavlja veliku odgovornost, koja se opravdava tako što svi rade zajedno sa svim ciljnim javnostima na pozitivnim promenama, uzajamnoj koristi i razvoju. Uključivanjem navedenih vrednosti u svaki aspekt svog poslovanja, Banka doprinosi pozitivnim promenama u svom okruženju.

Naš cilj je da u NLB Grupi promoviramo ideju da konačna rešenja koja nudimo treba da budu najbolja za sve one sa kojima radimo. Izuzetno cenimo postavljanje ciljeva i otvorenu komunikaciju. Svakog dana se fokusiramo na svoje klijente i trudimo se da razumemo njihove potrebe i želje. Posvećeni smo aktivnostima u oblasti društvene odgovornosti. Rad sa integritetom i odgovornošću je ključni element naše korporativne kulture. Nije važno samo postići poslovne ciljeve, već i način na koji ih postižemo.

Ulaganja u cilju zaštite životne sredine

Kao regionalna bankarska grupa koja pruža finansijsko savetovanje i širok spektar usluga u oblasti kreditiranja korporacija i stanovništva, za klijente u različitim sektorima, Banka prepoznaje da poslovne odluke i odluke klijenata mogu da utiču na okolne zajednice i životnu sredinu. Banka poklanja izuzetnu pažnju da svoja sredstva ulaže isključivo u projekte koji ne ugrožavaju kako životnu, tako i društvenu sredinu. Zaštita životne i društvene sredine osim ekoloških aspekata obuhvata i pitanja zaštite radnika i probleme lokalne zajednice.

U toku 2023. godine, NLB Komercijalna Banka je usvojila veći broj novih pravilnika, uputstava i procedura, ali i unapredila postojeća dokumenta koji daju bolje razumevanje aktivnosti klijenata Banke, pomažu u rešavanju problema koji izazivaju zabrinutost, pomažu u prepoznavanju i minimiziranju ESG rizika za NLB Grupu i upravljaju očekivanjima zainteresovanih strana. Ovaj set usvojene dokumentacije pruža referentnu tačku zaposlenima o minimalnim standardima, procedurama i upravljanju i nadzoru u vezi sa ekološkim i socijalnim rizicima kada rade sa klijentima i konkretnim transakcijama. Usvojena pravila, uputstva i procedure nastaviće da se razvijaju tokom vremena kako bi odražavali promene očekivanja zajednice, povratne informacije zainteresovanih strana ili regulatorne zahteve. Tokom 2023 godine, interni kapaciteti Banke su osnaženi, te je tako troje novih kolega prošlo potrebne obuke i uključilo se u sprovođenje analize potencijalnih ESG rizika prosteklih iz aktivnosti i projekata klijenata.

Stvarna izloženost banke finansijskom, pravnom i reputacionom riziku (koji proističe iz ekoloških i socijalnih pitanja) zavisiće i od drugih faktora kao što su priroda i veličina transakcije i finansijski i upravljački kapacitet kompanije da efikasno upravlja ekološkim i socijalnim pitanjima. S tim u vezi, razlikovaće se stepen i opseg analize rizika po životnu i društvenu sredinu onih transakcija koje imaju veći volumen u iznosu i viši nivo ESG rizika, od analize za transakcije koje su manje u volumenu i sa nižim ESG rizikom. Međutim, za sve klijente, osnovna ESG analiza rizika uvek postoji.

Banka poštuje najviše međunarodne standarde i vrednosti u kreiranju finansijskih proizvoda i usluga, razvija i sprovodi aktivnosti na polju zaštite životne sredine. Banka je definisala standarde za identifikovanje, praćenje i upravljanje rizicima životne i društvene sredine u procesu odobravanja i praćenja kredita. Cilj sistema upravljanja rizikom zaštite životne sredine je uvođenje ovog sistema u proces kreditne aktivnosti i praćenja kredita, i na taj način povećanje mogućnosti za prihvatljiv i održiv ekonomski razvoj sa stanovišta zaštite životne sredine i minimiziranje mogućnosti pojave ekoloških i društveno negativnih uticaja.

Pristupi upravljanja rizikom zaštite životne i društvene sredine obuhvataju dva nivoa upravljanja: na nivou pojedinačnog plasmana i klijenta i na nivou celokupnog portfolija. Za svaku delatnost klijenata Banka definiše nivo rizičnosti, odnosno kategoriju rizika, sa aspekta uticaja na životnu i društvenu sredinu. Banka ne finansira aktivnosti koje su isključene pod svim okolnostima - aktivnosti koje su nezakonite ili strogo ograničene nacionalnim ili međunarodnim pravom. Kao članica NLB Grupe Banka je potpisala ugovor o garanciji za kapitalne investicije sa Multilateralnom agencijom za garancije ulaganja (MIGA) i obavezala se na poštovanje limita za finansiranje određenih proizvodnih delatnosti, gde smo u posmatranom periodu bili u skladu sa propisanim limitima.

Banka neće podržavati nikakva nova finansiranja i projekte povezane sa eksploatacijom i vađenjem uglja ili proizvodnjom električne energije na ugalj na bilo koji način, uključujući eventualna prelazna poboljšanja.

Sa druge strane, NLB Komercijalna Banka je odlučna da kroz finansijske proizvode i usluge na pravi način promovise rešenja i investicije koje će doprineti razvoju i očuvanju životne i društvene sredine. U skladu sa tim, u 2023. godini unapređeni su postojeći ESG proizvodi i dodatno definisani kriterijumi pogodnosti za takve proizvode. NLB Komercijalna Banka će i u naredom periodu nastaviti sa razvojem ESG proizvoda i investicija i promocijom istih.

Razvijena je posebna Aplikacija putem koje se svaki ESG proizvod proverava da li ispunjava kriterijume pogodnosti, a predviđeni su i posebni benefit ukoliko se dokaže da će kredit Banke na neki način pozitivno doprineti zaštiti životne sredine.

Banka tradicionalno organizuje konkurs NLB Organic, u okviru kojeg nagrađuje najbolje projekte iz oblasti organske proizvodnje, sa željom da na taj način podrži i doprinese promociji organske proizvodnje, kao proizvodnje koja doprinosi zdravlju ljudi i očuvanju životne sredine.

NLB Komercijalna banka Beograd nastavlja da pruža podršku daljem razvoju tog vida poljoprivredne proizvodnje, pokazujući istu istrajnost koju pokazuju sertifikovani proizvođači u svojim namerama da građanima ponude zdrave, organske proizvode.

U toku 2023. godine, organizovano je i više obuka na temu održivog poslovanja Banke sa ciljem upoznavanja svih zaposlenih sa promenama koje su se implementirale.

Dodatno, NLB Komercijalna banka sprovodi mere usmerene na zaštitu životne sredine i u domenu redukcije potrošnje električne energije, kao i potrošnje papira. Banka vrši odvajanje starog papira i ambalažnog otpada koji ustupa ovlašćenom pravnom licu za sakupljanje i transport neopasnog otpada, reciklira tonere, štampanje u banci se vrši dvostrano, a uvedene su i mere usmerene na uštedu energije. U toku 2023. godine, instalirani su novi BMS Sistemi na nekoliko lokacija (Sistemi centralnog upravljanja grejanjem i hlađenjem zgrada), a nastavilo se sa mesečnim merenjem potrošnje svih najbitnijih resursa koji nastaju kao posledica poslovanja Banke.

Nastavljeno je i sa razvojem kriterijuma koji se odnose na analizu održivosti poslovanja svih dobavljača sa kojima Banka saraduje, s obzirom da Banka cina cilj da u srednjem roku u potpunosti saraduje samo sa dobavljačima koji su ocenjeni kao "Održivi". Bitno je napomenuti i da je celokupna električna energija korišćena u prostorijama NLB Komercijalne Banke u 2023. godini nastala iz obnovljivih izvora energije, što znači da se naša potrošnja struje nije negativno odrazila na stanje životne sredine. U toku 2023. godine, uspostavili smo redovne, kvartalne izveštaje Menadžmenta Banke o ukupnoj emisiji CO2 gasova, kao i o ukupnim potrošenim resursima tokom obavljanja operativnih delatnosti.

Rezultati koje vidimo su dokaz da je misija uspešno unapređena, ali svakako nije završena, jer osim unapređenja, kontinuitet je ono što će nam obezbediti ostvarenje strateškog cilja i prvo mesto u očima naših kolega i u narednom periodu.

Deo naše kulture, jedna vrednost je i fokus na razvoj ljudi. Sistem razvoja kompetencija i znanja predstavlja temelj strategije upravljanja ljudskim resursima. Kroz ciljno organizovan proces učenja i treninga, Banka na sistematičan način utiče na organizacionu kulturu, na razvoj novih biznis praksi i jačanju NLB brenda. Planirano je da u 2023 - oj, bude ostvareno prosečno 5,5 dana treninga / obuke po zaposlenom.

U saradnji sa svim kolegama iz Banke, Odeljenje za upravljanje ljudskim resursima, uspelo je da postige respektabilne rezultate u ovom delu i ostvaren je rezultat od 6,3 dana treninga po zaposlenom.

Na kraju, uzimajući u obzir ambiciozne ciljeve i planove, tokom 2023. godine uspostavljeno je i Odeljenje za održivo poslovanje koje će imati funkciju nadgledanja i unapređenja celokupnog Sistema upravljanja zaštitom životne i društvene sredine i koordinacije svih aktivnosti koje se preduzimaju u Tri stuba održivosti NLB Komercijalne Banke.

Socijalna i kadrovska pitanja

Godina za nama je definitivno bilo godina transformacije naše kulture i našeg iskustva na radnom mestu. Kolege iz Sektora za ljudske resurse su predano radile na jednoj misiji – da naša Banka (p)ostane prvi izbor naših zaposlenih. Ovaj zadatak je podrazumevao povećanje zadovoljstva i angažovanja zaposlenih, unapređenje organizacione kulture, pozicioniranje NLB Komercijalne banke na tržištu rada, pružanje jednakih mogućnosti za razvoj svim zaposlenima, talent menadžment i zadržavanje zaposlenih, performans menadžment i nagrađivanje.

Godinu smo počeli radionicama o angažovanju i transformaciji kulture, koje su za cilj imale da uvidimo kako zajedno možemo da unapredimo naše iskustvo na radnom mestu i osnažimo novu kulturu koju kreiramo kroz doprinos svakog od nas pojedinačno. Osim toga, okrenuli smo se suštini – našim vrednostima, koje delimo i živimo na radnom mestu.

U prvom delu godine smo pokrenuli i prve obuke naše akademije internih trenera koji su u međuvremenu završili obuke koje su izoštrile njihove trenerske veštine. Rezultati naših trenera tokom cele godine su izuzetni – kolege iz mreže su pohađale treninge prodajnih veština, dok se kontinuirano tražilo mesto više za preostale 3 obuke internih trenera: Design thinking, Asertivna komunikacija, Rad sa teškim ljudima. Tako je obuke naših internih trenera u 2023. godini prošlo više od 1000 kolega. Uz obuke internih trenera, imali smo različite treninge, seminare i obuke, pa smo tako u 2023. imali više od 15.120 trening dana, što je u proseku 6,3 trening dana po zaposlenom.

Dodatno, za ključne kategorije zaposlenih su kreirani i individualni razvojni ciljevi koji će dodatno usmeriti njihov rad i razvoj. Upravljanje talentom, na kom se aktivno radi od kraja 2022. je kulminiralo u septembru kada je otvoren naš prvi dvogodišnji talent programa ISKRA za 50 kolega koji su prošli višemesečni temeljni proces selekcije i na čijem će se razvoju intenzivno raditi do sredine 2025.

Dobre stvari nismo menjali, pa smo tako nastavili tradicije doručka sa predsednikom IO, izbora kvartalnih i godišnjih asova, glasanje za naj kolegu, odlaska na Sportske igre Grupe, kao i predstavljanje novozaposlenih kolega na mesečnom nivou i kvartalni magazin Sve što jesmo.,

Želeli smo da unapredimo komunikaciju i deljenje informacija, jer je komunikacija u srcu svih unapređenja kojima težimo. Zato smo uveli Heartcount nedeljnu anketu koja omogućava da pratimo naše zadovoljstvo i dajemo povratne informacije u realnom vremenu. Značajan fokus smo stavili i na benefite koji se odnose na unapređenje blagostanja kolega i usklađivanja privatnog i poslovnog života. Zato smo pokrenuli seminare o zdravlju i postali prva banka u Srbiji dobitnik Family Friendly Enterprise sertifikata. Ovaj sertifikat je prepoznao vrednost naših aktivnosti kao što su vaučeri za novogodišnje praznike i čak prvake, Dečiji NLB KB letnji kamp, pošumljavanje,

čišćenje Zvezdarske šume u kojem su učestvovala i naše porodice. Ovaj sertifikat nam dodatno donosi više od 15 novih vrednih benefita u narednih godinu dana, kao što je npr. Porodični dan.

Svaka koleginica ili kolega u našoj Banci ima važnu ulogu i daje doprinos koji direktno utiče na našu uspešnost. Želeli smo da iskažemo da vidimo svakog pojedinca i da ga vrednujemo za sve što jeste i zato smo uveli i rođendanske poklone, a kolegama koje su u Banci već decenijama smo od ove godine obezbedili i jubilarne nagrade.

Naše svakodnevne radne obaveze su ozbiljne, naročito u našoj industriji, i to tokom procesa transformacije Banke, zbog čega je važno i da se zabavljamo. Ove godine smo se zabavljali na team building aktivnostima, biranjem najlepše fotografije sa letovanja, trčeći na Serbia Business Run trkama, Oktobarfestu, kićenju jelke i sl.

Radili smo i na unapređenju naše pozicije na tržištu rada i to kroz posvećenost mladima kroz saradnju sa fakultetima i studentskim organizacijama, Bank On IT i Imam pravu priliku, programe plaćene prakse, kao i jedinstvenom ESG projekat Izazovi budućnost.

Od unapređenja ili kreiranja novih procesa do zabavnih aktivacija za kolege, posvećenost našeg Sektora za ljudske resurse je bila vidljiva u svakom trenutku, zaključno sa izuzetnim rezultatima istraživanja angažovanosti na kraju godine. Čak 89% kolega je podelilo svoja razmišljanja u istraživanju, a eNPS rezultat je bio iznad svih očekivanja, sa neverovatnih 44% aktivno angažovanih kolega koje podržavaju i promovišu našu Banku, što predstavlja uvećanje od 18% u donosu na prethodno merenje.

Rezultati koje vidimo su dokaz da je misija uspešno unapređena, ali svakako nije završena, jer osim unapređenja, kontinuitet je ono što će nam obezbediti ostvarenje strateškog cilja i prvo mesto u očima naših kolega i u narednom periodu.

Deo naše kulture, jedna vrednost je i fokus na razvoj ljudi. Sistem razvoja kompetencija i znanja predstavlja temelj strategije upravljanja ljudskim resursima. Kroz ciljno organizovan proces učenja i treninga, Banka na sistematičan način utiče na organizacionu kulturu, na razvoj novih biznis praksi i jačanju NLB brenda. Planirano je da u 2023 - oj, bude ostvareno prosečno 5,5 dana treninga / obuke po zaposlenom.

U saradnji sa svim kolegama iz Banke, Odeljenje za upravljanje ljudskim resursima, uspelo je da postige respektabilne rezultate u ovom delu i ostvaren je rezultat od 6,3 dana treninga po zaposlenom.

Osim ovog impresivnog rezultata, u 2023 smo imali i:

- 15.177 ukupan broj dana treninga,
- 2.659 koleginica i kolega je pohađalo treninge (od toga 1.931 koleginica i 728 kolega),
- 58% treninga je održano uživo.

Ovom prilikom bi istakli rad naših internih trenera, koji su dizajnirali i vodili sledeće treninge: Desing Thinking, Asertivna komunikacija, Rad sa teškim ljudima i / ili situacijama, Prodajne veštine / Veštine uticaja.

Za 2024 – u, planiran je nastavak vođenja pomenutih treniga, ali i dizajn novih treniga / radionica. S tim u vezi pozivamo sve kolege da svojim predlozima i sugestijama utiču na izbor tema koji će biti sastavni deo novog Kataloga internih treniga.

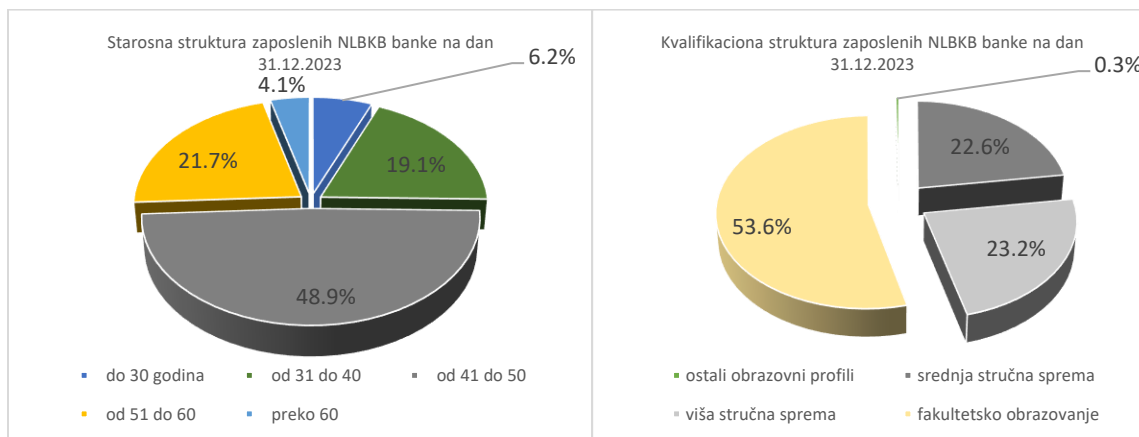
Praćenje učinka kroz sistem procene omogućava svakom menadžeru da definiše jasne ciljeve i postavi smernice koje su u skladu sa poslovnom strategijom banke. Zalažemo se da izgradimo okruženje u kom će svi zaposleni dostići svoj potencijal, razviti veštine za budućnost, brinuti o blagostanju i biti deo raznovrsnih poslovnih procesa. Sa tim u vezi smo radili i na unapređenju procesa praćenja performansi i usklađivanja sistema nagrađivanja kako bismo upotpunili iskustvo kolega i ovaj aspekt životnog ciklusa zaposlenog uskladili sa željenom kulturom koja nam omogućava realizaciju strateških ciljeva.

Naročit fokus smo stavili i na identifikaciju ključnih ljudi i talenata kako bismo kroz adekvatno upravljanje njihovim iskustvom ih uspešno zadržali i osigurali stratešku prednost koju ostvarujemo kroz njihov doprinos.

Misija upravljanja ljudskim resursima u NLB Komerčijalnoj banci je razvoj i održavanje visokog nivoa stručnosti i motivacije zaposlenih u cilju realizacije poslovnih planova Banke. Uz kontinuiranu optimizaciju broja i strukture zaposlenih, rasla je i efikasnost Banke, mereno pokazateljem aktiva po zaposlenom.

Principi nagrađivanja zaposlenih su jasno definisani Politikom zarada, naknada i drugih primanja zaposlenih u NLB Komerčijalnoj banci a.d. Beograd i Pravilnikom o praćenju, ocenjivanju i nagrađivanju uspešnosti u radu. Cilj navedenih akata je, ne samo adekvatno nagrađivanje zaposlenih, već i njihovo motivisanje za postizanje boljih rezultata rada.

Na kraju 2023. godine Banka ima 2.332 zaposlenih. Od ukupnog broja zaposlenih na dan 31.12.2023. godine žene čine 72,13%, dok muškarci čine 27,87%. Žene i muškarci su ravnopravni u pogledu iznosa plate za posao za koji su potrebne iste kvalifikacije i iste složenosti, odnosno primaju istu platu za istu vrstu posla koji obavljaju.

Poštovanje ljudskih prava

U Banci se poštuju sva ljudska prava zagarantovana Ustavom Republike Srbije.

Zaposlenim ženama u Banci je dozvoljeno da koriste pravo na trudničko bolovanje, porodiljska odsustva, odsustva radi nege deteta i odsustvo sa rada radi posebne nege deteta, u skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom. U svom poslovanju Banka ne koristi i ne zloupotrebljava decu odnosno maloletna lica.

U NLB Komercijalnoj banci se poštuje zaštita podataka o ličnosti propisana Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti. U Banci je usvojen i interni akt Pravilnik Zaštita podataka o ličnosti. Banka poštuje privatnost zaposlenih u skladu sa propisima o zaštiti podataka o ličnosti.

Prilikom zasnivanja radnog odnosa zaposleni popunjava i potpisuje obrazac Banke:

- „Obaveštenje o obradi podataka o ličnosti zaposlenih“ kojim Banka pruža informacije o načinu prikupljanja podataka o ličnosti, ko ima pristup podacima o ličnosti, o pravima zaposlenih, o svrsi i pravnom osnovu obrade podataka, o kategorijama podataka, načinu obrade podataka o ličnosti, o bezbednosti podataka o ličnosti i periodu čuvanja podataka o ličnosti.

Banka ulaže napore da zaposlenima obezbedi bezbednost na radu, u kom pravcu je usvojen veći broj akata i procedura.

Banka je obavezna da, u skladu sa zakonom i Kolektivnim ugovorom Banke:

- obezbedi rad zaposlenog na radnom mestu i u radnoj okolini u kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu;
- obezbedi preventivne mere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih kao i potrebna finansijska sredstva za njihovu primenu;
- osposobljava zaposlene za bezbedan i zdrav rad;
- donese odgovarajuća uputstva za bezbedan i zdrav rad i da sa istim upozna zaposlenog prilikom zasnivanja radnog odnosa, odnosno premeštaja na druge poslove i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom;

- obezbedi zaposlenima korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, kao i da vrši kontrolu njihove upotrebe u skladu sa namenom;
- na vidno mesto istakne upozorenja i/ili oznake za bezbednost i/ili zdravlje zaposlenih;
- na vidno mesto istakne obaveštenje o rezultatima procene rizika na radnom mestu, a koji se odnose na zaposlene žene za vreme trudnoće i zaposlene sa smanjenom radnom sposobnošću, kao i obaveštenje o merama kojima se ti rizici otklanjaju.

Banka u skladu sa odredbama Kolektivnog ugovora kolektivno osigurava sve zaposlene za slučaj težih bolesti i hirurških intervencija i za slučaj smrti usled nezgode i invaliditeta (24/7/365).

Zaposleni je dužan da poštuje propise o bezbednosti i zaštiti života i zdravlja na radu, a nepoštovanje tih propisa i neobaveštavanje Banke o svakoj vrsti potencijalne opasnosti koja bi mogla da utiče na bezbednost i zdravlje na radu zaposlenog ili drugih zaposlenih, predstavlja povredu radne discipline, saglasno odredbama Kolektivnog ugovora. Banka sprovodi obuke iz oblasti bezbednosti na radu i protivpožarne zaštite koje se inače sprovode uživo za sve novozaposlene kroz onboarding proces, a tokom trajanja pandemije obuka se sprovodi online i obavezna je za ceo kolektiv.

Ugovori sa klijentima ne sadrže diskriminacione odredbe i ugrožavanje ljudskih prava, uz transparentnu i poverljivu komunikaciju.

Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem

U Banci je u primeni dokument Politika - Upravljanje sukobom interesa i sprečavanje korupcije (u daljem tekstu: Politika) kojom je regulisano pitanje borbe protiv korupcije i podmićivanja.

U primeni Politike, Banka se pridržava važećih zakonskih propisa, standarda usklađenosti poslovanja i jačanja integriteta NLB Grupe i Kodeksa ponašanja NLB Grupe. U skladu sa Politikom:

- „Sukob interesa“ znači sukob između privatnih interesa pojedinca i osoba povezanih s njima (uključujući članove njihove uže porodice) i interesa NLB d.d. ili članica NLB Grupe koje je pojedinac dužan da zaštiti, a koji bi mogao imati negativne posledice na sprovođenje poslovnih aktivnosti, donošenje poslovnih odluka, izvršavanje radnih zadataka i ispunjavanje obaveza.;
- „Korupcija“ znači svaku zloupotrebu položaja u privatne svrhe. To uključuje pribavljanje finansijskih i nefinansijskih koristi za sebe ili za druge. Primeri korupcije su ucene, podmićivanje, prevara, nepotizam, plaćanje olakšica.;
- „Podmićivanje“ znači tražiti ili prihvatiti, za sebe ili za nekoga drugog, nezakonitu nagradu, poklon ili bilo koju drugu korist ili obećanje ili ponudu takve koristi kojom bi, zbog sticanja ili zadržavanja transakcije ili druge nezakonite koristi, zanemarili interese članice NLB Grupe ili drugog fizičkog lica ili im naneli štetu. Podmićivanje takođe znači obećanje, ponudu ili davanje nedozvoljene nagrade, poklona ili bilo koje druge koristi kako bi se sebi ili nekome priuštila neopravdana prednost pri dobijanju ili zadržavanju transakcije ili druge nezakonite koristi, takođe u zamenu za uslugu pribavljanja ili zadržavanja transakcije ili druge koristi.

Zabranjene radnje u vezi sa korupcijom

U NLB Grupi bilo koji oblik korupcije je strogo zabranjen, odnosno NLB Komercijalna banka a.d. Beograd i NLB Grupa imaju apsolutno nultu toleranciju prema svim oblicima korupcije. Zabranjeno je korišćenje bilo kojih resursa bilo koje članice NLB Grupe u bilo koje nezakonite svrhe ili svrhe koje nisu u skladu sa antikorupcijskim pravilima predviđenim Politikom. Zaposleni su dužni da odbiju svako koruptivno ponašanje i odmah ga prijave organizacionoj jedinici nadležnoj za kontrolu usklađenosti poslovanja.

U okviru borbe protiv korupcije Banka ima razvijene procedure u cilju borbe protiv nedozvoljenih i nepoželjnih aktivnosti i postupanja, naročito u pogledu:

- nezakonitog prihvatanja i nedozvoljenog davanja poklona (podmićivanje);
- plaćanja olakšica;
- nepotizma;
- lobiranja i političkih doprinosa;
- sponzorstava i donacija;
- standarda za dobavljače i / ili spoljne pružaoce usluga;
- korišćenja posrednika;
- zapošljavanja ili naručivanja usluga od bivših državnih službenika ili njihovih rođaka;
- kontakata sa visokim državnim zvaničnicima; i
- kontakata sa drugim licima.

Kao proces koji je posebno podložan riziku korupcije, poseban akcenat je stavljen na detaljno uređenje procesa nabavke roba i usluga. Učesnici u postupku nabavke potpisuju izjavu u vezi sa sprečavanjem korupcije i sukobom interesa. U postupku dostavljanja ponuda, u okviru dokumentacije koju dostavljaju dobavljači uključena je antikorupciona klauzula, koja je i sastavni deo svih ugovora.

Ostale nedozvoljene odnosno zabranjene radnje u obavljanju poslovnih aktivnosti Banke i Grupe su opisane u pomenutom dokumentu - Politici, a Banka kontinuirano preduzima aktivnosti u cilju podizanja svesti iz oblasti koje Politika uređuje održavanjem redovnih internih obuka koje su obavezne za sve zaposlene i eksternih obuka.

Tokom 2023. godine nije bilo prijava po osnovu korupcije.

Aktivnosti na polju istraživanja i razvoja

NLB Komercijalna banka Banka je tokom 2022. godine detaljno i ažurno pratila dešavanja na finansijskom tržištu redovnim istraživanjem, analiziranjem finansijskih potreba klijenata i uspešnom prilagođavanju novim uslovima i promenama.

Ostali smo usmereni na unapređenje proizvoda i usluga Banke i nastojali da, na bazi informacija i zaključaka koje dobijemo kroz aktivnosti istraživanja tržišta i potreba klijenata, razvijemo nove i unapredimo postojeće proizvode i usluge, pre svega u domenu digitalizacije, elektronskog i mobilnog bankarstva.

Akvizicija Komercijalne banke, kao veoma dobro tržišno pozicionirane i banke prepoznatljivog brenda, doprinela je još boljoj analizi i mogućnostima istraživanja i razvijanja proizvoda i usluga, dok je prethodna godina protekla u znaku pozicioniranja novog brenda – NLB Komercijalne banke. Obeležile su je kampanje koje su nas još bolje pozicionirale na tržištu kao jednog od lidera – kampanja za keš, poljoprivredne, stambene i stambene kredite za mlade, platne kartice itd.

Pored tradicionalnih kanala prodaje i komunikacije, nastavljena je sveobuhvatna komunikacija preko veb sajta i društvenih mreža. Svi ovi kanali doprineli su boljoj informisanosti klijenata, ali i lakši pristup tradicionalnim uslugama preko elektronskih servisa Banke – mobilnog i elektronskog bankarstva, bankomata i platnih kartica, umesto direktnog odlaska u banku.

U Beogradu, dana 19.03.2024. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke a.d. Beograd:

 _____ Dejan Janjatić Član Izvršnog odbora		 _____ Vlastimir Vuković Predsednik Izvršnog odbora
---	--	---